This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

UC-NRLF
B 3 873 958

THE LIBRARY
OF
THE UNIVERSITY
OF CALIFORNIA

PRESENTED BY
PROF. CHARLES A. KOFOID AND
MRS. PRUDENCE W. KOFOID

-9

FLORA

voor

DAMES.

HANDLEIDING TOT HET BLOEMEN MAKEN.

IIIe Druk.

HAARLEM, DE ERVEN F. BOHN. 1882.

C. Bt

Flora voor Dames.

C Bt

FLORA VOOR DAMES.

HANDLEIDING TOT HET BLOEMENMAKEN.

MET 24 PLATEN.

DERDE DRUK.

HAARLEM. — DE ERVEN F. BOHN.
1882.

Br +

K-QK45
F57
1882
Biof.
Lib

Inleiding.

Dit werk zal uitsluitend aan de bloemen en al wat daarop betrekking heeft, gewijd zijn. De bloemen worden er op drievoudige wijze in behandeld:

1° door nabootsing.

2° door een korte beschrijving der natuurlijke bloemen.

3° als zinnebeeld: De taal der bloemen.

Het hoofddoel van dit werk is: de kunst van bloemenmaken aan anderen mede te deelen.

Van alle dameshandwerken toch is bloemenmaken zeker een van de fraaiste en aangenaamste. Lang heeft de liefde voor kunstbloemen gesluimerd, en de tijd, waarin men vazen versierde of schilderijen maakte van krippen bloemen of een andere stof, die dikwijls zeer kostbaar is en weinig goeden smaak verraadt, is voorbij en bijna geheel vergeten. In den laatsten tijd echter ziet men in vele salons of in welingerichte huiskamers de fraaiste kunstbloemen, die de natuurlijke zeer nabij komen. In het buitenland vooral, en ook reeds in onze groote steden, neemt dit meer en meer toe. Daarom achten wij te voldoen aan de eischen des tijds, wanneer wij een volledige en zeer duidelijke handlei-

M364988

ding in het licht geven, waaruit alle dames, die eenige vaardigheid bezitten in het maken van handwerken, de kunst gemakkelijk kunnen leeren. Juiste patronen, uitvoerige duidelijke beschrijving der bewerking zullen de teekeningen van elke bloem, in het bijzonder behandeld, vergezellen en de natuur zoo getrouw mogelijk volgen.

Hoe meer men zich op deze kunst toelegt, hoe meer de smaak daarvoor wordt opgewekt. Men leert er de bloemen in de natuur met hare duizendvoudige schoonheden met een naukeuriger oog door beschouwen en de waarde daardoor meer en meer beseffen; zij veredelt den smaak en verfijnt het gevoel.

Zoo er één bezigheid is, die bij uitnemendheid bloemen op ons pad strooit, is het, in letterlijken zoowel als in figuurlijken zin, het bloemenmaken. Op elken leeftijd kan men het beoefenen en leeren; het kind zoowel als de meer bejaarde; maar vooral voor jonge meisjes is het om bovengenoemde reden bijzonder aan te bevelen. De lange winteravonden zijn er even geschikt voor als de zomerdagen; des winters kan men er het gemis der bloemen door vergoeden, en des zomers overal voorbeelden ter nabootsing vinden; en als men buiten is en door ongunstig weêr belet wordt om uit te gaan, geeft het bloemenmaken een zeer aangename en afwisselende bezigheid. Met zeer weinig kosten kan men bij vele gelegenheden allerliefste cadeaux maken, die zoowel tot versiering van kerk, salon en huiskamer, als voor het toilet kunnen dienen.

Bij elke bloem, die nauwkeurig behandeld zal worden, is de Latijnsche en Hollandsche naam gevoegd, benevens een korte beschrijving, namelijk:

Haar Vaderland;

Haar Bloeitijd;

Of ze in den Tuin of in de Kas gekweekt worden, de Kleuren waarin ze bloeien enz.

Tevens zullen bij elke bloem, bij de patronen der bloembladen, ook een of meer groene bladeren geteekend zijn, opdat niet bijv. een Seringenblad aan een Jasmijn of Roos gevoegd worde; dit zal nu wel is waar met zulke bekende bloemen niet gebeuren, maar met bloemen, die niet

zoo dagelijks voorkomen, kan dat allicht het geval zijn bij dames, die er niet veel kennis van hebben.

Ook zullen er van tijd tot tijd bladeren, benevens een korte beschrijving van gewone boomsoorten, in voorkomen, voor zoover wij zulks op een handwerk kunnen toepassen, opdat jonge meisjes ongemerkt leeren die te kennen en van elkander te onderscheiden; hoe dikwijls toch bemerken wij, dat er zelfs zeer welopgevoede meisjes zijn, die geen onderscheid tusschen een Beuk of een Iep, een Esch of een Den kennen, 't geen echter door het tegenwoordig onderwijs later gelukkig minder het geval zal zijn.

Verder zal de *Taal der Bloemen* of *Bloemenspraak* er in opgenomen worden, waaruit men de beteekenis van een bloem kan leeren kennen, of wel door welke bloem men de een of andere gedachte kan uitdrukken.

Deze Bloemenspraak geeft op een allerliefste manier gelegenheid, om bij het aanbieden van een bloem of bij het schikken van een bouquet zijn gevoelens mede te deelen.

Onze Flora zal bij de meeste werken van smaak dit vóór hebben, dat zij aan geen mode onderworpen is, en na jaren nog dezelfde waarde heeft als bij de uitgave. Al wat betrekking heeft op de natuurlijke bloemen zal eerst aan het oordeel van een deskundige onderworpen worden. En hiermede bieden wij de dames dit werk aan en hopen op een welwillende ontvangst.

Onontbeerlijke benoodigdheden

BIJ HET

BLOEMENMAKEN.

(*Zie plaat* 1.)

Een bloementang, van verschillende grootte. N° 9.

Een kussen.

Twee paar houten bolletjes van verschillende grootte. N° 4 tot 7.

Voor zeer groote bloemen moet men een nog grooter bol hebben, doch dit komt zelden voor.

IJzerdraad van verschillende dikte.

Bloemen-papier.

Een potje voor bloemen-deeg.

Een of twee goede scharen, die vooral aan de punten goed knippen. N° 10.

Wit en groen sterk garen.

Een klos groen omwoeld ijzerdraad.

Een klos zeer fijn gegloeid ijzerdraad.

Fijne Arabische gom, enz.

Een platte kurk.

Een paar penseelen, goede waterverf.

Ongegomde watten, enz.

Kleine voorwerpen om fijne bloempjes te bollen. N° 1, 2 en 3.

VOORBEREIDEND ONDERRICHT.

I.

Over de verschillende benoodigdheden.

Men behoeft niet alle zaken tegelijk aan te schaffen, die hierin zullen voorkomen, maar kan zich, al naar de bloemen die men maakt, daarvan voorzien.

De genoemde artikelen zijn echter onontbeerlijk.

De *bloementang* N° 9 is bij het bloemenmaken wat de vingerhoed bij het naaien is. Een kind, dat het gebruik daarvan niet gewoon is, zou die liever niet gebruiken. Zoo is het met de bloementang ook, en heeft men zich eenmaal de behandeling er van eigen gemaakt, dan kan men die niet ontberen. Nooit moet men een blad of bloem met de hand, maar altijd met de bloementang aanvatten, zoodat bij het schikken van een bloem of monteeren van een tak de bloementang altijd in beweging is. Deze moet vooral spitse maar geen scherpe punten of kanten hebben; dit doet zeer aan de hand en het papier schuiven; de achterpunt moet glad en stomp zijn, als het model.

Even nuttig is het *kussen*, dat den vorm van een groot bakerkussen heeft en met zemelen gevuld moet zijn, doch niet al te stijf; het dient om de bloemen of bladen bol te maken of den vereischten vorm te geven.

Daartoe gebruikt men de houten bolletjes N° 4 tot N° 7, groot en klein, al naar het bloemblad of bloempje is; men legt het geknipte blad, soms eenige op elkander, op het kussen, en geeft er, al in de rondte, of van boven naar beneden strijkende en drukkende, een bollen vorm aan, vooral zorg dragende dat er geen plooien in komen. Enkele plooitjes zijn bij het bollen van groote bloembladen somtijds onvermijdelijk.

Doorgaans zijn de bloemen zoo, dat de holle kant naar binnen en de bolle kant naar buiten moet komen; bij de bloemen of bladen, waar dit het tegenovergestelde moet zijn, zal zulks aangewezen worden. Voor heele kleine bloempjes, zooals Seringen, Meidoorn enz., neemt men een klein ivoren knopje, als N° 2 of 3, van een potloodje of eenig ander voorwerp; ook gebruikt men soms een stift of ordinaire rijgpen als N° 1, om de kantjes der bladen in het rond zacht om te buigen.

De streepjes N° 8 tusschen de bolletjes dienen om aaren in de bladen te trekken: daartoe legt men het blad of blaadje er om heen en trekt met een draad breikatoen het blaadje in het keepje. Men moet zorgen dat het juist in het midden komt, daar het blad daardoor een eenigszins gebogen vorm krijgt en de aar er in wordt gedrukt. Wij zullen dit voortaan *het blad omtrekken* noemen, waartoe men de bolletjes met de borst tegen de tafel drukt, zoodat de handen vrij zijn.

Men kan deze houten bolletjes, evenals de bloementang en het garen, in de bloemenwinkels krijgen; het is verkieselijk dat de keepjes van verschillende grofte zijn. Men kan ook in sommige gevallen een kussen gebruiken, indien de bladen te groot zijn. Daartoe neemt men een langwerpig of ovaal kussentje, tennaastenbij 12 centimeters lang en 7 centimeters breed, vult dat stijf met zemelen, en bovestigt in het midden twee stevige draden: doer het kussen gestoken. Wil men nu aaren of nerven in een blad of bloem hebben, bijv. voor een Margerite of groote Camille, dan rijgt men het rond aan de draden, legt die naast elkander op het blaadje en trekt ze stijf aan; dan zullen zich twee nerven vertoonen. Zoo gaat men het geheele rond voort, en heeft men kleinere bladen, dan neemt men den smallen kant, voor grootere den langsten kant van het kussen.

Het *ijzerdraad* voor *de stelen* moet van verschillende dikte zijn, vooral niet te dik, daar een stijve en onbuigzame steel niet mooi en onnatuurlijk is; men knipt het aan bosjes, ter lengte van den steel, en laat het goed gloeiend een kwartier in een zacht vuur liggen, opdat het buigzaam en zacht zij, waarna men het afveegt alvorens het te gebruiken.

Wanneer de bloem, die men maakt, een dikken steel moet hebben, omwoelt men het ijzerdraad eerst met watten, die men in de rechterhand neemt en den steel in de linkerhand tusschen duim en wijsvinger, plaatst de watten onder het ijzerdraad en draait zacht drukkend het een om het ander, door duim en wijsvinger over elkander te laten glijden; terwijl men draait, trekt men de watten uit, even alsof men spint, maar voorzichtig, opdat ze niet afbreken, want dan zou de steel ongelijk worden.

Met papier omwoelen doet men evenzoo, maar dit is gemakkelijker. Men gomt de stelen niet anders dan even aan het einde; tusschen de lippen vochtig maken is dikwijls voldoende. Men kan ook een reepje watten langs den steel hangen en dan met papier omwoelen.

Om *omwoelpapier* aan banden te knippen vouwt men het vel in tegenovergestelde richting als men het koopt, en vouwt het nog en nog eens toe, tot het die breedte heeft, dat men het in eens door kan knippen. De breedte van de banden moet zijn naar gelang van de dikte van de stelen die men bekleeden moet; gemeenlijk een centimeter voor dunne stelen. Wanneer men het omwoel- of papierserpente in tegenovergestelde richting knipt, scheurt het licht. Men kan ook gewoon groen bloemenpapier nemen, dat dikwijls te verkiezen is, omdat daarin meer nuances van groen te krijgen zijn, en het omwoelpapier dikwijls te donker is.

Het *Bloemenpapier* kan men in alle kleuren en nuances, effen en geschakeerd krijgen; men moet, vooral bij rose, rood, lilas, pensé, licht- en donkerblauw enz., er voor zorgen dat men fijne kleuren kiest, en zooveel mogelijk gelijk aan de natuurlijke bloemen.

Men vouwt het blad accuraat in achten, daar het zich best achtdubbel laat knippen en men daardoor het werk bespoedigt.

Patronen knippen is zeer gemakkelijk; men neemt stevig papier en legt het op een zacht lapje onder het model, trekt dat met de achterpunt van de bloementang door, en het is nauwkeurig op het onderliggend papier overgebracht, dat men daarna uitknipt; is men echter bang om het origineele patroon er door te beschadigen, dan trekt men het eerst met potlood op bloemen- of ander doorschijnend papier door, en handelt

daarmede vervolgens evenzoo, door het op stevig papier over te trekken.

Men kan om de bloemen accuraat te knippen, ten einde het verschuiven te voorkomen, het patroon met een fijne naald op het papier vaststeken.

Bij alles wat men doet is netheid zeer aan te bevelen, maar vooral bij het bloemenmaken kan men zich daardoor veel moeite en zorg besparen.

Heeft men b. v. de patronen van een bloem geknipt en gebruikt, dan is het goed om die bij elkander in een enveloppe te doen en den naam van de bloem er op te zetten. Het zou een spoorlooze verwarring geven, als men ze door elkander bewaarde, en noodelooze moeite om ze telkens opnieuw te moeten knippen.

Het bloemengaren is van verschillende kleuren: wit, zwart, licht en donker geel, rood, rose enz. Men gebruikt het om de hartjes, meeldraden of stamina te maken. Het is aan stijve strengen en moet niet gewonden worden, daar men het aan bosjes afknipt, al naarmate men die veel of lang voor elke bloem noodig heeft. Het aanhechten der draden aan het ijzerdraad moet zeer zorgvuldig geschieden; men neemt de draden zoo veel en zoo lang als men ze noodig heeft, hecht ze met fijn sterk garen aan den steel, buigt de punt van het ijzerdraad naar beneben, brengt een paar draden van het garen van onderen naar boven en omwoelt alles nog eens, om het afschuiven te voorkomen. Het omwinden moet echter geen dikte geven, daar dit aan den vorm der bloem zou schaden. De vorm en lengte der *meeldraden* of *stamina* zullen nauwkeurig opgegeven of geteekend zijn; men stipt de punten daarvan met bloemendeeg aan, en doopt ze dan in zwavel, carmin, of kurkuma, al naardat de bloem het vereischt en zooals opgegeven zal worden. Wanneer er bloemen zijn die geen zichtbaar *hart* hebben, maar die geheel door de bloembladen bedekt zijn, zou het onnoodige moeite veroorzaken, het hart eerst na te maken; in dit geval buigt men den steel aan de punt om, en omwoelt dien met de kleur der bloem, groen, of geel, opdat bij het opmaken de bloem er niet kan afschuiven.

Het *bloemendeeg* bestaat uit twee deelen fijne arabische gom en een deel bloemmeel met koud water aangemengd, goed geroerd, tot het dik

en goed gebonden is. Men kan het dadelijk gebruiken, hoewel het beter wordt als het een paar dagen staat; indien men het niet gebruikt komt de gom boven en vormt een korst; daarom moet het dan op nieuw geroerd worden.

Indien het te droog is, doet men er op nieuw wat water bij, dat echter als het potje dicht blijft niet zoo noodig zal zijn.

Als men bloemen maakt, zooals klokjes, waarbij het aangehechte gedeelte in 't gezicht komt, gebruike men gekookte stijfsel, daar het bloemendeeg vlekken geeft.

Men gebruikt daartoe een penseel of stiftje, naar verkiezing; velen gebruiken de punt van de bloementang.

Om *deeg voor gele of groene harten* te maken, neemt men een theelepeltje rauwe stijfsel en even zooveel bloemmeel, maakt dit aan met zeer dikke gesmolten gom, doet er wat geel door (guttegom is zeer goed), en als men groen wil hebben, voegt men ook wat blauw er bij; het moet vooral zeer dik zijn.

De manier om zelf *hartjes* te maken, is nog al omslachtig, en men kan ze in verschillende grootte en vorm zeer goed koopen; wil men ze zelf maken, dan knipt men een rondje van karton zoo groot als men het hart wil hebben, steekt daar den steel midden in en buigt dien plat om, hecht er nog zoo een rondje op, neemt dan het deeg voor het hart bestemd, doet daar een dikke laag van op, en drukt met een doekje of lapje het overtollige vocht er af. Wanneer het dan een zachten, lichten vorm bekomen heeft, neemt men een lapje fijne tulle en trekt er dat behoedzaam overheen; dan zullen alle gaatjes van de tulle zich vullen en heeft men een natuurlijk hart. Men bindt vervolgens de tulle van achteren te zamen, en knipt het overige af, als het hart goed droog is; men moet dik deeg hebben en niet te nat, daar anders de puntjes, die door het overtrekken der tulle ontstaan, inéén zouden loopen.

Een meer eenvoudige manier om harten te maken is, wanneer men een ijzerdraadje neemt en rondbuigt, ter grootte van het hart dat men wil maken; dan buigt men den steel in het midden naar beneden, zoo-

dat het een tafeltje vormt, overtrekt dat met geel papier, bestrijkt het goed met bloemendeeg, en strooit er rozen- of ander zaad op, volgens de kleur die men verlangt. Als het bol moet zijn, doet men bij het overtrekken er wat watten tusschen.

Het *wit* en *groen garen* gebruikt men bij het opmaken van een bloem, die soms geplakt en soms gebonden wordt met wit of groen garen, al naar de bloem vereischt. Het *met groen omwoeld ijzerdraad* dient om de groene bladeren te steunen; het wordt langs het geheele blad of tweederde er van, in het midden, van achteren er tegen gehecht, nadat het eerst met bloemendeeg bestreken is.

Men kan in de bloemenwinkels bijna voor elke bloem de groene bladeren koopen, die er bij behooren; en dit is wel verkieselijk, omdat de aaren door de machine er in gedrukt zijn; soms zijn ze glimmend, en in dit geval raden wij aan, indien de bladeren in de natuur dof zijn, om met een zacht sponsje met lauw water den glans er af te nemen; maar niet te nat en zeer voorzichtig, zoodat de aartjes er niet uitgaan; daarna laat men ze goed drogen, voordat men ze gebruikt. Echter zijn de bladen van doek of stof verre te prefereeren. Men kan ook zelf de groene bladeren knippen en met de tang er de aaren in drukken, 't geen echter niet verkieselijk is, omdat men ze nooit zoo natuurlijk kan namaken als met de machine geschiedt; doet men het echter zelf, dan moet van het dikke, groene papier, dat men er toe gebruikt, als het te veel glimt, ook eerst de glans afgenomen worden, daar de bladeren in de natuur meestal dof zijn: zoo ook voor de sterretjes of kelk, die achter nagenoeg elke bloem moet geplaatst worden. De *bloembladen* kan men ook bijna alle koopen en ze dan in elkander plaatsen; maar ze zelf te knippen is verreweg te verkiezen, veel aangenamer en vooral minder kostbaar.

Het *zeer fijn gegloeid ijzerdraad* dient voor fijne bloempjes: Reseda, Meidoorn, Sering enz.

De *groote platte kurk* is zeer dienstig om met een priem gaatjes in het midden van de kleine bloempjes te prikken, eer men ze aan den steel rijgt.

II.

Wij zullen ons voorloopig hoofdzakelijk bepalen tot het bloemenmaken van papier, omdat die altijd zeer natuurlijk en veel gemakkelijker te maken zijn dan van batist of andere stof.

Als men echter de grondstof goed kan krijgen (voor witte bloemen is dit natuurlijk het gemakkelijkst), dan kan men meestal ook dezelfde patronen als voor de papieren bloemen gebruiken. Men moet heel fijn batist, of voor dunne bloemen zeer fijn neteldoek hebben, die nadat de bladen geknipt zijn, even tusschen iets vochtigs, een doekje of vloeipapier, gelegen en daarna gebold of gegaufreerd moeten worden.

Hiertoe moet men ijzeren bolletjes met houten handvatsels hebben, van verschillende grootte, die in het vuur warm gemaakt worden, om op het kussen aan de bladen de gewenschte vormen te geven.

Men knipt de bladen altijd schuins van draad; de stof moet niet slap, maar eenigszins gesteven zijn; voor gekleurde bloemen, ook omdat daar veel nuances in zijn, moet men de stof meestal zelf kleuren en bereiden, 't geen zeer veel zorg vereischt, en om het goed te doen zeer moeielijk is.

Het *papier* daarentegen kan men in alle kleuren en nuances gemakkelijk bekomen; en zoo men hier of daar aaren, stipjes of donkerder nuances aan wil brengen, kan dit op papier heel goed gedaan worden, maar men moet er vooral om denken, dat bloemenpapier licht vloeit en het daarom met zorg moet gedaan worden.

Het *knippen* der bloemen geschiedt achtdubbel; daarom is het goed, eer men het knipt, het patroon met een fijne naald vast te steken.

Het *kreuken* of *fronselen* der bloembladen, dat bijna alle bloemen, nadat ze geknipt zijn, moeten ondergaan, geschiedt op verschillende manieren: met de bloementang in de holle hand heen en weer buigen en vouwen, of met de vingers kreuken, of tusschen een dun doekje overlangs wringen; het blad moet dan voorzichtig ontplooid worden, opdat het niet scheure.

Men kan dit vier- of achtdubbel doen, al naardat men het sterk kreuken wil; daarna worden de bladen gebold, zooals reeds opgegeven is, en dat verkieselijk is één voor één te doen, omdat men anders dikwijls den vorm er weer uitmaakt, of meer moeite heeft om ze van elkander te krijgen, dan wanneer men ze elk afzonderlijk bolt. Bloemen zooals asters, en die waarvan de langwerpige blaadjes eenigszins kokervormig zijn, rolt men met een dikke breinaald op het kussen overlangs heen en weer, en geeft aan de punt van elk blaadje een deukje; de breinaald wordt ook gebruikt als men pijpjes maakt voor seringen, verbena, enz. Men rolt het papier om de pen en hecht het met stijfsel of bloemendeeg vast.

Het *gaufreeren*, zooals de binnenste blaadjes der rozen moeten zijn, geschiedt door de blaadjes op het kussen te leggen, de beide punten der bloementang, op de punt van het blad, zoo wijd van elkander te plaatsen als noodig is, en dan stijf den voorsten vinger er op te drukken, zoodat de punten, als men het naar beneden laat glijden, niet dicht gaan, maar even ver van elkander blijven als in het begin. Als men nu zacht drukkend de bloementang laat glijden, dan krult het blaadje zich gegaufreerd tegen de punten om.

Het *plooien* der bloembladen, zooals die van een afrikaan enz., geschiedt op de volgende manier: men vat het blad, met den voet naar boven, tusschen duim en wijsvinger der linkerhand; dan neemt men het, aan den zijkant, tusschen de tang, en drukt het tusschen de vingers terug; zoodoende vormen er zich gelijkmatige plooitjes in. Hoe meer bladen men tegelijk neemt, hoe grover de plooien worden; voor zeer fijne neemt men het blad enkel.

Voor kelkvormige bloemen neemt men de geknipte bloem aan de punt, en draait die spiraalsgewijze ineen; dan ontplooit men haar behoedzaam, geeft er den vereischten vorm aan, en buigt de randen met de bloementang om; al doende zal men ondervinden welke manier de beste en het gemakkelijkste is.

Om *kleine bloempjes aan te rijgen* legt men het bloempje, na er eerst

met de priem een gaatje in geboord te hebben, met de bloemtang op het kussen, plaatst de punt van den steel op het gaatje, en schuift het met de bloemtang naar boven, waar het bloempje met een weinig bloemdeeg onder het hartje bevestigd wordt.

Bloemen, zooals Camellias enz., waarvan de meeste bladen los geknipt en een voor een geplaatst worden, vereischen veel tijd en zorg om er een goeden vorm aan te geven. Men moet ze telkens, wanneer er eenige bladen aangehecht zijn, eerst laten drogen, daar de zwaarte van al de bladen, wanneer ze nog vochtig zijn, de bloem een anderen dan den gewenschten vorm zou geven; de beste manier om bloemen te laten drogen is den steel om te buigen, en aan iets op te hangen, zoodat de bloem geheel ten onderste boven hangt, en niet in een scheven vorm droogt. Wij zullen daarom zoo veel mogelijk de volle bloemen met garen binden.

Wanneer de bloem in elkaar is, moet men er verder met de bloementang den gewenschten vorm aan geven; hier krult men de blaadjes om, daar legt men er een plooitje in; hier drukt men een blaadje in, daar haalt men er een uit; vooral met rozen is het een vereischte, om zich hierop toe te leggen.

De *kelk*, die bijna aan elke bloem gevonden wordt, is het groene buisje, waarin de bloem besloten is en te zamen gehouden wordt; dikwijls zijn het sterretjes, die uitgespreid zijn, of losse kelkblaadjes, maar ook veelal langwerpige en gepunte buisjes. Somtijds moeten ze van dik groen bladenpapier gemaakt worden, maar voor kleine bloempjes is bloemenpapier beter; den kelk nauwkeurig naar de natnur te volgen is, evenals bij de meeldraden of stamina, zeer noodzakelijk, indien men goed bloemen wil maken; de harten der bloemen zijn zoo oneindig verschillend, en maken dikwijls zulk een groot deel der bloem uit, dat het zeer noodig is er een juiste opgaaf van te hebben, die bij elke bloem nauwkeurig beschreven zal worden.

Vele bloemen hebben een hart; hetzij groot en gevuld, zooals bij de eerstvolgende bloem, of plat of rond; soms een zeer klein bolletje, geel,

wit, of een andere kleur, die men in de bloemenwinkels, onder den naam van *pistils*, aan bosjes koopt. Sommigen mogen zich hieraan ergeren, vooral botanisten, die er misschien een anderen meer juisten naam aan wenschen te geven; maar wij noemen dit middelste gedeelte der bloem zonder onderscheid maar altijd het hart, omdat het de gejjkte term van de bloemenmaaksters is.

Het maken der *knopjes*, die nog niet uit zijn, geschiedt door een weinig watten in een gekreukt vierkantje van bloemenpapier, groen of de kleur der bloem, te doen en om een fijn ijzerdraadje te binden, zoodat het een knopje vormt. Ook hiervan moet het ijzerdraadje even omgebogen worden om het afschuiven te voorkomen, en daarna meestal met een sterretje, en de steel met groen papier omwoeld worden; die knopjes zijn grooter of kleiner al naar de bloemen zijn.

De Fransche bloemenmaaksters noemen die gekreukte toefjes, die zich in het hart van sommige bloemen, vooral van rozen, bevinden, *bouilottes*; zij worden gemaakt door een vierkant van 3 à 4 centimeter, te knippen van de kleur der bloem, 't welk men kreukt en bij de vier punten opneemt en zoodanig bijeenbindt dat het een bolletje wordt, waarna men er met de bloementang eenige deukjes in geeft. Wij zullen dit, daar wij gaarne Hollandsche woorden gebruiken, een *toefje* noemen.

Het *schikken* of *monteeren* der bloemen is zeker een hoofdzaak bij het bloemenmaken, daar elke bloemtak bijna een verschillende vorm heeft, de sering als een puntigen tros, de kastanje als een piramide, de verbena als een tuiltje, de jasmijn als een takje, enz.

Men moet daarom zorg dragen, bij het schikken van een bloemtak, knoppen, bloemen en bladen zoo te plaatsen als ze in de natuur zijn; vooral het groen is, hoewel voor het oog dikwijls onregelmatig, bij nauwkeurige beschouwing altijd geregeld. Meest groeien de bladeren twee aan twee, van dezelfde grootte over elkander, en de volgende twee in tegenovergestelde richting: dit noemt men tegenovergesteld; wanneer zij zich in kringen rondom den stengel vertoonen, heet het kransvormig,

en afwisselend wanneer zij zich spiraalsgewijze om den stengel ontwikkelen. Zooveel mogelijk de natuur hierin tot voorbeeld te nemen, is de zekerste weg om geen fouten te begaan en de bloemen natuurlijk na te maken. Maar bij het schikken van een bloemenmandje of vaas komt enkel goede smaak te pas; men neemt daartoe wat groene mos; en plaatst of hecht die onder in het mandje, opdat de bloemen er gemakkelijk in geschikt kunnen worden, en niet op elkander vallen.

Het meest bedriegelijk zijn echter de bloemen, wanneer ze in levend groen geschikt worden in een vaas of mandje; dit heeft buitendien ook dit voor, dat groen van tijd tot tijd vernieuwd en daardoor de bloemen verschikt moeten worden, 't geen meer afwisseling geeft, dan dat men altijd dezelfde vaas of bloemenmand voor zich ziet.

Even bedriegelijk is het om aan uitgebloeide bloempotten, als het groen nog frisch is, bijv. camelia, of roos, eenige kunstbloemen te hechten; daarmede moet men echter spaarzaam zijn en het niet overdrijven door er te veel bloemen aan te doen.

Het *bruinen of roodachtig maken* der stelen doet men, door er met een penseel of een zacht sponsje met rood of bruin over heen te gaan, waardoor de steel een zeer natuurlijke kleur krijgt; het sponsje moet maar even vochtig zijn en goede waterverf er voor gebruikt worden.

Sommige stelen zijn vezelachtig, en daarvoor neemt men groene krip, aan schuine reepjes geknipt, en omwoelt daarmede den steel; vervolgens gaat men met de schaar er langs, waardoor het uitrafelt en vezeltjes geeft.

Het stuifmeel der stamina is van verschillende kleur; men neemt daarvoor florentijnsche lak voor donkerrood, karmijn voor lichter, vermiljoen voor vuurrood, curcuma voor donker, en zwavel voor licht geel, zwartsel of fijn houtskool voor zwart, dat, met wit vermengd, grijs wordt; voor wit neemt men aardappelmeel, of iets dergelijks; deze meeste artikelen koopt men bij een drogist. Voor wit zaad neemt men paarlsago of griesmeel.

Het gekleurd zaad kan men ook koopen; rozenzaad komt veel in de

bloemen voor, en bestaat uit kleine gele korreltjes, die men ook zeer goed zelf kan maken. Daartoe neemt men op een schoteltje wat gewreven guttegom of fijne stukjes, die men met water laat smelten, doet daar gemalen rijst in, en roert het zoo lang tot het overal goed geel en gelijk van kleur is. Onder het opdrogen moest het telkens geroerd worden, opdat het van elkander gescheiden blijve en er geen kluitjes inkomen; voor hooggeel doet men er een weinig karmijn of vermiljoen door.

Naar ik vertrouw is dit voorbereidend onderricht voldoende, om ieder die het verlangt en beproeft, door eigen oefening in staat te stellen, het bloemenmaken goed te leeren, en zal men al doende er spoedig een vaardigheid in verkrijgen, die de natuur vlug en juist met smaak nabootst.

Tevens stel ik mij voor, wat teekening, patronen en tekst aangaat, alles zoo zorgvuldig mogelijk te behandelen.

Mochten er echter dames zijn, die hier of daar iets onduidelijks vinden, of eenige nadere inlichting verlangen, dan gelieven zij haar verzoek aan de uitgevers op te zenden. Gaarne ben ik bereid die vragen zoo goed als in mijn vermogen is te beantwoorden.

MARIA.

Eenige opmerkingen betreffende het samenstel en den vorm der Bloemen.

Elke bloem heeft vier organen, die gemakkelijk te herkennen zijn en op den top van den bloemsteel dicht, bijna onmerkbaar, boven elkander zijn geplaatst.

Als eene bloem deze vier deelen bezit is zij volkomen; ontbreken er een of meer deelen aan, dan is zij onvolkomen.

De *Kelk*, de *Bloemkroon*, de *Meeldraden* en de *Stamper*.

De *Kelk* is de naam van die blaadjes, die bijna bij alle bloemen aanwezig zijn; doorgaans groen en lederachtig, omgeven zij de eigenlijke bloem, somtijds in den vorm van een sterretje, van een langwerpig gepunt buisje, of van een of meer blaadjes.

Elke afdeeling van den kelk heet kelkblaadje; wanneer kelk en bloemkroon vereenigd zijn, heet dat geheel *Bloemdek*, zooals bij de Lelie, de Tulp, den Crocus, enz.

De *Bloemkroon* is het inwendige, zachte, wit of gekleurde gedeelte, dat wij eigenlijk de bloem noemen, en uit een of meer bloembladen bestaat. Zij zijn zeer verschillend van vorm en hebben daarnaar verschillende benamingen, als: klokvormig, trechtervormig, vlindervormig, enz.

De meeldraden zijn, evenals de stamper, ieder in drie deelen verdeeld, namelijk:

Het *Helmstijltje*, dat het *Helmknopje* draagt, 't welk weder het *Stuifmeel* bevat.

Als de bloem volkomen ontwikkeld is, berst het helmknopje open, dat een fijn poeder, het stuifmeel genaamd, bevat.

In het midden der bloem tusschen de meeldraden staat de stamper, meestal één, soms meer, insgelijks in drie deelen verdeeld:

Het *Vruchtbeginsel*, de *Stijl* en de *Stempel*.

De *Stamper* komt in verschillende vormen voor, soms langer, soms korter, evenals de meeldraden. Het onderste, eenigszins dikker gedeelte

is het vruchtbeginsel, bevat het zaad, en vormt bij geregelde ontwikkeling later de vrucht; het dient tot steun voor den stijl waarop de stempel zich bevindt. Gedurende den bloeitijd ontsnapt het stuifmeel uit het helmknopje; het valt of waait er uit, en wordt door beweging of door insecten medegedeeld aan den stempel; deze is overdekt, gepluimd of van haartjes voorzien, met een gomachtige zelfstandigheid, waardoor het stuifmeel er op blijft kleven, zich verdunt en door den stijl in het vruchtbeginsel de zaden bereikt, die daardoor de geschiktheid verkrijgen om aan een nieuwe plant het leven te geven.

De *Bloemscheede* is een langwerpig blad, dat bij sommige planten, zooals de Aronskelk, de bloemen omvat.

Wanneer dames of jonge meisjes zich op het bloemenmaken toeleggen, en het zoo volmaakt mogelijk willen doen, zullen zij de bloemen in de natuur steeds meer en meer en tot in de kleinste bijzonderheden nagaan, en dan zal daardoor bij velen misschien de smaak opgewekt worden om de bloemen en planten in hare wording gade te slaan en nauwkeurig te beschouwen.

Daarom kwam het ons niet ongepast voor, deze opmerkingen, betreffende het samenstel en den vorm der bloemen, hier bij te voegen.

Het is een bekende neiging van den mensch om steeds een hooger trap van kennis te bereiken, vooral in die wetenschappen, die onze sympathie bijzonder opwekken.

De kruidkunde behoort tot een van de uitnemendste vakken van studie en liefhebberij. Tegenwoordig zijn er voor elk beschaafd mensch, die er wat van weten wil, middelen genoeg, en de gelegenheid vermeerdert dagelijks, om zich eenige kennis er van toe te eigenen, Zelfs een oppervlakkige beschouwing van de plant en haar leven, een aanwijzing van de duizende wonderen en nog eens duizende schoonheden, die ons overal omringen, leeren zien en bewonderen, verruimen den blik, verhelderen 't verstand en voeren den geest ongemerkt op tot den oorsprong aller dingen.

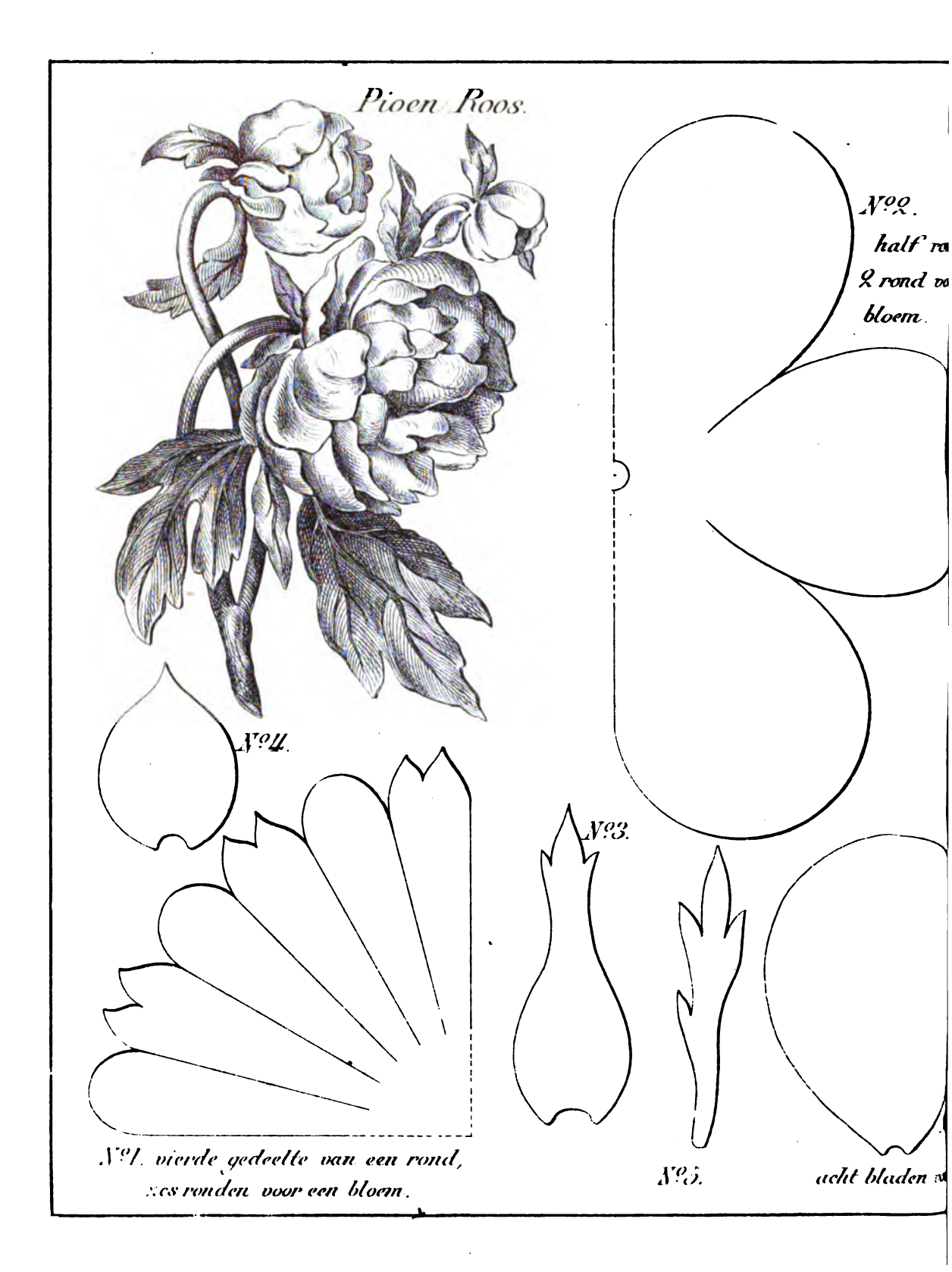
Pioen Roos.
No 2.
half ro
2 rond vo
bloem.
No 4.
No 3.
No 1. vierde gedeelte van een rond,
zes ronden voor een bloem.
No 5.
acht bladen

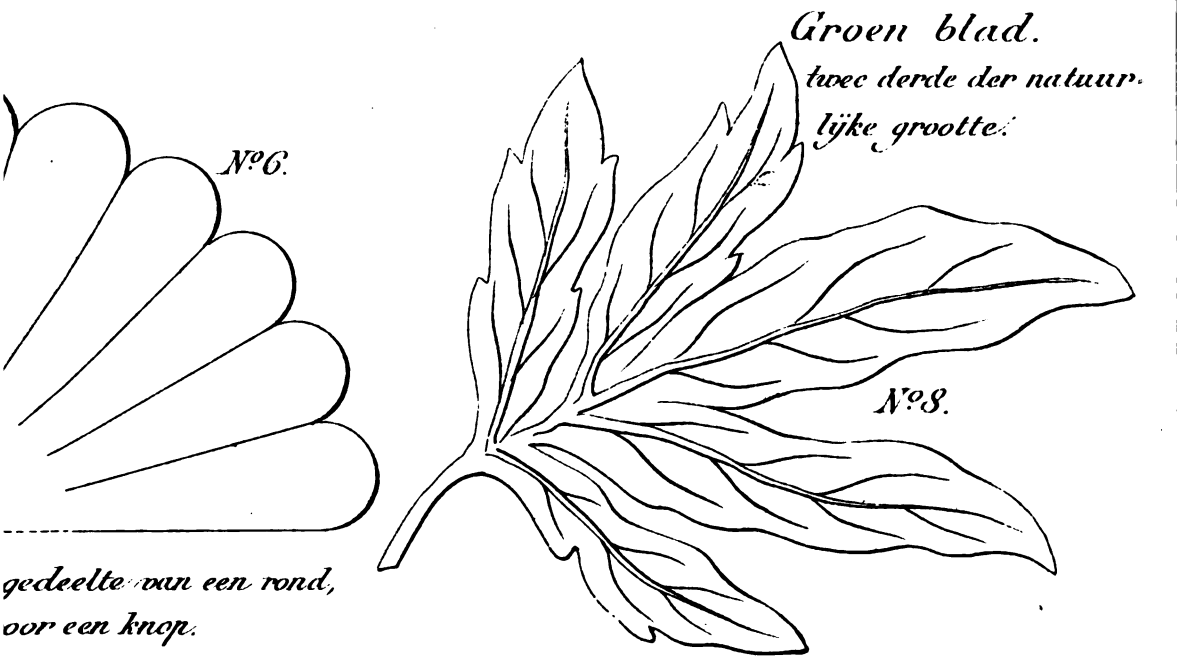

Noodige Voorwerpen bij het Bloemenmaken.

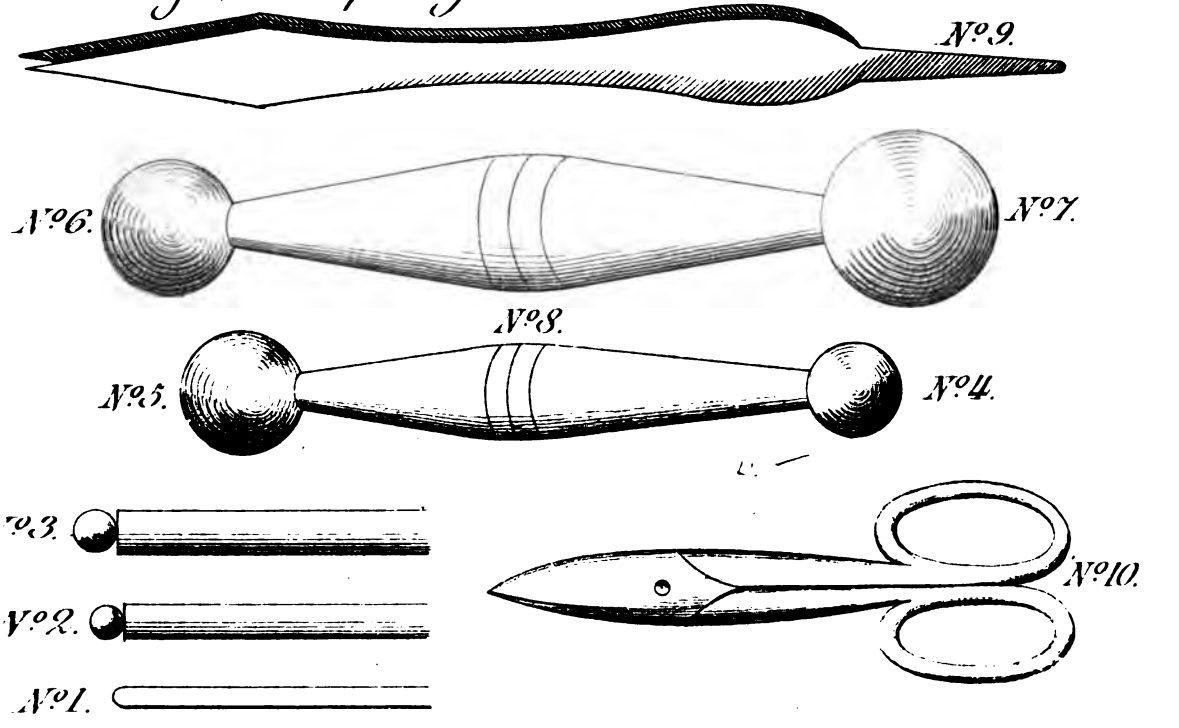

Poeonia Officinalis.

PIOEN-ROOS.

Plaat 1.

Deze bloem is van verschillenden vorm en bestaat in vele kleuren. Men ziet ze geheel van gloeiend en donkerrood; rose, wit en licht geel; ook met nuances of geschakeerd. De vorm is ook zeer verschillend in tanding van het bloembad.

Wij zullen hier de patronen van de eenvoudigste soort geven, die zeer gemakkelijk te maken is en bijzonder voldoet.

Neem een steel, niet te dun, omdat de bloem groot is, buig de punt om en omwoel die met de kleur der bloem zoodanig, dat men er de bloem aan bevestigen kan. (Er is geen zichtbaar hart in deze bloem.)

Knip zes rondten N° 1, neem ze in het midden op en wring ze, tusschen een dun doekje, stijf met de vingers als een spiraal ineen, ontplooi ze voorzichtig, en laat elk blaadje zacht door de vingers gaan, zoodat ze den oorspronkelijken vorm terugkrijgen en toch goed gekreukt zijn, maak er zes bosjes van, en bind ze met een draad om den steel, opdat het geheel een gelijken ronden vorm krijge; men kan ook elk rond eerst op een ijzerdraadje binden om er gemakkelijker een goeden vorm aan te geven; knip dan twee rondtes N° 2, kreuk ze met de vingers, en bol daarna de bladen goed hol met de bol N° 7. Daartoe legt men de bladen op het kussen of in de holle hand, en gaat er met den houten bol al in de rondte strijkend overheen, en drukt ze één voor één bol, zorg dragende dat er geen plooien in komen; hecht daarna met een weinig bloemdeeg beide rondtes, met de bladen verspringende, er aan.

Plaats twee kelkblaadjes N° 3 van dik groen papier tegenover elkander, en twee N° 4 in tegenovergestelde richtingen, goed gebold, met den hollen kant naar de bloem. Men omwoelt eerst den steel voordat men de kelkblaadjes er aan hecht; vervolgens hecht men twee blaadjes N° 5 vlak onder aan de bloem.

Voor een open knop neemt men drie rondtes N° 6, gekreukt en om een steel gebonden als voor de bloem, en acht bladen N° 7, zeer hol gebold, er vier aan vier verspringend, omheen geplaatst, met bloemdeeg gehecht, zoodat de bloem niet te veel open wordt, twee kelkblaadjes N° 3 en twee N° 4, als aan de bloem er tegen.

Voor een ontluikenden knop neemt men wat watten, en bekleedt die met een vierkant donker papier van de kleur der bloem, dat eerst gekreukt en rond gebold is, bindt het om een steel, geeft er een ronden vorm aan, en plaatst er twee kelkblaadjes N° 4 goed gebold omheen, zoodat er maar weinig van de kleur zichtbaar is.

Om een tak te maken, moet men veel groene bladen van verschillende grootte en op verschillende afstanden bij de bloem en bij de knoppen plaatsen. De groene bladen zijn takjes van drie of vijf bladen bij elkander, als N° 8.

De stelen, de kelkblaadjes en de randen der bladeren moeten hier en daar gebruind worden.

De Pioenroos

beteekent in de Bloementaal

SCHAAMTE, SCHANDE.

De nimf Poeonia werd tot straf voor haar onbehoorlijk gedrag in deze bloem veranderd.

Het schitterend gloeiend rood is de kleur der schaamte.

POEONIA OFFICINALIS.

Overblijvend gewas, uit het Oostelijk gedeelte van Europa afkomstig, bloeit in Mei en Juni in den vollen grond. De plant is in het voorjaar een sieraad voor den tuin, de bloemen geven geen geur, maar bloeien zeer wild, en met groote verscheidenheid van schitterende kleuren, donker en in alle nuances van rood, rose, lichtgeel en wit.

DIANTHUS CARYOPHYLLUS.

DE ANJER.

Plaat 2.

Deze bloem is zeer gemakkelijk te vervaardigen; de vorm der bloem, die dikwijls zeer moeielijk is, valt van den Anjer doorgaans goed uit.

Men koopt knoppen N° 1 en doppen N° 2 en bloemen-papier van welke kleur men verkiest, en knipt daarvan een vierkant, zoo groot als noodig is voor patroon N° 3 of 4, al naardat men een gewonen of bijzonder grooten anjer wil maken. Wij raden de dames echter aan om liever de bloemen in het algemeen niet zoo heel groot te nemen, omdat in de natuur die extra groote exemplaren niet zoo algemeen zijn. Men vouwt het vierkant zooals de stipjes N° 5 aanduiden, tot het, in achten gevouwen, den vorm van N° 6 heeft, knipt volgens het patroon de acht bladen tegelijk, en punt ze daarna volgens het model met de punt van de schaar, alle te gelijk, uit.

Men kreukt de bladen als volgt: legt ze dubbel gevouwen in de holle hand, en gaat er eenige keeren met de bloementang overheen; dan vouwt men er twee of drie plooien in, zoo als N° 6* aanduidt, die men door de tang laat glijden, van de helft van het blad tot aan het buitenste gedeelte, dat daarna licht omgebogen moet worden, door het even tusschen duim en tang te laten glijden; daarop ontwikkelt men ze zeer voorzichtig, opdat de bladen niet scheuren of de vouwen er te veel uitgaan, en men krijgt een rond N° 8. Voor een vollen anjer heeft men vier rondtes, en voor een knop één rond noodig. Voorts neemt men den wassen dop, knipt dien wat meer in en buigt hem wijd open zooals

Anjer

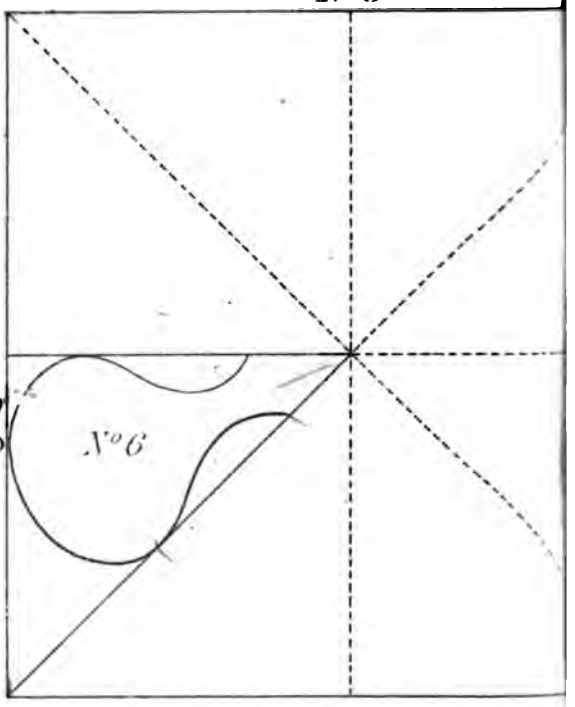
N°5
N°6

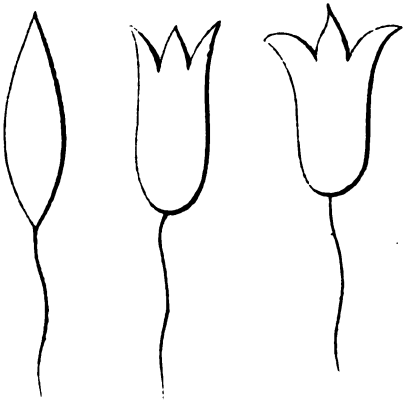
N°1
N°2
N°9

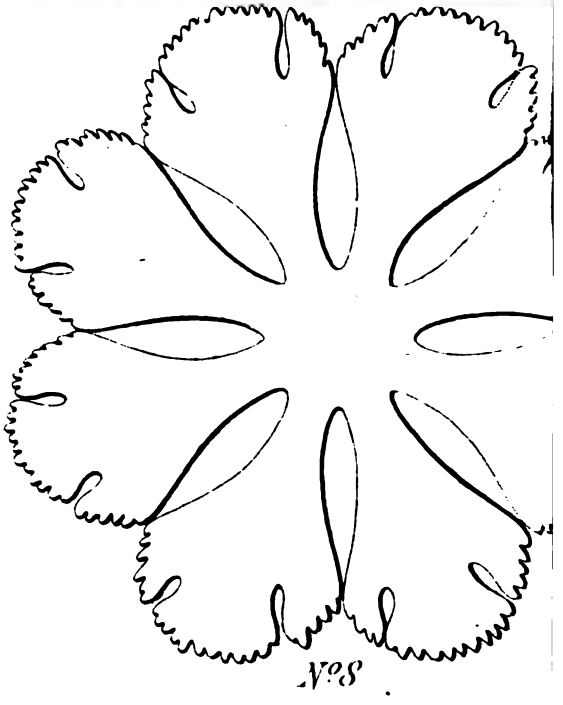
N°8

Model voor een gestreepten Anjer.

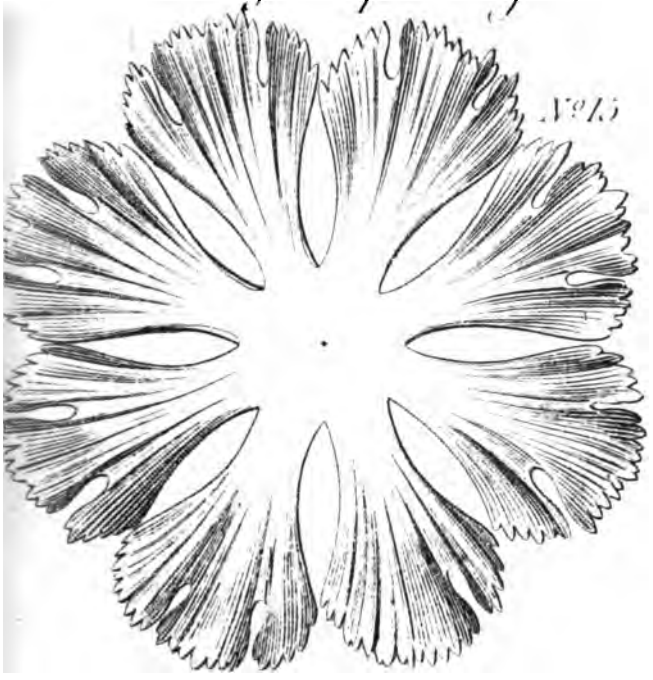

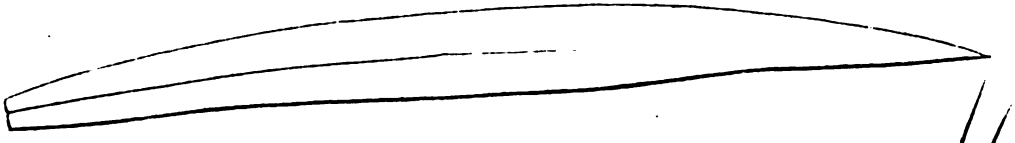

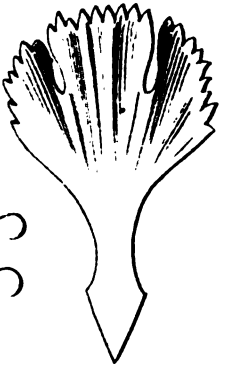

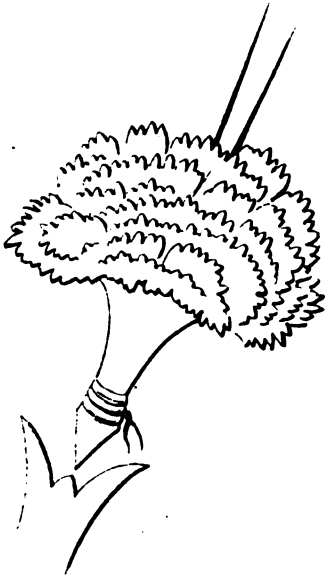

Lith. Emrik & Binge.

N° 9 haalt er de overtollige watten uit, en bestrijkt den dop van binnen met bloemendeeg; daarna neemt men de rondtes aan bosjes, bindt ze bijeen en plaatst ze met het achtereind van de tang, zooals N° 10 aanwijst, zoo diep mogelijk in den dop.

Voor den knop doet men eveneens, maar neemt slechts één rond en knipt den dop niet in.

Men plaatst een steel naast het korte ijzerdaadje dat aan den dop zit en omwoelt ze beide tegelijk met donkergroen. Vervolgens neemt men een paar veertjes van een pen, krult die licht om zooals N° 11, doet onderaan wat bloemendeeg, en plaatst die met de tang midden in den anjer.

Men vindt den anjer in vele kleuren: geel, donker en licht rood; ook geschakeerd of gestreept, dat zeer lief staat. Men kan genuaceerd papier koopen; maar ze zelf met goede waterverf te schakeeren is verre te prefereeren en beloont dubbel het werk. Daartoe legt men het rond, eer het uitgepunt is, op een bord of op papier, en teekent met een penseel zeer fijn beginnende en breed uitloopende strepen er op, zooals N°. 15 aanduidt, keert dan het rond om en doet evenzoo aan den anderen kant op dezelfde plaats, vouwt het weer dubbel en behandelt het geheel als voren. Licht roode anjers, met donkerrood geschakeerd, staan heel goed; ook rood of geel met bruin, enz.

Als men een tak wil maken, knipt men bladen volgens de patronen N°. 13, en doet aan den achterkant op twee derde van de lengte een groen omwoeld ijzerdraadje van den klos, dat eerst met bloemendeeg bestreken is. Men vouwt de bladen overlangs dubbel toe en krult daarna de punten naar buiten om, plaatst ze twee aan twee van dezelfde grootte over elkander, bovenaan de kleinste, onder aan de grootste; den knop op een aparten stengel; doet ze vervolgens bijeen, en men heeft een fraaien tak en een lief geheel.

Wil men een geheele plant namaken, dan is 't het beste een natuurlijke plant tot model te nemen, en die zooveel mogelijk te volgen; zij zijn doorgaans vol bloemen en knoppen, dikwijls gestreept en effen aan dezelfde plant, maar altijd van dezelfde kleur.

In de Bloementaal beteekent

De Anjer in 't algemeen:	*Reine en innige liefde.*
De Chineesche Anjer:	*Tegenzin.*
Witte Anjer:	*Reine gevoelens.*
Roode Anjer:	*Geestkracht.*
Gestreepte Anjer:	*Weigering.*
Gras Anjer:	*Talent.*
Gele Anjer:	*Minachting.*

DIANTHUS CARYOPHYLLUS.

Een vaste plant uit Europa afkomstig, bloeit in Juli en Augustus in den vollen grond, in alle nuances van rood, rose, lilas, geel en wit, en geeft een sterken, aangenamen geur.

Er zijn dan dertig soorten van anjers van verschillende kleuren, effen en geschakeerd; vooral in België maakt men daar bijzonder veel werk van, waarom de Vlaamsche anjer tot de meest gezochte kan gerekend worden.

Als deze bloem aanspraak wil maken om tot de goede soort te behooren moeten er niet meer dan twee kleuren in één bloem zijn. Tot den eersten rang behooren die, waarvan de kelk niet scheurt, de bloembladeren groot, talrijk, geschubt en zonder eenige uittanding zijn, en waarbij op elk blad van roode, witte of andere kleuren der bloem een breede band van een anderen tint gevonden wordt.

De Heilige Lodewijk zou, volgens overlevering, den eersten tuin-anjelier uit Tunis naar Europa overgebracht hebben, waardoor later Europa als zijn vaderland beschouwd werd.

Zinnia.

No. 1.

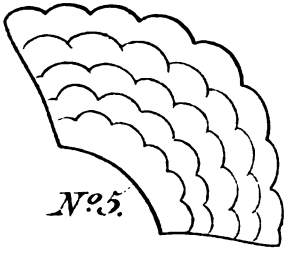

No. 5.

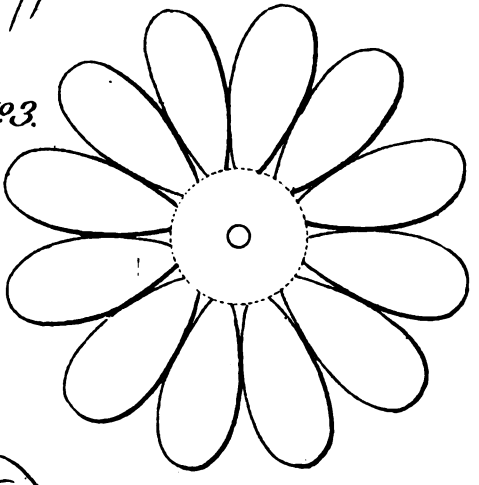

No. 3.

No. 6.

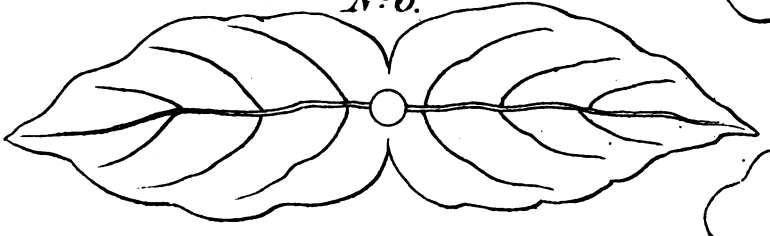

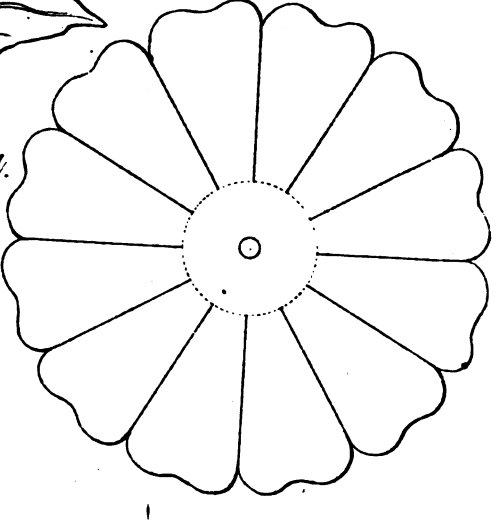

No. 4.

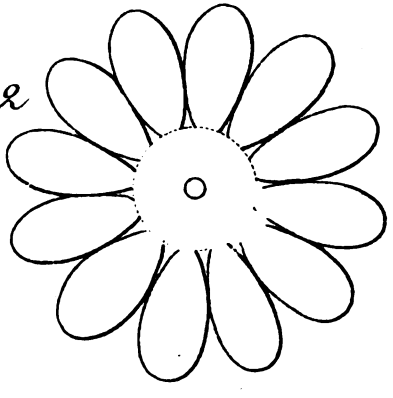

No. 2.

Lith Emrik & Brinkman

ZINNIA ELEGANS.

ENKELE BLOEM.

Plaat 3.

Deze bloem is zeer geschikt om na te maken, en wanneer zij met zorg vervaardigd wordt, zeer natuurlijk.

Neem een steel en hecht er een hart van bruine en roode wol aan, daarvoor gebruike men één draad gloeiend rood en twee draden zeer donker rood van dezelfde nuance; wind die te zamen zesmaal om twee vingers tot een bosje, vouw dit samen, sla er de punt van den steel om, en bevestig die stevig; knip de draden door en haal ze fijn uit met de punt van de schaar of een groote speld, tot het geheel pluis is. Scheer het dan af tot het fatsoen N° 1, vooral niet grooter, zoodat het geheel bruin met roode spikkeltjes is, stip dan boven op met bloemdeeg een dubbel rondje, zooals de stipjes aanduiden, wat in de natuur alle kleine gele bloempjes zijn, als twee kransjes midden op het hart, strooi daar donker geel rozenzaad op, en men verkrijgt een zeer natuurlijk hart, dat een groot deel der bloem uitmaakt. De tint van de wol moet in overeenstemming zijn met de kleur der bloem.

Knip dan een rond N° 3, kreuk de blaadjes, door ze alle driemaal te streepen met de achterpunt van de bloementang. Het papier moet stevig zijn; gloeiend rood is daarvoor zeer fraai, en indien, 't geen wel eens bij stevig papier het geval is, de punt der bloementang glimmende streepen mocht geven, legt men er eerst een ander bloemenpapiertje op; buig dan de blaadjes aan de punt buitenwaarts om het bolletje

N° 3, en hol het geheele rond in het midden op de binnenzijde, dus in tegenovergestelde richting der buitenste punten, met de bol N° 6, bestrijk het hart van onderen, en het middelste gedeelte van het rond, met bloemdeeg, en schuif het onder het hart, zoodat het goed bevestigd is, en slechts de geknipte blaadjes er buiten zichtbaar zijn.

De steel moet met watten bekleed worden, en, nadat hij met groen omwoeld is, neemt men nog een reep groen, zoolang als de steel, 2 centimeters breed, kreukt dat overlangs en bevestigd het met bloemdeeg overlangs om den steel, die breed, plat en met rechte nerven moet zijn. De kelk N° 5 moet groot en bol, en met O. I. inkt geschubd zijn; om dien vorm goed te krijgen, winde men er een reepje watten onder, zoodat de kelk in omvang van boven tot aan de geknipte blaadjes komt, en de bloem zal de natuur bedriegelijk nabootsen.

Men plaatst het dubbele groene blad N° 6 op de helft van den steel.

ZINNIA.

DUBBELE BLOEM.

Hiervoor neemt men twee rondten N° 3 en twee N° 4, alle blaadjes gestreept zooals voor de enkele bloem is opgegeven; ook de punten eveneens omgebogen; plaats die alle verspringend om het hart. Het bloempapier moet ook hiervoor niet te dun zijn; het hart, de kelk, steel en bladen als hierboven opgegeven is voor de enkele bloem. Deze bloem is de fraaiste van de drie verschillende Zinnia's.

Dubbele Zinnia.

GEHEEL GEVULDE BLOEM.

Maak het hart van een klein toefje papier, als de kleur der bloem, plaats daar twee rondten N° 2, twee rondten N° 3 en drie rondten N° 4, altijd verspringende, omheen; de eerste blaadjes opstaande, eenige geheel om het hartje gebogen; alle blaadjes moeten met nerfjes gestreept, en evenals bij de enkele bloem behandeld worden; de laatste toeren eenigszins buitenwaarts omgebogen. Men kan hiervoor ook steviger papier of gewoon bloemenpapier gebruiken.

Zinnia Elegans

beteekent in de Bloementaal

GEMAAKTE EENVOUD.

Het is een éénjarige zaadplant, uit Mexico afkomstig, die bloeit in den vollen grond, van Juli tot de eerste nachtvorsten invallen.

In de laatste jaren is deze bloem in onnoemelijke verscheidenheden gekweekt: dubbele, enkele, in vele kleuren, wit, geel, oranje, rood, scharlaken, rose, lilas enz. Deze bloemen geven geen geur, maar munten uit in sierlijkheid en kleurenpracht, en bevelen zich bijzonder aan voor den tuin.

RANONKEL.

Plaat 4.

Maak een hart van watten, met dubbel zwart krip overtrokken, of een hart van zwarte wol; daartoe neemt men eenige draden wol tusschen den steel, die dun en buigzaam moet zijn; buig die om, en bevestig de draden er stevig tusschen, pluis ze geheel uit en scheer het tot een rond bolletje als N° 1.

Knip twee rondten N° 2, sterk gebold met bol N° 3, en plaats die om het hart, zoodat ze geheel opstaan en over elkander zoo zeer sluiten, dat er slechts een klein gedeelte van het hart zichtbaar is; daarna twee rondten van N° 3, ook goed gebold en, evenals de vorige, altijd verspringende, er om, doch iets meer afwijkende, acht à tien rondten N° 4, gebold, er achtervolgens om gehecht, de eerste eenigszins opstaande, en zoo voortgaande, tot de laatste bijna plat zijn. De geheele bloem moet met bloemdeeg altijd onder het hart gehecht, met de vingers goed aangedrukt, en een kelkje N° 5 gebold tegen de bloem geplaatst worden.

Men moet vooral zorg dragen dat de blaadjes van elk rond accuraat verspringen; het is een vereischte voor deze bloem, dat zij juist en regelmatig van vorm zij, zooals in de natuur, waardoor ze zoo eigenaardig geschikt is om na te maken. Omwoel verder den steel met watten en licht papier, en plaats een takje groen N° 6 acht centimeters onder de bloem. Men ziet de ranonkels (uitgezonderd blauw) in alle kleuren: donker en schitterend rood, rose, geel, wit enz. Het is zeer aan te bevelen om een mandje met mos te vullen en er geen andere bloemen

Ranonkel

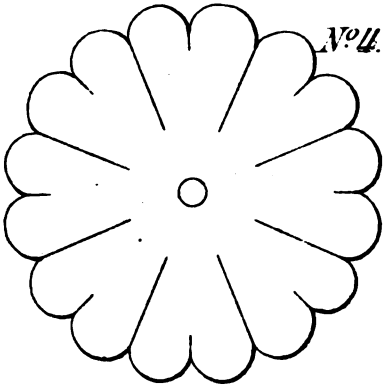

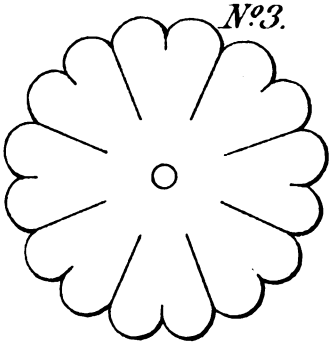

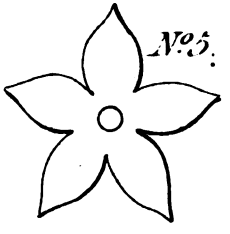

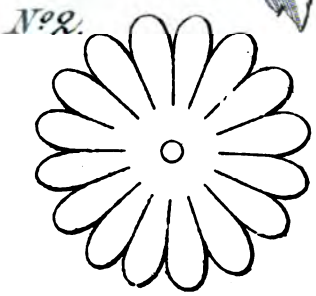

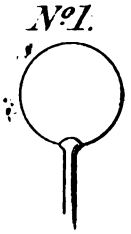

Sneeuwbal.

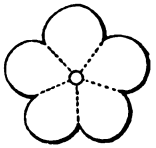

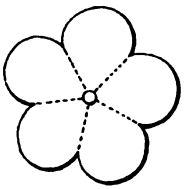

Lith. Emrik & Binger

in te doen dan ranonkels van verschillende kleuren, die, wanneer het mandje met zorg en smaak geschikt wordt, allerliefst zijn en de natuur bedriegelijk nabootsen.

De knop is als het begin der bloem, groot of klein; al naar men verkiest neemt men er meer ronden voor; maar dan moet het hart niet zichtbaar zijn, en omwoelt men eerst den steel met een toefje van de kleur der bloem. Dit kan men ook bij een groote ranonkel doen in plaats van het zwarte hartje.

RANUNCULUS ASIATICUS.

RANONKEL, HANEVOET,

beteekent in de Bloementaal

SCHITTERENDE GAVEN.

De ranonkels zijn aan alle bloemenliefhebbers overbekend; zij bloeien naar den tijd waarin zij geplant worden, maar meest in Juni, in het open veld, met een verscheidenheid van alle kleuren, uitgezonderd blauw, en geven weinig geur. Het is een waar genot als men rondom Haarlem deze bloemen als een schitterend tapijt over de velden uitgespreid ziet; zij worden jaarlijks in groot aantal naar het buitenland verzonden.

De hollandsche naam van Hanevoet ontleent zij aan die knolletjes of worteltjes, die gelijk zijn aan het klauwtje van een vogel. Lodewijk XI bracht ze het eerst naar Frankrijk over.

SNEEUWBAL.

Plaat 4.

Neem een vierkant van ongeveer veertien centimeter van zeer licht geelachtig groen papier, bijna wit, doe dit om een bal of rond voorwerp, zoo groot als men den sneeuwbal maken wil (men moet er echter om denken, dat de bloem, door de kleine bloempjes er op te plaatsen, veel grooter wordt dan de lichtgroene vorm aanvankelijk is), neem dan den bal er uit, zorg zooveel mogelijk den ronden vorm te behouden, en bind dit om een zeer dun, buigzaam, van boven omgebogen steeltje; knip van wit papier een groote hoeveelheid bloempjes van beide grootte, en bol ze met bolletje N° 3, zoodat ze goed opstaan. Er mag geen gaatje in de bloempjes zijn: stip vervolgens met een stifje of de punt van de bloementang telkens een weinig bloemdeeg op den groenen bol, en plaats daar het bloempje op, zoodat het stipje juist in het midden komt, dat accuraat en niet te groot gemaakt mag worden, want het vertoont tevens het hartje. Men begint uit het midden eerst de kleine en daarna de groote bloempjes dicht op elkander te schikken tot aan den steel, tot het er geheel mede gevuld is. Voor een gewone en niet al te groote bloem zijn enkel de kleinste bloempjes voldoende, en staan fijner dan de groote.

Plaats een vingerbreed van de bloem twee kleine groene blaadjes N° 2, tegenover elkander; daarna twee iets grooter N° 3, in tegenovergestelde richting. De stelen moeten zeer dun, buigzaam en met groen omwoeld zijn.

Doorgaans groeien twee zulke bloemen met groene blaadjes op dezelfde hoogte, die met een bruin omwoeld steeltje verbonden zijn.

De bladen kunnen zeer goed volgens opgegeven model geknipt, en de aartjes er met de achterpunt van de bloementang in gedrukt worden; zij zijn daarvoor zeer geschikt, en staan natuurlijk en vlug. Zij moeten van donker dofgroen papier geknipt worden.

Met twee blaadjes N° 1 begint men het groene takje, en zoo vervolgens de groote.

Een bouquet van pioenrozen, sneeuwballen en gouden regen staat zeer goed, vooral als men de bloemen in natuurlijk groen plaatst.

VIBURNUM OPULUS.

SNEEUWBAL,

beteekent in de Bloementaal

OPLETTENDHEID.

Deze heester is algemeen bekend en, evenals de seringen, gouden regen en meidoorn, het sieraad der lente; zij is, zooals haar naam aanduidt, altijd wit, en uit den Caucasus in Europa afkomstig.

Zij bloeit zeer mild, maar is zonder geur.

ROZEN.

Rosa Centifolia.

PROVENCE OF HONDERDBLADIGE ROOS.

Plaat 5.

De roos is zeker een van de fraaiste en meest geschikte bloemen om te maken; er zijn zooveel soorten, zoo verschillend van vorm en grootte, van knop tot vollen roos, dat men er zooveel verscheidenheid in kan maken als men verkiest; door de nuances, die door de samenvoeging van zooveel bladen ontstaan, leveren zij de schoonste uitkomsten op.

De honderdbladige, de mosroos, de zoogenaamde pakjes-roos en de minuut-roos worden alle naar de patronen van plaat 5 gemaakt; het onderscheid dat er tusschen is, bestaat hoofdzakelijk in het bijeenvoegen en het aantal der verschillende bladen.

De mosrozen zijn bij uitnemendheid fraai om te maken, maar komen enkel in rozenrood en wit voor, terwijl de andere volle rozen, zooals ieder weet, in alle nuances van licht tot zeer donkerrood gevonden worden.

Men kan de fijne mos koopen, maar ze ook zelve zoeken en verzamelen; het voorjaar is daartoe de geschikste tijd; lange, breede, fijne takjes zijn een vereischte, die dan uitgespreid tusschen een boek gelegd worden, om ze later te gebruiken.

Half open rozen en ontloken knoppen zijn het meest aan te bevelen, wanneer men een bouquet of mandje met rozen wil maken, en niet te

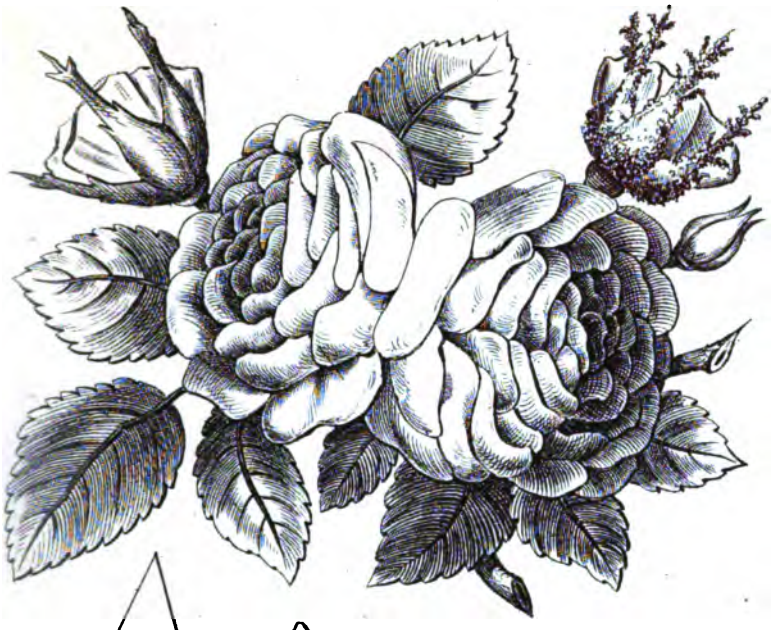

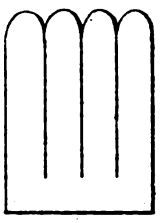

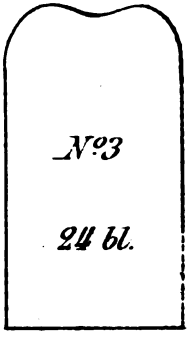

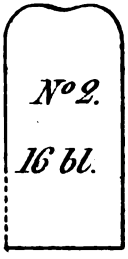

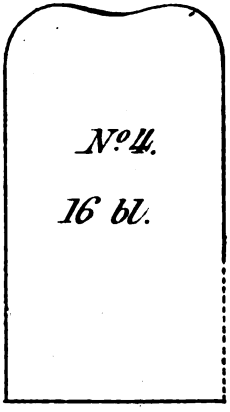

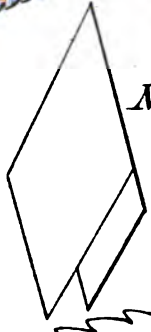

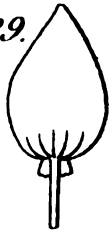

Nº9.

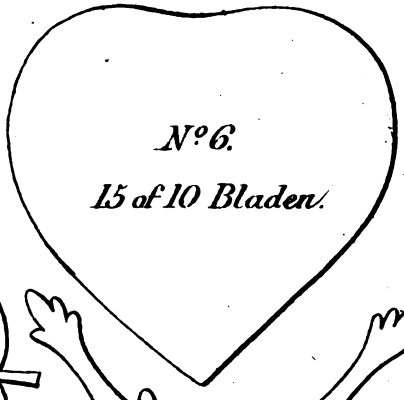

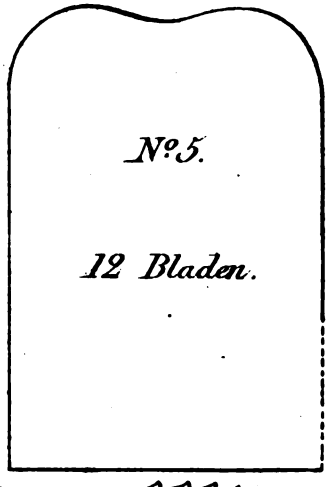

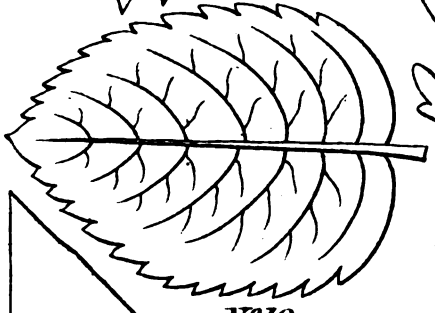

Nº10.

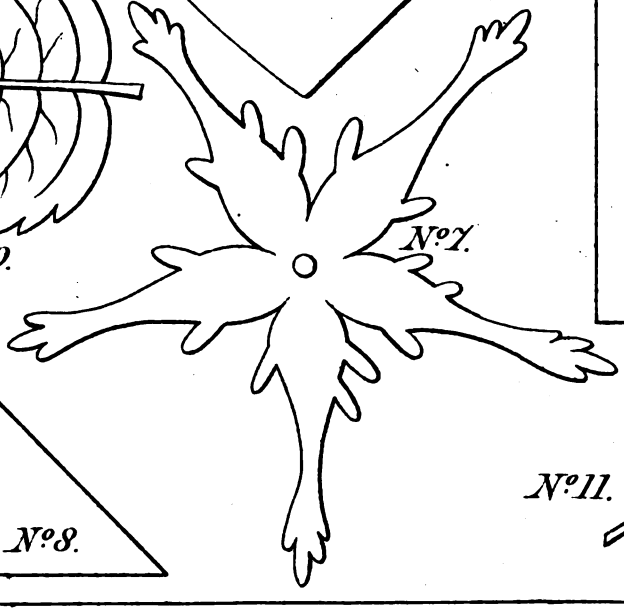

Nº7.

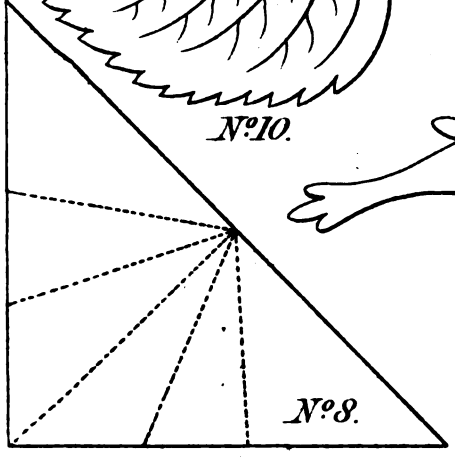

Nº8.

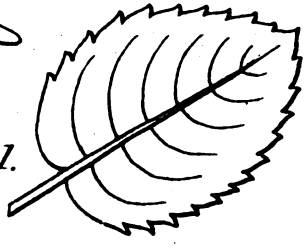

Nº11.

Lith. Emrik & Bin

veel volle bloemen, maar slechts hier en daar een enkele. Bij ondervinding echter zal de goede smaak de dames dit wel leeren; een tak van een volle en een half open roos, een pas ontloken knop en een paar takjes groen maken een fraai geheel.

Voor een grootte volle roos is noodig een reepje N° 1, van twaalf blaadjes, een reep N° 2 van zestien blaadjes, een reep N° 3 van vier en twintig bladen, een reep N° 4 van zestien bladen en een reep N° 5 van twaalf bladen.

Men neemt een vel bloemenpapier, wat de kleur betreft, naar verkiezing; vouwt dit accuraat in tegenovergestelde richting als het toegevouwen is wanneer men het koopt, dubbel, tot het een smalle reep is, zoodat men in een paar knippen de telkens opgegeven breedten doorknipt.

Als men de reepen knipt op de manier als hierboven gemeld is, komt het, uitgenomen de eerste kleine blaadjes, juist uit: N° 2 een halve reep en voor de overige een geheele.

Nadat de reepen geknipt zijn, vouwt men ze dubbel naar de opgegeven breedte der verschillende bladen, en knipt ze, volgens de patronen, van boven rond en op de vouwen tot op twee derde naar beneden in, zoodat ze van onderen aanéén blijven.

Sprei vervolgens de reepen uit op het kussen of in de holle hand, en bol ze een voor een met de verschillende bolletjes, al naar de grootte van het blad vereischt, en zooals in het voorbereidend onderricht is opgegeven, in de rondte en van boven naar beneden strijkend. Men moet zooveel mogelijk zorgdragen geen groote plooien van boven in de bladen te maken; van onderen mag dit wel; want daardoor zullen de bladen alle bol en naar binnen omgebogen zijn.

Neem nu een vierkant stuk papier van vier centimeters, van de kleur der roos, en maak er boven aan den steel, die dun en buigzaam moet zijn, als die omgebogen is, een toefje van (zie voorbereidend onderricht), goed gekreukt met de bloementang, schik daaromheen een reepje N° 1 van twaalf blaadjes, sterk gegaufreerd, door er met de punt van de bloementang van boven naar beneden over heen te gaan (zie voorberei-

dend onderricht), en plaats ze zoodanig dat ze om het toefje heenbuigen.

Als men een witte roos maakt, kan men het toefje van lichtgeel en niet te groot nemen en er eenige gele korte meeldraadjes met rozenzaad omheen plaatsen, dat, hoewel volle rozen doorgaans geen meeldraadjes hebben, toch voor een witte roos zeer lief staat.

Vervolgens moet elken reep, van klein tot groot, er omheen winden; hoe grooter de roos wordt, telkens iets wijder; elke reep bladen die er omgevoegd wordt, moet met den duim en voorsten vinger der linkerhand aan het begin vastgehouden, en nadat hij er geheel omgewoeld is, bij elkaar gepakt en met stevig garen vastgebonden worden. Zoo er van onderen iets overschiet, moet het telkens weggeknipt worden; elke toer moet op dezelfde hoogte gehecht, en daardoor de bladen steeds hooger komen, zoodat het hart diep is en vooral niet uitsteekt, 't geen onnatuurlijk is en niet mooi staat.

Als men er een nieuwe toer om gewonden heeft, kan die luchtig met de rechterhand vastgehouden worden, terwijl de linkerhand het onderste gedeelte om den steel voegt, waarna men het vastbindt.

Nadat al de toeren er om zijn, voege men er tien bladen N° 6, vijf aan vijf, goed gebold, met bloemdeeg gehecht, omheen. Als men dit alles nu goed gedaan heeft, ziet men een roos als een kool; maar dan beginne men met de bloementang er in te werken, òf door enkel de bladen der buitenste toeren buitenwaarts om te buigen en de roos meer gesloten te laten, òf door uit het hart te beginnen; de binnenste blaadjes vouwt men eenigszins dubbel, de volgende hier en daar aan één kant omgekruld, en de bladen der buitenste toeren aan beide kanten omgebogen, zoodat de roos een lossen en natuurlijken vorm erlangt. Men keert de bladen buitenwaarts, door den kant van het blad aan de punt tusschen de bloementang te nemen en daarmede om te draaien.

De bladen behoeven niet altijd te verspringen; hier en daar dubbel op elkander, en dan weer eens verspringend, geeft een losse, natuurlijke bloem. Ook zal ieder wel begrijpen dat het er met zooveel bladen op een paar meer of minder niet aankomt, en de getallen enkel opgegeven zijn, om

tennaastenbij te weten wat men noodig heeft. Voeg er de slippen N° 7 aan, en nadat de steel met watten omwoeld, met groen bekleed, en een weinig gebruind is, een wassen rozen-dopje vlak tegen de bloem; de slippen kan men ook koopen.

Deze wassen dopjes koopt men; de punten zijn doorgaans wat nauw, zoodat ze moeielijk over den steel schuiven; daarom moet het puntje er afgeknipt worden met een schaar die goed warm gemaakt is, of men verwarmt het dopje zelf. Anders is het te hard en zou 't geheel stuk gaan.

De knoppen maakt men groot of klein naar verkiezing; voor een ontloken knop neemt men twaalf blaadjes van N° 1, zes van N° 2 en tien van N° 3. Wil men die grooter hebben, dan voegt men er nog een of twee toeren, die volgen, bij; wenscht men een meer gesloten knop, dan doet men er geen toefje in en sluit de bladen meer tot elkander. Voor een geheel gesloten knop neemt men een vierkant van zes centimeters, vouwt dit schuin als een doekje, en rolt het puntig toe uit het midden, zooals N° 8 aanwijst, tot het fatsoen N° 9, men doe er wat watten in, binde alles van onderen te zamen aan den steel, en bekleede het knopje met mos of groene slippen en dopje, iets kleiner dan voor een roos of open knop.

Men plaatst er een paar groene takjes, elk van drie of vijf bladen N° 10 of N° 11, bij.

Rosa Muscosa.

MOSROOS.

Plaat 5.

Deze is bij uitnemendheid fraai, zoodat men haast alle rozen met mos zou willen bekleeden; vooral half geopende zijn zeer aan te bevelen; deze roos is geheel te behandelen als de vorige. Men bekleedt den steel

met groen gaas, aan schuine reepen geknipt, en haalt, met den scherpen kant der schaar er langs gaande, de vezeltjes op, nadat eerst de steel gebruind is. De rozen moeten van achteren, de half geopende rozen en knoppen tot bovenaan, rijkelijk met mos bekleed worden, dat men er met bloemendeeg vooral goed moet aanhechten. Men kan tot het droog is er losjes een draad om winden, voor het goed vasthechten van de mos.

Het staat goed en natuurlijk, om de knoppen en half ontloken rozen een of twee donkerder bladen van dezelfde kleur heen te doen.

De groene bladen N° 10 en 11 zijn altijd drie of vijf aan een takje; men kan ze zoo en ook iets kleiner van groen papier knippen, en er den vorm der aaren in drukken; gekochte bladen van doek zijn echter het fraaist en daarom het meest aan te bevelen.

De Chineesche thee-roos en agaat-roos worden ook naar deze patronen vervaardigd; de buitenste bladen der eerste zeer los, en de knop der agaat-roos iets meer langwerpig. Men moet daarbij vooral fijn papier en fijne kleuren kiezen.

De groene bladen moet men altijd nemen naar de soort der rozen. De Bengaalsche roos, de thee-roos, de agaat-roos, de zoo beroemde souvenir de la malmaison, hebben puntige bladen, en de kelkblaadjes zijn glad en niet getand. De honderdbladige roos en mosrozen hebben bladeren van meer ronden vorm, en de kelkblaadjes of slippen zijn getand of met mos bekleed.

ROZEN TER VERSIERING.

ROSE A LA MINUTE.

Plaat 5.

Deze rozen kan men van al de kleuren en nuances, die in de rozen voorkomen, maken; van licht- tot donkerrood, wit, lichtgeel of agaat.

Daartoe neemt men een geheel vel bloemenpapier, vouwt dit nog eens toe in dezelfde richting als de middenvouw is als men het koopt, en snijdt het dan overlangs aan reepen; als men met een potlood de maat aan de beide kanten van het papier aanstipt, het op die maat toevouwt en doorsnijdt, gaat dit werk vliegend. Neem den eersten reep, nl. het papier vierdubbel, aan den eenen kant zoo breed als N° 2, en aan den anderen kant zoo breed als N° 3, overlangs omgevouwen en afgesneden, zoodat men dan vier reepen krijgt, die eenigszins schuins afloopen. Knip of snij daarna vier dito reepen, aan den eenen kant zoo breed als N° 3, en aan den anderen kant zoo breed als N° 4; door de breedte der reepen verstaat men de hoogte der opgegeven patronen; men neemt natuurlijk eerst aan den eenen kant het breedste gedeelte, en dan aan den anderen kant, zoodat het tweede viertal reepen het papier weer recht maakt; vouw dan het papier weer open zoodat het tweedubbel is, knip daarna weer een reep, aan den eenen kant zoo breed als N° 4 en aan den anderen kant zoo breed als N° 5; doe dit nog eens, en het papier is weer recht, en men heeft drie soorten, elk van vier reepen; dit is voor vier rozen: voor ieder drie verschillende reepen. Wil men nu twee rozen nog iets grooter hebben, dan knipt men nog twee reepen zoo breed als N° 5 waarna er een reepje overschiet, ter breedte

van N° 1 of N° 2; zoo heel precies komt het er niet op aan; en deelt dit in vieren, dan heeft men vier rozen uit één vel papier, twee zeer groote, en twee iets kleiner.

Als men die nu allen gesneden heeft, neemt men het smalste reepje, vouwt dit dubbel als N° 1, en knipt, volgens het patroontje, de blaadjes rond en twee derde in, zoodat ze slechts van onderen aan elkander blijven, gaufreert ze sterk, omwoelt een steel aan de omgebogen punt met een stukje papier van de kleur der bloem, en plaatst er de gegaufreerde blaadjes, naar binnen omkrullend, omheen; daarna neemt men de volgende, dus een geheele reep, vouwt die driemaal toe, dat is achtdubbel, en dan weer in drieën, zoodat het vierentwintig bladen worden; knipt ze op de vouwen alle van boven tot op twee derde in, zoodat slechts daar waar de stipjes aan het patroon zijn, de reep aan elkander blijft, en rondt ze allen tegelijk als patroon N° 3 af. Twee dingen moet men hierbij in acht nemen, nl.: er niet meer dan noodig is van boven af te knippen, maar enkel de punten bij te ronden en in het midden iets in te hollen — anders wordt de reep te smal en zou men moeite hebben met het onwinden, — ten tweede ze aan den kant waar men ze moet afronden, accuraat gelijk te nemen, en het verschil der breedte enkel van onderen te laten komen. Neem dan den derden reep, vouw dien dubbel, nog en nog eens dubbel, tot het zestien bladen worden, handel daarmede als met den vorigen reep, en knip ze naar patroon N° 4, ook alle tegelijk. Den daarop volgende, dat is de vierde reep, vouwe men vierdubbel en dan in drieën dus twaalf bladen, en ronde dien af als patroon N° 5 en evenzoo behandele men de laatsten of breedsten reep. Als allen geknipt zijn, moeten ze goed gebold worden met de verschillende bollen naar de grootte der bladen, en daarna om den steel gewonden worden; eerst de snalste reep, ook met den smalste kant te beginnen. Men neemt den steel in de linkerhand en houdt het onderste puntje aan het begin tusschen duim en voorsten vinger zoo lang vast, tot de geheele reep, ook eenigszins om de toppen der vingers, er omgewoeld is, plooit het te samen

van onderen om den steel, en bindt het met stevig garen vast; zoo ook de volgende reepen, altijd aan den smallen kant te beginnen en steeds iets wijder uiteen. Er moet van onderen niet meer overschieten dan noodig is om het te kunnen binden.

De buitenste bladen moeten hier en daar omgebogen worden, waartoe men den eenen kant van het blad tusschen de bloementang neemt en buitenwaarts ombuigt; men verkrijgt zoodoende zeer fraaie rozen.

De stelen en ook het gebonden gedeelte moeten met groen papier omwoeld worden; wassen dopjes, mos of kelkblaadjes zijn niet noodig als men de rozen in het groen plaatst, en zouden dus slechts onnoodige moeite geven; bij witte rozen moet de steel met een geel toefje omwoeld worden, voor het hart.

Als deze rozen met zorg en smaak gemaakt worden, zal zeker menigeen deze manier ook wel eens toepassen op het maken van rozen voor bouquetten, want ze zijn bij uitnemendheid fraai.

Knoppen, ook ter versiering, moeten natuurlijk wel met mos of groene slippen bekleed worden.

De zoogenaamde Pakjesroos.

Plaat 5.

De bloemenmaaksters noemen deze roos zoo, omdat de bladen, zooals men dikwijls de volle rozen in de natuur aantreft, als het ware met pakjes van vier of vijf bladen op elkander om het hart geplaatst zijn.

Hiervoor neemt men een of drie toefjes naar verkiezing, voor witte rozen; evenals vroeger vermeld is, neemt men die voor een deel van

lichtgeel en plaatst er eenige meeldraden met rozenzaad hier en daar tusschen. Voor volle roode of andere rozen enkel de kleur der roos, maar soms kan men ook het middelste gedeelte der bloem van een donkerder nuance nemen; dit moet echter niet zoo sterk zijn, dat het verschil in het oog loopt; verder neemt men een reepje van twaalf blaadjes van N° 1 gegaufreerd en brullend om het hart. Vijftien of twintig blaadjes N° 2 moeten aan reepjes van vijf bladen verdeeld, goed gebold worden, zoodat de buitenste randen eenigzins gegaufreerd zijn, en dan op elkander gelegd; men kan ze ook eerst kreuken en dan op elkander bollen. Dan zijn het vijf pakjes naast elkander; geef nu met de bloemen tang aan elk pakje een plooi, opdat ze goed op elkander blijven en eenigzins dubbel gevouwen zijn, bind ze opstaande om het hart met stevig garen vast, en schik ze dan nog wat regelmatig in het rond; voorts een reep van twintig blaadjes N° 3, eveneens behandeld en ook aan vijf pakjes er weder omheen geplaatst, er tusschen of achter de vorige pakjes. De reeep N° 4 van vijftien bladen kan men ook nog aan pakjes verwerken, maar dan moet elk pakje er los omgevoegd worden, omdat de roos al een grooten omvang heeft. Men kan ook den reep N° 4 evenals N° 5 er gebold omheen woelen, knipt de reepen evenals bij de honderdbladige roos is opgegeven, en besluit de roos met eenige losse bladen N° 6; de bladen der buitenste toeren moeten ook hier en daar omgebogen worden, de buitenste aan beide kanten.

Roxen.

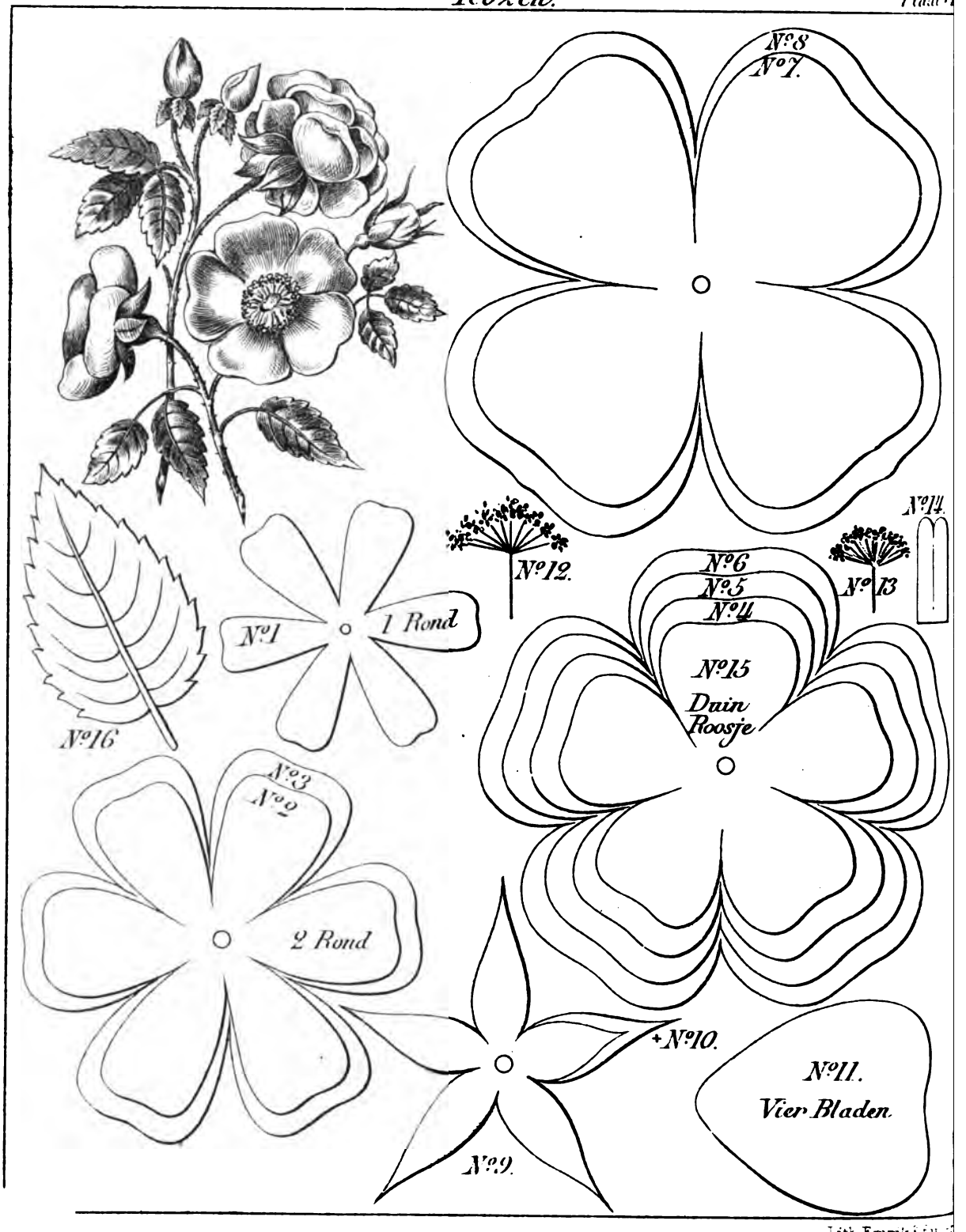

Lith. Emrik & Zoon

Rosa Canina.

WILDE OF HONDSROOS.

Plaat 6.

De roos, zooals zij in het wild groeit, is altijd enkel, met vijf bladen als een krans uitgespreid, die eenigszins over elkander liggen, en heeft veel meeldraden.

Hiervoor neemt men een steel, buigt dien aan de punt om, en omwoelt dit puntje met zachtgroen papier, schikt daar eenige meeldraadjes om, van geel bloemengaren, bindt ze stevig vast, stipt de puntjes met bloemdeeg aan, en doopt ze in rozenzaad; alle draadjes moeten van elkander en wijd uitgespreid zijn, het geheel iets grooter dan N° 12, en rijkelijk van zaad voorzien.

Knip voorts een rond als N° 6, of zoo men de roos wat kleiner wil hebben, als N° 5; knip het middelste gaatje wat wijder uit, en alle vijf de bladen los van elkander, leg ze weer zoo dat de bladen allen even over elkander komen tot een rand, en hecht ze van onderen aan den voet van het blad even met bloemdeeg vast. Nadat dit gedroogd is, bolt men de bladen, zoodat het geheel als een schoteltje een zachte ronding krijgt; krult verder de bladen aan de beide punten buitenwaarts om, schuift ze aan den steel, hecht ze onder het hart, en voegt er slippen en een wassen dopje aan. De steel moet met een weinig watten bekleed en niet te dik zijn, met een schuinen reep groen gaas omwoeld en met den scherpen kant van de schaar gevezeld worden.

Voor een knop neemt men een rond N° 15, goed gebold en bijeengevoegd, aan den steel gebonden en met groen bekleed.

Als men een geheel gesloten knopje wil maken, neemt men een vierkant, schuin gevouwen, zooals bij de eerste roos is opgegeven.

Als men de roos meer dubbel wil hebben, neemt men om het hart één rond N° 1, gegaufreerd met het bolletje N° 2, twee ronden N° 3, twee ronden N° 5 en twee ronden N° 6, of van die nommers ieder een rond, die men alle, gebold en aan een of twee kanten omgebogen, aan den steel rijgt en onder het hart vasthecht.

Ook kan men een roos maken, door drie ronden van N° 5 of N° 6 verspringend onder het hart te plaatsen.

Roos,

SOUVENIR A LA MALMAISON.

Plaat 6.

De vervaardiging van deze roos is zeer aan te bevelen. Als men haar met zorg maakt, en zoo mogelijk een natuurlijke roos tot model neemt, is er bijna geen verschil tusschen; daarom moet men vooral zorgen, fijn papier en de goede kleur te krijgen; de kleur is agaat, zoo licht mogelijk, met een rose gloed, vooral niet geelachtig.

Er zijn voor noodig vier toefjes, één rond N° 1, drie ronden N° 5, en van N° 2, 3, 4, 6, 7 en 8 ieder twee ronden.

Neem daartoe een dunnen, buigzamen steel, buig de punt om, en omwoel die met de kleur der bloem; knip vier vierkantjes, elk vier centimeters groot, en maak er vier toefjes van (zie voorbereidend onderricht), plaats die opstaande alle vier tegen elkander om den steel, kreuk ze met de bloementang, en voeg er een rond N° 1 gegaufreerd omheen.

Knip dan twee ronden N° 2 en twee ronden N° 3, bol ze zeer sterk, zoodat de buitenste randen zich eenigzins gaufreeren, en leg alle vier de ronden op elkander, dat het zes pakjes worden; schuif die gezamenlijk aan den steel, en bind ze er om, maar zoo, dat ze niet te veel verliezen; schik ze daarna met de tang in zes pakjes, eenigzins dubbel gevouwen, opstaande in de rondte, om het hart van de vier toefjes en de gegaufreerde blaadjes.

Knip dan 2 ronden N° 4, bol die, en buig elk blaadje aan den eenen kant een weinig buitenwaarts om, door het blad even tusschen den duim en den bloementang te halen; daarna twee ronden N° 5. Ook hiervan de bladen zacht gebold en aan één kant buitenwaarts omgebogen, twee ronden N° 4 gebold en aan beide kanten omgebogen; twee ronden N° 7 en twee ronden N° 8, alle bladen zacht gebold, vooral niet te hol en eveneens aan beide kanten omgebogen, en ten slotte nog een rond N° 5, als de vorige behandeld, er tegen; al de ronden moeten verspringend, met bloemdeeg onder aan het hart gehecht worden; de buitenste of laatste ronden bijna plat.

De roos moet wijd uit en toch niet plat zijn, en heeft een kelk met korte slippen, als N° 9, die goed gebold met den hollen kant tegen de roos geplaatst wordt; men voegt er aan wassen dopje aan, en als het puntje te nauw is om aan den omwoelden steel te schuiven, knipt men er met een warme schaar het puntje af.

De steel moet met watten bekleed en met zacht groen papier, omwoeld worden.

Voor een gesloten knop neemt men een vierkant van zes centimeters, vouwt dit als een doekje schuins, rolt het uit het midden van den schuinen kant puntig toe, zooals reeds vroeger (Plaat 5) is opgegeven, en hecht er met bloemdeeg de slippen geheel om; de groene bladen zijn smaller en spitser dan van andere rozen.

Rosa Bengalensis.

BENGAALSCHE ROOS.

Plaat 6.

Maak een hart van geel bloemengaren, met geel zaad er aan als N °12.

Men heeft vier verschillende nuances noodig, licht rose voor de binnenste bladen, iets donkerder voor de volgende, en weer iets donkerder voor de derde soort; de vierde tint voor de buitenste bladen moet het meest verschillen, en van levendig, eenigzins donker rozerood zijn de nuances moeten vooral goed harmonieeren.

Plaats om het hart een rond N° 2 en een rond N° 3 van de lichtste tint, goed gebold en verspringend met bloemdeeg gehecht, vervolgens twee ronden N° 5, iets donkerder, en drie ronden N° 7, weer iets donkerder; buig van deze ronden hier en daar een blaadje om, plaats dan vier losse bladen N° 11 van de donkerste tint er omheen, die ook aan een of twee kanten omgebogen moeten zijn. De slippen zijn niet getand en iets langer dan N° 9, en moeten goed gebold met een wassen dopje er tegen geplaatst worden. De roos moet goed gesloten zijn en niet wijd uit staan.

De knoppen maakt men van een vierkant, van de donkerste nuance, schuins gevouwen en om watten gebonden, zooals bij de eerste roos beschreven is, en daar twee of drie blaadjes van rond N° 2 gebold en goed sluitend omheen geplaatst; de slippen als N° 9 moeten geheel tegen den steel naar beneden hangend omgebogen zijn; verder neemt men een wassen dopje en bekleedt den steel met watten en groen; de groene bladen zijn puntig.

Rosa Pimpinellifolia.

DUINROOSJE.

Plaat 6.

Deze roosjes zijn enkel, rose of wit; maak een hartje van geel garen met geel zaad en een weinig bruin in het midden aan de draadjes. Spreid het hartje wijd uit en plaats daar acht blaadjes N° 14 sterk gegaufreerd omheen, niet al te zichtbaar, en daarna een rond N° 15, elk blaadje goed in het rond gebold met bol N° 4, zoodat het geheele bloempje even hol is als een schaaltje, en plaats er de groene kelkblaadjes achter, kleiner dan N° 9, zooals het kruisje aanduidt; voorts een dopje.

Voor een knopje neemt men ook een rond N° 15, bolt dit goed, vouwt het geheel toe tot een knopje, en bindt het aan een steeltje. De kelkblaadjes moeten van groen bloemenpapier en niet te groot zijn; anders zijn ze te zwaar voor zoo'n klein bloempje; de blaadjes zijn klein en fijn.

Rosa.

ROOS.

De roos heeft in de bloëmentaal om hare verschillende soorten ook verschillende en nog al uiteenloopende beteekenissen.

De roode roos is het zinnebeeld van schoonheid en jeugd.

De provincie-roos, van rijke eenvoud.
De maandroos, van teedere schoonheid.
De honderdbladerige roos, van bekoorlijkheid.
De witte roos, van zedigheid.
De mosroos, van weelderige liefde.
Damesroosje, van bevalligheid.
Gele roos, van ontrouw.
Wilde roos, van poëzie.

Over het algemeen is de roos dus het zinnebeeld van schoonheid en bevalligheid. Van onze jeugd af leerden wij haar kennen als de bloem bij uitnemendheid, die op dezen titel om hare schoonheid en haar liefelijken geur ook de meeste aanspraak heeft.

Het aantal soorten van de roos is zeer groot en vermeerdert ieder jaar.

De rosa canina, gewoonlijk hondsroos genaamd, groeit in het wild door geheel Europa, en is ook bij ons te lande in heggen, aan de randen van wegen en in de hollansche duinen zeer algemeen; zij vormt daar vooral hooge breede struiken, langs de zacht glooiende, met lang hout bezette hellingen. In Mei en Juni zijn deze struiken van boven tot onderen met geurige witte of bleekroode rozen bedekt.

De rozen, zooals de natuur ze schiep, zijn enkel en zeer verschillend van de mooie gevulde rozen, die in onze tuinen gekweekt worden.

De wilde roos is volstrekt niet gevuld en toch is zij zeer fraai; zij heeft vijf groote bloembladen, wit, licht of donkerrood van kleur, die een sierlijken krans vormen. Deze liggen aan beide zijden over elkander heen, en vormen zoo een goed gesloten geheel, in welks midden zich een groot aantal meeldraden en stampers bevinden, in kransen om elkander geplaatst; zij groeien heesterachtig tot tien voet hoog.

De Rosa Eglanteria of Eglantiers-roos, die in verscheidene landen van Europa in het wild word aangetroffen, heeft meer rooskleurige takjes en donkerder roode bloemen, en is niet minder schoon. Daarbij treft men ook rozen aan, van binnen oranjerood en van buiten geel, of geheel geel; deze laatsten zijn soms dubbel.

Door onvermoeid streven zijn de kweekers en bloemenliefhebbers er in geslaagd de enkele rozen door zaaiing zoo fraai en zoo geheel gevuld te kweeken, als wij ze in vele verschillende en prachtige soorten kennen; en hoewel wij ze bewonderen en hoogschatten, heeft toch daarbij de kunst de natuur verdreven, daar eene tallooze menigte bloemblaadjes in de plaats zijn gekomen van de meeldraden, en de roos hare hoogere bestemming tot vermenigvuldiging der soort mist. In de prachtige gevulde rozen, die wij overal aanschouwen, is geen enkel meeldraadje meer te bespeuren.

Onder de prachtige rozen munten vooral uit de zoogenaamde doorbloeiers, die meer dan eenmaal 's jaars bloeien, en veelal op hooge of lage stammetjes gekweekt worden.

De zoogenaamde bottels der Duinroos worden later zwart; die van de Eglantiers- en Hondsroos fraai oranjerood, die van de Bottelroos donkerrood. De Bottelroos komt ook hier en daar in ons land in het wild voor, en in onze tuinen zeer algemeen; bottels zijn goed om in te maken.

De Chineesche of Theeroos (Rosa indica) is geelachtig rooskleurig, ruikt naar thee, en heeft geen stekels.

Onze gewone Maand- en Bengaalsche rozen stammen af uit Indië, onze prachtige Provincieroos uit westelijk Azië, Perzië en den Kaukasus. De zoogenaamde Provincie- of Fransche rozen hebben kleiner bloemen, maar leveren veel verscheidenheid op in de prachtigste kleuren.

De oranjeroode Eglantier is afkomstig uit zuidelijk Europa, en de gele roos uit de Levant.

Camellia Japonica.

JAPANSCHE ROOS.

Plaat 7.

De kleur dezer bloem is veelal rood, van donker tot licht; wit, en hier en daar wit met roode strepen; soms ook geheel bont.

Voor een bloem zijn noodig: drie bladen van N° 1, drie N° 2, drie N° 4, drie N° 5, zes N° 6, zes N° 7, zes N° 8, twaalf N° 9, drie N° 10, drie N° 11, drie groen N° 12, drie groen N° 13.

Als al deze vier en vijftig bladen geknipt zijn, legt men ze aan pakjes naast elkander, om ze niet te verwarren terwijl men de bloem maakt.

De vorm van de bloem moet, uit het hart opstaande, langzaam opengaan, totdat de drie of vier laatste ronde bladen geheel plat naar buiten omgebogen zijn.

Men neemt een steel, buigt het puntje om, en omwoelt dit met de kleur der bloem, bolt al de blaadjes van N° 1, 2, 3, 4 en 5, en bindt ze achtervolgens drie aan drie, telkens verspringende, alle opstaande om den steel; de bladen, telkens grooter wordende en altijd op dezelfde plaats met fijn stevig garen of katoen vastgebonden zijnde, verkrijgen daardoor een zeer natuurlijken opstaanden vorm. Men moet echter telkens, wanneer er drie bladen van N° 2, 3, 4, 5 en 6 aan den steel bevestigd zijn, ze met den duim en de twee voorste vingers zacht toevouwen. Hiertoe moet men den voorsten vinger aan de binnenzijde en den duim en den tweeden vinger aan den buitenkant van het blad zacht

Camellia.

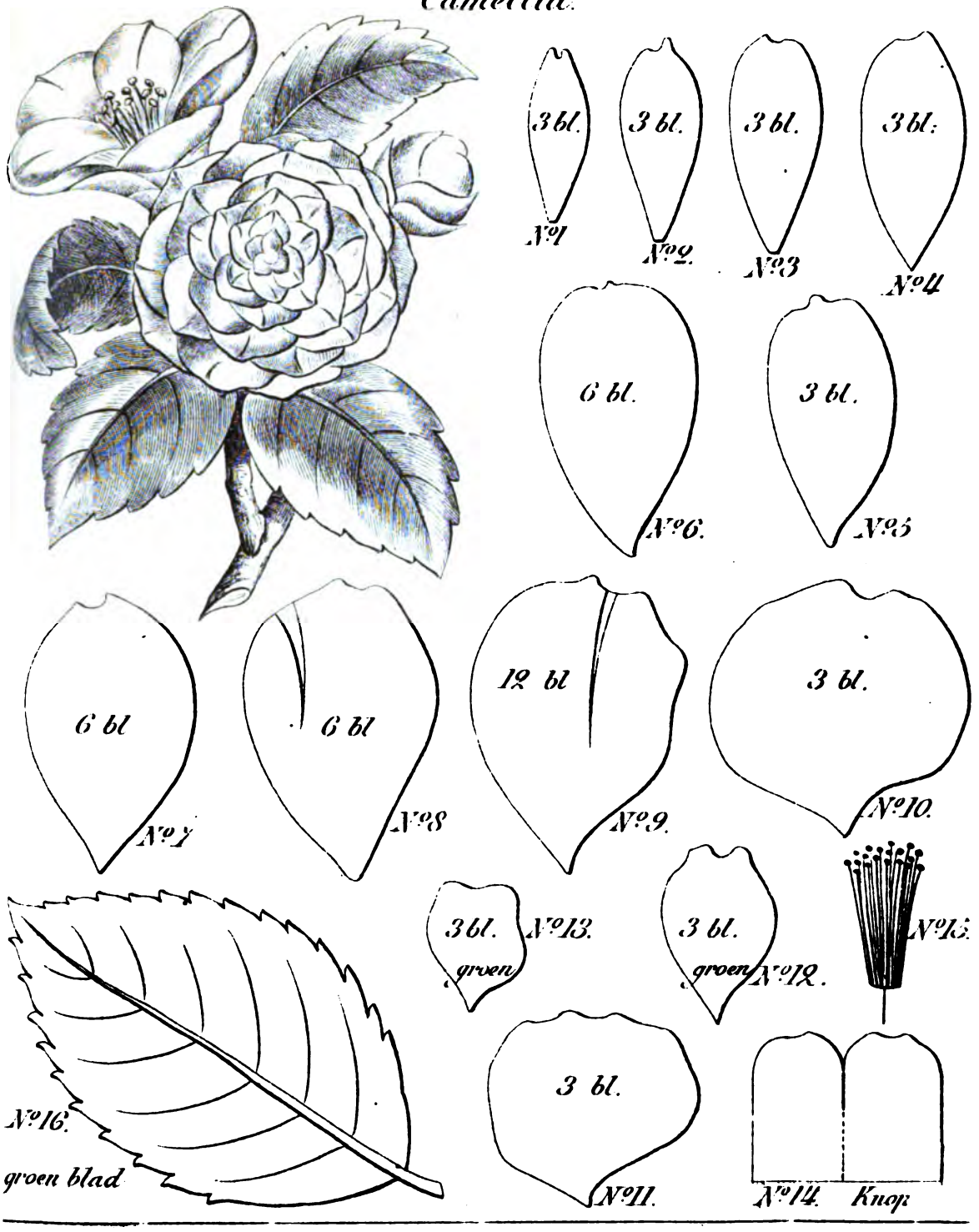
3 bl.
No 1
3 bl.
No 2.
3 bl.
No 3
3 bl.
No 4
6 bl.
No 6.
3 bl.
No 5
6 bl
No 7
6 bl
No 8
12 bl
No 9.
3 bl.
No 10.
3 bl.
groen
No 13.
3 bl.
groen
No 12.
No 15
No 16.
groen blad
3 bl.
No 11.
No 14. Knop

naar boven laten glijden, waardoor dit een puntigen vorm verkrijgt; men zorge echter vooral er geen scherpe vouwen in te maken. N° 1 blijft bol tegen elkander om het omwoelde steeltje opstaan.

Vervolgens bolt men de overige bladen alle aan de buitenranden met een kleinen bol, zoodat ze, hoewel gebold, in het midden een platten vorm behouden; hecht de zes bladen van N° 6 drie aan drie met den hollen kant naar buiten, en altijd verspringende, er met bloemdeeg omheen, en vouwt ook deze als de vorige toe, hoewel steeds minder sterk; men kan dit doen als de bloem af en gedroogd is. Daarna plaatst men N° 7, 8 en 9, zes aan zes omgebogen als de vorige en steeds zorgvuldig verspringende, er omheen, want de camellia is in de natuur eene zeer regelmatige bloem; daarna de drie bladen N° 10 en N° 11, met den hollen kant naar de bloem, als om haar te omvatten; vervolgens bekleedt men den steel met watten en lichtbruin papier. Nu de kelkblaadjes van licht geelachtig groen bloemenpapier sterk rond gebold, eerst drie N° 12, en daarna de drie kleinere N° 13; men kan daarvan van onderen de spitse puntjes wel naar binnen omvouwen; tenzij men den steel het laatst omwoelt, waardoor die puntjes bedekt worden.

Als nu de bloem geheel ineengeplaatst is, moet men vooral zorgen, dat zij niet scheef droogt, en ze daarom geheel recht ten ondersteboven hangen; en als zij dan geheel droog is, moet de fijne plooi er nog aan gegeven worden, opdat de overgang van staande tot omgebogen bladen ongemerkt zij, en men daarin de natuur zooveel mogelijk volge. In een natuurlijke bloem ziet men het middelste gedeelte wel eens bijna gesloten opstaan, en de buitenste ronde bladen daar gebogen omheen, doch dit staat in een gemaakte bloem niet zoo goed.

Voor een ontloken knop neemt men watten, bindt die op den steel, omwoelt ze met papier, en geeft er een goeden vorm aan, van onderen dikker dan van boven, doet er zes of acht bladen N° 6 omheen, en wil men den knop grooter hebben, dan nog drie of zes van N° 7, alle gebold, en zes kelkblaadjes als aan de bloem.

Voor een meer gesloten knop neemt men een reep papier van ten-

naastenbij drie centimeters breed, en knipt dien aan bladen als N° 14, acht à tien; bolt ze sterk, en windt ze om een steel, waarvan het puntje altijd omgebogen en omwoeld is, voor het afschuiven; voorts bindt men het stevig vast, en hecht er de kelkblaadjes omheen. De knop moet zeer gesloten, en de vorm van een meer ontloken knop wat uitgebogen zijn; men bruint de kelkblaadjes van bloemen en knoppen hier en daar een weinig.

Het gebeurt wel eens met sommig rood papier bij gemaakte bloemen, als ze eenige dagen aan het licht zijn blootgesteld, dat al de blaadjes witte of lichte randjes krijgen, maar dit is een toeval dat voor Camellia's onbeschrijfelijk lief staat. Men kan aan het papier als men het eenigen tijd heeft, wel zien of het vatbaar is om op de randen te verbleeken; het is zeker een gebrek, maar dat hier een allerfraaiste uitkomst oplevert; op den duur, als ze aan sterk licht zijn blootgesteld, verbleeken ze echter geheel.

Om een tak te schikken, moeten de groene bladeren omgebogen zijn. Deze zijn dik, hard en zacht glimmend; het blad N° 16 is een van de grootste soort. Dat men deze bladeren zoo natuurlijk mogelijk koopt, is deze bloem wel waard, vooral omdat de bladeren onmiddellijk aan de bloem vastzitten; men kan een knop, met een naar buiten gebogen blad, vlak bij de bloem plaatsen, daaronder, in tegenovergestelde richting, weer een blad, en zoo voorts. (De kleinere bladen meer onderaan.) De bloemen hebben geen steel, maar zitten onmiddellijk aan den tak vast. Wil men een geheele plant maken, dan is een natuurlijke plant zeker het beste model.

Enkele Camellia.

Plaat 7.

Hiervoor maakt men een hart als N° 15, van tennaastenbij veertig meeldraden, met geel zaad er aan; voor witte camellia's zijn ze geelachtig wit; voor roode lichtrood.

Plaats om het hart zes bladen N° 7, drie aan drie, van onderen sluitend er omheen, en van boven als een kelk uitgebogen; zoo ook zes bladen N° 9 en drie bladen N° 11, van onderen sluitend en van boven uitgebogen; en alle zorgvuldig verspringend, door zes kelkblaadjes, drie van N° 12 en daarna drie van N° 13, van geelachtig groen dun papier, omsloten.

De kleur is evenals die van de gevulde Camellia; voor de witte moet de voet van het blad een zachtgele tint hebben; de roode streepjes op de bonte camellia kan men aanbrengen, òf door ze er met carmijn met een penseel op te teekenen, òf door ze van rood bloemenpapier te knippen en er met dunne gom of stijfsel op te plakken. Blad N° 8 en N° 9 geven een model van streepjes, die men naar goedvinden hier en daar op enkele bladen plaatst; sommige bloemen zijn zoo bont, dat hare bladen half wit en half rood zijn.

CAMELLIA

van Chineesch- of Rijstpapier.

Als men een precieuse bloem wil maken, die men tevens voor het toilet kan gebruiken, is een Camellia van rijstpapier bij uitnemendheid

fraai en natuurlijk, maar men moet zich eerst met papieren bloemen er in oefenen, om ze goed te maken, want bij mislukking zou de zaak te kostbaar zijn.

Men neemt een vel rijstpapier, en legt dit gedurende eenige minuten tusschen vochtig vloeipapier, waardoor het zachter, beter te behandelen en buigzamer wordt; nadat het zoo bereid is, knipt men eerst de groote bladen, en legt de patronen altijd recht, zooals de nerven van het papier loopen; daarna de kleine bladen uit de uitknipsels, ook altijd recht van nerf.

Als de kleur wat al te wit is, doet men een droppel geel in een glas water, roert dit goed om, en doopt de bladen er een voor een in, maar zóó licht, dat het de bladen vooral niet geel maakt, en alleen het onnatuurlijke schelle wit er afneemt. De dames moeten, naar gelang het rijstpapier is, zelve beoordeelen of deze indompeling noodig is. Vervolgens legt men ze alle naast elkander op vloeipapier te drogen, en eer ze geheel droog zijn, neemt men op een schoteltje wat zeer licht geel, en geeft met een penseel aan den voet van elk blad een lichtgeel tintje, keert ze dan om, en doet hetzelfde aan den anderen kant, want de kleur dringt op rijstpapier niet tot op den anderen kant door; het moet echter niet meer dan een tintje zijn; anders geeft het een geel hart, en dit zou zeer onnatuurlijk staan. Een witte camellia met hier en daar een rood streepje aan het boveneind van het blad staat allerliefst; men doet dit evenals op papier door er met carmijn roode streepjes op te brengen, zooals bij N° 8 en N° 9 is opgegeven, en laat dan de bladen naast elkander op vloeipapier uitgespreid geheel drogen, vooral zóó, dat ze elkander niet raken, en het geel of rood zich niet meedeelt aan plaatsen waar het niet behoort.

Daarna legt men ze weer op vochtig vloeipapier, om ze den gewenschten vorm te kunnen geven, wat geheel met de vingers gedaan wordt: men legt de bladen in de hand, en drukt er zacht met den vinger op; het rijstpapier is, als het even vochtig is, zeer buigzaam om te bewerken, waardoor men er zonder eenige plooi of rimpel een ronden of

puntigen vorm aan kan geven, 't geen de bloem juist zoo natuurlijk maakt.

Men bekleedt den steel eerst met watten, en daarna met bruin papier, en plaatst de bloem evenzoo ineen als die van papier, naar men kan het rijstpapier niet binden; alles moet geplakt worden; ook moeten de bladen dadelijk geheel den vereischten vorm hebben, want als ze eens droog zijn, kan er niets meer aan gebogen worden. N° 1 moet gebold on den steel, N° 2, 3, 4 en 5, evenals die van papier, eenigszins puntig opstaan. Van de andere nommers legt men het blad in de holle hand, en drukt er met de toppen der twee voorste vingers aan het boveneind van het blad een vouw in, waardoor het blad ombuigt; verder make men het geheele blad met den vinger zacht, maar platrond. Bij N° 10 en N° 11 het bolle naar buiten, evenals bij de papieren bloemen. Voor een knop neemt men een vorm van watten, bindt die op een steel, en hecht er zes blaadjes van N° 6 goed gebold omheen; de eerste zoo dicht over elkander dat de watten geheel bedekt zijn; zes kelkbladen evenals aan de bloem moeten er gesloten omheen.

De kelkblaadjes koopt men van stof, of kleurt ze geheel op rijstpapier.

Bij het behandelen van rijstpapier moet men vooral zorgdragen, dat door te sterke drukking het fluweelachtige er niet af ga, noch met de nagels beschadigd worde.

De enkele Camellia vooral kan men zeer geschikt van rijstpapier maken. Bij de dubbele kan men, indien zij anders te vol wordt, eenige nommers (bijv. om de andere) weglaten.

Als men een paar natuurlijke groene bladen er aan bevestigt, blijven zij wel eenigen tijd goed.

Camellia Japonica,

JAPANSCHE ROOS,

beteekent in de Bloementaal

LANGDURIGHEID.

De Jezuïet Pater Camillia bracht in 1739 deze plant uit Japan tot ons over. Linnaeus gaf haar daarom den naam van Camellia Japonica.

Evenals de roos het grootste sieraad van den tuin is, zoo is deze ploem de vorstin der broeikassen; in het zuiden van Europa, vooral is Italië en Spanje, worden de camellia's in de open lucht gekweekt, en vormen daar hooge en krachtige, prachtig bloeiende heggen en heesters.

Hoewel in ons land een bepaalde kas-plant, laat zij zich toch zeer goed in de kamer plaatsen, waar dan, hij goede verzorging, de plant groeit en de knoppen uitkomen; tot goede verzorging behoort licht en lucht en vrijwaren voor stof; zuiver wel- of putwater is voor de meeste planten, maar vooral voor Camellia 's schadelijk; het liefst hebben ze water, dat eenigen tijd aan de lucht is blootgesteld geweest. De bodems der potten moeten met losse steentjes bedekt zijn om het geregeld afloopen van het water te bevorderen, en de bladen moeten van tijd tot tijd besproeid worden.

Liefhebsters van deze bloemen in de kamer zullen mischien wel eens last hebben dat de knoppen niet uitkomen en afvallen; om dit te voorkomen, moet men zorg dragen, ze altijd zoo te plaatsen, dat ze de lichtstralen steeds van denzelfden kant opvangen. Men weet, een bloem neigt zich altijd naar het licht; als nu heden het licht van den eenen kant komt, neigen de knoppen zich daarheen, keert gij den volgenden

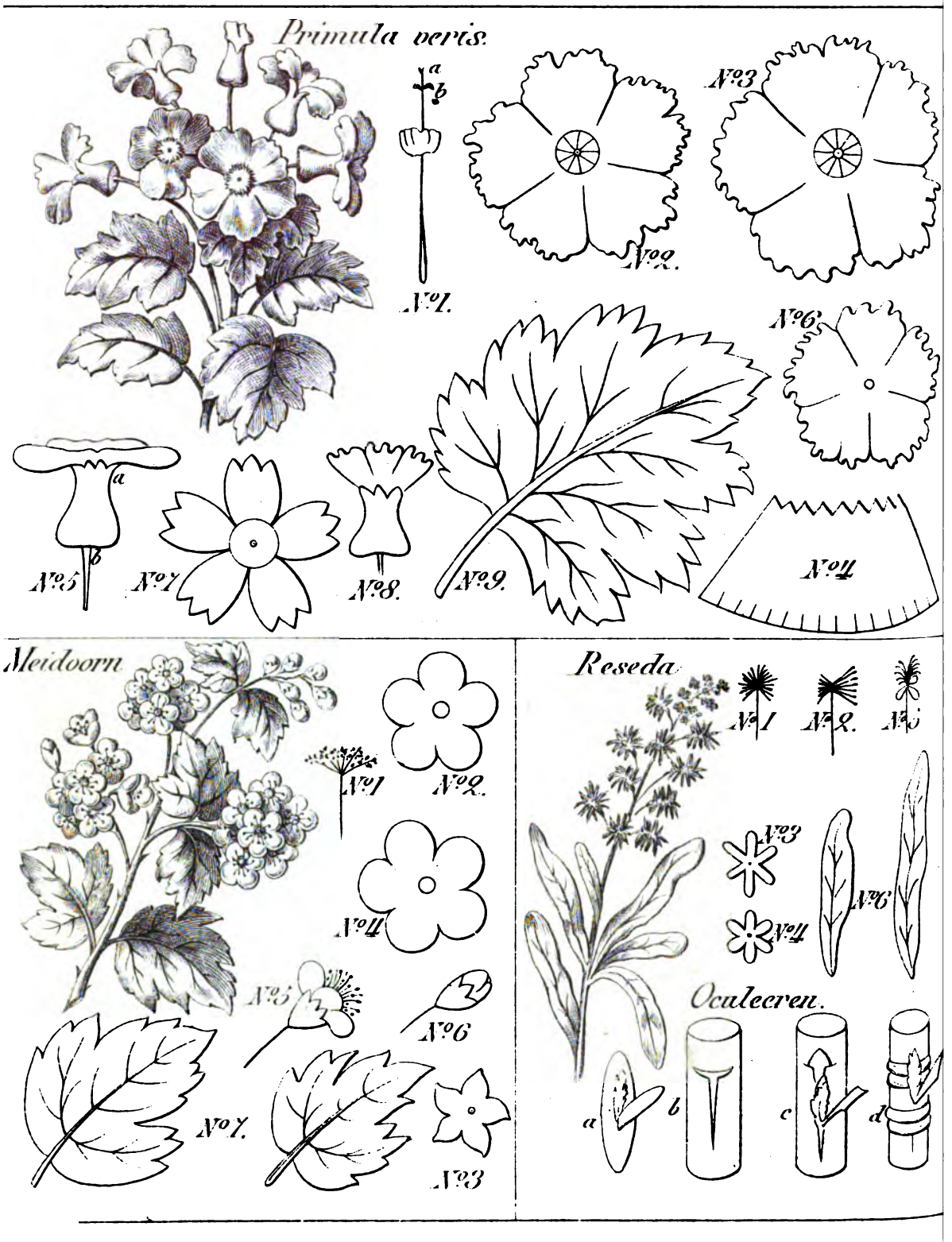
Primula veris.
a
b
No 1.
No 2.
No 3
No 4
No 5
No 6
No 7
No 8.
No 9.
Meidoorn
No 1
No 2.
No 3
No 4
No 5
No 6
No 7.
Reseda
No 1
No 2.
No 3
No 4
No 6
Oculeeren.
a
b
c
d

dag de plant om, zoo neigen zij zich weer naar den anderen kant, en daar ze geen steel hebben, maar onmiddelijk aan den tak zitten, wringen zij zich los en vallen af.

De Camellia's bloeien van Januari tot April, en geven geen geur. Zij zijn geheel wit, bont, of wit met roode strepen op enkele bladen, die naar onderen spits en fijn toeloopen; sommige bladen zijn zelfs geheel half wit half rood, maar de meeste soorten rood, donker of lichter in verschillende nuances. Men heeft enkele en dubbele soorten.

PRIMULA VERIS.

SLEUTELBLOEM

Plaat 8.

Deze bloemen zijn wit of zacht lilaächtig rose; als men papier kan krijgen, dat aan den eenen kant rose en aan den anderen kant bijna wit is, is dit zeer te verkiezen.

Men knipt eenige bloemen van N° 2 voor gewone, en van N° 3 voor extra groote bloemen, voor elk bloempje één rond. Men kreukt ze een weinig met de bloementang, in de hand, zoodat de buitenste randen hier en daar eenigszins golvend en de bloempjes niet al te zeer uitgespreid zijn. Neem eenige zeer dunne, buigzame stelen, bijv. acht, ongeveer zeven centimeters lang, omwoel die met licht geelachtig groen gaas, bruin dit even, en haal, met de schaar er langs gaande, de vezeltjes op; dit laatste kan men ook doen als de bloempjes en knopjes af zijn; voeg bij het omwoelen der stelen bij elk een lichtgeel meeldraadje er tusschen, dat er even boven uit blijft steken, stip dit bovenste puntje en het

begin van den steel even met bloemendeeg aan en doop het in rozenzaad; daardoor verkrijgt men het hartje *a* en *b* van N° 1. Bevestig dan lager een weinig watten, zooals *c* aanduidt, om het groene kelkje er later omheen te bevestigen.

Als nu al de stelen zoo toebereid zijn, wat zeer gemakkelijk en spoedig gaat, knipt dan even zooveel kelkjes of buisjes N° 4, en hecht ze als een schuinsch kokertje toe; buig de puntjes met de bloementang naar buiten om, en geef aan den anderen, den wijdsten kant, er knipjes in, volgens het patroon. Neem dan een bloempje, rijg het aan een stifje ter dikte van de middelste ingeknipte opening, maak de inknipsels aan de buitenzijde even vochtig met bloemendeeg, en schuif het groene buisje met het nauwste gedeelte er tegen aan, als N° 5 *a*, zoodat de punten tegen het bloempje komen en zoodoende zich aan elkander hechten. Schuif dan het bloempje aan den steel, zoodat het uiterste zaadje gelijk met de bloem komt, bestrijk de watten van onderen en de inknipseltjes van binnen met een weinig deeg, en buig ze naar den steel toe, zoodanig om de watten, als N° 5 *b* aanwijst.

Voor de knopjes knipt men voor elk een rond N° 6, goed gebold, geheel gesloten of half ontloken, wat door een kelkje N° 7 omvat wordt; dit kelkje moet evenals die der bloempjes zoo worden toegevouwen, dat het van onderen een eenigszins platten kant heeft.

Vijf of zes knopjes N° 8, de een wat meer open als de andere, moeten bijeengevat worden met steeltjes van drie of vier centimeters, en daar omheen met langer stelen van vijf centimeters, op dezelfde hoogte; de bloemen als een krans er omheen, die men allen met een stevigen draad vastmaakt.

De hoofdstengel moet met watten gelijk gemaakt, en, alvorens hij omwoeld wordt, ook gebruind en gevezeld worden; zoo ook de bladen N° 9, die men om haar fluweelachtigen aard moeielijk kan namaken, en dus maar beter doet te koopen. De bladen komen met lange stelen onder uit de plant. Voor een groote plant zijn twee of drie zulke takjes noodig.

Het spreekt van zelf, dat als men eenige losse bloempjes en knopjes wil maken voor een bouquet of bloemenmandje, men aan de stelen enz. niet zooveel zorg behoeft te besteden; de groene kelk of buis echter accuraat naar de beschrijving te volgen, maakt de bloem zeer natuurlijk.

PRIMULA VERIS, SLEUTELBLOEM,

beteekent in de Bloementaal *Eerste Jeugd.*

De fraaie Auricula en Primula onzer tuinen behooren tot het geslacht der sleutelbloemen, en zijn om haren vroegen bloei waarlijk de boden der lente; de eerste bloeien in verschillende kleuren, de laatste alleen in wit en zacht lilaächtig rose; ze hebben nagenoeg geen geur.

MEIDOORN.

CRATAEGUS OXYACANTHA.

Plaat 8.

Roode of witte Meidoorn is allerliefst, en zeer gemakkelijk te maken, daar men geen bloempje vindt dat er beter voor geschikt is.

Neem eenige steeltjes van met groen omwoeld, of zeer fijn ijzerdraad, met een smal reepje papier omwoeld, en een streng wit bloemengaren, tien of twaalf draden; hecht daarvan aan elk steeltje een dubbel bosje voor het hartje, door het ijzerdraad er omheen te slaan

en stevig te bevestigen; buig dan de beide einden van de streng naar boven en knip de draadjes gelijk af; sprei ze uit als N° 1, stip de puntjes even met bloemdeeg aan, en doop ze in poeder van florentijnsche lak en curcuma, goed dooreengeroerd, zoodat aan elk draadje een roodachtig bruin puntje komt.

Knip bloempjes N° 2, één voor elk bloempje, dat goed gebold, elk blaadje apart met een klein bolletje, om het hartje geplaatst wordt, boor met den priem een niet al te klein gaatje in het midden, alvorens ze van elkander te doen, en plaats een sterretje N° 3, een weinig toe, zoodat het een kelkje vormt als N° 5, met bloemdeeg onder aan het bloempje.

Eenige knopjes (zie voorbereidend onderricht), met een sterretje omsloten als N° 6. Bij de witte Meidoorn zijn de knopjes lichtrose.

Wil men dubbele bloempjes maken, dan neemt men een bloempje N° 2, en twee N° 4, verspringend om het hartje gehecht.

Vier of zes knopjes en twaalf bloempjes er omheen, alle op gelijke hoogte tot een tuiltje samengebonden, vormen een lief takje. De verschillende groene blaadjes N° 7 onmiddelijk daar aan geplaatst; vier aan elk takje.

Om een tak te schikken, neme men eerst tien knopjes, alle op gelijke hoogte met korte steeltjes, als een tuiltje bijeen; daarom schikke men vier kleine groene blaadjes, omwoele dan den steel met bruin, houtkleurig papier, en plaatse vervolgens de bosjes bloemen, zooveel men verkiest en van verschillende grootte, telkens een eindje van elkander, met bruin omwoeld.

Witte en roode Meidoorn worden geheel eveneens behandeld; het rood is donker rooskleurig.

CRATAEGUS OXYACANTHA,

MEI- OF HAGEDOORN,

beteekent in de Bloementaal

ZOETE HOOP.

In de maand Mei bloeit deze heester, met hare roode of witte bloemen, mild en liefelijk, en vervult de lucht met zijne welriekende geuren. Hij groeit tot een grooten boom, en wordt ook veel in het wild gevonden.

De Meidoorn is een van de eerste bloeiende heesters in de lente, en algemeen bekend en geliefd.

RESEDA ODORATA.

Plaat 8.

Hiervoor heeft men noodig: reseda-garen, curcuma, carmijn, zeer fijn ijzerdraad en zacht groen bloemenpapier.

Het reseda-garen is slap en zeer licht groenachtig geel, bijna wit; men neemt een streng van 12 of 14 draden (als men het garen niet koopen kan, neme men een streng gewoon wit naaigaren, en hale dit door zeer lichtgeel, met een paar druppels blauw), en maakt daar eerst eenige knopjes van, door de streng aan de punt tusschen fijn ijzerdraad te leggen en stevig vast te hechten door het ombuigen van het ijzerdraad; dan slaat men de beide einden der streng naar boven en knipt ze af, zooals N° 1 aanduidt. De bloempjes maakt men op dezelfde manier, maar in plaats van de streng gelijk af te knippen, moet het eene gedeelte kort en het andere iets langer zijn, zooals N° 2

aangeeft; de steeltjes moeten niet langer wezen dan die in N° 1 en 2 opgegeven zijn, en met lichtgroen papier omwoeld worden, niet verder dan tot waar ze later in den hoofdsteel saamgevat worden; anders zou die te dik worden. Men kan ook groen omwoeld ijzerdraad nemen, maar dan moet men het garen er stevig in vasthechten. Vervolgens maakt men een papje van een weinig bloemdeeg met wat curcuma en zeer weinig carmijn, goed door elkander gemengd tot het oranje bruin, de kleur van de reseda, is, stipt daarvan met een stifje of met de achterpunt van de bloementang de puntjes van de draadjes aan, van de knopjes alle, en van de bloempjes alleen de kortste draadjes, zoodat aan elk een donker oranjepuntje of zaadje komt; knipt dan eenige sterretjes als N° 3 en N° 4, van groen papier, en hecht achter elk knopje een sterretje N° 4, sluitend er omheen, en om elk bloempje een sterretje N° 3; gebold met den bollen kant naar het bloempje, er aan geschoven, en met zeer weinig bloemdeeg in het midden er aan gehecht. Eer men het sterretje aanhecht, moeten de langste draadjes, die waar geen zaadjes aan zitten, met de schaar naar buiten worden omgekruld, zoodat het geheele bloempje den vorm van N° 5 verkrijgt.

Men maakt een takje van tennaastenbij zes knopjes en twaalf bloempjes; eerst de knopjes aan de punt, waarvan één een lang ijzerdraadje heeft, dat tevens voor steel dient; daarna de bloempjes alle in de rondte met de lange draadjes naar boven, en terwijl men den steel met knopjes en bloempjes bezet, omwoelt men dien met een smal reepje groen.

De verschillende groene blaadjes N° 6 plaatst men, twee aan twee verspringend, om den steel, of ook kleine en groote door elkander. De blaadjes zijn van een zacht geelachtig groen; men kan ze zelf zeer goed knippen van dof papier, en trekt ze met een draad om, zoodat er in het midden een nerf komt, zooals in het voorbereidend onderricht staat, en haalt er een paar aartjes in met de punt van de bloementang of schaar.

De reseda is allerliefst en, hoewel bewerkelijk, toch zeer aangenaam om te maken, daar zij de natuur volkomen nabootst.

Reseda Odorata,

WELRIEKENDE RESEDA OF GEURIGE WOUW,

beteekent in de Bloementaal

ONOVERTREFFELIJKE HOEDANIGHEDEN.

Dit bloempje met zijn fijnen geur, die naar dien van viooltjes gelijkt, en met zijn eenvoudig uiterlijk, is van al de zaadplanten zeker een van de meest geliefde; en zelden zal men een tuin zien, waar het niet gevonden wordt. Het wordt in April of Mei gezaaid en bloeit den ganschen zomer door; men kan de plantjes ook goed overhouden, als men ze voor de koude in huis neemt, waar ze dan ook des winters doorbloeien. Om een reseda op stam te krijgen, moet men een krachtige plant in een pot zetten, en die van onderen van alle blaadjes en spruitjes ontdoen, waardoor de top beter groeit en zoodoende een boompje wordt, dat men met een stokje ondersteunt.

De reseda verschilt zeer in vorm van alle andere bloemen; wanneer men elk bloempje eens goed beschouwt, zal men zien, dat het als 't ware draadjes zijn, gedeeltelijk met oranje-bruine zaadjes, en door een kelkje van zes lange smalle slipjes omsloten.

Ongeveer een eeuw geleden werd zij uit Barbarije naar Europa overgebracht. De reseda, die in 't wild gevonden wordt, is geel en heeft geen geur.

Oculeeren en Enten.

Plaat 8.

Het oculeeren of enten vooral van rozen is voor dames, die veel van bloemen houden en ze gaarne zelve kweeken, een alleraangenaamste bezigheid. Men verkrijgt daardoor de fraaiste soorten op stam, en kan spoedig zijn tuin gevuld zien met de prachtigste rozen, op hoogen of lagen stam netjes gekweekt. Wij willen daartoe een korte handleiding geven.

In Augustus is het de beste tijd om te oculeeren.

Men neemt van de roos, die men wil vermenigvuldigen, natuurlijk van een fraai soort, een takje met een jong bladknopje of oogje, snijdt met een scherp mesje al het hout weg, zoodat er niets dan het oog (maar vooral onbeschadigd) met een stukje van de bast overblijft, zooals fig. *a* op plaat 8 aanwijst, geeft daarna eene insnijding in de bast, als fig. *b*, en maakt de beide kanten daarvan voorzichtig los, ten einde de gomachtige zelfstandigheid, die zich tusschen de bast en splint bevindt, niet te doen wegvloeien. Daarna schuift men het stukje *a*, met het oog naar boven, voorzichtig tusschen de spleet, zooals *c* aanwijst, en laat er een eindje van het bladsteeltje aan. Als het stukje bast er niet diep genoeg in kan schuiven, wordt dat gedeelte dat boven de dwarsche insnijding uitsteekt er afgesneden, en daarna met een wollen draad zoo vastgebonden, dat niets dan het oog vrij blijft, zooals *d* aanwijst; men kan de wond ook met was dichtsmeeren.

Als nu het oog eenige dagen groen blijft, kan de zaak voor goed geslaagd gerekend worden, daar het anders al spoedig verdort en zwart wordt. Zoodra de oculatie aan 't doorgroeien gaat, 't geen een teeken is van volkomen samenhechting, neemt men het verband er af, en snijdt alle uitspruitsels van den stam weg. Reeds hetzelfde jaar beginnen

Gouden Regen.

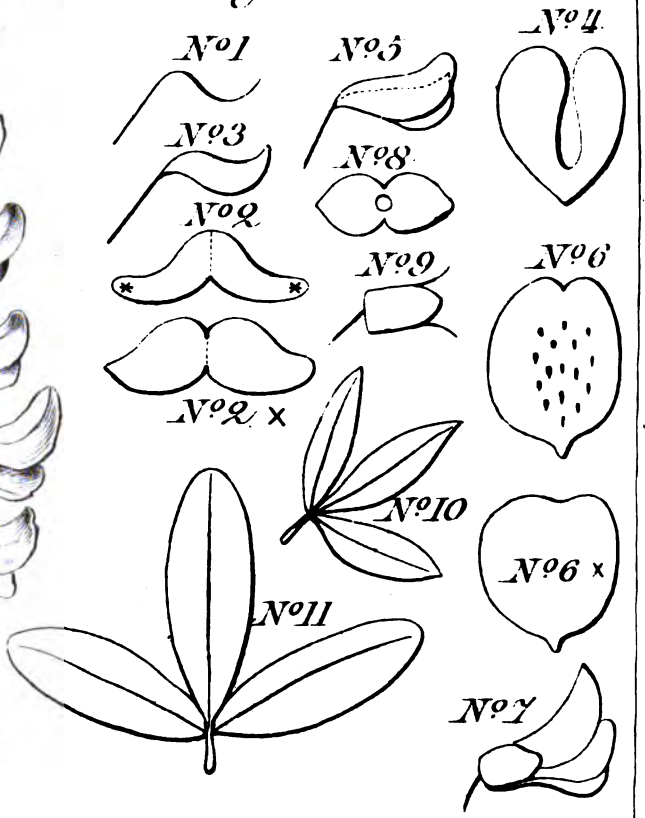

Sering.

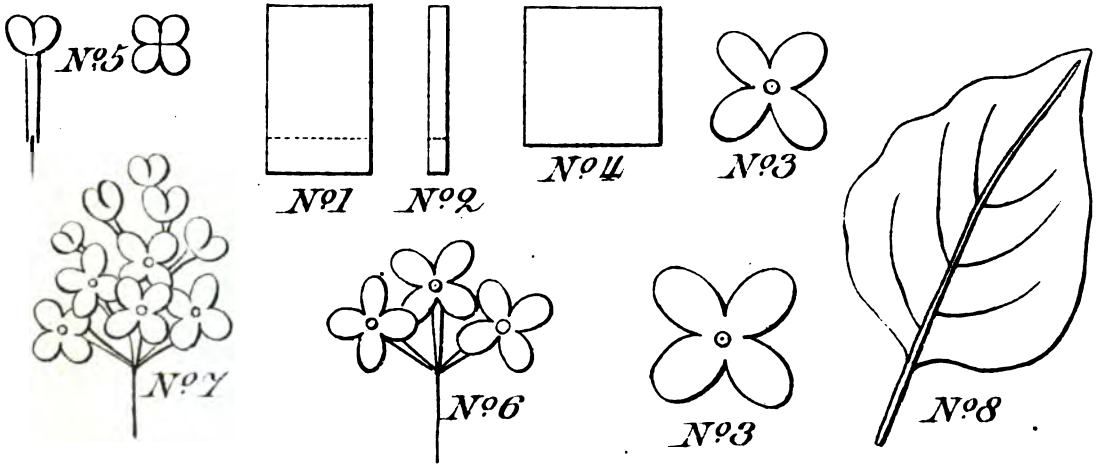

zij te groeien, en het volgende jaar hebben zij fraaie kroontjes. Men kan twee of meer soorten op denzelfden stam enten of oculeeren, en zich oefenen om het vlug te doen, 't welk een vereischte is om wèl te slagen.

De stammen verkrijgt men van de Hondsroos of van andere gewone soorten, als ze de vereischte grootte bereikt hebben; in ons land worden een achttal soorten van rozen in het wild gevonden.

Om te enten maakt men in het voorjaar met een scherp mesje van boven in den stam eene kleine insnijding, en plaatst daarin een takje van de soort die men wil aankweeken; welk takje, van onderen van de bast ontdaan, zóó toeloopt, dat men het tusschen de insnijding kan inschuiven, waarna men deze met was dichtsmeert. Bij het oculeeren van oranjeboomen, en in het algemeen van boomen met gomachtige sappen, moet de insnijding van den stam juist andersom, dus de dwarsche insnijding van onderen zijn. —

De stammen, waarop men ent, moeten altijd tot een verwant soort of geslacht behooren.

Gouden Regen.

Plaat 9.

Hiervoor heeft men noodig: geel en lichtgroen dun papier en zeer dun ijzerdraad. Voor een tak gouden regen heeft men tennaastenbij zeventien tot twintig bloempjes en zes knopjes noodig. Men knipt eerst al de ijzerdraadjes tot op de behoorlijke lengte; voor de knopjes nagenoeg drie centimeters lang en voor de bloempjes iets langer; en omwoelt die met een smal reepje van het groene papier, maar niet verder dan waar ze later in den hoofdsteel worden samengevat, want die moet zeer dun en buigzaam zijn. Verder buigt men al die met groen omwoelde steel-

tjes tot het fatsoen van N°. 1, dat door een blaadje als N°. 2 geheel bedekt werdt, knipt dan van het gele papier de noodige hoeveelheid blaadjes; voor de knopjes N°. 2 en N°. 4 en voor de bloempjes N°. 2, N°. 4 en N°. 6, van ieder één voor elk knopje en bloempje, teekent met de pen op de binnenzijde van de blaadjes N°. 6 langwerpige stipjes, zooals op het model is aangegeven, niet te zwart, want in de natuur zijn die stippen donkerbruin; bolt daarna al de blaadjes N° 2 een weinig, vouwt ze waar de stipjes staan dubbel toe en hecht ze met de uiterste puntjes, waarbij de kruisjes * staan, aan de steeltjes met een weinig bloemdeeg vast, zooals N°. 3, opdat het toegevouwen gedeelte van voren op het bekleede ijzerdraad sluite. Dan bolt men de blaadjes N°. 4 een weinig, vouwt die ook dubbel met den hollen kant naar elkander toe, en plaatst die als N°. 5 om N°. 3 heen, zoo ver open dat men fig. 3 er tusschen ziet; N°. 4 met het toegevouwen gedeelte naar boven; neemt dan de blaadjes N°. 6, en trekt ze om (zie voorbereidend onderricht) op de binnenzijde, zoodat ze naar buiten gaan opstaan, bolt met een klein bolletje aan de buitenzijde de blaadjes even in het rond, vouwt ze dan dubbel, en hecht ze als bij N°. 7 om de vorige blaadjes heen. Dit blaadje N°. 6 moet, opstaande, achterover gebogen worden; voor de knopjes neemt men enkel N°. 1, 2 en N° 4. Als alle knopjes en bloempjes gereed zijn, voegt men aan elk een buisje N°. 8 van hetzelfde dunne, groene papier, dat er als een dopje, als N°. 9, omheen gehecht moet worden.

Om een tak te maken, neemt men een katoenen draad, nagenoeg ter lengte van 15 centimeters, doet daar eerst de knopjes aan, zooals de tak op de plaat aanduidt, en zoo vervolgens de bloempjes, telkens verspringend, in het rond, en omwoelt onderwijl den draad met een smal reepje groen papier van dezelfde kleur als de kleine steeltjes en buisjes. Om te voorkomen dat de bloempjes met de korte steeltjes er niet afvallen, mag men telkens het steeltje wel even met bloemdeeg tegen den draad aanhechten, eer men het met groen omwoelt. Men moet vooral zorgdragen dat de draad, zooals de steel in de natuur is,

slap blijft, en door de samenhechting der kleine steeltjes niet te dik wordt; daarom moeten de kleine steeltjes vooral niet te lang zijn. Van de bloempjes moeten de eersten dicht aan den steel, en de volgende gaandeweg iets langer van steel er aan gevoegd worden; als de laatste bloempjes er aan zijn, waarmede men ruim twee derde van den draad bekleeden moet, omwoelt men den steel nog een eindje, en vat dien dan met eenige takjes van groene blaadjes in een steel van ijzerdraad te zamen. De blaadjes zijn langwerpig rond, altijd drie aan drie, de kleinste N°. 10, geheel met een scherpe vouw bijna toe, en de grooteren N°. 12, omgetrokken met een draad van zachtgroen, stevig papier. Hecht achter elk blaadje een groen omwoeld ijzerdraadje, vat er drie van bijéén, met een reepje papier omwoeld, en plaats dan eerst de kleine en daarna de grootere takjes onmiddelijk tegen elkander.

Blauwe Regen.

Plaat 9.

Deze heeft dezelfde kleur als de seringen, en wordt eveneens gemaakt als de gouden regen, alleen met dit verschil, dat het eerste blaadje iets grooter en het buitenste bloemblad N°. 6 iets breeder en daardoor bijna rond is. Men neemt dus eerst een dun ijzerdraadje, gebogen als N°, 1, met de kleur der bloem omwoeld; vervolgens N° 2*, N° 4 en N° 6*, alle zoo geplaatst als bij den gouden regen is opgegeven; de kelk en de steeltjes zijn evenals de bloem lilas, gelijk de kleur der sering, en de bloemtrossen zijn van denzelfden vorm als die van den gouden regen.

Het groen groeit aan lange takjes, met puntige bladen als de treuresch, zooals op plaat 9 bij den gouden regen. Er is ook roode regen, maar die komt hoogst zeldzaam voor.

CYTISUS LABURNUM,

GOUDEN REGEN,

beteekent in de Bloementaal

SCHATTEN.

De algemeen bekende gouden regen bloeit in het voorjaar rijk en mild, maar zonder geur; de vorm der bloemen is vlinderachtig, waarom zij ook met al de bloemen van gelijken vorm vlinderbloemen heeten. Zij groeien aan lange afhangende trossen.

WHISTARIA CHINENSIS,

BLAUWE REGEN.

Deze bloeit in denzelfden vorm aan lange trossen, en wel tweemaal 's jaars; eerst vroeg in het voorjaar, als de boom nog bijna geen groen heeft, zeer mild; later in Augustus niet zoo mild, maar sierlijker, omdat het groen dan tot zijn volle kracht is gekomen. Het groen is niet, evenals van den gouden regen, aan takjes van drie blaadjes verdeeld, maar aan lange takjes, als veeren, met puntige, langwerpige bladen, evenals de treuresch.

ACACIA.

Plaat 9.

Deze is ook van denzelfden vorm als de bloem der blauwe regen, en wordt ook zoo gemaakt; de bloemtrossen zijn kleiner; hij is wit, rose of roodachtig wit; zeven of acht bloempjes en eenige knopjes zijn voldoende. De groene bladen groeien in lange takjes als veeren, met kleine ronde bladen.

De Lathyrus heeft ook denzelfden vorm als de acacia, vijf bloempjes nagenoeg aan een takje; deze zijn rose, wit of paarsachtig rood, de stelen driekantig, en de groene bladen drie aan drie als de gouden regen, maar iets langer.

ROBINIA PSEUDACACIA,

ACACIA,

beteekent in de Bloementaal

ZUIVERE, BEPROEFDE GENEGENHEID.

Deze boom heeft, vooral wanneer hij bloeit, iets vroolijks en opwekkends; het lommer laat het licht door zijne fijne groene takken ruimschoots door. De witte bloemen zijn in vorm gelijk aan den gouden regen, maar bloeien veel later, omstreeks Juni, en verspreiden een zachten, welriekenden geur. Hij behoort tot het geslacht Robinia, en is omstreeks 1650 uit Virginïe in Europa ingevoerd.

SAROTHAMNUS SCOPARIUS,

BREM,

beteekent in de Bloementaal

ZINDELIJKHEID

De bloempjes zijn gelijk aan die van den gouden regen (de kleur is meer hooggeel), maar de heester heeft donkergroene, kleine, langwerpige blaadjes, en de bloemen zitten aan stijve takjes; hij groeit veel op de heide en zandgronden, en men maakt er bezems en bijenkorven van. Het aftreksel der bloemen wordt hier en daar tegen huidziekten gebruikt; het zaad tegen waterzucht. Ook worden de bloemen in azijn gelegd als kappers.

SERING.

Plaat 9.

Neem lilas of wit bloemenpapier, en knip de noodige vierkantjes als N° 1, twaalf dozijn voor een grooten tak, rol ze alle aan pijpjes als N° 2, met de vingers om de breinaald, en plak ze even toe met zeer dunne gom of gekookte stijfsel, knip evenveel bloempjes van de beide verschillende grootten N° 3, en boor er, alvorens ze van elkander te doen, met den priem een gaatje in, zoo wijd dat ze juist aan de pijpjes geschoven kunnen worden. Leg verder de bloempjes zoo, op elkander

of elk apart, welke manier maar het vlugste gaat, op het kussen, en bol ze, door met een van de kleinste pennetjes of stiftjes elk blaadje aan de binnenzijde in het rond te gaan, en aan de puntjes meteen een klein deukje te geven; stip dan elk pijpje met bloemdeeg van boven aan en doop het in bloem van zwavel, waardoor men het hartje verkrijgt. Rijg aan elk pijpje, eer het droog is, een bloempje, waarvan als het er goed aangehecht en droog is, de blaadjes een weinig toegevouwen moeten worden. Dan make men de knopjes; hiervoor neemt men eenige zeer korte ijzerdraadjes, buigt die van boven om, knipt dan even zooveel vierkantjes als N° 4, doet daar een weinig watten in, en maakt er knopjes van; daarna trekt men met een witten of lilas zijden draad, naar de kleur der bloem, er een vierkantje op, zooals N° 5 aanwijst, waartoe men, als het knopje eerst toegebonden is, den draad neemt, en die er midden over legt, weer om het knopje slaat en daarna er weer kruiselings overheen legt. Den draad, die niet dik maar sterk moet zijn, trekt men telkens goed aan, waardoor het een zeer natuurlijk knopje wordt, dat zich als vier gesloten blaadjes vertoont. Daarna omwoelt men al de steeltjes met lichtgroen papier.

Als nu al de bloempjes en knopjes gemaakt zijn, schikt men de bloempjes, drie of vier als N° 6, aan korte en zeer dunne steeltjes, die ook met groen omwoeld moeten worden, en voegt er takjes met één of meer knopjes bij van de kleinste bloempjes; voorts schikt men den tak, die puntig van boven moet zijn, met knopjes en bloempjes als N°. 7, tot men meer van onderen aan den tak enkel groote bloempjes neemt zonder knopjes, waarvan de korte steeltjes iets langer moeten zijn, omdat de pyramidale tros van onderen wijder uitloopt. Ieder kent onze Seringen, en zal zich dus den vorm zeker herrinneren. De groene bladen moeten onmiddelijk onder de bloem, twee aan twee tegen over elkander, geplaatst worden; eerst de kleine N°. 8, en daarna een paar groote, in tegenovergestelde richting.

Zelden maakt men bouquetten, waarin zulke groote takken, zooals die aan den boom groeien, goed geplaatst kunnen worden; takjes van

drie of vier dozijn van de kleinste bloempjes en zes of acht knopjes vormen voor kleine bouquetjes ook lieve takjes, en staan zeer vlug. Deze bloem is zeer bewerkelijk, maar aangenaam om te maken, en beloont de moeite zeer, omdat zij zoo geschikt is om natuurlijk nagebootst te worden.

SYRINGA VULGARIS,

GEWONE SERING.

beteekent *Jeugd en ontluikende liefde.*

WITTE SERING:

Verlatenheid.

DE PERSISCHE SERING,

(een heester van het geslacht der myrten) *Broederlijke liefde en trouw.*

De sering behoort tot de meest gezochte heesters, bloeit in Mei, en geeft een heerlijken geur. Zij is afkomstig uit Perzië, en bloeit in ons land in den vollen grond zeer welig met haar lilaskleurige of witte pyramidale trossen; de Spaansche sering is kleiner van bloem en over het geheel fijner.

JASMYN.

Plaat 10.

Maak eenige hartjes als N° 1, aan korte dunne steeltjes; neem daarvoor een streng wit bloemengaren van 10 of 12 draden, bevestig die aan het ijzerdraad, en sla het dubbel toe; knip het af tot twintig of vier-en-twintig gelijke meeldraadjes en hecht, met bloemdeeg aangestipt, aan elk puntje een geel zaadje; sprei ze gelijkmatig uit elkander, knip eenige bloempjes als N° 2 van geelachtig wit, niet al te dun papier; bij het witte bloemenpapier is dikwijls veel verschil in dikte en kleur. (Voor enkele bloemen, zooals de jasmijn, moet men het niet te dun nemen, terwijl het voor rozen en andere dubbele bloemen niet te dun kan zijn.) Kreuk de geknipte bloempjes met de vingers overlangs, en ontplooi ze daarna tot den vorigen vorm, of kreuk ze, door er met de bloementang overlangs eenige vouwtjes in te geven; vouw elk blaadje eenigszins toe, buig ze aan de punten een weinig buitenwaarts, bol het geheele bloempje met een kleinen bol in het midden, en plaats om elk hartje, met bloemdeeg gehecht, eenigszins kelkvormig het bloempje heen, sommige wat meer open, andere wat meer dicht. Voeg vervolgens een sterretjes als N° 4 van zeer bleek, geelachtig groen bloemenpapier er achter, goed gebold en toegevouwen als N° 3 aanduidt; het steeltje moet omwoeld worden met dezelfde kleur, eer men er het bloempje aanhecht. De blaadjes der bloempjes moeten diep ingeknipt worden, zoodat ze bijna los zijn, en met het aangommen eenigszins over elkander komen; één bloempje of vier blaadjes goed gebold en tegen elkander opgerold, maken de knopjes, die den vorm moeten hebben van N° 5, met een kelkbuisje als N° 8 besloten.

Men schikt de takjes verschillend, de knopjes en bloempjes met kort

steeltjes door elkander, en voegt er een paar groene blaadjes als N°. 9 van verschillende groote bij; het groen is nog al donker, en de bladen moeten sterk gekreukt en geaderd zijn.

N°. 6 is voor een kleiner soort, waarvan er doorgaans slechts één, twee of drie aan een takje bloeien; N°. 7 voor een zeer groot soort, die aan lange takjes groeit, veel later bloeit, en volstrekt geen geur heeft. De bloemen van deze jasmijnen zijn altijd wit.

JASMINUM FRUTICANS,

GELE JASMIJN,

beteekent in de Bloementaal

GELUK.

JASMINUM OFICINALE,

WITTE JASMIJN, BEMINNELIJKHEID.

Evenals de sering, behoort deze tot de meest gezochte heesters, en bloeit in het laatst van Mei en Juni; zij heeft geen sterken geur, en werd in 1560 naar Europa overgebracht.

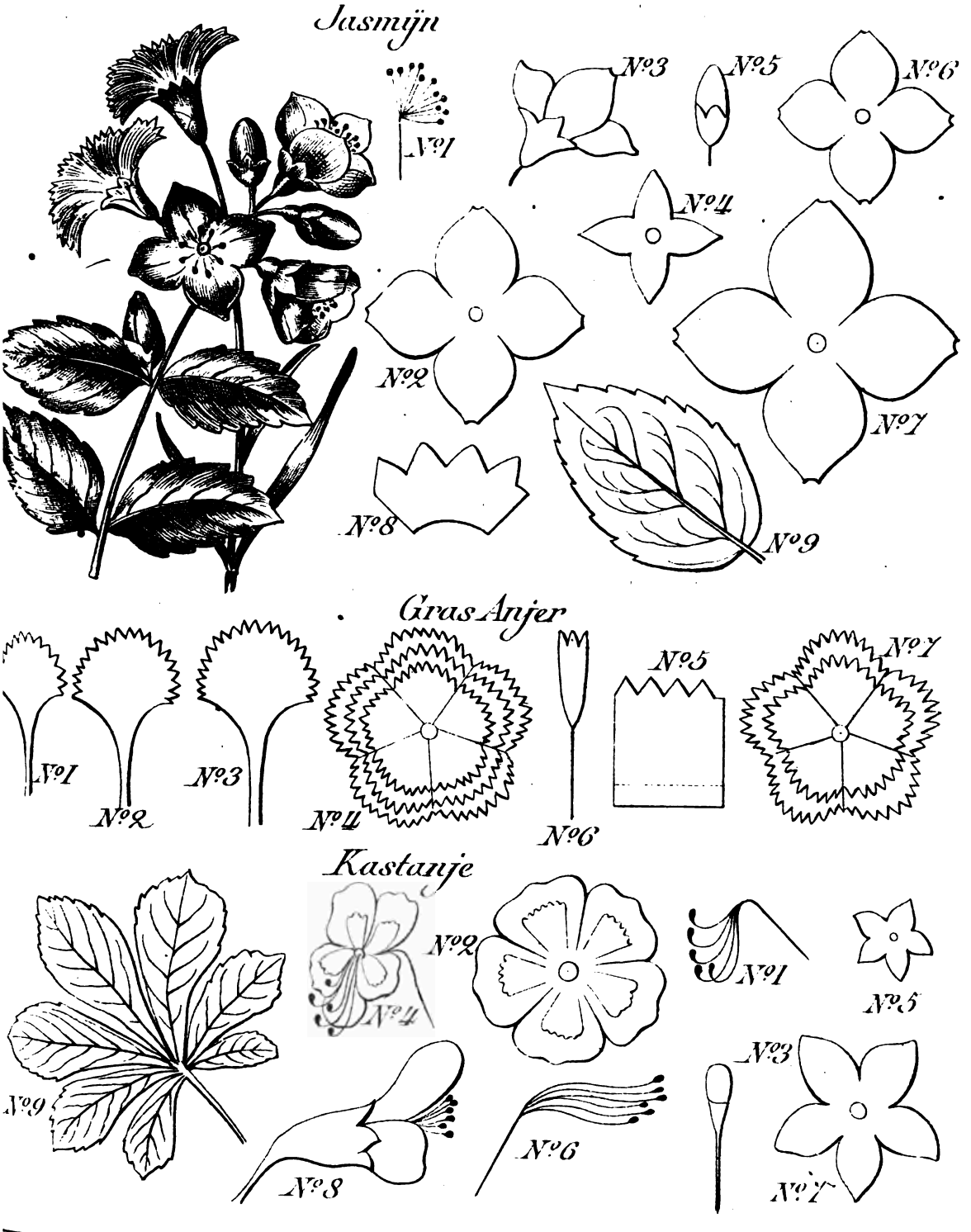

Lith. Emrik & Binger.

GRASANJER.

Plaat 10.

Neem vijf blaadjes van N°. 1, vijf van N°. 2, en vijf van N°. 3, punt ze zeer puntig, maar niet al te fijn, uit en hecht al de drie verschillende grootten op elkander, zoodat het vijf gelijke pakjes zijn; neem dan een klein anjerdopje N°. 6, plaatst, na eerst het dopje van binnen met bloemdeeg bestreken te hebben, de pakjes accuraat naast elkander in het rond, en er zoo ver in, dat het, omgebogen zijnde, hoewel eenigszins van elkander, een plat rond vormt, neem daartoe de blaadjes met het smalle gedeelte tusschen de punten van de bloementang, en plaats ze zoo diep mogelijk in het dopje. Als men de anjerdopjes zoo klein niet koopen kan, knipt men van stevig dof papier een uitgepunt vierkant als N°. 5, en geeft het toegeplakt den vorm van N°. 6, neemt het tot aan de stipjes om het steeltje te zamen eer men dat omwoelt, en doet er voor den vorm een weinig watten in. Men kan ook de vijf pakjes blaadjes bijeen nemen, en dan later het buisje er omheen leggen; de buitenste puntjes moeten altijd een weinig uitgebogen zijn; neem verder een paar korte, omgekrulde meeldraadjes van wit bloemengaren, die in het midden even zichtbaar zijn.

N°. 7 is het model van een enkel anjertje met rooden rand en wit in het midden; hiervoor neemt men vijf blaadjes van N°. 3, van niet al te dun wit papier, en teekent er met sprekend rood een rand om, als het model, of men neemt vijf blaadjes sprekend rood N°. 3 en vijf wit N°. 1, legt die op elkander en kreukt ze te zamen als één blaadje.

De dubbele anjertjes zijn lichtrose of grijsachtig wit; de blaadjes moeten met de bloementang gekreukt en aan de puntjes heel zacht omgebogen worden.

Het groen is evenals van de groote anjers, maar de bladen zijn natuurlijk smaller en kleiner; voor anjergroen in het algemeen kan men zeer fraai papier koopen, van zacht groen, waarover een wit waas ligt, zooals de bladen in de natuur hebben.

Dianthus Plumarius,

GRASANJER,

beteekent in de Bloementaal

TALENT.

Deze kleine, lichtroode of grijsachtig witte anjertjes zijn, hoe eenvoudig ook, om hun liefelijken geur zeer geliefd, en worden dikwijls als randen om bloembedden aangelegd. Zij zijn oorspronkelijk uit Midden- en Zuidelijk Europa afkomstig en bloeien zeer mild in den vollen grond, in Juni en Juli.

Kastanje Bloesem.

Plaat 10.

Maak hiervoor een hartje van zeven meeldraadjes van wit bloemengaren, buig die om, en geef er den vorm aan van N° 1; stip de puntjes aan met curcuma, met een weinig carmijn er door geroerd, zoodat zij roodbruin worden, en knip van wit, niet al te dun papier, eene groote

hoeveelheid bloempjes als N° 2. Voor een tak zijn tennaastenbij vijf dozijn bloemen en twee dozijn knopjes noodig; de bloemen hebben roode of gele vlekjes, zooals bij N° 2 is aangewezen; de bloemen met gele vlekjes zijn pas ontloken, en naarmate ze meer uitkomen en langer bloeien worden ze rooder, zoodat zij, wanneer zij afvallen, hoogroode vlekjes hebben. Aan denzelfden tak ziet men dus knopjes, bloemen met roode en gele vlekjes.

Men kreukt de bloemen, door ze, eenige te gelijk, met de bloementang heen en weer te buigen, vooral goed in het midden, nadat men ze eerst alle met een penseel roode of gele vlekjes gegeven heeft. Daarna doet men aan elk hartje één bloempje, met bloemdeeg er achter gehecht, in den vorm van een viooltje, zooals N° 4: twee blaadjes opstaande, de twee volgende uitgespreid op zij, en het vijfde verborgen achter de meeldraden; somtijds hebben de bloempjes maar alleen de vier eerste blaadjes. Het steeltje, dat kort moet zijn, wordt eerst met zeer bleekgroen papier omwoeld, eer men er het bloempje aan hecht; daarna voegt men er een sterretje N° 5 aan, eenigszins als een kelkje toegevouwen. De knopjes hebben den vorm van N° 3, en zijn van hetzelfde bleekgroene papier als het bekleedsel der steeltjes.

De tak moet, hoewel dik en rechtopstaande, toch buigzaam zijn; men neemt dus een stevig doch niet stijf ijzerdraad, omwoelt het met watten en deze daarna geheel met een reep groen, schikt dan, als alle bloemen en knopjes gereed zijn, den tak in een pyramidalen vorm, met eenige knopjes aan den top, vervolgens takjes van drie of vier bloempjes met een knopje er tusschen, in een steeltje saamgevat, de gele en rood gevlekte bloemen door elkander, onder aan den tak geen knopjes, maar enkel takjes van drie of vier bloemen, die men alle vooruit bij elkander schikt, eer men ze aan den grooten tak plaatst, welke, voltooid zijnde, hier en daar met roode vlekjes aangestipt moet worden. Voeg een paar takken bladen bij de bloem, eerst de kleinste, verder groote er onder (de bladen der kastanje groeien vijf of zeven bij één), als een waaier uitgespreid, van groot tot klein uit-

loopend in het rond aan de punt van den steel. N° 9 is het blad verkleind. Zelden maakt men zulke groote bouqetten, waarin een geheele tak zou passen, maar in een klein bouquetje of bloemenmandje is een takje van eenige bloempjes en knopjes bijzonder op zijn plaats en staat zeer goed en fijn.

Roode Kastanje.

Plaat 10.

Oogenschijnlijk bloeien de witte en roode kastanje tegelijk, en zou men denken dat het verschil aan de kleur te zien was; maar als men elke bloem àpart beschouwt, verschillen ze ook in vorm; de meeldraden zijn veel langer, en als N° 6 lichtrood, met roodbruin stuifmeel, en de bloemen hebben vier blaadjes van patroon N°. 2. Men laat dus een van de vijf weg, en plaatst die gekreukt, evenals de witte bloemen, om het hart; ook twee bladen opstaande van boven en de twee andere er achter, het geheel meer gesloten, als de witte bloesem. De ster als bloemkelk is ook veel grooter, van dezelfde kleur als de bloem, geelachtig rood, en moet er sluitend omheen gehecht worden, zoodat het geheele bloempje den vorm van N° 8 verkrijgt; met het omhechten der ster N° 7 doet men er een weinig watten tusschen; de knopjes zijn lichtrood en hebben roode steeltjes.

AESCULUS HIPPOCASTANUM,

KASTANJE,

beteekent in de Bloementaal

RECHTVAARDIGHEID.

De wilde kastanje wordt in ons land veel gevonden, en is om haar schaduwrijk lommer, zoowel als om hare rijke bloeiwijze met tal van roode of witte pyramidale bloemtrossen, zeer gezocht en een waar sieraad der lente. De soorten, die bij ons voorkomen, zijn voornamelijk: Aesculus hippocastanum (wilde kastanje), Aesculus rubicunda (roode kanstanje) en Aesculus flava (gele kastanje).

De schors van den paarde- of wilde kastanje werd vroeger in de geneeskunde gebruikt. Zijne zaden, die zeer veel meel bevatten, worden in Turkije aan paarden gegeven, en kunnen, grof gemalen, als veevoeder dienen (b. v. voor varkens en schapen).

Castanea vesca, (onze kastanjes) wier zaden eetbaar zijn, behoort tot eene andere plantenfamilie als Aesculus hippocastanum, en komt enkele malen in tuinen voor.

ASTER.

Plaat 11.

De asters zijn van oneindig verschillende nuances in alle kleuren, behalve geel en blauw. Zij zijn wit, zacht tot donkerrose, van lilas tot pensé, effen of geschakeerd; sommige zijn in het midden geheel wit, zacht rose of lilas, en met nuances uitloopende tot donkerrood of pensé aan den buitenrand; andere geheel effen. Men kan in bovengemelde kleuren alle mogelijke variëteiten aanbrengen.

De blaadjes der verschillende ronden moeten alle met een dikke breinaald of met de achterpunt van de bloementang, eenige tegelijk, overlangs gerold worden, zoodat ze eenigszins kokervormig worden, met een deukje aan de punt; de kleinste meer, de grootste ronden minder sterk.

Er zijn asters met gele harten en ook geheel gevulde; daarvoor heeft men van N° 1 tot N° 8 van elk nummer twee ronden noodig; de patronen, uitgezonderd N° 1 en N° 2, die geheel, en N° 11. dat een vierde van het rond uitmaakt, zijn verder alle half opgegeven. Deze patronen eerst in hun geheelen omvang van stevig papier te knippen, is zeer verkieselijk en beter dan het bloemenpapier dubbel te vouwen.

Voor een aster met een hart neemt men een geel hart (zie Voorber. Onderr.), van de grootte van N° 14, een rond N° 2 gegaufreerd, en twee ronden N° 3, waarvan één gegaufreerd en één gerold moet worden. Men plaatst de beide gegaufreerde ronden omgekruld om het hart heen; vervolgens twee van N° 4 twee van N° 5, 6, 7, en 8, die men achtereenvolgens met wat bloemdeeg onder het hart, elk rond verspringende, er omheen plaatst en met de bloementang of met de vingers goed aan drukt; de eerste ronden moeten wat opstaan, de volgende langzamer-

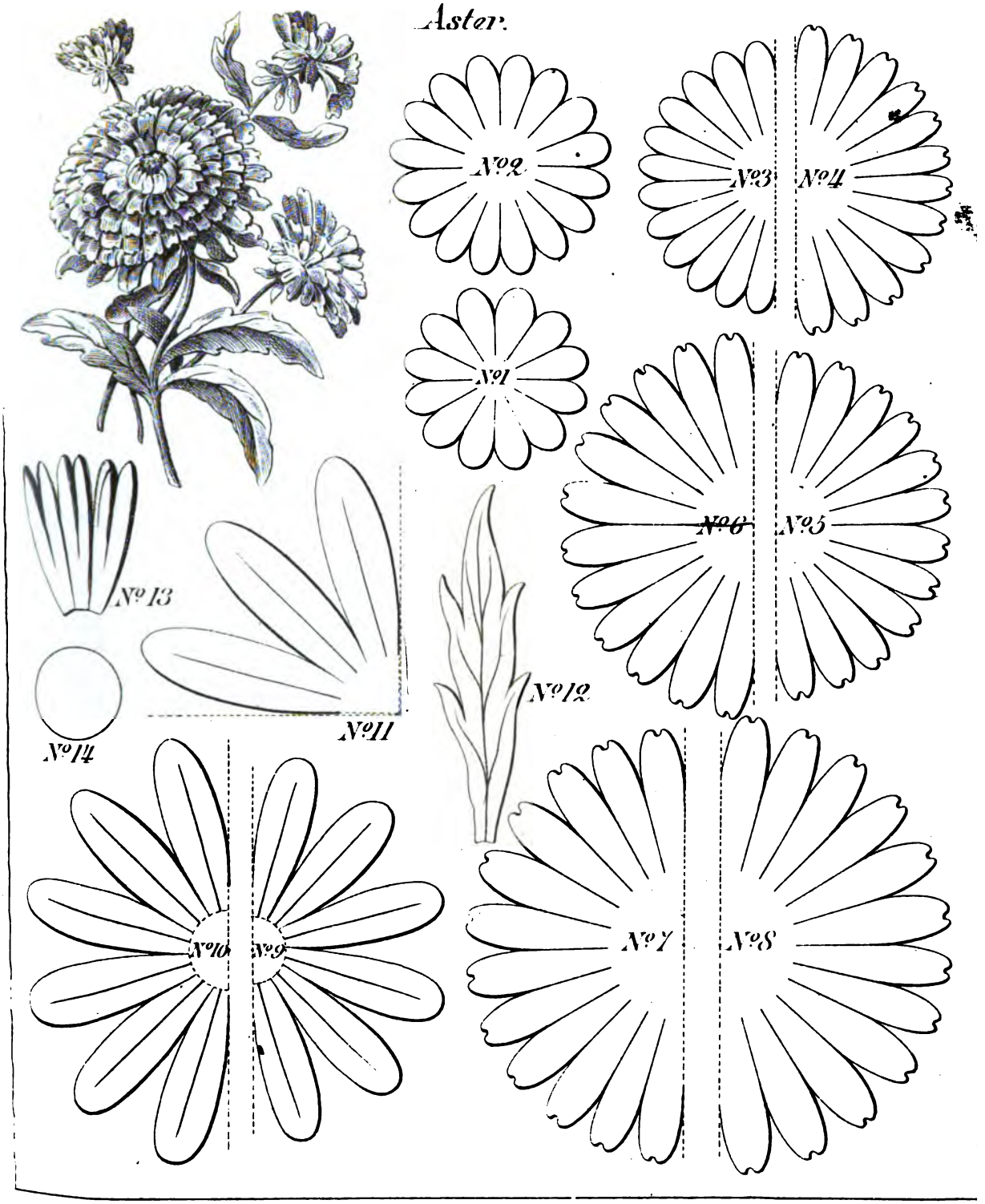

Lith. Emrik & Binger

hand al wijder uitgespreid, tot de laatste eenigszins achterovergebogen zijn. Men zorge vooral dat de vorm niet te plat en ook niet te hoog rond worde, maar juist zooals ze in de natuur zijn.

Voor een geheel gevulde aster neemt men, in plaats van het hart, een toefje van de kleur der bloem, twee ronden N° 1, gegaufreerd en om het platte toefje heengebogen, er aan gehecht, twee ronden N° 2, zacht gerold; vervolgens van elk nummer twee, alles als bij de bovengemelde aster behandeld.

Men bekleedt den steel, die vooral niet te stijf moet zijn, met watten en lichtgroen papier, en hecht dan een rond N° 9, daarna een rond N° 10 en een N° 11 van zachtgroen, stevig en dof papier er aan; het groen moet zacht gegaufreerd worden, door met de achterpunt van de bloementang op elk blaadje een streep in het midden te geven. Men plaats ze met den hollen kant naar de bloem, eerst de kleinste, en niet al te dicht op elkander gedrukt; als ze goed bevestigd zijn, buigt men deze twee laatste ronden eenigszins naar den steel om, en hecht vervolgens eenige losse blaadjes van het rond N° 11 of N° 9 hier en daar aan den steel; het groene blad N° 12 onderaan.

Voor een knop neemt men een rond N° 6, knipt dit in vieren en gaufreerd ze alle tegelijk; daarna binde men ze een voor een in het rond om een steel die van boven omgebogen en omwoeld is, plaatst ze zoodanig dat de blaadjes naar elkander toegebogen zijn (voor een meer open knop voegt men er nog een paar volgende nommers op gelijke wijze aan toe), knipt kan twee ronden groen N° 9, behandelt die als het groen voor de bloemen, en hecht één rond er van sluitend om den knop, en één iets wijder.

Deze bloem is zeer fraai, en als ze met zorg gemaakt wordt zeer natuurlijk. N° 13 is een model om te schakeeren.

De Aster

beteekent in de Bloementaal

ACHTERDOCHT.

Tot de Asters, die als sierplanten gekweekt worden, behooren de Chineesche (Aster Sinensis), de Europeesche en Noord-Amerikaansche Asters, enz.

Deze fraaie bloemen zijn in de laatste jaren bijzonder toegenomen in grootte, schoonheid en verscheidenheid; zij zijn uit Amerika, Europa en Zuidelijk Azie afkomstig, bloeien in September in den vollen grond in alle nuances en kleuren, uitgezonderd blauw en goed, met bijzondere pracht, maar geven geen geur.

Wanneer wij de tegenwoordige asters vergelijken bij de kleine onaanzienlijken bloemen, vroeger als zoo schoon geroemd, moeten wij het onvermoeide pogen van de kweekers bewonderen, want daardoor zijn, evenals bij de Dahlia, die menigte gele buisbloempjes, die bij oppervlakkige beschouwing slechts korreltjes gelijken, zoo regelmatig in het midden der bloem geplaatst, veranderd, en hebben zij de kleur en den vorm aangenomen van de randbloempjes, zoodat de asters geheel gevuld worden tot die prachtige bloemen, welke wij zoo zeer bewonderen. In Frankrijk verkreeg men een bloem („reine marguerite impèriale gigantesque" genaamd), die zonder overdrijving 12 centimeters in doorsnede heeft. De aster is een éénjarig zaadplant.

Klaproos.

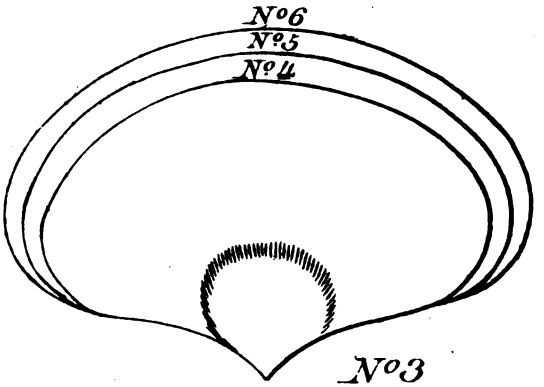

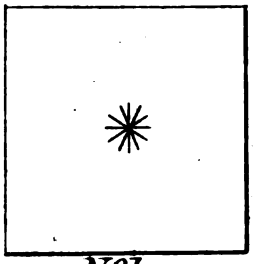

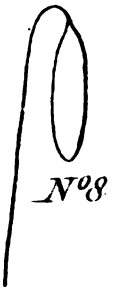

Korenbloem.

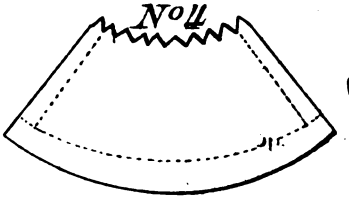

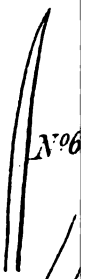

Madeliefje.

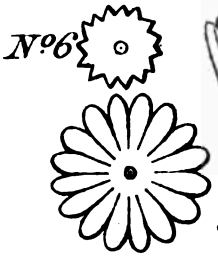

Korenaar.

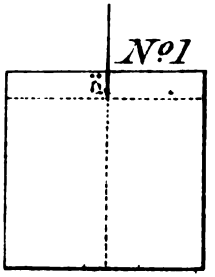

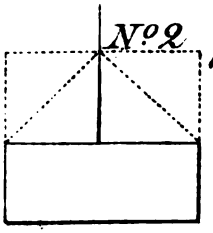

KLAPROOS.

Plaat 12.

Deze bloem munt uit door haren lossen, eleganten vorm, en is buitendien zeer gemakkelijk om te maken.

Men knipt voor elke bloem vier bladen, twee van dezelfde grootte en twee iets grooter. N° 4 en N° 5 zijn de patronen die het best geschikt zijn, en van die grootte als men deze bloemen het meest in de korenvelden aantreft. N° 5 en N° 6 is een soort grooter; men ziet ze zeer klein, doch ook zoo groot, dat het buitenste blad acht centimeters breed en vijf centimeters hoog is; maar, zooals reeds vroeger gezegd is, zulke overgroote bloemen van papier zijn minder natuurlijk. Men kan bij de groote bloemen aan weerszijden van den voet van het blad met oost-indische inkt een zwarte, zachuitloopende vlek teekenen, zooals op het patroon is aangewezen; naarmate de klaproos kleiner is, ziet men die vlek minder, en zij is dus voor kleinere bloemen niet volstrekt noodzakelijk.

Men neemt er vuurrood papier voor, dat niet te donker is, eenigszins naar het oranje zweemt, en zeer dun maar niet glimmend is; men kreukt de bladen in de breedte en daarna in de lengte, want de klaproos is zeer gekreukt, haalt de bladen daarna met den vinger weer uiteen, maar zoo dat ze van boven eenigszins, hoewel zeer weinig, geplooid of golvend blijven, en bolt elk blad van onderen, zoodat het als een kelk, maar niet omgebogen, om het hart geplaats wordt.

Als alle bladen dus bereid zijn, neemt men een zeer dunnen, langen

steel en hecht er het hart aan. De hartjes kan men koopen; maar wil men ze zelf maken, 't geen zeer goed gaat, dan knipt men van geelachtig groen papier één vierkant, of dadelijk zooveel als men bloemen maken wil, en teekent met de pen juist in het midden op elk vierkantje een sterretje van fijne zwarte streepjes als N° 1, die echter niet geheel zwart behoeven te zijn, want in de natuur is dit sterretje donkergrijs. Vervolgens buigt men den steel van boven om, en hecht het groene vierkantje, met een weinig watten er in, zoodanig om den steel dat het van boven, juist ter grootte van het sterretje, plat is, en van onderen schuins toeloopt als N° 2, bindt het dan van onderen stevig vast en knipt het overtollige papier weg, plaatst er tevens een menigte donkerpaarse, bijna zwarte meeldraden om, laat eerst de streng bij het stevig ombinden naar onderen hangen, slaat die dan naar boven, en knipt ze daarna alle gelijk af, zoodat men van onderen geen dikte krijgt, want de papaver heeft geen kelk. Voorts spreidt men al de draden gelijkmatig in het rond uit, als N° 3, en hecht daar zwarte stipjes aan, waarvoor men zeer fijne gegruisde zwarte thee gebruikt, neemt dan de kleinste bladen, bijv. 2 van N° 4, en bindt deze met een paar zeer kleine plooitjes van onderen, vlak onder het hart, tegenover elkander; deze bladen moeten eenigszins gesloten om elkander vallen; en daarna plaatse men twee bladen van N° 5, in tegenovergestelde richting, iets wijder uit, er omheen. Dan omwoelt men den steel met een schuinsch reepje groen gaas of krip, vlak tegen den bloem te beginnen, zoodat de saamgebonden puntjes goed bedekt zijn; verder omwoelt men den steel geheel, en haalt daarna, met den scherpen kant der schaar er langs gaande, de vezeltjes op. De steel moet zeer dun en gelijk zijn.

Voor de knoppen neemt men eveneens een langen steel, maakt er van boven, aan het omgebogen puntje, een langwerpigen vorm van watten om, als N° 8, en omwoelt dit gelijk met den steel; het knopje moet, evenals de steel, gevezeld zijn en boven het knopje omgebogen Worden, zoodat het geheel naar beneden hangt als N° 8. Plaats een goed eind van de bloem een paar bladen van blauwachtig groen, want

de stelen zijn zeer lang en buigzaam. Wil men ze in een gras-bouquet plaatsen, dan is het groen overbodig.

Er is bijna geen bloem zoo geschikt om na te maken als de de klaproos; als men gesteven doek neemt van een goede kleur, kunnen ze eveneens gemaakt worden en voor het toilet dienen.

Papaver Rhoeas,

KLAPROOS,

beteekend in de Bloementaal.

BEHAGELIJKHEID.

Men vindt in ons vaderland op bouwland Papaver Argemone, hybridum, Rhoeas en dubium. Van Papaver Rhoeas, de meest gewone soort, droogt men de bloembladen, die, onder den naam van „klaprozen", in de geneeskunde gebruikt worden.

De klaproos bloeit in Juni, Juli en Augustus.

Korenbloem.

Plaat 12.

Deze bloemen worden van korenblauw doek of papier gemaakt; gewoonlijk neemt men er donkerblauw voor, zooals deze bloemen in Gelderland altijd gevonden worden. In sommige streken evenwel, vooral in Utrecht, zijn ze veel lichter; naar het paars overgaande, houden ze het midden tusschen licht- en donkerblauw, en zijn ook veel kleiner. Deze kleur is in vele gevallen te verkiezen, vooral in een veldbouquet; zij is meer in harmonie met de andere kleuren, en staat daarom minder hard. De korenbloemen hebben donker paarsblauwe meeldraadjes met lichtgele puntjes; men neme N° 4 tot aan de stipjes voor de kelk, en N° 5 voor de blaadjes van de bloem.

Voor een groote korenblauwe bloem maakt men aan een dunnen steel een hart van twintig of dertig meeldraden als N° 1, bestrijkt de puntjes met bloemdeeg, verspreidt ze dan gelijkmatig, en doopt ze in bloem van zwavel; men knipt voor een bloem tien of twaalf bladen als N° 2, rolt ze met de achterpunt van de bloementang overlangs op het kussen of in de hand, en bindt alle blaadjes met lichte rose zijde op een fijn kort ijzerdraadje, in den vorm van een wijd openstaand peperhuisje als N° 3. Men plaatse voorts deze tien of twaalf blaadjes, aldus bereid, alle gelijkmatig uitgespreid en met het opene van het blad naar onderen, als een kroontje rondom het hart, alle op dezelfde hoogte waar ze toegebonden zijn, bijeen. De kleinere, eerst opgegeven korenbloem wordt eveneens behandeld en in elkander geplaatst.

Men knipt N° 4, zijnde het kelkbuisje, van grijsachtig groen papier, plakt dit als een schuin kokertje dicht en schuift het met de puntjes tegen de bloem, doet daarin rondom den steel een weinig watten, en

bindt het van onderen om den steel toe. Deze kelkbuisjes, in de natuur fijn geschubt, kan men in goed gesorteerde bloemenwinkels evenals de blauwe bloemblaadjes koopen; is men echter in de gelegenheid natuurlijke kelkbuisjes te verzamelen, dan is dit zeer te verkiezen; men moet ze dan, alvorens ze te gebruiken, eenige minuten in het water leggen, en daarna goed afdrogen, opdat ze met het behandelen niet breken. Men bekleede den steel met grijsachtig groen papier of gaas, want ze zijn zeer weinig, maar toch gevezeld. De groene blaadjes N° 6 zijn smal en lang, en als die van den anjer omgebogen; men plaatst ze hier en daar aan den steel. De korenbloemen hebben weinig loof.

CENTAUREA CYANUS,

KORENBLOEM,

beteekent in de Bloementaal

HELDERHEID VAN GEEST.

De korenbloemen groeien in menigte, evenals de klaprozen, in het wild op de korenvelden; hoewel de landbouwer ze niet gaarne in overvloed rondom zich ziet, geeft het helderblauw der korenbloemen, afgewisseld met het vuurrood der klaprozen, een sierlijk voorkomen aan de goudgele velden.

In den tuin kweekt men de Centaurea in verschillende kleuren; zij bloeit in Juli en Augustus.

Witte Ganzebloem en Madeliefje.

Plaat 12.

De groote madelieven of witte ganze-bloemen zijn onontbeerlijk in een veldbouquet en zeer gemakkelijk te maken; men doet echter wel, de witte blaadjes daarvoor, hetzij als een geheel rond of los te koopen, omdat de nerven, die in elk blaadje zijn, er met eene machine in gedrukt worden, en ook omdat de bloem, enkel zijnde, van papier te schraal wordt.

Wil men ze echter zelf maken, dan neme men stevig papier, goed wit en dof, knipt daarvoor de noodige blaadjes, drie aan drie, als N° 1, of aan geheele ronden, 't geen men naar verkiezing kan doen; trekt ze met de draden op het kussentje (zie Voorber. Onderr.) of op de sleufjes van de bolletjes om, twee of drie nerven overlangs op elk blaadje; vervolgens neemt men een hart zoo groot als N° 2, dat men koopt of maakt van geel deeg of geel rozezaad (zie Voorber. Onderr.), niet plat, maar in het midden rond oploopend. Men kan ook den buitenrand daarvan een weinig rood kleuren, of het iets grooter of kleiner nemen, naar verkiezing; voorts plaatse men zooveel blaadjes N° 1 om het hart, dat het daarmede geheel als met een krans omringd wordt, en zoodanig dat ze eenigszins ombuigen, met den hollen kant naar onderen, en voegt er dan een sterretje N° 3 of iets grooter als N° 6 van stevig groen papier achter.

Voor knopjes neemt men zes of negen blaadjes, al naardat men den knop meer gesloten of grooter wil hebben, en hecht het sterretje N° 3 er sluitend omheen; de steel moet dun en buigzaam zijn en met groen papier omwoeld worden; een takje van een paar bloemen, een knop

en een paar blaadjes N° 4 vormen een goed geheel in een bouquet of bloemkorfje.

Wil men kleine madeliefjes of zoogenaamde kransjes maken, dan neemt men twee of drie ronden N° 5, en hecht die onder een klein hartje, ook rond oploopende, als bij de groote madelieven; de blaadjes daarvan moeten elk met een dunne breinaald overlangs even gedrukt worden. Men kan ook aan elk blaadje met carmijn een klein rood puntje geven, zooals de kransjes soms hebben, 't geen zeer lief staat. Men voege er een sterretje N° 6 achter,

---

CHRYSANTHEMUM LEUCANTHEMUM,

GROOTE MADELIEF OF WITTE GANZEBLOEM,

beteekent in de Bloementaal

FRAAIE VORMEN.

BELLIS PERRENNIS, MADELIEFJE,

beteekent in de Bloementaal

SCHROOMVALLIGHEID.

De kleine madeliefjes ziet men overal, en zijn niet geacht, maar toch, als men ze goed beschouwt, zeer lief; de groote madelieven of witte ganzebloemen groeien in hoogere streken overal langs de wegen, en vooral in de korenvelden; ze hebben, evenals de aster, de dahlia en de zonnebloem, in het midden een geel bergje of schijfje, dat uit een aantal kleine bloempjes bestaat. Door zorgvuldige aankweeking heeft men in de tuinen een groote verscheidenheid verkregen in de Chrysanthemum.

KORENAREN.

Plaat 12.

De korenaar kan in een veldbouquet ook niet gemist worden, en geeft daaraan een eigenaardige bevalligheid; men heeft daarvoor stroo-geel bloemenpaper noodig, goede watten en varkenshaar; dit laatste koopt men in een schuierwinkel, en moet heldergeel en zoo veel mogelijk gelijk zijn.

Knip een groot getal eenigszins langwerpige vierkantjes als N° 1 van het lichte, stroo-gele papier, tennaastenbij achttien voor een korenaar, vouw ze aan den bovenkant, waar de stippen staan, om, leg in het midden, waar de andere stippen staan, een varkenshaar met het eind naar boven, bedek het vierkantje met een weinig watten, en vouw de de beide punten, van boven naar het midden, tot elkander dubbel toe, zooals N° 2 aanwijst, rol die beide schuine gedeelten weer dubbel, geheel tot elkander, en bind ze van onderen met een geel draadje toe, zoodat het geheel den vorm krijgt van N° 3. Als al de vierkantjes dus bereid zijn, schikt men de aar; hiervoor neemt men een dun en buigzaam ijzerdraad, bekleedt dit geheel met het gele papier, en hecht boven aan de punt een toegevouwen, doch niet toegebonden puntje, omdat de punt van de aar daarmede bedekt moet worden; bindt het er stevig om vast, schikt vervolgens de andere puntjes, alle een voor een om de aar bindende, met gele vloszijde van dezelfde kleur sluitend in het rond, niet te veel op elkander, maar zooals de vorm der korenaar is. Men kan de vierkantjes naar verkiezing ook kleiner nemen dan het opgegeven model, waardoor de korenaar natuurlijk fijner wordt.

Deze korenaren kunnen in een bouquet voor het toilet zeer goed ge-

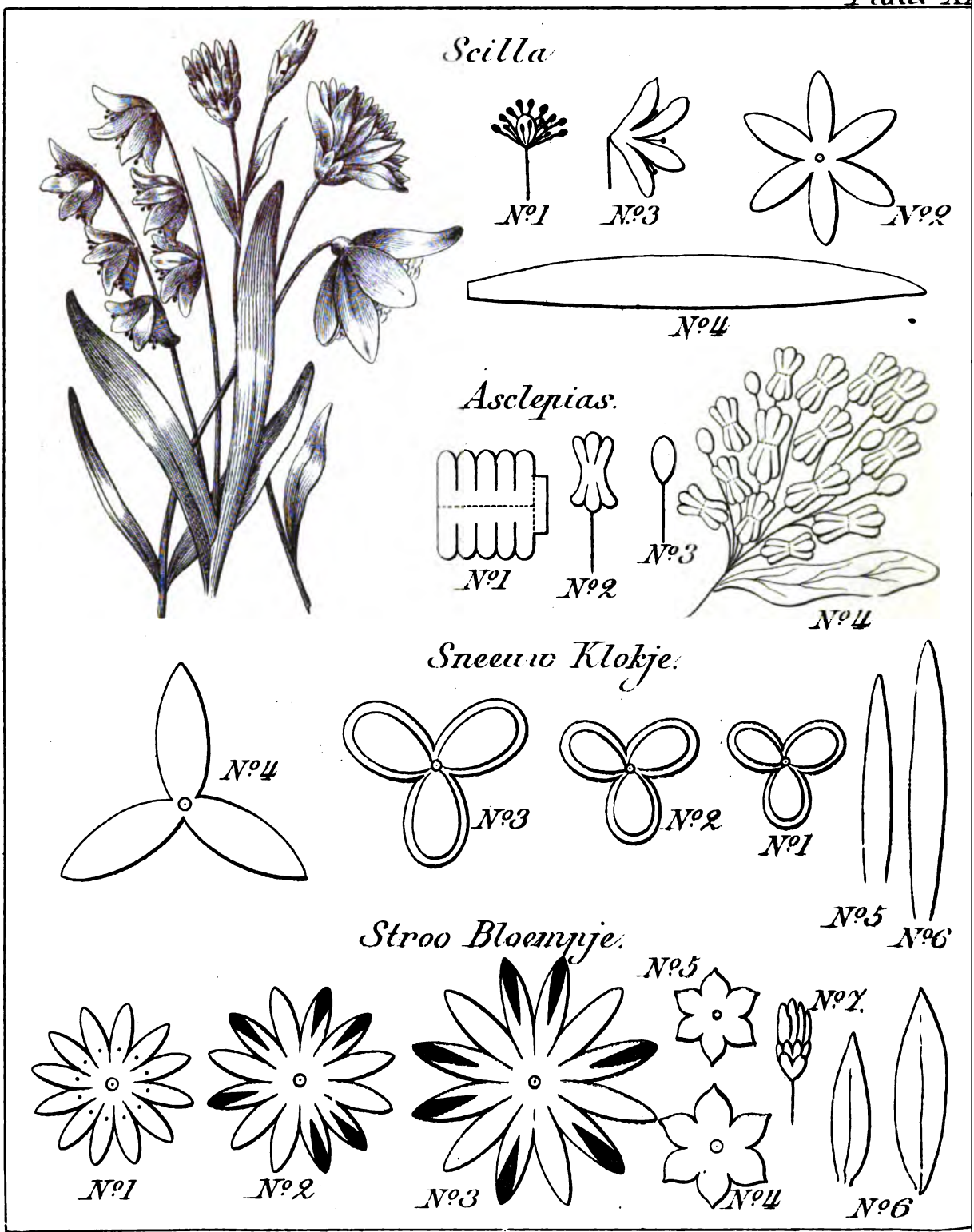

Lith. Emrik & Fils

dragen worden, daar die, welke men koopt veelal ook van papier zijn; men schikt ze dan echter niet in de rondte, maar meer plat, zooals N°. 4 aanwijst. Als de aar gereed is, knipt men de haren op gelijke maat af.

Sneeuwklokje.

Plaat 13.

Hiervoor neemt men een zeer dun steeltje, daar de bloempjes als hangende klokjes zeer bewegelijk zijn; dit steeltje moet met een smal reepje lichtgroen omwoeld worden, en het uiterste puntje daarvan even omgebogen, als een klein knopje in het bloempje. Men heeft enkele en dubbele sneeuwklokjes; de blaadjes van dit gevulde bloempje zijn wit, met een groen vlekje op elk blaadje. Wil men nu de witte blaadjes met een penseel in het midden kleuren, dan neme men voor elk bloempje één driebladig rondje van N° 1, drie van N° 2, en één van N° 3, en geve met lichtgroen een vlekje op elk blaadje, zoodat er een wit rondje in de rondte overblijft. N° 4 is geheel wit, uitgezonderd een klein groen stipje op elke punt van het blaadje. Wil men ze niet kleuren, dan knipt men, bij elk wit driebladig rondje, er een van lichtgroen, een randje kleiner zooals de patronen aanduiden, legt op elk rondje een groen, en bolt ze te zamen, zoodat ze goed op elkander passen en zich zooveel mogelijk als één geheel vertoonen. Het is niet kwaad de groene blaadjes daartoe even vochtig maken. Bol al de rondjes sterk, vooral N° 1, opdat het zich om het hartje sluite, en hecht er vervolgens drie van N° 2 en een van N° 3, accuraat verspringend, met een weinig bloemdeeg aan, ze telkens met de punten der bloementang vlak in het midden

goed aandrukkende, zoodat de blaadjes goed bol blijven, en het bloemje niet te plat ineensluit; één rondje N° 4 moet overlangs gekreukt, met het kleinste bolletje onder aan het blaadje goed gebold, en aan het puntje een klein deukje gegeven worden; dit wordt ten slotte er aan geregen en uitgespreid bevestigd; het moet wit papier zijn, dat niet al te dun is. Het sneeuwklokje heeft geen bloemkelkje; alleen is de steel vlak bovenaan een weinig dikker. Vervolgens buigt men het steeltje, vlak onder het bloempje, naar beneden om, knipt een groen blaadje als No 5, en plaatst dit nagenoeg drie of vier centimeters onder het bloempje om den steel, en twee blaadjes N° 6 onderaan; het groen moet overlangs een weinig toegevouwen worden.

Als dit bloempje goed gemaakt en goed gesloten is, de buitenste drie blaadjes uitgespreid zijn, en het geheel niet te plat is, heeft men een allerliefst bloempje; en knipt men er eenige tegelijk, dan vordert men ook redelijk vlug.

GALANTHUS NIVALIS,

SNEEUWKLOKJE,

beteekent in de Bloementaal

VERTROOSTING.

Dit lieve bloempje, de voorbode der lente, bloeit in Februari of Maart, en schroomt niet, als het bar en koud en de grond met sneeuw bedekt is, met zijn wit en groen gevlekt kopje er boven uit te komen kijken. De Sneeuwklokjes hebben lange, spitse, groene bladen, en de bolletjes, die altijd in den grond blijven, vermenigvuldigen zich van zelf. Er zijn enkele en dubbele sneeuwklokjes; ieder die een tuin heeft, moet deze bloempjes er in plaatsen, omdat ze zoo lief staan, en de eerste bloempjes zijn die bloeien. Zij zijn afkomstig uit het zuiden van Europa.

SCILLA.

Plaat 13.

Maak aan de punt van een dun steeltje een klein met groen bekleed bolletje, en plaats er zes of acht korte, witte meeldraden om; stip die met bloemdeeg aan, en doop ze in blauwsel, zooodat aan elk puntje als 't ware een zaadje komt; of knip van het papier der bloempjes, dat stijfsel-blauw moet zijn en iets donkerder dan vergeet-mij-nietjes, eenige zeer kleine snippertjes als stofjes, en doop daar de vochtige puntjes in, 't geen nog natuurlijker het stuifmeel, dat aan de meeldraadjes zit, nabootst, zoodat het geheele hartje zich vertoont als N° 1; Omwoel verder het steeltje met lichtgroen, knip eenige bloempjes N° 2, en hecht aan elk hartje een rondje, dat gekreukt en eenigszins uitgebogen er omheen sluit; hiertoe legt men de rondjes op het kussen, plaatst de achterpunt van de bloementang overlangs op elk blaadje zoodanig, dat door een lichte drukking een deukje aan het puntje komt, het blaadje eenigszins toegevouwen wordt, en het geheel, als het af is, den vorm van N° 3 bekomt. De twee volgende bloempjes hebben een zeer kort steeltje; men plaatst ze onder elkander; bijna zonder bloemsteel, tegen het takje, drie of vier bloempjes aan elk steeltje, dat bovenaan een weinig gebruin is en langzaam tot groen overgaat; buigt de bloempjes om, zooals het model aanwijst, en plaatst een paar langwerpige bladen N° 4 van dof groen papier, overlangs toegevouwen, onder aan den steel. Achter deze blaadjes behoeft geen ijzerdraadje, daar zij zichzelve steunen.

De Scilla is een lief, fijn bloempje, zeer geschikt voor een bloemenmandje of fijn bouquetje, en zeer gemakkelijk te maken.

SCILLA PRAECOX,

beteekent in de Bloementaal

VERGEET MIJ.

Een fijn, blauw bolgewas, dat zeer vroeg in den zomer bloeit in den vollen grond. Het hoort in Europa thuis.

ASCLEPIAS.

Plaat 13.

Deze bloem is bruinachtig oranje, en hoewel zeer bewerkelijk, toch aangenaam om te maken.

Knip daarvoor tennaastenbij acht-en-twintig bloempjes volgens patroon N° 1, die met zes of acht knopjes N° 3 voldoende zijn voor een takje. Men bolt al de puntjes aan beide kanten van het bloempje met het stiftje N° 1 ieder puntje àpart, van boven aan de binnenzijde en van onderen aan de buitenzijde; men kan er eenige op elkander tegelijk bollen, en knipt dan evenveel korte steeltjes van de klos met omwoeld ijzerdraad, bruint die geheel, hecht met bloemdeeg aan het puntje van elk steeltje een weinig watten, en doet boven op het puntje wat zwavel; rolt daarna één bloempje om elk steeltje, en plakt het op zij langs de stipjes op elkander, slaat dan om het midden van het bloempje een

draad breikatoen, en haalt dien stijf aan, zoodat, als men den draad er weer af doet, het bloempje zich vertoont als N° 2, de eene helft van het bloempje naar boven, en de andere helft naar onderen. De watten moeten vooral niet zichtbaar zijn; men moet er ook niet meer van nemen dan noodig is om het bloempje bol te houden, als men het met den draad toetrekt. De kleine bloemblaadjes moeten van onderen naar buiten omgebogen, en van boven met den hollen kant naar binnen meer gesloten zijn; de zwavel op het puntje moet het hartje uitmaken. Men maakt acht of zes knopjes iets donkerder dan de bloempjes (zie Voorber. Onderr.), en bekleedt de steeltjes daarvan met een smal reepje bruin papier, om de knopjes te kunnen bevestigen.

Men voegt eenige bloempjes met een knopje tot een klein takje bijeen; daarna die takjes weer tot een geheel, rond om het steeltje met groen omwoeld (het takje moet gesloten, langwerpig en niet puntig zijn), en hecht eenige groene blaadjes N° 4 achtereenvolgens aan den steel, de twee eerste vlak onder de bloem.

ASCLEPIUS TUBEROSA

beteekent in de Bloementaal

ONUITPUTTELIJK GEDULD.

Het is een vaste plant, afkomstig uit Amerika, die in September bloeit zonder geur, met eene menigte donkergele, fijne bloemtakken.

Papier of Stroobloempje.

Plaat 13.

Hoewel deze bloemen lang goed kunnen blijven, verliezen ze toch eindelijk veel van kleur en vorm, als ze te droog worden; daarom is het niet ondoelmatig en tevens zeer gemakkelijk om ze na te maken. Wegens den fijnen en sierlijken vorm staan ze hier en daar in een bouquet zeer lief.

Voor elk bloempje heeft men twee ronden N° 1, een rond N° 2 en een rond N° 3 noodig; geef de ronden N° 1 in het midden tot aan de stipjes een lichtgeel tintje, zoodat het bloempje als het af is een gelen gloed in het hartje heeft; kreuk ze, door, eenige rondjes op elkander, elk blaadje met de punt van de schaar overlangs te drukken, zoodat het eenigszins toegevouwen is; neem dan een lang, zeer dun ijzerdraad, buig het puntje om (deze bloem heeft geen zichtbaar hart: daarom moet dat puntje met wit of zeer lichtgeel bekleed worden), en omwoel den steel aan het bovenste gedeelte met licht, vaalachtig groen. Hecht er twee rondjes N° 1 aan, zoodat de blaadjes alle opstaan, vervolgens een rond N° 2, gekreukt en opstaande als het vorige, en daarna een rond N° 3, zacht gebold, er omheen; deze twee laatste rondjes moeten hier en daar aan de puntjes der blaadjes een zeer licht geelachtig bruin streepje hebben, zooals bij N° 2 en 3 aangeduid is. N° 1 en 2 moeten vooral zeer puntig geknipt worden; daarna doet men een weinig watten vlak onder het bloempje, waar een ster N° 4, en daarna een sterretje N° 5, van dezelfde kleur als de steel, omheen gehecht moet worden; de blaadjes daarvan moeten verspringen, en met een penseel licht gebruind worden.

Bleekgroene blaadjes als N° 6, van verschillende grootte, moeten

achtereenvolgens hier en daar met het bekleeden van den verderen steel er tusschen gevoegd worden; eerst zeer kleine en daarna grootere, die in het midden een streepje ingedrukt moeten hebben of zacht toegevouwen moeten zijn.

Voor een knopje als N° 7 neme men een rond N° 2 van lichtgeel papier, gekreukt evenals de bloempjes, en voege het bij elkander, halverwege met het kelkje N° 4 en 5 omsloten, dat evenals bij de bloemen licht gebruind moet zijn. Men kan ook de knopjes iets grooter maken, van twee rondjes en het buitenste van wit papier; ongeveer tien of twaalf centimeters onder de bloem vereenigt men beiden, bloem en knopje, in één steel. De steeltjes van de knopjes moeten langer zijn dan die van de bloempjes.

Xeranthemum annuum,

PAPIER- OF STROOBLOEM,

beteekent in de Bloementaal

ONSTERFELIJKE, ONVERANDERLIJKE LIEFDE.

Deze eenjarige zaadplant bloeit in Juli, Augustus en September, en is afkomstig uit oostelijk Europa; de bloemen zijn nagenoeg wit, en kunnen wegens haar strooachtigen aard zeer lang duren.

ANEMONE.

Plaat 14.

Er zijn onder de Anemonen enkele en dubbele; voor de dubbele hecht men een klein toefje van de kleur der bloem aan een dunnen, buigzamen steel, en achtereenvolgens drie rondjes van N° 1, sterk gebold, maar niet gegaufreerd, zoodanig dat de blaadjes om het toefje heenbuigen; daarna drie ronden N° 2 en drie ronden N° 3; dan weer, van een donkerder tint dan de vorige, twee ronden van N° 4, elk blaadje overlangs zacht gebold, en alle telkens iets wijder uit elkander, zoodat later de bloem geheel met de fijne blaadjes gevuld is. Neem dan twee ronden N° 5, die zeer sterk gebold moeten zijn, vooral onderaan de bladen, en die, verspringend, zoo geplaatst moeten worden, dat de zes bladen gelijkmatig om de bloem opstaan. De Anemone heeft volstrekt geen kelk.

Men kan ook, om de bloem zeer natuurlijk te maken, zoodat de bladen van onderen, sterk gebold, tegen den steel gebogen zijn, zes of zeven bladen los knippen, en elk blad één voor één met een paar fijne plooitjes om den steel binden, zoodat de groote bladen regelmatig de fijne bladen omvatten; daarna of vóórdat men er de laatste bladen aandoet, omwoelt men den steel met een weinig watten en lichtgroen papier, buigt dien een weinig om, en plaatst op de helft van den steel een groen blad N° 6. Men ziet de Anemone in alle kleuren, behalve geel.

Anemone.

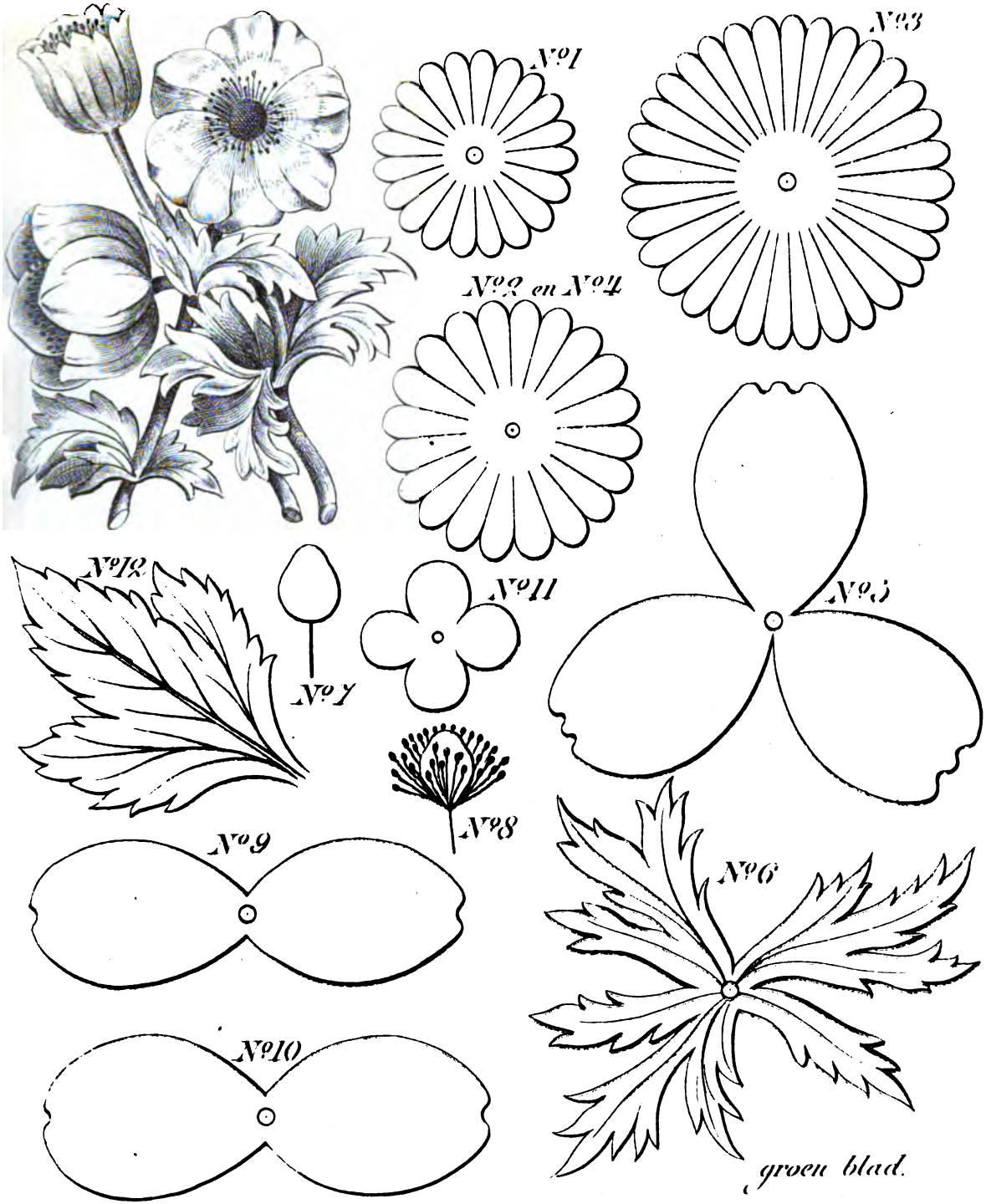

Lith. Kunrik & Binge

Enkele Anemone.

Plaat 14.

De enkele Anemone kan in vele kleuren gemaakt worden, vooral in donker- of lichtrood, pensé en lilas. Men maakt een hartje van zwart krip drie of vier dubbel aan een bolletje zwarte watten, die stevig aan een dunnen steel bevestigd zijn, zoodat het den vorm heeft van N° 7, knipt al de overtollige krip weg, want ook deze bloem heeft geen kelk, en doet er een menigte meeldraden om van de kleur der bloem. Hiervoor neemt men de streng, bindt die rondom het zwarte hart, buigt het onderste gedeelte der streng ook omhoog, en knipt alle draden gelijk af, verspreidt ze regelmatig opstaande om het krippen bolletje als N° 8, hecht aan alle draadjes zwarte zaadjes, waartoe men de puntjes met bloemdeeg natmaakt en rijkelijk met gruis van zwarte thee bestrooit, en plaatst er twee ronden N° 5 verspringend omheen. De bladen moeten goed gekreukt worden en daarna gebold, vooral aan den voet van het blad; men bekleedt den steel met een weinig watten en groen papier, en plaatst evenals bij de dubbele op de helft van den steel een groen blad N° 6.

Wanneer het hart goed met meeldraadjes gevuld is, en men er gloeiend rood, lilas of pensé voor neemt, voldoet deze bloem bij uitnemendheid

---

Enkele Anemone, (Plant).

Plaat 14.

Deze bloemen met hare lange, dunne stelen zijn zeer sierlijk van vorm, en verschillen uiterlijk veel van de vorige Anemone, die tot de bolgewassen behoort. Zij zijn rose of wit van kleur.

Maak hiervoor een rond bolletje, met watten gevuld, van lichtgroen gaas of krip, iets kleiner dan N° 7 bindt het bovenaan een langen dunnen steel, neem dan dertig of veertig dunne witte of zeer lichtgele stijve draadjes, ter lengte van twee centimeters, bindt die op de helft vlak onder het bolletje, en buig de onderste eindjes ook naar boven, nadat het overtollige krip van onderen weggeknipt is, want ook deze anemone heeft geen kelkblaadjes of kelk. Verspreid vervolgens al die draadjes gelijkmatig om het groene bolletje, en knip ze gelijk af, hecht met bloemdeeg geel rozenzaad aan de puntjes, knip twee paar bladen N° 9 en twee paar N° 10, kreuk ze overlangs zeer sterk met den vinger, zoodat, wanneer ze zacht gebold zijn, er als 't ware overlangs streepjes in de bladen zijn; plaats dan eerst vier bladen N° 10 kruiselings om het hart, en daarna vier bladen N° 9, ook kruiselings en verspringend, met de vier vorige bladen er onder; ze moeten in het midden even met bloemdeeg gehecht en vastgedrukt worden. Wanneer men bij dergelijke bloemen hinder heeft dat de bloembladen omvallen, kan men ze hier en daar ongemerkt even vasthechten met een weinig bloemdeeg; witte bloemen zijn de fraaiste. Voor den knop neemt men een rond bolletje evenals voor de bloem, doet daar een rondje N° 11, van lichtgroen, eenigszins gebruind, omheen, met het kleine bolletje zoo sterk gebold, dat het er geheel om sluit; twaalf centimeters onder de bloem plaatst men de knop, waarvan de steel een weinig korter moet zijn, met de bloem te zamen, alsmede een paar blaadjes als N° 12 van donker zachtgroen, tegenover elkander.

Men kan de bloem ook iets kleiner maken dan de opgegeven patronen.

ANEMONEN,

WINDROOS,

beteekent in de Bloementaal

MINNENIJD, JALOEZIJ.

Volgens de mythologie zijn de schitterende roode Anemone ontsproten uit het bloed van Adonis. Mars, die jaloersch op hem was, liet den schoonen jongeling door een wild zwijn verscheuren, en Venus, die hem liefhad, veranderde hem daarop in een Anemone.

In het wild zijn deze bloemen meest donker of vuurrood; in het zuiden van Europa ziet men zeer vroeg in het voorjaar den grond als met een groen kleed met schitterende, vuurroode sterren bedekt. De meest bij ons bekende Anemonen maken in ons land een grooten tak van handel uit. Zij zijn buitengewoon schoon in hare verschillende kleuren, geven geen geur, worden enkel in den vollen grond geteeld, en op verschillende tijden geplant, waardoor ze ook op verschillende tijden bloeien, maar het meest in Juni en in 't begin van Juli. Er zijn enkele en dubbele; de eerste zijn meest schitterend rood, lilas of paars, dat zeer fraai afsteekt bij den breeden rand meeldraden, die van zwart stuifmeel rijkelijk voorzien zijn; de dubbele vindt men in alle kleuren, uitgezonderd geel, effen en genuanceerd; ook zijn er die in het midden geheel wit zijn, en tot donkerrood aan den rand uitloopen, alsmede van wit of lilas tot donkerpaars.

GERANIUM.

Plaat 15.

Het is zeer moeielijk, de Geranium van papier te knippen en te maken, omdat deze bloem geschakeerd is, en er altijd veel in geteekend moet worden, zoodat het zelden gelukt, ze natuurlijk na te bootsen; doch men kan de bladen los of aan geheele bloemen, zoowel van doek als van papier, geheel gereed, geschakeerd en gevormd, koopen, en de bloemen dan zelf in elkander voegen. Neemt men ze van doek, met fijne gecireerde groene bladen, dan kunnen ze tevens voor het toilet dienen. Men vindt de Geraniums in oneindig verschillende kleuren.

Koopt men de bloemen geheel zoo als N° 2, dan plakt men die tusschen de twee groote bladen voorzichtig aan elkander, legt in elk blad met de bloementang een paar plooitjes, en hecht of bindt daarna de bloem om het hartje, dat slechts bestaat uit eenige korte, donkerroode, omgekrulde draadjes als N° 1. Zijn de bladen enkel van doek en van fluweelen vlekken of blaadjes voorzien, als N° 3, dan plakt men het fluweeltje midden op het geschakeerde blad als N° 4, waarvan men er twee voor elke bloem noodig heeft; en drie kleinere bladen als N° 5. Men maakt van onderen in elk blad een paar kleine plooitjes, en bindt ze, met bloemdeeg gehecht, regelmatig opstaande, om het hart, de twee groote bovenaan naast elkander; de bladen moeten van onderen sluitend toeloopen en van buiten wijd uitgespreid en eenigszins omgebogen zijn. Hecht er dan voor den kelk een ster N° 6 sluitend omheen, maak die even vochtig, en strooi er stof van groene wol over. Het steeltje is dun, en moet drie of vier centimeters ver, tot daar, waar het later in den hoofdsteel saamgevat wordt, met lichtgroen als de kleur van de

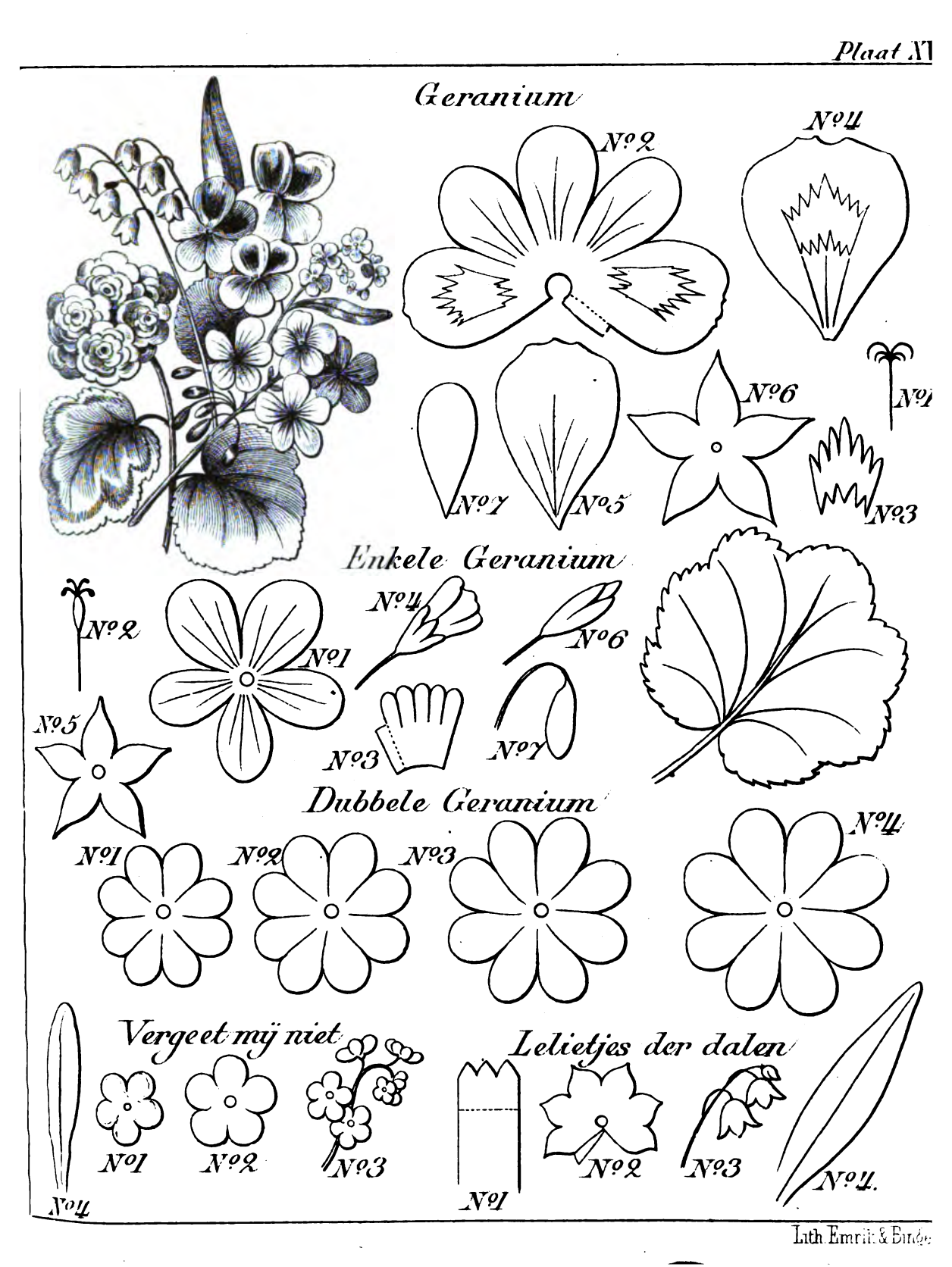

Lith. Emrik & Binde

kelkblaadjes omwoeld worden; men kan ook, na het omwoelen van den steel, er de wolstof overstrooien, 't geen aan het groen het fluweelachtige van de geranium geeft.

Voor de knopjes hecht men een weinig watten, met groen papier bekleed, aan een steel, en omsluit dit geheel met het groene sterretje; voor een meer ontloken knop neemt men drie of vier blaadjes als N° 7 van de kleur der bloem, goed gerold en gebold, bindt die op een steeltje om een weinig watten, en bedekt ze zoo met een der blaadjes, dat men de watten niet kan zien; voorts voegt men er, evenals aan de bloemen, een ster N° 6 sluitend omheen.

Voor een takje neemt men drie of vier bloemen met een paar knopjes; de laatste met korter steeltjes dan de bloemen; vat die alle te zamen in een hoofdsteel, die met een weinig watten omwoeld, maar toch niet dik moet zijn; de groene bladen hebben ook eenigszins dikke en lange steeltjes, en worden, twee tegenover elkander, hier en daar aan den steel bevestigd.

Scharlaken Geranium (Enkele Bloem).

Plaat 15.

Deze Geranium is meest scharlaken rood, maar ook wel wit, rose, of met een rose hart en wit aan de randen; in het rood zijn ze het natuurlijkst om na te maken; de bloembladen zijn ongelijk, twee iets grooter dan de drie andere. Het papier moet vooral niet dun, maar stevig zijn.

Men knipt eenige rondjes N° 1, tennaastenbij vijf of zes voor een takje, legt in elk blaadje, van onderen tot op ruim de helft, met de bloementang drie fijne plooitjes of streepjes; men kan er twee of drie

tegelijk nemen, en zoo deze bewerking, 't geen wel eens met dik papier het geval is, glimmende streepjes achterlaat, legt men er met het strepen eerst een dun bloemenpapiertje op, bolt daarna de blaadjes alle een weinig naar buiten om, en hecht één rond voor elk bloempje om het hartje N° 2. Hiervoor neemt men vijf zeer korte, omgekrulde, roode meeldraadjes, hecht die boven aan een dun steeltje, omwoelt dit met lichtgroen papier, en hecht het bloempje met een weinig bloemdeeg er om; men kan het ook, om het nog meer te bevestigen, bovendien met een draadje binden, waardoor het bloempje eenigzins gesloten wordt, terwijl de blaadjes van boven een weinig naar buiten omgebogen zijn; dan voegt men er een ster N° 5 voor het kelkje sluitend omheen.

Voor ontluikende knopjes als N° 4, neemt men een rondje N° 1, rolt en bolt het goed, en bindt het sluitend om een steeltje, terwijl men het van onderen met het kelkje N° 3 omsluit en het steeltje omwoelt.

Voor gesloten knopjes neemt men een klein stukje rood papier, hecht dit als een langwerpig knopje om den steel, en omsluit het geheel met het kelkje N° 3, zoodat er slechts een klein rood puntje van boven zichtbaar blijft en het geheel zich als N° 6 voordoet; verder voege men er een paar geheel groene knopjes N° 7 bij. De steeltjes van knopjes en bloempjes moeten allen een weinig gebruind en niet verder omwoeld worden dan tennaastenbij drie centimeters, op welke hoogte de bloempjes met de verschillende knopjes, waarvan de steeltjes iets korter moeten zijn dan van de bloempjes, in een hoofdsteel samengevat en stevig vastgebonden moeten worden, dien men dan verder met een weinig watten en groen papier bekleedt, en ook aan één kant bruint. Voor een der bloempjes neemt men dadelijk den steel zoo lang als de hoofdsteel moet zijn; daarna buigt men de gesloten knopjes geheel naar den steel om, als N° 7; de open knopjes iets minder en de bloempjes opstaande; naarmate de bloem zich ontsluit, richt de knop zich op.

Voor een takje enkele geraniums zijn zes of zeven bloempjes, twee ontloken en twee of drie dichte en groene knopjes, als een tuiltje bijeengevoegd, voldoende. Het groen van deze geraniums is zeer ver-

schillend, hoewel de bladen meest alle denzelfden vorm hebben; sommige hebben een zwarten ronden rand midden op het blad, of ook wel een witten of gelen; anderen zijn geheel bont. Men plaatst de bladen evenals aan de andere geraniums hier en daar tegenover elkander aan den steel.

Dubbele Geranium.

Plaat 15.

Deze geranium is, in tegenstelling van de eerstgenoemde, juist bij uitnemendheid geschikt en zeer gemakkelijk om na te maken. Men vindt haar in verschillende nuances van rood: donker-, lichter- of scharlakenrood, rozerood of wit, maar altijd geheel van dezelfde kleur. Wanneer men er een fraaie kleur voor kiest, gloeiend-of vuurrood vooral, komt deze bloem, bij nette behandeling, de natuur zoo zeer nabij, dat men er zich mede zou vergissen.

Men neemt een dun steeltje, buigt het om, en bekleedt het geheel met lichtgroen, zoodat het puntje in het bloempje even zichtbaar is; knipt voor elk bloempje een rondje N° 1, een N° 2, een N° 3, en twee rondjes N° 4; neemt vier rondjes van dezelfde grootte tegelijk, bolt ze alle een weinig, en maakt op elk blaadje met de achterpunt der bloementang drie streepjes, uit het midden van de rondjes tot over de helft der blaadjes; hecht ze achtereenvolgens, van N° 1 tot N° 4 telkens verspringend, met een weinig bloemdeeg aan den steel, het tweede rond van N° 4 andersom en dus met den hollen kant naar buiten; drukt met de punten elk rondje, dat er aan gehecht wordt, vlak in

het midden goed aan, voegt er dan een ster N° 5 aan, van dik, dof, lichtgroen papier, bolt die een weinig, en plaatst het met den hollen kant naar de bloem. Zes, zeven of meer bloemen, tot een tuiltje dicht bijeengevoegd, maken een fraaien tak; knopjes zijn onnoodig daar ze doorgaans alle te gelijk opengaan. Het groen is als dat van de enkele geranium, maar niet bont.

PELARGONIUM GERANIUM,

KRANENBEK,

beteekend in de Bloementaal

GRILLIGHEID, DOMHEID.

De Pelargonium, algemeen onder den naam van Geranium bekend, ontleent haren naam aan ooievaars- of kranenbek, omdat de vruchten, jong zijnde, eenigszins op den kop en den snavel van een ooievaar of kraanvogel gelijken. Als de vrucht rijpt, splijt de bek zich in vijf banden, en vormt als 't ware een lichtkroon, waardoor elke plant, die tot dit geslacht behoort, gemakkelijk te herkennen is. In het voorjaar ontluiken in de bosschen, tusschen het lage hout, de rooskleurige bloempjes van het robbertskruid of den rooden ooievaarsbek, wat eigenlijk de wilde geranium is. De graniums onzer tuinen, wier ware naam pelargoniums is, komen voor het meerendeel uit Zuid-Afrika. Hiervan zijn die met een onregelmatige bloemkroon en met donkere vlekken op de twee

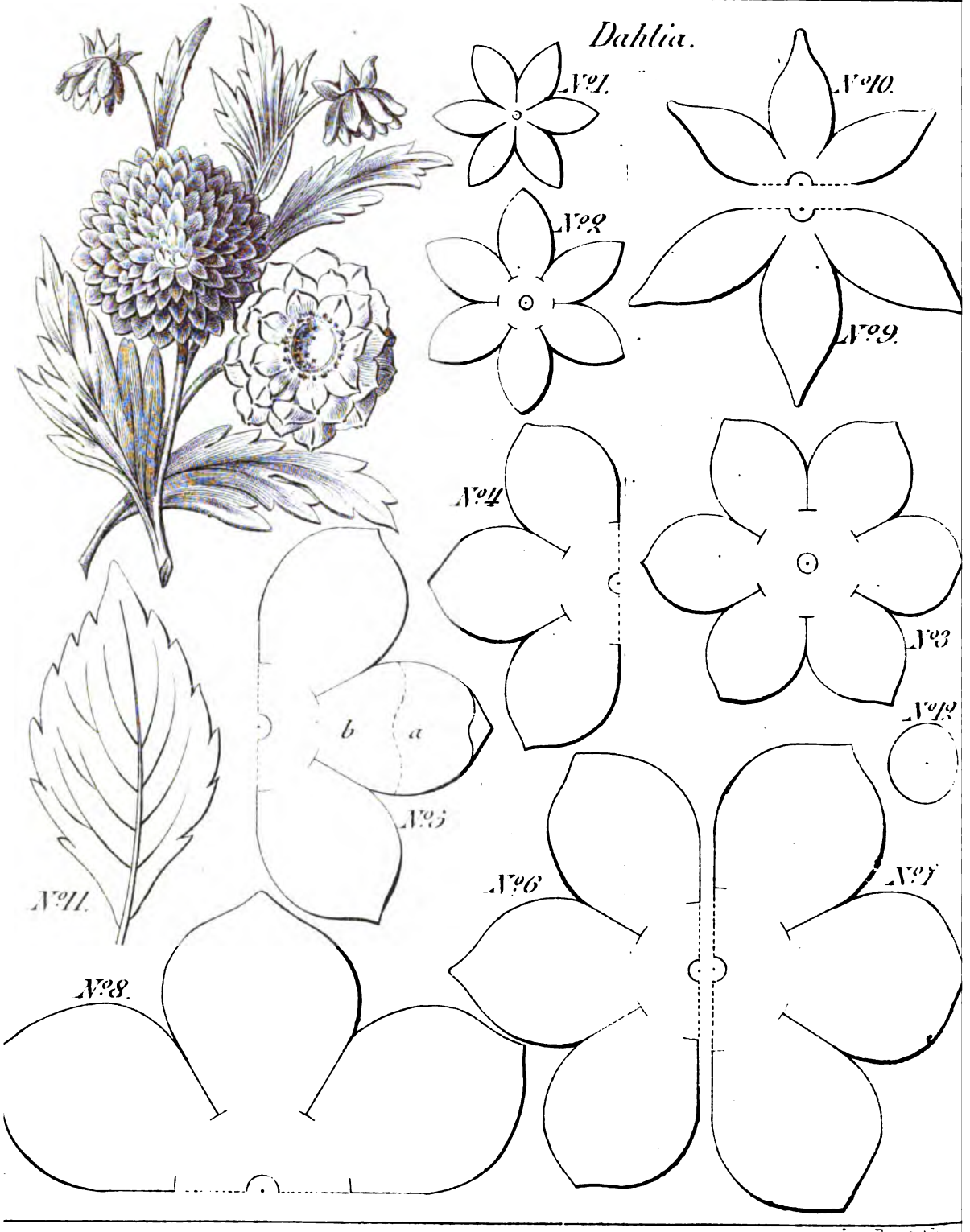

Lith. Brandt & Co.

bovenste bloembladen de oudste; een van de schoonste soorten is de driekleurige, waarvan de drie kleinere blaadjes wit, en de twee bovenste karmozijnrood met zwarte vlekken zijn. Die met een regelmatig gevormde, gevlekte bloemkroon zijn van later oorsprong; de bladen zijn rond, wollig en met golvenden rand, en geven dikwijls een aangenamen geur, maar de bloem zelve ruikt niet.

De Pelargonium zonale of scharlaken Geranium vormt groote bloemschermen; later verkreeg men die in het donkerrood, rose, wit, en ook dubbel. De bladen van deze bloemen hebben breede, donkere, witte of gele banden of randen romdom elk blad, ja zijn soms geheel bont, waardoor deze soort zich dan ook vooral aanbeveelt voor randen om bloemperken met Pelargoniums of andere bloemen. Zij bloeien van Juni af bijna den ganschen zomer door.

DAHLIA.

Plaat 16.

De Dahlia kan men, blauw uitgezonderd, in alle kleuren en nuances maken, effen of geschakeerd.

Men ziet ze met gele harten, maar die geheel tot de midden met bladen gevuld zijn, verdienen de voorkeur; voor deze knipt men twee ronden N° 1, twee N° 2, twee N° 3, twee N° 4, twee N° 5, vier N° 6, vier N° 7, en twaalf N° 8.

N° 1, 2 en 3 zijn de patronen van de geheele ronden; al de volgende nommers, ook N° 9 en 10, zijnde de groene kelkblaadjes, zijn slechts halve patronen; men doet wel met die alle eerst van stevig papier te knippen,

't geen gemakkelijker is om ze goed rond te krijgen, dan wanneer men het bloemenpapier met het knippen dubbel neemt.

Nadat men deze dertig ronden geknipt heeft, rolt men de blaadjes, twee of vier tegelijk, overlangs met de achterpunt van de bloementang op het kussen; N° 1 uitgezonderd, moeten ze daarna alle als pijpjes toegevouwen worden, door ze zoover de blaadjes van onderen dwars zijn ingekipt, even over elkander toe te buigen, en van onderen tot op de helft van het blad zeer plat te vouwen, zoodat alle ronden regelmatig als holle pijpjes gevouwen zijn; de laatste echter langzamerhand minder sterk gepijpt dan de eerste.

Om het plaatsen der bloem gemakkelijk te maken, moet men telkens, als men twee ronden van dezelfde grootte aan pijpjes gevouwen heeft, ze in het midden met een weinig bloemdeeg op elkander hechten, zoodat de pijpjes juist in elkander vallen en weer één geheel rond uitmaken; dit maakt de bloem gelijker, 't geen bij een Dahlia een groot vereischte is. Als alle ronden, dus bereid, gereed zijn, neemt men een steel, omwoelt dien, en buigt het boveneind om, bekleedt dit omgebogen puntje met een klein toefje van de kleur der bloem, kreukt het met de bloementang, hecht daar de twee rondjes N° 1, overlangs gerold als pijpjes, opstaande omheen, en daarna alle verdere ronden achtereenvolgens, accuraat verspringend, er aan. Men moet zorg dragen dat elk rond juist in het midden met bloemdeeg gehecht, en met de vingers goed aangedrukt worde; de eerste opstaande, de volgende al wijder en wijder, zoodat ze, nadat alle geplaatst zijn, een ronden bol vormen; dan neemt men twee ronden N° 9 van dun lichtgroen papier, of papier serpente, voor den kelk, zacht gebold er tegen bevestigd, en daarna een rond van N° 10 van dik groen papier, dat ook gebold, geheel omgebogen tegen den steel moet vallen. Deze bloem bootst de natuur bedriegelijk na, en beloond daarom de moeite zeer.

De knop wordt juist als het begin der bloem gemaakt, klein of groot, naar verkiezing. Zes of acht ronden dus, tot N° 4 of N° 5, vormen een goeden knop. Men plaatst dan twee ronden groen N° 9 daaromheen,

en een N° 10 omgebogen om den steel, evenals bij de bloem. Is de knop niet groot, dan neemt men beide nommers 9 en 10 iets kleiner dan de opgegeven patronen, en omwoelt den steel van bloem en knop met een weinig watten, en daarna met groen papier.

Om een tak te schikken, laat men den steel tot twaalf of dertien centimeters zonder bladen; dan voegt men er een open en een ontluikenden knop aan, die naar den steel omgebogen moet zijn; het is een eigenschap der Dahlia, dat naarmate zij zich meer ontsluit, de knop zich meer verheft; de bladen N° 11 moeten aan takjes van drie of vijf, twee aan twee, om den steel geplaatst worden.

Enkele Dahlia.

Voor een Dahlia met één hart zijn noodig twee ronden N° 3, twee N° 5, vier N° 6, en vier N° 7. Deze is dus minder vol en daarom ook niet zoo bewerkelijk als de geheel gevulde, maar ook niet zoo fraai.

Men knipt de bloembladen niet puntig, maar zooals bij N° 5 met *a* is aangeduid; ook moeten deze bladen niet zoo sterk gepijpt, maar iets meer uitgespreid worden.

Men maakt een hart ter grootte van N° 12 van bloemdeeg of met geel rozenzaad bestrooid (zie Voorber. Onderr.). Voorts kreukt en bolt men de bladen overlangs, buigt ze aan de kanten een weinig toe, en plaatst vervolgens de verschillende ronden, accuraat verspringend, met bloemdeeg onder het hart aangedrukt, twee aan twee, als bij de geheel gevulde Dahlia, er aan.

Zeer fraai, maar tevens vreemd, is een Dahlia van wit papier, waarvan men de bladen aan den voet met geel halverwege schakeert, zoo-

als bij N° 5 met *b* door stipjes aangewezen is; men voegt dan om een oranjegeel hart een breeden rand van gele meeldraadjes, rijkelijk met hooggeel rozenzaad bestrooid, welke meeldraadjes even om het hart uitkomen, en hecht als bij de vorige, enkele bloem er de opgegeven ronden omheen. Men kan deze bloemen in vele kleuren en op verschillende manieren schakeeren; de kelkblaadjes en groene bladen zijn als van de gevulde Dahlia.

DAHLIA VARIABILIS,

beteekent in de Bloementaal

OVERVLOED.

De Dahlia is in 1788 uit Mexico naar Europa overgebracht, en bloeit in Augustus tot zoo lang in het najaar dat de nachtvorsten de plant doen verwelken; zij bloeit mild, maar heeft geen geur. De bloemen zijn, hoewel eenigszins stijf, door hare verscheidenheid, prachtige kleuren en oneindige schakeeringen, een waar sieraad van den nazomer en den herfst.

De Dahlia is de zuster van de zonnebloem, oorspronkelijk hebben beide bloemen een gelijk samenstel: kleine gele buisbloempjes, van meeldraadjes en stampertjes voorzien, zijn geregeld in het midden der bloem gerangschikt, en vormen dat gedeelte wat bij het bloemenmaken door het gele hart vervangen wordt; een rand van breede straalbloempjes is wat wij eigenlijk de bloem noemen; deze wisselen af in verschillende prachtige kleuren en schakeeringen — in het wild meestal hoog rood.

Door kweeking zijn de Dahlia's echter zoo gewijzigd, dat de gele buisbloempjes denzelfden vorm en dezelfde kleur hebben aangenomen als de randbloempjes, en de bloem zoo gevuld is, dat ze geheel rond

met den buitensten rand zich tot aan den steel ombuigt. Zoodra de menschelijke zorg ophoudt, die de buisbloempjes boven haren natuurlijken aard deed ontwikkelen, keert de Dahlia weêr tot haren vorigen zonnebloems-vorm terug. Wij vinden haar samenstel in vele onzer tuinbloemen terug, zooals bij de asters, goudsbloemen, madelieven enz.

Vergeet-Mij-Niet.

Plaat 15.

De bloempjes voor de Vergeet-mij-niet kan men koopen, geschakeerd en altijd van doek, omdat zulke kleine bloempjes van papier onder de behandeling licht zouden scheuren; men koopt een pakje kleine oranjepistils, haalt de bloempjes voorzichtig van elkander, en hecht om elk oranjeknopje een blauw bloempje. Wil men ze zelf knippen, dan neemt men zachtblauw papier, zooals de kleur der Vergeet-mij-niet is, knipt eenige bloempjes N° 1, bolt de blaadjes allen een weinig met het kleinste stiftje, en hecht de bloempjes met bloemdeeg aan de pistils. Wil men de bloempjes ook zelf kleuren, dan neemt men goede lichtblauwe waterverf, en laat in het midden een klein rondje wit open. Bloempjes als N° 2 zijn een grooter soort, die men ook kan nemen, maar zij moeten niet van verschillende grootte aan hetzelfde takje zijn.

Men begint het takje met drie of vier groene en twee, drie of vier rose pistils voor knopjes, aan de punt van een zeer dun steeltje, dicht op elkander en omgebogen als N° 3; plaatst daarna eenige bloempjes achtereenvolgens, met zeer korte bloemsteeltjes, waarvoor de draadjes van de pistils voldoende zijn, aan het takje, dat met een zeer smal

reepje lichtgroen papier, tegelijk met het aanhechten der bloempjes, omwoeld moet worden; tennaastenbij zes of zeven bloempjes zijn noodig voor een takje. Voeg er eenige zachtgroene blaadjes aan, zooals N° 4, van verschillende grootte, trek die met den draad om, en hecht ze hier en daar aan het steeltje, eerst de kleine en daarna de grootere.

Myosotus Palustris,

VERGEET MIJ NIET (MUIZENOOR).

De Hollansche naam Muizenoor, naar den vorm der groene blaadjes, is minder dichterlijk gekozen dan die van Vergeet-mij-niet waaronder dit bloempje in verschillende talen bekend is, en waarvan de beteekenis zich licht raden laat. Het groeit meest aan den waterkant; half verborgen tusschen het gras, lokt zij met haar helderblauw bloempje den wandelaar tot zich, die dan ook zelden dit lieve bloempje ongemerkt voorbijgaat of vergeet.

De Duitschers hebben er een aandoenlijke legende aan verbonden van twee gelieven, die, op een zomeravond langs den Rijn wandelende, zich in hun geluk verheugden. Het meisje zag de blauwe bloempjes aan den waterkant, en verlangde er eenige te bezitten als zinnebeeld hunner innige liefde en trouw. Vlug en vol vuur wil de jongeling aan haren wensch voldoen, maar in zijn overijling stapt hij mis, stort in den vloed, en toen zij de plek nadert en hem ziet worstelen tegen een wissen dood, steekt hij haar nog even de hand toe, waarin hij de bloempjes omhoog houdt, en roept haar toe: vergeet mij niet. Het meisje vischtte de bloempjes uit het water op, en drukte ze met naamlooze smart aan haar hart, waarna ook zij stierf om in den hemel de vervulling te erlangen van de wenschen, die zij voor de aarde gekoesterd had. Of nu

het bloempje aan dit verhaal waarlijk zijn naam te danken heeft, weten wij niet, maar wij zouden er liever aangenamer gedachten aan verbinden. Zeker is de legende van ouden oorsprong. In 1696 werd het bloempje beschreven als een schorpioenstaart met hazenooren, en zeide men, dat de schorpioen als hij dit kruid aanraakte terstond in onmacht viel: ook al een vreemde opvatting bij zulk een lief bloempje!

De Vergeet-mij-niet onzer tuinen is doorgaans grooter, en naar men wil, fraaier van kleur; als men er slechts een klein plantje van heeft, vermenigvuldigen de bloempjes zich spoedig.

Lelietje der Palen.

Plaat 15.

Men doet het best om deze bloempjes voor een bagatel gevormd te koopen, daar het nog al lastig is ze zelf te maken, zijn er echter dames die het met geduld, dat trouwens bij het bloemenmaken altijd te pas komt, willen beproeven, dan is het niet ondoenlijk, en geven wij daarvoor gaarne de noodige aanwijzing. Men kan ze zelfs op tweeërlei wijze vervaardigen; en ieder die het beproeft, moet maar de gemakkelijkste daarvan kiezen. Men neemt wit papier, vooral niet blauw van tint en niet te dun, knipt daarvan eenige bloempjes als N° 2, plakt die op zij aan elkander dicht, en bolt het geheele bloempje met een stifje, dat plat en rond is, ter dikte van een gewonen pennehouder; vervolgens buigt men de puntjes naar buiten om, neemt een kleine witte of zeer lichtgele pistil, doet daar van onderen een weinig bloemdeeg aan, en hecht er het hierboven beschreven bloempje aan. Volgens de andere manier neemt men een reep papier, ter breedte van even twee centimeters en hecht dezen overlangs dicht om bovengenoemde stift, zoodat

het een lang kokertje wordt als N° 1, punt dit van boven met zes gelijke puntjes uit, steekt het stiftje er in, trekt het met een draad tot waar de stifjes staan er om toe, en knipt het vlak onder den draad af, haalt voorts den draad er af, buigt de puntjes naar buiten om, en prikt er een gaatje in. Zoodra men eenige bloempjes gereed heeft, doet men ze, evenals de vorige, en zoo ook de gekochte bloempjes, elk aan een pistil, acht of tien aan een dun met lichtgroen bekleed steeltje.

Men plaatse de bloempjes met korte steeltjes, waarvoor de draadjes van de pistils voldoende zijn, rondom het steeltje, en buige daarna met de bloementang de steeltjes rond, zoodat de bloempjes naar onderen en alle aan een kant van den steel hangen, als N°. 3. De groene bladen van den vorm als N°. 4, maar veel vergroot, ongeveer tien centimeters lang en drie centimeters breed, zijn zacht groen, en moeten onder aan den steel geplaatst worden.

CONVALARIA,

LELIETJE DER DALEN,

beteekent in de Bloementaal

TERUGKEER TOT GELUK.

Het Lelietje der dalen geniet de bijzondere onderscheiding boven het meeste onkruid, dat men het niet alleen in den tuin opneemt, maar ook toegang verleent tot salon en huiskamer, waar het, door kunstmatige behandeling, reeds midden in den winter zijne zuiver witte en geurige bloempjes vertoont. Zij zijn dan ook anders in groeikracht ontwikkeld, daar de bloempjes veel krachtiger en sneller opgroeien dan de bladen, en in volle trosjes boven de half ontwikkelde bladen uitsteken.

In het wild groeien ze veelvuldig tusschen struikgewas, waar ze,

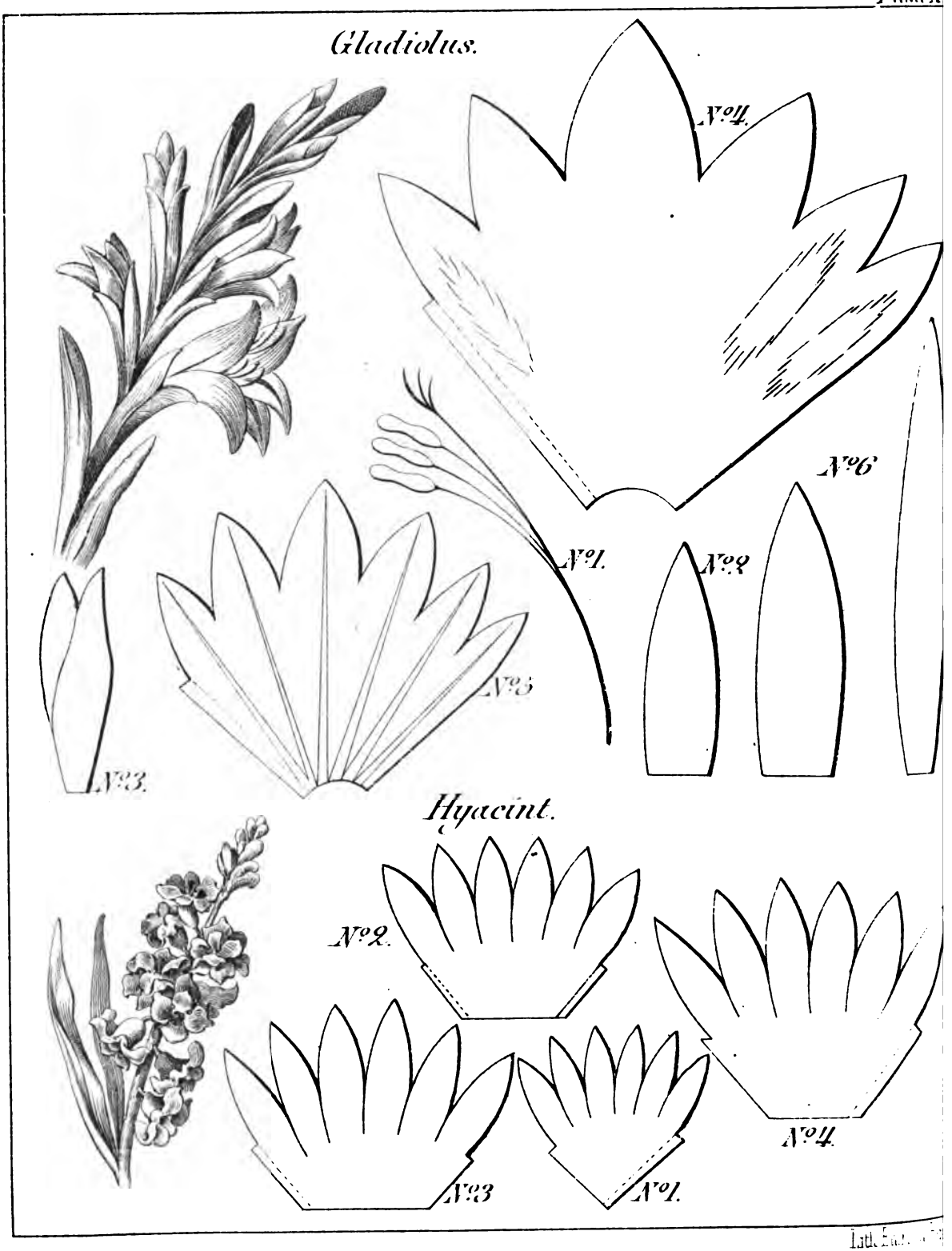
Gladiolus.
No4.
No6
No1.
No8
No3
No3.
Hyacint.
No2.
No4.
No3
No1.

aan zichzelve overgelaten, voorbeeldeloos snel vermenigvuldigen; wanneer ze in Mei hier en daar zelf uit den grond komen, zijn de bladen veel krachtiger, en komen de bloempjes er niet boven uit; maar toch doet de liefelijke geur vermoeden, dat de bloempjes tusschen het groen verscholen zijn; als men dan de bladen met de hand verwijdert, zal men ze dadelijk ontdekken, en het plukken van de bloempjes, zoo wit en zoo geurig, moeielijk kunnen nalaten.

GLADIOLUS.

Plaat 17.

Het hart N° 1 van deze bloem is nog al bewerkelijk en moet accuraat gemaakt worden; het bestaat uit zes lange, zeer lichtroode draden waarvan drie, tot op zekere hoogte, met een zeer dun reepje rosepapier omwoeld moeten worden, dat zich aan de punt weer in drie kleine omgekrulde draadjes verdeelt; voorts nog drie zulke draden van dezelfde lengte, met donkergrijs stuifmeel als zaden er aan, en, opstaande, naast elkander er onder gevoegd als N° 1. Men bestrijkt de punten daartoe dik met bloemdeeg, en doopt ze daarna in het grijze poeder (zie Voorber. Onderr). Als zulks droog is en de zaden den vereischten vorm nog niet hebben, moet men dit nog eens of tweemaal herhalen; is het bloemengaren niet stijf genoeg, dan kan men voor de bovenste een dun ijzerdraadje omwoelen, en boven aan de drie korte draadjes hechten, als het geheel maar den vorm van N° 1 heeft. Dezen bloem kan men in vele kleuren maken; vuurrood is de meest bekende kleur bij de Gladiolus; ook lichtrood, rose, lichtgeel en wit, met langwerpige vlekken op de onderste, namelijk de drie kleinste bladen; neemt men bijv. een roode bloem, dan moeten de vlekjes wit zijn.

Knip eenige groene blaadjes als N° 2, de grootste voor de bloemen, de kleinste voor de knoppen, twee voor elke bloem, rol ze in de holle hand of op het kussen met de punt van de bloementang of een dikke breinaald overlangs, en hecht ze tegenover elkander, als N° 3, voor den kelk.

Knip dan de bloemen volgens patroon N° 4, geef op de aangeduide plaats, op de onderste bladen, drie langwerpige vlekken, met witte dekverf of zacht wit krijt, kreuk de bloem overlangs met de vingers stijf ineen, ontplooi haar, en hecht ze met bloemdeeg of, zoo dit vlekken geeft, met gekookte stijfsel langs de stipjes tot elkander.

Geef vervolgens den vereischten vorm aan de bloem, door de drie grootste bladen met de bloementang zacht naar boven om te krullen en de drie smalle naar beneden te buigen, en steek er dan het hart in, dat te samen met de bloem, nadat het hart er van onderen in bevestigd is, in den kelk N° 3 geplaatst moet worden. Voor geopende knoppen knipt men bloemen als N° 5, behandelt ze evenals de bloem, maar niet zoo ver open, en bevestigt ze, met eenige steeds meer gesloten bloemen, elk in een paar als N° 3 saamgevoegde kelkblaadjes. De ontluikende knoppen moeten maar even een rood puntje buiten de groene blaadjes vertoonen.

Men schikt den tak aan een dikken steel, eerst een groene knop geheel ineengerold bovenaan, en zoo vervolgens de knoppen steeds meer open, en onder aan de bloemen. De bloemen hebben geen steel, maar zitten dadelijk aan den stengel vast; men moet ze daarom, bij het omwoelen van den stengel, daaraan meteen goed vasthechten. Twee of drie groote bloemen, twee open knoppen en eenige meer dichte knoppen vormen een fraaien tak; men plaatst een paar groene bladen N° 6 om den steel, onder de bloemen, en ook hier en daar een blaadje N° 2 er tusschen.

Een witte bloem met een donkerroode streep op elk blad, zooals bij N° 5 is aangegeven, staat ook zeer goed.

Het spreekt van zelf dat deze bloem voor een groot bouquet moet dienen, daar zij in een klein fijn bouquet of mandje zou misstaan.

Gladiolus Ramosus Hybridus,

ZWAARDKRUID,

beteekent in de Bloementaal

KOELBLOEDIGHEID.

De Gladiolus bloeit in Juli en September, in den vollen grond, in vele schitterende kleuren: wit, rose, geel, violet, maar vooral scharlakenrood. Zij behoort tot de lischbloemigen.

Hyacint.

Plaat 17.

De Hyacint kan men in alle kleuren maken. Men heeft er knoppen en bloemen van verschillende soorten voor noodig; voor een grooten tak bijv. zes gesloten en zes ontloken knopjes, en tennaastenbij twaalf bloemen van verschillende grootte. Men neemt er niet al te dun papier voor,

Voor elk gesloten knopje neemt men een blad N° 1, waarvan de zes puntige blaadjes even gegaufreerd en in elkander gerold moeten worden, zoodat het van boven gesloten is. Voor elk ontloken knopje voege men

daar nog een blad N°. 1 omheen; dit laatste moet ook, hoewel niet sterk, gegaufreerd en op zij dichtgeplakt worden. De knopjes moeten alle om korte omwoelde steeltjes gebonden worden, die men later geheel in den hoofdsteel moet opnemen, want de knopjes hebben bijna geen steeltjes.

Vervolgens knipt men voor de bloemen de noodige bladen van de verschillende nommers. Van N° 2, 3 en 4 moeten al de zes puntige blaadjes met een dikken draad breikatoen in de breedste gleuf, en juist in het midden omgetrokken worden (zie Voorber. Onderr.), zoodat ze ombuigen en de nerf in elk blaadje goed zichtbaar is. Daarna geeft men met de achterpunt van de bloementang aan elk blaadje een deukje, zoodat het uiterste puntje zich weer terugbuigt; deze bewerking, zoowel als het omtrekken der blaadjes, doet men met eenige tegelijk, zes of acht, mits dat ze van dezelfde grootte zijn en juist op elkander passen. Vervolgens maakt men ze voorzichtig van elkander los, zorgt dat ze niets van den nerf of van den vorm verliezen, en hecht ze op zij met bloemdeeg of stijfsel tot een kokertje, terwijl de blaadjes uitgespreid zijn als een chineesch tentje; voorts voegt men al de bladen, eer het plaksel droog is, twee aan twee van dezelfde grootte, in elkander, zoodat de kleine blaadjes verspringen en een geheel twaalfbladig rond vormen. Om dit juist te doen en het tot een kokertje vormen gemakkelijk te maken, doet men een weinig plaksel aan den eenen kant van het blad tot aan de stipjes, en neemt dan den anderen kant tusschen den bloementang, breng dien daarmede onder het plaksel, en drukt het met den vinger op den punt van de bloementang vast aaneen.

Maak voor elk bloempje eerst twee blaadjes N° 1, geheel als voor de knopjes, aan steeltjes gebonden, die men, als het bloempje af is, met zeer bleek groen bekleedt, en hecht er met een weinig bloemdeeg de noodige rondjes bladen achtereenvolgens aan; voor de kleinste bloemen enkel een dubbel rond N° 2 om het knopje; voor de volgende een dubbel rond N° 2, en een dito N° 3 om het knopje, en voor de grootste ook nog een dubbel rond N° 4. Men moet vooral zorg dragen dat de bloem in het midden diep is, en niet uitsteekt. Deze laatste zijn

bloempjes van de allergrootste soort, waarvan men het laatste rond blaadjes naar verkiezing meer of minder naar het steeltje kan ombuigen. Wil men niet zulke groote bloemen hebben, dan kan men het vierde dubbele rond er af laten of vervangen door nog een dubbel rond van N° 3; ook kan men, naar verkiezing, den bloemtak nog grooter of ook kleiner, of geheel met bloemen van dezelfde grootte maken; eenige knopjes aan de punt staan echter altijd goed.

De steel moet goed met watten bekleed worden, en van onderen bijna zoo dik als een pink en van boven langzaam dun toeloopend zijn; men plaatst de kleine knopjes boven aan de punt; dan de grootere, en zoo vervolgens de verschillende bloempjes in het rond om den steel, terwijl men dien, evenals de kleine steeltjes, met zeer bleek groen omwoelt. Onder aan den steel voegt men twee of meer langwerpige smalle bladen, als het blad N° 6 van de Gladiolus, maar grooter en minder spits aan de punt.

Men kan ook een tak van enkele Hyacinten maken, die, goed gevuld zijnde, niet minder voldoet. Hiervoor maakt men een menigte bloempjes, elk van een blad N° 1 of N° 2, gereed, waarvan men ook de blaadjes omtrekt en de puntjes een deukje geeft, even als die van de dubbele bloemen, en schikt daarna al de bloempjes dicht op elkander rondom den dikken steel. Ook kan men de bovenste bloempjes gaufreeren voor knopjes, dan de blaadjes N° 1 voor eenige, en verder blaadjes N° 2 voor de overige bloempjes nemen, terwijl men den steel met lichtgroen bekleed. De Hyacint is, ofschoon bewerkelijk, toch bijzonder geschikt om nagemaakt te worden.

Hyacinthus Orientalis.

De Hyacint beteekent in de Bloementaal

SPEL.

In ons land, vooral in den omtrek van Haarlem, is de bloembollenhandel zeer uitgebreid en dagteekent van de zeventiende eeuw. De meeste handel word gedreven in de Hyacinten, die in alle kleur, enkel en dubbel, in onnoemelijke variëteiten gekweekt, en naar alle landen in grooten getale verzonden worden. De bollen worden in het najaar geplant, en reeds vroeg in het voorjaar zijn de velden getooid met hunne bloeimen, die dan in vollen bloei staan en een heerlijken geur verspeiden. Zij worden bij goede behandeling en goeden grond telken jare schooner en krachtiger, tot ze na vijf of zes jaren haren vollen wasdom bereikt hebben.

In andere landen of plaatsen is de grond niet geschikt on bloembollen te kweeken; ze kunnen daar wel geplant worden, en even schoon bloeien, maar slechts één, hoogstens twee jaren.

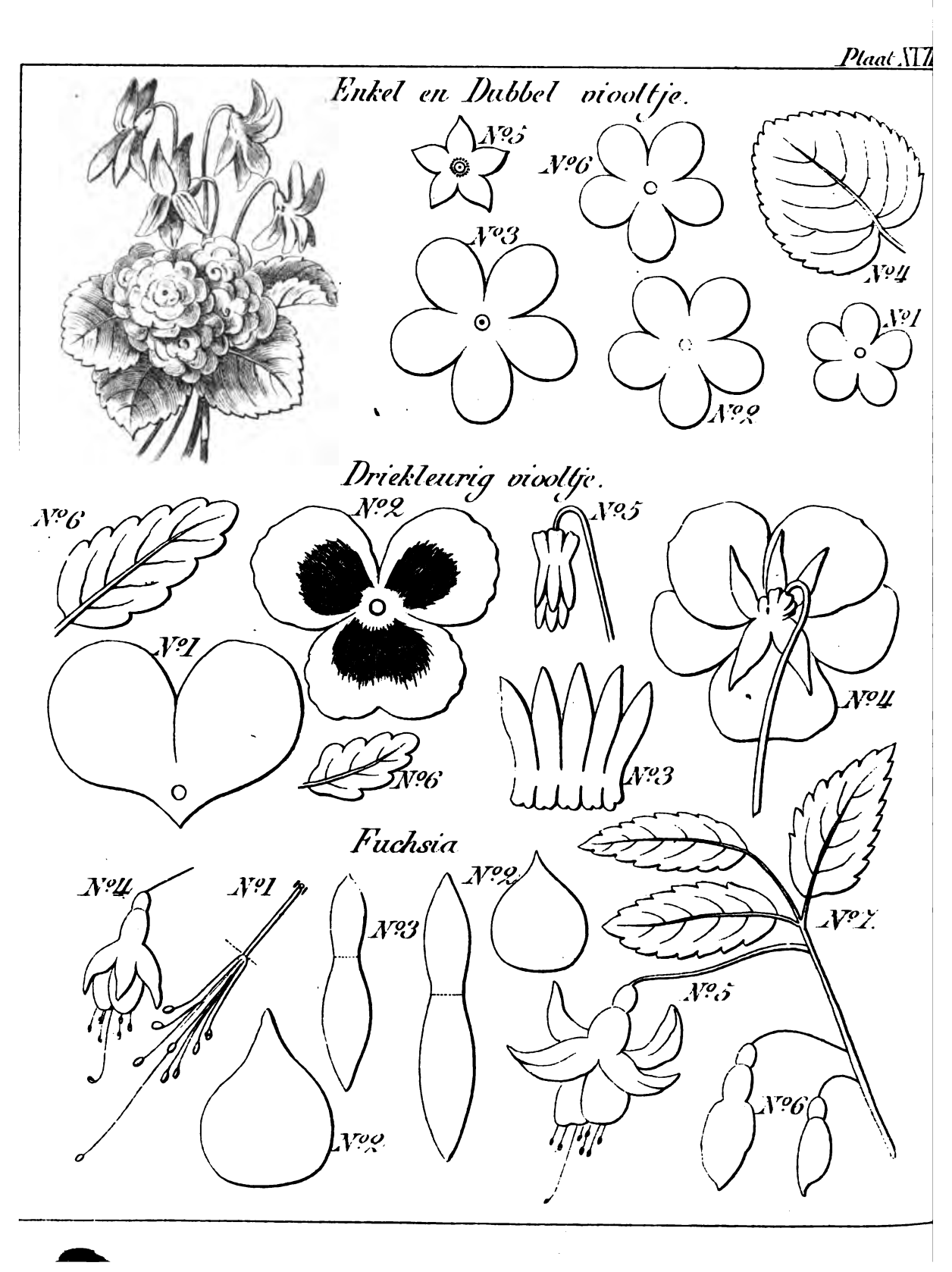
Enkel en Dubbel viooltje.
No.5
No.6
No.3
No.4
No.1
No.2
Driekleurig viooltje.
No.6
No.2
No.5
No.1
No.4
No.6
No.3
Fuchsia
No.4
No.1
No.2
No.3
No.7
No.5
No.6
No.2

Welriekend Viooltje.

Plaat 18.

Dit bloempje kan van donker violetkleurig papier, maar ook van lichter gemaakt worden. Men kieze er vooral een fijne kleur voor, die in sommige bloemenwinkels bijzonder fraai te bekomen is.

Men neemt eenige dunne steeltjes, omwoelt die met licht bruinachtig groen papier, buigt het uiterste puntje om en doopt het in zeer fijn oranjezaad; hecht dan aan elk steeltje een of twee vijfbladige rondjes N° 9, en daarna een groen sterretje N° 5 (als de kleur van het steeltje). De blaadjes kreukt men door er met de achterpunt der bloementang overheen te rollen, en wel zoo, dat daardoor de eene kant van de blaadjes naar de rechte- en de andere kant naar de verkeerde zijde eenigszins omkrult. Dit doet men met eenige tegelijk, en neemt ze daarna voorzichtig uit elkander. Wanneer ze nu met een weinig bloemdeeg om het omgebogen puntje gehecht zijn, hetzij één of twee rondjes, al naardat men het bloempje enkel of dubbel wil maken, hecht men er het sterretje N° 5 aan, van niet al te dun groen papier. Men drukt met een of ander plat rond stiftje, zoo ver tennaastenbij als de stipjes staan, het sterretje in, zoodat het in het midden plat is en de puntjes opstaan; dan voegt men het sluitend om het bloempje, buigt het boven aan het steeltje geheel neerhangend om, en als het kelkje goed bevestigd is, buigt men met een paar pensé blaadjes ook twee groene puntjes daarvan met de bloementang om, zoodat ze in de hoogte opstaan.

De bijna ronde blaadjes N° 4 zijn sterk geaderd; men kan ze zeer fraai en tevens zeer natuurlijk koopen.

Dubbel Viooltje,

VIOLETTE DE PARMA GENAAMD.

Plaat 18.

Deze Violettes zijn in het modevak overbekend en gezocht, en men ziet ze daarin overvloediger dan in de natuur. Als men ze van eenigszins gesteven stof, hetzij doek of zijde maakt, kunnen ze even goed voor het toilet dienen als die, welke men koopt, omdat ze, zooals de meeste dubbele bloemen, zeer geschikt zijn om te maken. Hiertoe neemt men twee rondjes N° 1, twee N° 2, en twee N° 3; en wil men ze nog meer gevuld hebben, dan voegt men er nog een of twee rondjes N° 3 bij, knipt ze achtdubbel, maakt met de priem er een gaatje in, en bolt elk blaadje daarvan zeer sterk, twee op den eenen en drie op den anderen kant. Vervolgens omwoelt men zeer dunne steeltjes met lichtgroen, en buigt het uiterste puntje om, dat in het bloempje even zichtbaar mag zijn, plaatst de gebolde rondjes er achtervolgens omheen, in het midden telkens even met bloemdeeg aangestipt en met de punten der tang aangedrukt, en wel zóó dat twee der blaadjes opstaan en drie omvallen. De rondjes plaatst men verspringend, maar met de omgebogen blaadjes alle aan denzelfden kant van het bloempje, en hecht er vervolgens een sterretje N° 5 aan. Het groen N° 4 is gelijk aan dat van het vorige viooltje. Men schikt doorgaans een groepje van verscheidene bloempjes bijeen, en omringt die geheel met groene blaadjes; maar wil men ze natuurlijk schikken, dan doet men de bloempjes onder de blaadjes, eenigszins verscholen, door elkander. Als men er poeder van Florentijnsche Iris bij legt, nemen ze den natuurlijken geur aan.

Driekleurig Viooltje.

Plaat 18.

Het lieve driekleurige viooltje laat zich niet zoo gemakkelijk namaken als de twee vorige soorten. Het fluweelachtige der bovenste bladen, evenals de verschillende donkere randen en vlekken op de onderste bladen, maken dit zeer moeielijk. Men kan ze zeer fraai gekleurd en gevormd koopen en dan in elkander plaatsen, maar daar dit weinig aan het doel van bloemenmaken beantwoordt, is het een groote voldoening, als men met een weinig inspanning de moeilijkheden er van te boven komt. Men kan ze, dank zij de vele verscheidenheden, op verschilende wijzen namaken. Bijv. enkel geel papier, dat natuurlijk niet te dun moet zijn (er bestaat geel, enkel voor boterbloempjes, maar dit is voor violen, als het niet te veel glimt, ook zeer geschikt): men knipt de twee bovenste bladen N° 1 van licht- en de drie onderste N° 2 van donkerder geel; op de drie onderste geeft men met een penseel, met donker violet, op elk blad een in fijne streepjes uitloopend tintje, zooals bij N° 2 is aangewezen; ook kan men daaraan nog een donkeren rand in de rondte bijvoegen. Men kreukt de bladen met den vinger, door ze overlangs zeer sterk en zeer fijn ineen te rollen, niet te veel tegelijk; ontplooit ze dan geheel tot den oorsponkelijken vorm, zoodat de fijne vouwtjes er toch in zichtbaar blijven, en krult de buitenste randen hier en daar een weinig om. Vervolgens hecht men een lichtgroene pistil aan een dun steeltje, en omwoelt dat ook met dezelfde kleur. In de natuur is de steel driehoekig, maar dit is evenmin als het spoortje van het onderste blad weêr te geven, en zou ook overtollig en onnoodig zijn. Als nu de twee verschillende blaadjes goed volgens het voorschrift behandeld zijn,

prikt men met de priem juist op de aangewezen plaats er een gaatje in, 't geen beter is dan knippen, want hetgeen door de priem achteruit geduwd wordt, hecht zich te vaster om den met bloemdeeg van onder bestreken pistil, die in het midden van de bloem bijna niet zichtbaar moet zijn. Daaraan hecht men eerst de drie bladen N° 2, en daarna de twee bladen N° 1 opstaande er achter; deze twee kunnen desverkiezende, door er een klein plooitje van onderen in te geven, van boven eenigszins over elkander vallen, tennaastenbij een derde. Daarna knipt men van stevig groen papier de vijf kelkblaadjes N° 3, vouwt de langste blaadjes dubbel met een streepje in het midden, en krult ze zacht om, terwijl de vijf kleine ronde puntjes elk met een deukje gebold worden, deze kelkblaadjes plaatst men er zoodanig om, dat de langste tegen de bloem uitgespreid als bij N° 4, en de korte rondom het steeltje naar boven opstaan. Het plaatsen der kelkblaadjes is bij de viool lang geen onverschillige zaak; men moet het kelkje, na het gestreept en gebold te hebben, rond dichtplakken, en twee der bovenste kleine blaadjes op elkander goed vastdrukken, zoodat de vijf lange blaadjes alle uitgespreid zijn. Men late dit eerst goed drogen; dan bestrijkt men de langste blaadjes van binnen halverwege met bloemdeeg en schuift ze aan den steel, één naar boven, twee naar beneden, en twee op zij uit, dat zeer gemakkelijk gaat, terwijl men ze met de vingers tegen de bloem drukt. Zij moeten niet te mild besteken zijn, want dit zou vlekken aan de bloembladen geven. Het patroon N° 3 is voor de grootste soort violen. Men kan de patronen N° 1 en 2 ook grooter of kleiner nemen; in het laatste geval neemt men het kelkje ook kleiner. Als de bloem goed droog is, buigt men den steel, evenals bij de enkele ruikende viooltjes, vlak bij de bloem om. Bij zorgvuldige behandeling zal men ondervinden dat het viooltje er goed uitziet; dit zelfde van lilas in tweeërlei nuances staat ook goed. Men kan ook met goed gevolg de twee bladen N° 1 van fluweel, donker of lichter naar verkiezing, nemen, en bestrijkt daartoe het fluweel van achteren eerst met een weinig gesmolten gom, laat het dan drogen, of behandelt het zooals hierachter bij de bloemen van krip

met fluweel is opgegeven; knipt voorts met een scherp schaartje de uitgepunte vlekken van de onderste bladen, ook van fluweel, en hecht ze daarop. Men kan ook violen geheel van dezelfde kleur maken, lilas tot donker pensé, bij zwart af enz.

Voor een knopje als N° 5 neemt men een paar blaadjes van N° 2 van de kleur der bovenste bladen, rolt die in elkander, en omkleedt ze bijna geheel met de groene kelkblaadjes N° 3. De steel moet even als van de bloem omgebogen worden.

De stelen zijn verder recht, en kunnen naar goedvinden lang of kort genomen worden; men voegt eenige groene blaadjes als N° 6 van verschillende grootte bij elkander aan het steeltje.

VIOLA ODORATA,

WELRIEKEND VIOOLTJE,

beteekent in de Bloementaal

NEDERIGHEID, ZEDIGHEID.

VIOLABIFLORA, DUBBELVIOOLTJE:

WEDERKEERIGE LIEFDE.

VIOLA TRICOLOR, DRIEKLEURIG VIOOLTJE:

IK DENK AAN U, DENK AAN MIJ.

Tot de voornaamste soorten van Viooltjes, die in ons land in het wild groeien, behoort het welriekend viooltje, dat in de bosschen of

aan de slootkanten of hier en daar tusschen het gras groeit, en donkerviolet van kleur is. Het hondsviooltje, zeer algemeen in de duinen, is lichter van kleur, en het driekleurig viooltje vindt men overal op zandgronden. De grootbloemige pensé van onze tuinen wordt door zaden verkregen, bloeit doorgaans in het tweede jaar der zaaiing het fraaist, doch sterft dan gewoonlijk. Afkomstig van het Altai-gebergte in noordelijk Azie, bloeit zij mild den ganschen zomer door tot laat in het najaar, maar geeft volstekt geen geur, en mist dus in hoedanigheid, wat zij in uiterlijk voorheeft op het nederige welriekende viooltje. In Duitschland noemt men de groote driekleurige viool *Stiefmütterchen.* Sommigen beweren, dat het lieve bloempje er knorrig uitziet, maar men geeft ook de volgende verklaring van die Duitsche benaming. De moeder, het onderste blad, zit stevig gesteund door twee kelkblaadjes; de twee eigene dochters hebben ieder een kelkblaadje, en zijn eveneens getooid als de moeder en het dichst bij haar, terwijl de twee stiefdochters, veel eenvoudiger, ja, veelal somber getooid, te zamen slechts één zetel, één kelkblaadje tot steun hebben. Deze uitlegging is tamelijk hard, want lang niet alle stiefmoeders zetten een donker gezicht, of maken onderscheid tusschen hare eigene en hare stiefkinderen. Misschien erkenden de Duitschers dit ook wel, en voegden zij er ter verzachting het verkleinwoordje *Mütterchen* achter.

De Fuchsia.

Plaat 18.

Deze bloem is zeer moeilijk te maken, namelijk om het zóó te doen dat zij de natuur evenaart. De meeste gemaakte Fuchsia's hebben iets stijfs en plomps, dat dadelijk aan papier doet denken; als men echter

de kleuren goed kiest, en met zorg de vereischte ronding aan de bladen weet te geven, kunnen ze toch goed uitvallen. Men kan de blaadjes ook, zooals voor vele bloemen, in een goed gesorteerden bloemenwinkel koopen, die met de machine gevormd zijn, waardoor deze bloemen veel vóór hebben. Zij bestaan in oneindige verscheidenheden, zoowel wat den vorm als de kleur aangaat, in alle nuances van rood tot bijna wit toe, en vooral scharlakenrood. De vier ronde blaadjes N° 2, die neerhangend om de meeldraden sluiten, en de vier andere N° 3, die de vier eerste weer omsluiten, als bij N° 4, of half omgebogen opstaan als N° 5, zijn van verschillende kleuren: de binnenste meestal donker en de andere lichter, of ook wel andersom. Men kan dit geheel naar verkiezing varieeren.

Het hart N° 1 wordt gemaakt door acht korte draden en één lange aan een steeltje te bevestigen. Doorgaans hebben de meeldraden de kleur van de smalle bladen N° 3; men hecht met bloemdeeg aan de puntjes donkerroode of grijze stipjes. Het hart N° 1 is voor de grootste soort der patronen; van elk blad geven wij twee verschillende grootten op. Knip vier bladen N° 2, bol die goed hol, hecht ze sluitend om de meeldraden heen, en wind om deze, van boven aan het steeltje tot aan het dwarse streepje, eerst een weinig watten, waarop de vier bladen N° 2 gebonden worden, op die hoogte, dat de meeldraden er zoo ver uitkomen als opgegeven is. Neemt men deze bladen van zeer donker paarsachtig rood, dan moeten de vier bovenste bladen N° 3 scharlakenrood zijn, en deze moeten in tweeën gebold worden, het bovenste en het onderste gedeelte apart, zoo men den vorm N° 4 aan de bloem wil geven, waarbij de vier bladen N° 3 om de vier eerste sluiten; maar wil men er den vorm van N° 5 aan geven, dan moet het onderste spitse gedeelte met den draad omgetrokken, en het bovenste gedeelte alleen gebold worden. Dit geschiedt met eenige tegelijk; men voegt de vier bladen met de bovenste gedeelten rond en sluitend om het met watten omwoelde gedeelte van het hart, dat een weinig met bloemdeeg omstreken moet zijn, en bindt er, tot het droog is, luchtig een dikken

draad, daar waar de stipjes staan, omheen, opdat de bladen van boven goed aansluiten en de onderste omgetrokken punten omhoog staan. Boven aan den steel bindt men de blaadjes met een dikken draad vast 't geen een soort van knopje geeft, dat men, gelijk met het steeltje met een smal reepje groen omwoelt. Het steeltje, dat zeer buigzaam moet zijn, en het groene knopje moeten gebruind worden, en bij het bloempje omgebogen, zoodat het geheel den vorm en stand heeft van N° 4 of 5. Voor de knopjes neemt men een weinig watten, geeft die den vorm van het knopje, en bekleedt ze met een stukje papier van de kleur der bovenste bloembladen. De groene blaadjes van verschillende grootte als N° 7 moeten aan het takje geplaatst worden en zooals bij het geheel is opgegeven twee of drie bloempjes met een paar knopjes aan één takje.

Fuchsia Coccinea

beteekent in de Bloementaal

ONGEKUNSTELDE INNEMENDHEID.

Het aantal thans bekende soorten van Fuchsia's bedraagt omstreeks zestig; dat der verscheidenheden vele honderden. Omstreeks 1700 werd de eerste Fuchsia in Chili ontdekt. Zij groeien in het wild, in vochtige bosschen of op de hooge bergen van Central- en Zuid-Amerika, en bloeien in Juni, Juli en Augustus.

In de eerste helft der zestiende eeuw leefde in Duitschland Doctor Leonard Fuchs: de eerste die een kruidkundig boek in de Duitsche taal schreef, dat de botanische wetenschap meer voor het alge-

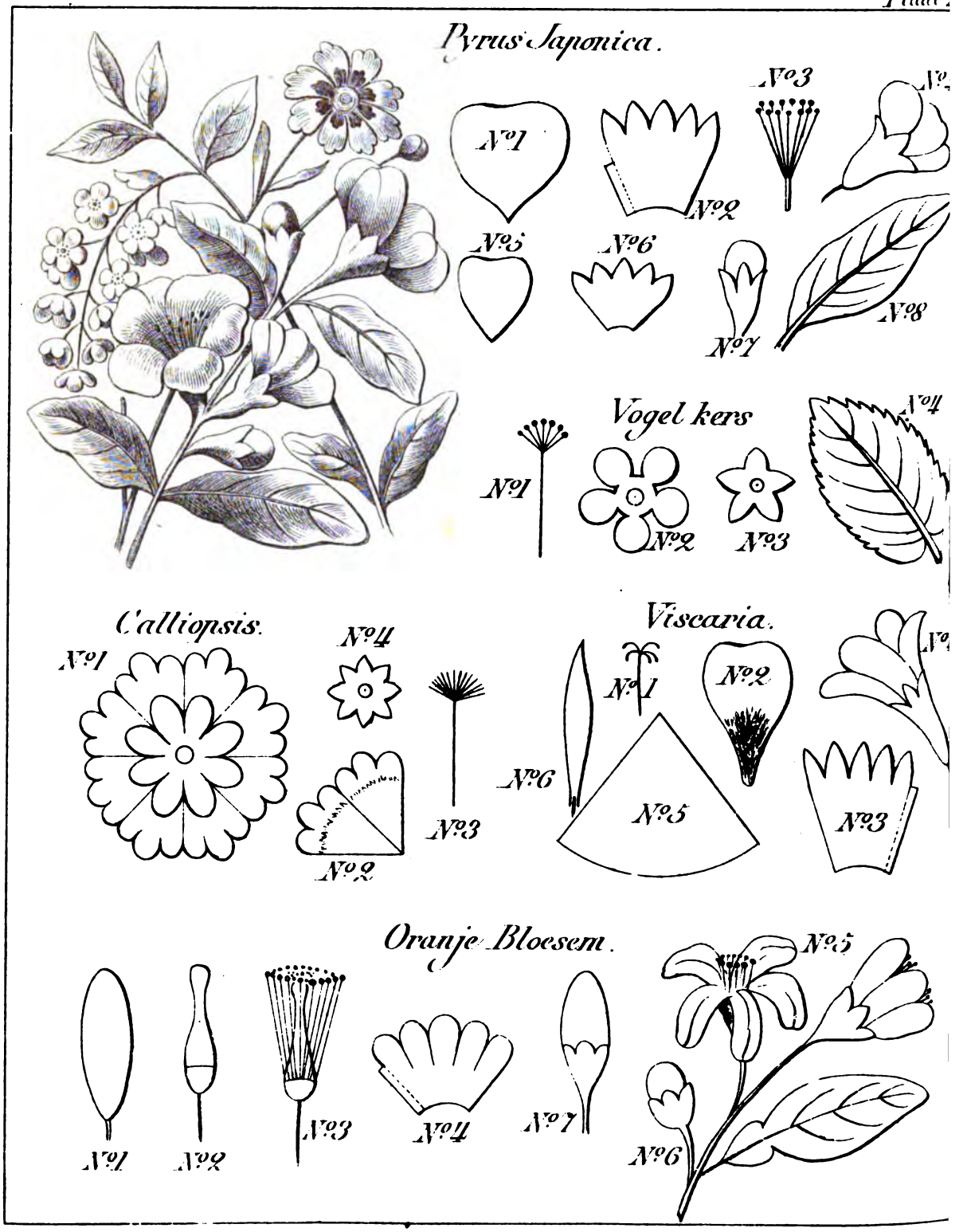
Pyrus Japonica.
No 1
No 2
No 3
No 5
No 6
No 7
No 8
Vogel kers
No 1
No 2
No 3
No 4
Calliopsis.
No 1
No 4
No 2
No 3
Viscaria.
No 1
No 2
No 6
No 5
No 3
Oranje Bloesem.
No 1
No 2
No 3
No 4
No 7
No 5
No 6

meen toegankelijk maakte dan de Latijnsche kruidboeken, waarvan enkele reeds meer dan drie eeuwen vóór onze tijdrekening bestonden. Doctor Fuchs was een zeer kundig en beschaafd man, en verdiende dat men eene zoo algemeen bekende en geliefde bloem als de Fuchsia naar hem noemde.

Pyrus Japonica.

Plaat 19.

Deze bloem is zeer fraai en tevens zeer geschikt om na te maken. Men neemt daarvoor carmijnrood papier, en knipt voor elk bloempje vijf blaadjes als N° 1 en een groen kelkje als N° 2; voorts eenige dunne steeltjes, maakt aan elk een hartje als N° 3 van wit garen met geel rozenzaad aan de puntjes, bekleedt deze steeltjes met lichtgroen papier, plaatst de vijf blaadjes, nadat ze gebold zijn, min of meer sluitend om het hart, doet een weinig watten onder het bloempje om het steeltje, en plaatst er het kelkje in den vorm van N° 4 omheen. Dit kelkje moet aan den eenen kant gebruind worden. Verder maakt men een paar ontloken en een paar gesloten knopjes, knipt voor elk der eerste vijf blaadjes N° 5, bold die, hecht ze sluitend om een dun steeltje, en voegt er een kelkje N° 6 om, evenals aan de gesloten knopjes N° 7. De groene blaadjes N° 8 zijn zacht glimmend en bijna onzichtbaar getand; ze moeten, tusschen de bloempjes en knopjes, aan een met bruin omwoeld takje geplaatst worden; twee of drie bloempjes met een paar knopjes, alle zeer dicht aan het takje geplaatst, vormen een goed geheel.

Cydonia of Pyrus Japonica

beteekent in de Bloementaal

OVEREENSTEMMING.

De Pyrus is een uit Japan afkomstige heester; zij bloeit, vroeg in het voorjaar, zelfs eer de boom nog volkomen in blad is, zeer overvloedig met schitterend roode bloemen. Ze behoort tot het geslacht der Pomacëen, terwijl de bloem in vorm ook veel overeenkomst heeft met onzen appelbloesem.

Vogelkers.

Plaat 19

Knip hiervoor 24 dunne ijzerdraadjes, zoo fijn mogelijk één ongeveer tien, en de andere twee of drie centimeters lang; bevestig aan elk tennaastenbij twaalf lichtgele, fijne en korte meeldraadjes, met zwavel aangestipt, spreid ze uit als N° 1, en omwoel de steeltjes met een smal reepje lichtgroen; knip vervolgens 24 bloempjes als N° 2 van wit en 24 sterretjes N° 3 van bleekgroen papier, hecht achter elk bloempje een ~~sterretje~~ en wel zóó, dat tusschen elk wit blaadje een groen puntje valt, bol ze te zamen met een klein bolletje, en rijg ze

aan de steeltjes, even met bloemdeeg onder het hartje bevestigd. Als allen bloempjes gereed zijn, neemt men dat met het langste steeltje, en maakt daar het takje van, schikt de bloempjes achtervolgens in het rond, met aan de punt korter, en verder iets langer steeltjes. Terwijl het met lichtgroen omwoeld wordt, moet het takje zoo buigzaam mogelijk blijven, en acht of negen centimeters lang zijn. Een of twee zulke takjes moeten met een paar groene blaadjes N° 4 in een met bruin omwoeld steeltje saamgevat worden, zoodat het witte bloemtakje afhangende is.

PRINUS PADUS,

VOGELKERS,

beteekent in de Bloementaal

TEEDERE GEVOELENS.

De vogelkers met hare wijd uitgespreide takken en witte afhangende bloemtrossen groeit in het wild, en geeft in Mei door haar sierlijke bloeiwijze tusschen de andere boomen een vroolijk aanzien aan het bosch.

Calliopsis.

Plaat 19.

Deze bloemen zijn altijd donkergeel, met bruin; de meeste hebben slechts onder aan elk blaadje een puntig bruin vlekje, maar somtijds zijn de bloemen bijna geheel bruin met slechts een gelen rand, zoo als N° 2 aanduidt. Knip eenige ronden als N° 1, en geef in het midden met een penseel er de donkerbruine vlekjes op, kreuk de blaadjes overlangs goed tusschen de vingers, ontplooit ze weer voorzichtig, zoodat ze geheel weer uitgespreid zijn, maar de blaadjes alle van elkander afwijken; maak dan eenige hartjes van donkerbruine wol, zooals vroeger bij de Zinnia beschreven is, en scheer die tot een plat rondje als N° 3. Strooi verder hierop in een rond kransje of hier en daar over het geheele hartje eenig geel rozenzaad, waartoe men eerst met bloemendeeg de stipjes aangeeft, opdat het zaad er goed op hechte. De steeltjes, die lang en zeer dun moeten zijn, bekleedt men met lichtgroen papier; hecht onder elk hartje een rondje N° 1 en voegt er daarna een donkerbruin sterretje N° 4 aan. De knopjes, die klein en rond zijn, maakt men van donkerbruin papier; de groene blaadjes zijn lang, smal en spits als korte grasjes. Men maakt een takje van een paar knopjes en dan een paar bloempjes, alle met lange steeltjes, en voegt er hier en daar eenige blaadjes tusschen.

Calliopsis Bicolor

beteekent in de Bloementaal

GOEDEN SMAAK.

Deze éénjarige zaadplant, uit Noord-Amerika afkomstig, bloeit in den vollen grond, in Juli, Augustus en September. De bloemen zijn donkergeel, met bruin; soms zijn ze geheel bruin, met slechts een gelen rand.

Viscaria.

Plaat 19.

Hiervoor neemt men zeer dunne, lange steeltjes, en hecht er voor het hartje vijf korte zwarte draadjes omgekruld aan, als N° 1, tot aan de stipjes met zwart garen omwonden, bestrijkt de omgekrulde draadjes met bloemdeeg, en doopt ze geheel in het grijze poeder, omwoeld den steel met lichtgroen, en knipt voor elk bloempje vijf blaadjes als N° 2 van een sprekende rosekleur. Voorts geeft men op de aangewezen plaats er een zwart toetsje op van O. I. inkt, bolt de blaadjes op den achterkant bovenaan, en buigt ze van onderen een weinig overlangs tot elkander,

zoodat men ze gemakkelijk als een spits toeloopend kelkje om het hartje kan plaatsen. Verder knipt men van dun, geelachtig groen papier, als de kleur van de steeltjes, eenige kelkbuisjes als N° 3, krult de puntjes een weinig om, hecht ze schuins toeloopend dicht, en rijgt ze aan het steeltje, zoodat het bloempje omsloten is als N° 4. De knopjes N° 6 zijn lang en spits; men knipt daarvoor van hetzelfde groen een punt N° 5, doet er een weinig watten in, en rolt haar spits toe tot een knopje als N° 6. Men kan de bloempjes meer of minder opengebogen of dicht maken, naar verkiezing. De blaadjes zijn lang, smal en spits als grasjes. Men kan deze bloempjes ook maken van bijna wit papier en rose tint onderaan de blaadjes, dat mede zeer goed staat; ook zijn ze wel paars.

De takjes maakt men van lange steeltjes, eenige bij elkander; een knopje, een open knopje, hier en daar een paar kleine spitse blaadjes en een paar bloempjes vormen een allerliefst takje, dat, evenals alle dergelijke fijne bloempjes, zeer geschikt is om een bevallig bouquet te maken.

VISCARIA OCULATA

beteekent in de Bloementaal

TEEDERHEID.

De Viscaria is een éénjarig zaadplantje zonder geur, en bloeit in het rood, rose en paars, in Juli en Augustus.

ORANJEBLOESEM.

Plaat 19.

Neem hiervoor wit gesteven batist-katoen of stevig papier, en knipt eenige blaadjes N° 1, vijf voor elk bloempje. Deze blaadjes moeten overlangs even bol gemaakt worden, waarna men ze op een boek of iets dergelijks legt, en er overlangs met de punt van de schaar of met een stopnaald de aangeduiden langwerpige ronde streepjes indrukt. Daarna hecht men vijf zulke blaadjes om het hart; voor een gesloten bloem met den hollen kant naar binnen, maar voor een open bloempje met den hollen kant naar buiten; ze moeten slechts even boven het hart uitsteken. Nu bekleedt men eerst den steel van boven met licht geelgroen papier, in den vorm van N° 2; ook kan men er wel wat watten in doen, en maakt men de bloemen van doek, dan is het zeer goed den steel eerst met watten te omwoelen, tot den vorm van N° 2, en dan even in licht geelachtig groen gesmolten was te doopen. Daarna hecht men er een menigte witten meeldraden omheen, iets langer dan het middelste gedeelte, dat den stamper vertoont, en bindt die, waar het streepje staat, nog eens te zamen, zoodat ze goed opstaan, als N° 3. Nu kan men ook wel een klein groen bolletje op de punt van een steel maken, en daar de meeldraden omheen plaatsen, maar deze moeten altijd nog eens omgewonden worden op het dikste gedeelte, waar later de vijf blaadjes op gehecht worden; terwijl de onderste helft N° 3*a* den bollen vorm aan het kelkje geeft, daar in de natuur de bloemblaadjes, stamper en meeldraadjes allen als op een platten bodem gegroeid zijn. Voorts maakt men een papje van bloemdeeg met bloem van zwavel, en doop daar de puntjes in van het garen, zoodat aan elk een klein geel knopje komt; (men kan daar ook kleine, gele pistils voor nemen). Als nu de vijf blaadjes, aan het onderste puntje met bloemdeeg gehecht, om het hart geplaatst zijn op de hoogte van het

dwarsstreepje, en een gesloten of open bloempje vormen, voegt men van zeer bleek groen er een kelkbuisje aan als N° 4, waarvan de vijf blaadjes gebold moeten worden, zoodat het den vorm krijgt van N° 5.

Voor de ronde of langwerpige knopjes als N° 6 en 7 maakt men den vorm van watten en bekleedt dien met papier of batist, maar met glacé leer is verreweg het beste, daar men dit zonder plooien kan uitrekken. Vervolgens voegt men ook een kelkbuisje van zeer lichtgroen om elk knopje, dat ook zeer goed staat, wanneer men het in gesmolten was doopt; men moet er dan eerst de kleine blaadjes van bollen, en als een schuin kokertje toeplakken, dit daarna in het was doopen, en, nadat het koud en hard geworden is, om de knopjes en bloempjes plaatsen. Men omwoelt de steeltjes met lichtgroen, en plaatst knopjes en verschillende bloempjes dooreen, met een paar groene blaadjes N° 8 hier en daar er tusschen.

De handleiding om het was te bereiden, zoodat men met goed gevolg er de kelkbuisjes in kan doopen, vindt men bij het boetseeren.

CITRUS AURANTIUM,

ORANJEBOOM,

beteekent in de Bloementaal

MAAGDELIJKE TOOI.

De Oranjeboom, een gewas uit zuidelijke streken, prijkt onafgebroken met lichtgroene, gladde bladeren, en is zelden zonder bloem of vrucht, maar draagt veeltijds beide tegelijk, terwijl ze een heerlijken geur rondom zich verspreid. De vluchtige olie, die dezen geur veroorzaakt, bevindt zich in tallooze blaasjes, die wij met het bloote oog zeer goed in de bladen en in de schil der vruchten kunnen onderscheiden. Deze olie is het hoofdbestanddeel van de bekende Eau de Cologne.

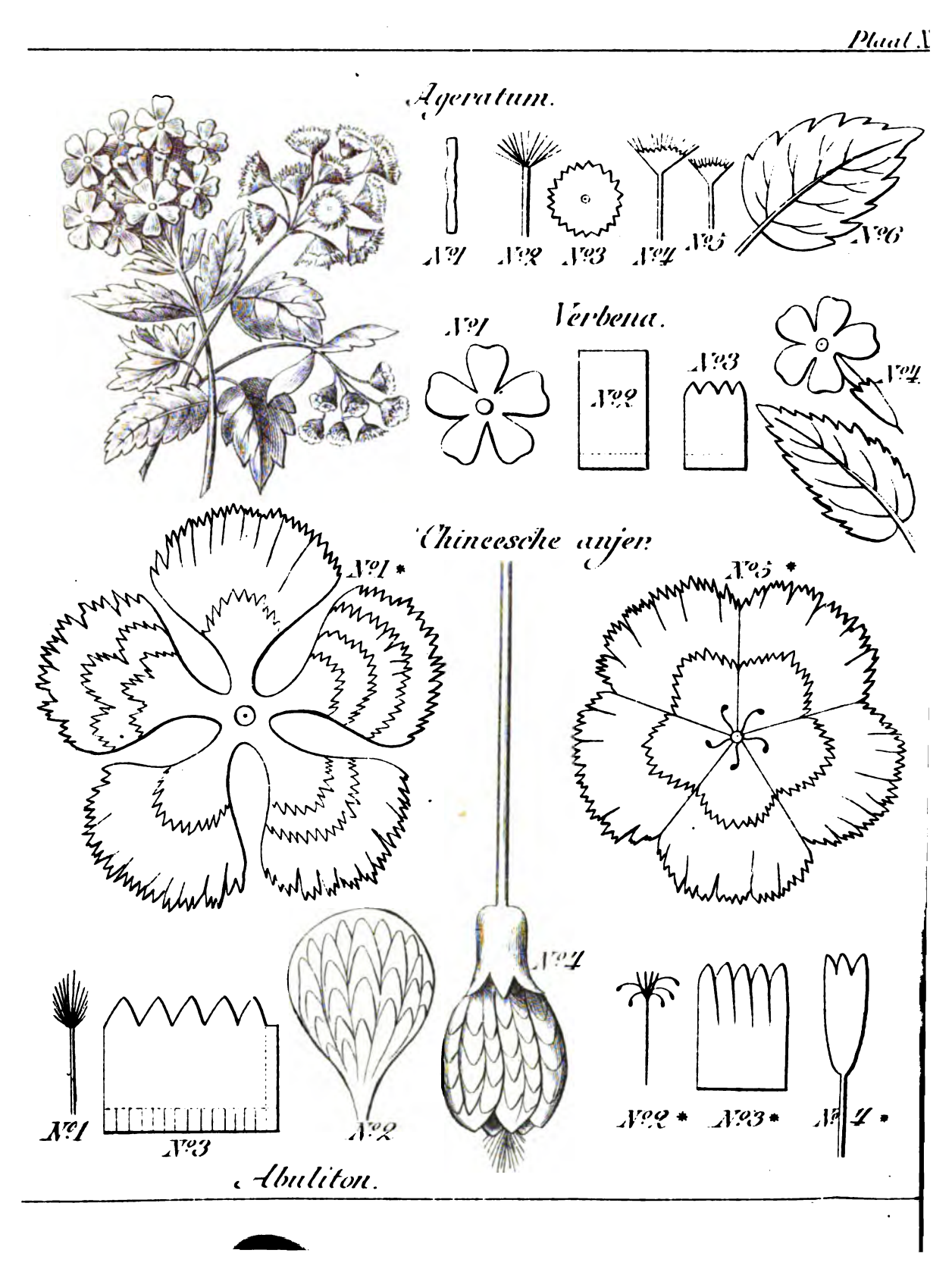
Ageratum.
№1
№2
№3
№4
№5
№6
Verbena.
№1
№2
№3
№4
Chineesche anjer.
№1 *
№5 *
№1
№3
№2
№4
№2 *
№3 *
№4 *
Abuliton.

AGERATUM.

Plaat 20.

Dit fijne bloempje bestaat uit een menigte kleine, met het bloote oog nauwelijks te onderscheiden bloempjes, waarvan eenige, in een dicht groepje bijeen, een fraai takje vormen. Dit nu geheel weer te geven, zou onmogelijk zijn, maar oogenschijnlijk kunnen deze nagemaakte bloempjes toch zeer goed de natuur evenaren. Hiervoor neemt men lilas-wol, niet al te levendig van kleur, en knipt die aan korte eindjes als N° 1, neemt er daarvan vijf bijeen, bevestigt die in het midden stevig tusschen een zeer fijn steeltje, en pluist ze geheel uit, met de punt van een schaar of groote speld, totdat het geheel pluis is. Indien men met deze bewerking te veel van de wol verliest, neemt men nog wat meer draadjes, scheert ze vervolgens met de schaar tot een plat bezempje als N° 2, knipt van lichtgroen bloemenpapier eenige sterretjes N° 3, en plaatst aan elk bloempje er een omheen als N° 4, omwoelt de fijne steeltjes, tennaastenbij een paar centimeters, met hetzelfde groen en bindt ze daarna aan kleine takjes van vijf of zes bloempjes, met eenige knopjes er hier en daar tusschen, tot een tuiltje in een hoofdsteel bij elkander. De knopjes maakt men evenals de bloempjes, maar korter afgeknipt, zoodat ze meer in het sterretje sluiten zooals N° 5; ook kan daarbij het sterretje iets kleiner zijn. Ongeveer vijf-en-twintig bloempjes en zes knopjes maken een fraai takje. Men plaatst een paar groene blaadjes N° 6 onder de bloem aan den hoofdsteel; van deze bloemen heeft men ook witte.

AGERATUM MEXICANUM

beteekent in de Bloementaal

ZACHTHEID.

De Ageratum is een éénjarige plant, die in Juli, Augustus en September overvloedig in den vollen grond bloeit, en uit Mexico afkomstig is. Zij is grijsachtig blauw en soms wit. Deze bloem behoort tot het geslacht der ongestraalde; zij geeft geen geur, maar het fijne bloempje is om zijn zachte kleur zeer voor de tuinen gezocht.

VERBENA.

Plaat 20

De Verbena wordt even als de Sering gemaakt. Men vindt ze in bijna alle kleuren, maar vuurrood is de meest algemeene; verder wit, rood, lilas, rose, maar geen blauw of geel.

Nagenoeg 16 bloempjes zijn er noodig voor een takje; men knipt de bloempjes N° 1 acht te gelijk, en boort daar, juist in het midden met de priem een gaatje in; bolt ze zacht met de stift N° 1 op den verkeerden kant, rondom de blaadjes, zoodat de bloempjes, hoewel plat, eenigsins golvend worden. Verder knipt men 16 langwerpige vierkantjes als N° 2 van zeer licht groen, bijna wit, rolt die om een dunne breinaald aan lange pijpjes, en hecht of rijgt aan elk pijpje een bloempje. Dit kan men op tweeërlei manier doen; ten eerste, als

men het pijpje vlak van boven even met bloemdeeg bestrijkt en dan er het bloempje met het gaatje juist boven op hecht; voorts neemt men evenveel zeer dunne ijzerdraadjes, iets langer dan het opgerolde pijpje, doopt die in bloem van zwavel, zoodat er lichtgele puntjes aan komen, of men neemt kleine lichtgele pistils, en rijgt de bloempjes, als ze goed droog zijn, aan de steeltjes of pistils, zoodat die van boven aan het bloempje even zichtbaar zijn. Vervolgens knipt men 16 uitgepunte groene vierkantjes als N° 3, en rolt die halverwege onder om de lichte pijpjes als N° 4. Men hecht deze, evenals de witte pijpjes, op zij met bloemdeeg dicht. De andere manier, om de bloempjes op de pijpjes te hechten, is bij de sering beschreven. Zijn ze alle gereed, dan bindt men ze met zorg tot een schermvormig tuiltje bijeen. en daar, waar het op patroon N° 3 met stipjes is aangewezen, dus zonder kleine steeltjes, in een hoofdsteel te zamen. De groene blaadjes N° 5 worden twee aan twee tegenover elkander aan den steel geplaatst.

Verbena Hybrida,

IJZERKRUID,

beteekend in de Bloementaal

BEKOORLIJKHEID, BEVALLIGHEID.

De Verbena is algemeen bekend en zeer geliefd. Als men in het voorjaar eenige plantjes in den vollen grond plaatst, vormen ze spoedig een gevuld bloembed en bloeien zeer mild, van Juni af den ganschen zomer door, in verschillende schitterende kleuren, uitgezonderd blauw en geel.

Chineesche Anjer.

DIANTHUS CHINENSIS.

Plaat 20.

De Chineesche anjer is prachtig van kleur, en bijzonder groot van vorm. Sommige soorten zijn in zeer groote en lange punten uitgetand; het model dat wij hier geven is op vijf verschillende wijze geschakeerd. Men vindt ze in vele schitterende kleuren, en bont geschakeerd met rood, geel, wit en zwart. B. v. wit in het midden, en een zwarte kring op het verder donkerroode blad staat prachtig, maar men moet alles met teekenen daarop brengen, en stevig papier nemen, omdat de bloemen enkel zijn. Neem daarvoor een rond als N° 1* en schakeer het naar verkiezing (natuurlijk alle vijf bladen hetzelfde), koop kleine anjerdopjes, of knipt ze als N° 3* tot N° 4* gevormd, hecht deze aan den steel, die met watten gevuld moet zijn, en kreuk de bladen door er met de tang overlangs plooien in te leggen. Als de bladen weer tot den vorigen vorm ontplooit zijn, plaatst men het rond zoo diep in het kelkje of dopje dat de bladen aaneensluiten, als N° 5*. Het geheel moet een plat rond zijn, puntig uitgetand, en hier en daar even omgebogen. Neem dan een bosje van 10 witte meeldraadjes, waarvan 5 opstaande, kort, en even zichtbaar, en 5 iets langer omgebogen en met grijs stuifmeel aangestipt; het geheel zooals N° 2. dat men, als de bloem gereed is, er met bloemdeeg midden in hecht. Ook zijn bij sommige Chineesche anjers de meeldraden alle even lang, verspreid en opstaande, met geel rozenzaad aan de puntjes; dit is nog eenvoudiger na te maken. Het groen bestaat, evenals dat van de gewone anjers, uit smalle, lange vaalgroene bladen.

ABUTILON.

Plaat 20.

Hiervoor neemt men een langen dunnen steel, en hecht bovenaan een hart van donkerbruin fijn garen, zoodat het een afloopend bosje wordt als N° 1. Dan knipt men van oranjepapier vijf blaadjes als N° 2, die met rood bruin volgens model geschakeerd moeten worden, bekleedt den steel een eind met de kleur der bloem, plaatst de vijf blaadjes sterk gebold er om heen, zoodat het bruine hartje er uitkomt, en doet er van dik, groen papier een kelkje N° 3 aan, van onderen ingeknipt en omgebogen naar den steel. Hiertoe bezigt men een rond voorwerp, b. v. een zeer dik potlood, dat van onderen plat is, en hecht het kelkje met bloemdeeg eerst op zij toe, en daarna het ingeknipte gedeelte om het potlood tot elkander; buigt vervolgens de vijf bovenste punten naar buiten uit, en schuift dan het aldus gevormde kelkje aan den steel, zoodat de geheele bloem den vorm krijgt van N° 4. De steel is recht en lang; de bloem hangt geheel naar beneden aan de plant; de bladen zijn groot, en hebben vijf uitgetande punten, terwijl ze veel gelijken op het blad van den eschdoren of plataanboom. Als deze bloem met zorg gemaakt wordt, is zij zeer fraai en natuurlijk.

Abutilon Striatum,

GESTREEPTE ABUTILON,

beteekent in de Bloementaal

DOORZICHT.

Dit overblijvend gewas is een kasplant, uit Brazilië afkomstig; zij bloeit zoowel des winters als des zomers, en is met zijne neerhangende veelal donkergeel geaderde bloemen een waar sieraad van den tuin, wanneer het des zomers, evenals oranje- of andere boomen, in bakken de grasperken of lanen versiert.

Narcis (Enkele Bloem).

Plaat 21.

Neem voor deze bloem zuiver wit papier, niet te dun, en knip daarvan voor elke bloem zes bladen N° 1. Het papier moet niet gekreukt worden; men vouwt elk blad overlangs dubbel, en krult het langs den buitenkant om, door het tusschen den duim en de schaar te laten glijden, waardoor het blad, als het weer opengevouwen is, aan den rand zacht golvend moet zijn. Men maakt nu de scherpe middenvouw er van onderen uit, doch laat ze aan de punt er in, waardoor het blad een weinig naar achteren gebogen is. Hecht de bladen, aldus behandeld, drie aan drie, op een rondje N° 2, drie *op* een rondje voor de eerste, en drie *onder* een rondje voor de tweede toer, dit geeft eenige stevigheid aan de bladen, maar mag, als de bloem af is, niet

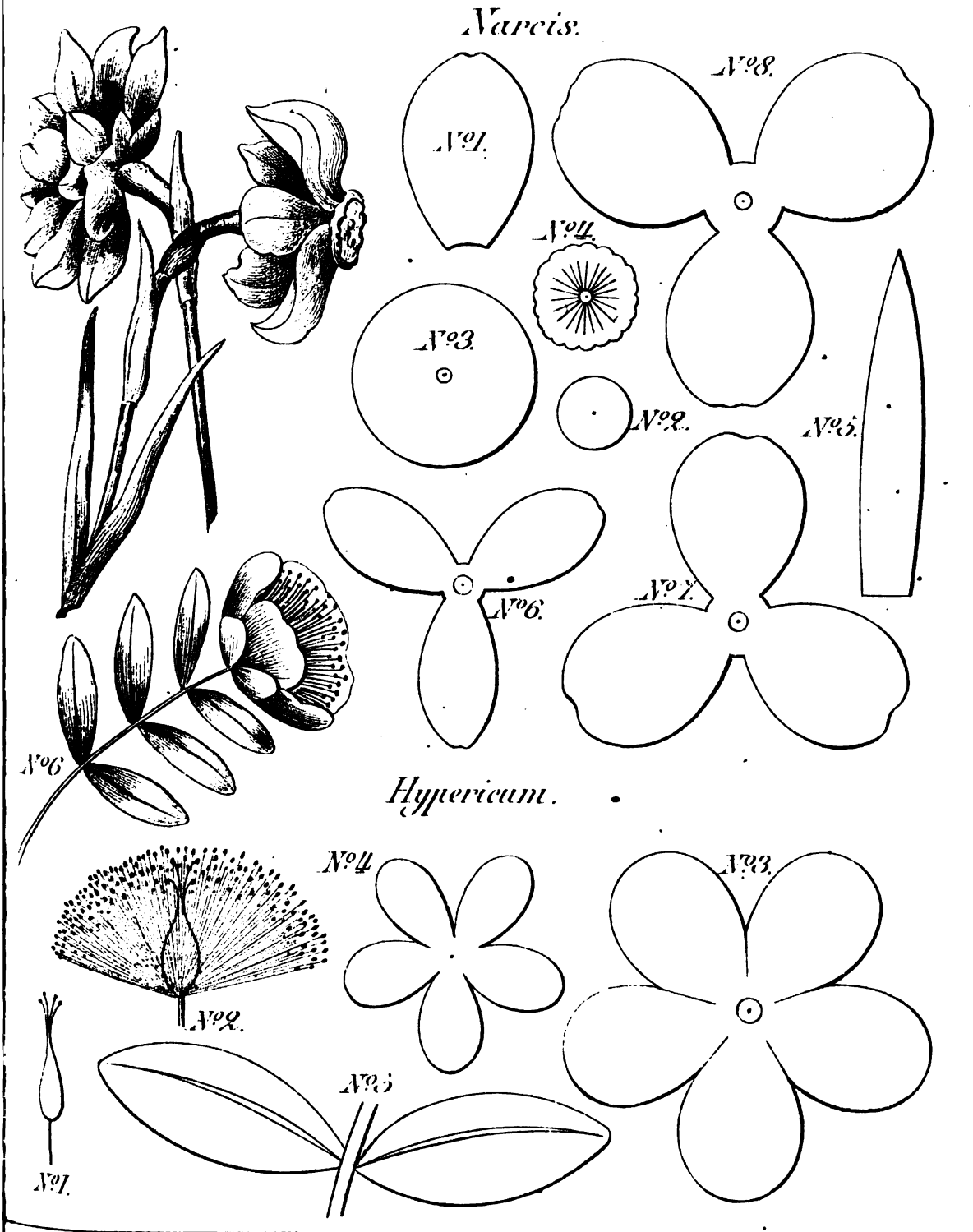
Narcis.
No 1.
No 8.
No 4.
No 3.
No 2.
No 5.
No 6.
No 7.
No 6
Hypericum.
No 4
No 3.
No 2.
No 5
No 1.

zichtbaar zijn. Daarom moet men ze er maar even met gekookte stijfsel of bloemdeeg ophechten, en zorgen dat elk rond een regelmatigen driehoek vormt. Knip dan van nanking-geel papier een rond N° 3, en geef daar met carmijn een fijn randje in de rondte om, vouw het dubbel toe, en plooi het met fijne plooitjes (zie Voorber. Onderr.), wring het stijf ineen, zoodat bij het uit elkander halen van het rond de plooitjes er goed in blijven; neem vervolgens een steel en omwoel het even omgebogen puntje en een gedeelte van den steel met lichtgroen papier, hecht daar het gele rondje om, gebonden of met bloemdeeg eenigszins saamgevat, zoodanig, dat het ruim valt, het groene puntje in het midden even zichtbaar is, en het geheel de grootte en den vorm van N° 4 verkrijgt. Daar hecht men dan beide driebladige ronden verspringend onder, in het midden met bloemdeeg bevestigd, bekleedt den steel met watten, dik van boven, vooral daar waar de steel omgebogen moet worden, zooals op plaat 21 aan de bloem zichtbaar is, omwoelt dit bovenste, dikste gedeelte eerst met donkergroen en daarna den geheelen steel nog eens met licht geelachtig groen, en maakt dan het boveneind van den steel (het dikste gedeelte) vochtig, zoodat het donkergroen door het lichtgroen heenschijnt en den steel zeer natuurlijk maakt. Vervolgens knipt men voor de bloemschede een lang smal blad, als N° 5, van zeer licht bruinachtig geel papier, dat overlangs sterk gekreukt, en nadat het weer uit elkander gehaald is, met bloemdeeg om den steel gehecht moet worden, overeind staande en op zulk een hoogte, dat de punt even boven het omgebogen gedeelte van den steel uitkomt; daarna buigt men al de bloembladen eenigszins achterover naar den steel, 't geen de bloem den natuurlijken vorm geeft.

Deze bladen kan men ook koopen, en dit is niet kwaad, daar men voor een enkele witte bloem dikwijls moeite heeft geschikt papier te krijgen. Daarom is het zeer aan te bevelen, deze bloem van rijstpapier te maken; de behandeling daarvan is bij de Camellia, blz. 55, opgegeven. Men knippe vooral de bladen langs de nerf van het rijstpapier, en vouwe ze niet dubbel, zooals de papieren bladen, maar make ze

aan den rand met de vingers golvend, en aan de punt saamgevouwen, op dezelfde wijze als de bladen van de Camellia. De steel en het gele rondje moeten eveneens zijn als bij de Narcis van papier. Men kan onder aan den steel een paar lange, smalle bladen voegen van het groene papier, dat voor anjergroen uitsluitend verkocht wordt, maar tevens voor vele andere bloemen past. Men vouwt ze voorts een weinig overlangs toe, waardoor ze zichzelve steunen.

Narcis (Dubbele Bloem).

Plaat 21.

De dubbele Narcis is bijzonder geschikt om na te maken. Men neemt hiervoor, evenals voor de enkele bloem, nankinggeel en zuiver wit bloemenpapier, niet te dun, en knipt van het witte twee ronden N° 6, twee N° 7, en vier N° 8. De bladen moeten niet gekreukt, maar overlangs dubbel gevouwen worden, twee of vier tegelijk, en de gevouwen bladen moeten aan den buitenkant van boven omgekruld worden met de schaar of bloemtang, zoodat, als ze weer opgevouwen zijn, het blad aan den eenen kant naar buiten en aan den anderen kant zacht naar binnen omgebogen is. Zoo doet men met al de bladen, en hecht van N° 7 en N° 8 de ronden twee aan twee op elkander, zoodat elk gelijk paar een rond van zes bladen vormt; dan neemt men een steel, buigt het puntje er van om, en omwoelt dit met geel, knipt daarvan drie rondjes N° 3, behandelt die evenals bij de enkele bloem, rijgt een van deze drie gele rondjes aan den steel, en bindt het met een draad vast, zoodat de helft van het rond geplooit om het puntje uitsteekt. Voorts hecht men daarom, opstaande en verspringende, twee ronden N° 6, en daarna een dubbel rond N° 7; dan weer een geel rond, ook

in het midden opgenomen, zoodat het een weinig geplooit blijft; daarna een van de ronden N° 8; dan het derde gele rond, als voren er aan gehecht, en ten slotte het tweede dubbel rond N° 8. De drie ronden 7 en 8 behoeven niet te verspringen, maar kunnen ook onder elkander geplaatst worden; door de gele rondjes er telkens tusschen te voegen, zijn de bladen toch alle een weinig van elkander, waardoor de bloem sierlijk en tevens natuurlijk wordt. Een bloemkweeker zou dat geel er juist niet tusschen begeeren, daar het een bewijs is dat de bloem nog te veel op de enkele narcis gelijkt; voor het bloemenmaken is het echter juist daarom fraaier en staat het minder stijf. Ook deze bloem heeft geen kelk, maar een dikken steel, tegen de bloem geplaatst en ruim een centimeter onder de bloem omgebogen. Het bruingele blad N° 5 en het groen zijn evenals van de vorige bloem.

Narcissus Poëticus,

DICHTER-LELIE,

beteekent in de Bloementaal

TALENT.

De Narcis behoort tot de bolgewassen, bloeit in Mei, in den vollen grond, en geeft een sterken, maar zoeten geur.

HYPERICUM.

Plaat 21.

Deze bloem is altijd helder hooggeel, schermvormig, en met een groot aantal gele meeldraden gevuld. Neem hiervoor een steel, buig dien aan de punt om, knip van geel papier een langwerpig vierkant, twee en een half centimeters breed en vijf centimeters lang, leg daar eenige korte gele draadjes op, rol het uit het midden van den langsten kant tot een peperhuisje met een spits puntje, vul dit met een weinig watten, bind het om den steel, zoodat het den vorm van N° 1 verkrijgt, en knip van onderen het overtollige papier weg.

Neem vervolgens een paar bosjes geel bloemengaren, nagenoeg vijf centimeters lang, sprei dit om het gele puntje, en bindt dit halverwege met geel garen stevig vast; buig verder de andere helft der draden ook omhoog, knip ze alle gelijkmatig op de vereischte lengte af, maak de puntjes alle met bloemdeeg vochtig, en sprei ze evenwijdig uit als N° 2, zoodat de bloem er geheel mede gevuld wordt. Vermeng dan wat curcuma met wat florentijnsch lak, en doop, als dit poeder goed dooreen en fijn grwreven is, zoodat het roodbruin is geworden, er de aangestipte meeldraden in, waardoor aan elk puntje als 't ware een klein zaadje komt. Om bij dergelijke bloemen met veel meeldraden het aanstippen gemakkelijk te maken, neemt men een dun plat houtje, doopt dit in het bloemdeeg, en stipt daar de draadjes tegen aan.

Knipt dan van geel papier een rond als N° 3, maak dit met bol N° 6 goed hol, elk blaadje àpart gebold, en hecht dit met bloemdeeg om het hart; voeg voorts een kelk van stevig groen papier, als N° 4 zacht gebold, met den hollen kan tegen de bloem, en verspringend met de bloembladen. Als dit nauwkeurig gedaan wordt, verkrijgt men een sierlijke en vooral zeer natuurlijke bloem.

De groene bladen worden er tegenovergesteld twee aan twee onder geplaatst, niet verspringende, maar in dezelfde richting op gelijke afstanden van elkander, zooals N° 6 de bloem verkleind voorstelt.

Voor de knopjes maakt men het begin als N° 1 van een kelkje N° 4 (beide iets korter) goed gebold omsloten; de knopjes bevinden zich altijd aan den top van een groen takje.

Hypericum Perforatum,

ST. JANSKRUID,

beteekent in de Bloementaal

ONBEZORGDHEID.

De Hypericum is een overblijvende plant, die in Juli en Augustus zeer mild in den vollen grond bloeit. De bloemen zijn heldergeel en zonder geur.

Het groen is hard en overblijvend, tot het in het voorjaar door nieuwe bladen vervangen wordt; het blijft, ook nadat de bloemen uitgebloeid hebben, om zijn frisch en gevuld loof zeer aan tè bevelen, en plant zich gemakkelijk voort.

Het St. Janskruid is een van de sierlijkste onzer wilde planten, en komt veel op zandgronden en in duinstreken voor. Oudtijds was dit kruid als wondheelend middel zeer gezocht, en meermalen werden planten, die geneeskracht bevatten, naar beroemde heiligen genoemd.

Oxalis en Maagdepalm.

Plaat 22.

De Oxalis is levendig rozerood van kleur. Neem er een hartje als N° 1 van tien lichtgele draadjes voor, en hecht er een bloempje N° 2 aan, waarvan elk blaadje gekreukt en overlangs gebold moet worden; plaats het zoodanig dat de draadjes er bijna in verborgen zijn, hecht er een sterretje N° 3 aan, als een schuin buisje toegevouwen, en buig de blaadjes achterwaarts als N° 4. De ontluikende knopjes N° 6 zijn van twee blaadjes N° 5, waarvan het buitenste iets lichter dan het binnenste moet zijn, en, in elkander gerold, door een kelkbuisje N° 3 omsloten worden. De steeltjes zijn lang en dun, en hier en daar een weinig rood. Men maakt takjes van drie à vier bloempjes en een paar knopjes, de groene klaverblaadjes N° 7 hebben ook lange stelen.

De bloem van den *maagdepalm* heeft veel van den vorm der Oxalis, maar de bloemblaadjes zijn iets breeder, blauwachtig lilas; N° 8, 9, en 10 worden geheel samengevoegd als de Verbena; alleen moet N° 9 niet recht, maar als een schuin kokertje op zij dichtgeplakt worden. Men rijgt het aan een dun steeltje, met groen omwoeld en van boven in wit poeder gedoopt; de blaadjes zijn hardgroen, een weinig glimmend, en zeer geschikt voor een afhangende rank in een bouquet.

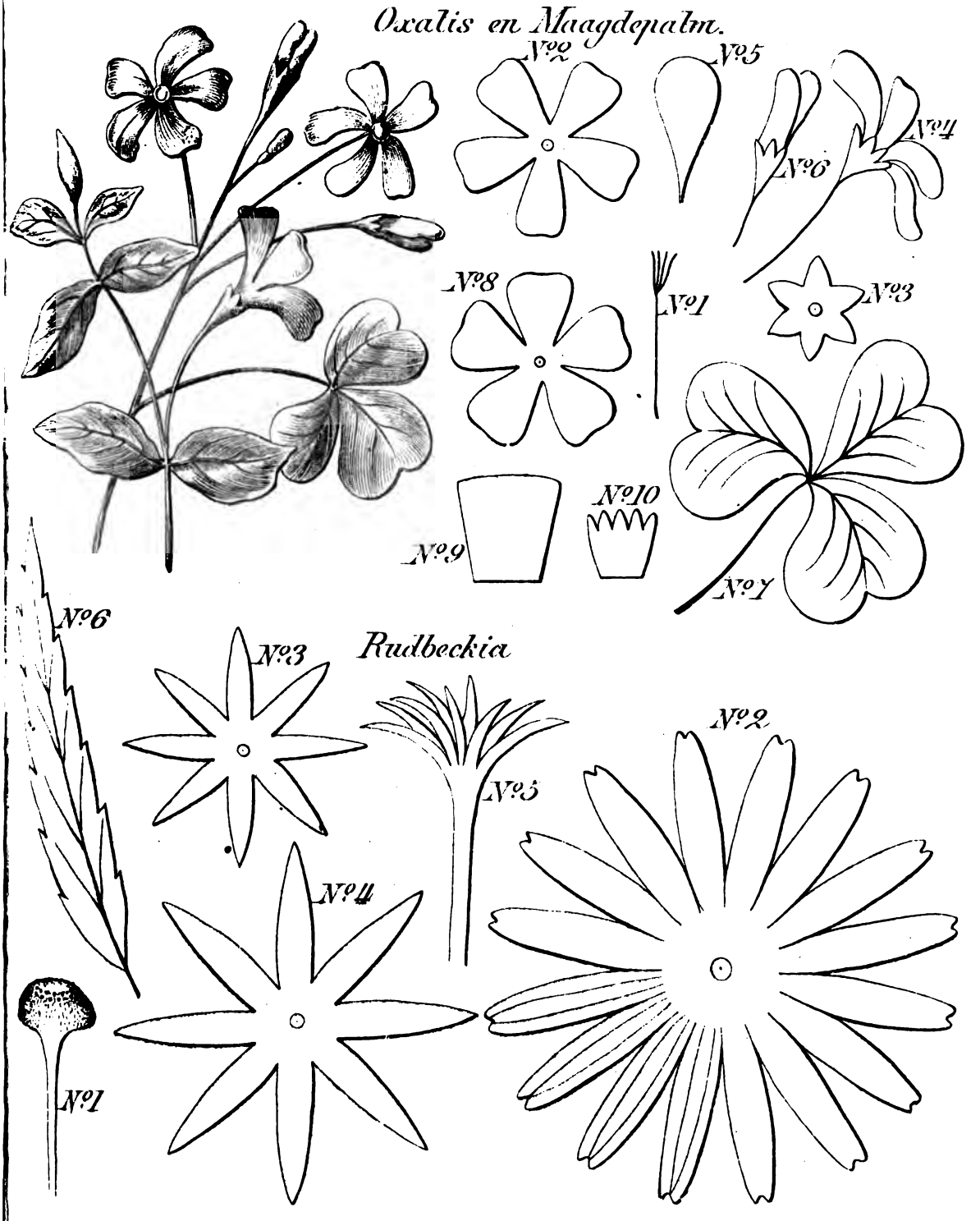

Lith. Emrik & Binger

OXALIS ACETOSELLA,

KLAVERZURING,

beteekent in de Bloementaal

BLIJDE TIJDING.

Men geeft deze plant ook den naam van Halleluja, omdat zij tegen Paschen bloeit.

VINCA MINOR, maagdepalm, beteekent in de Bloementaal: *onveranderlijke vriendschap.*

RUDBECKIA VULGIDA

beteekent in de Bloementaal

OPENHARTIGHEID.

Plaat 22.

Deze bloem is hooggeel en bloeit in Augustus of September.

Maak een hart N° 1, van zeer donkerbruine, bijna zwarte wol, pluis en scheer het als bij de Zinnia beschreven is, en strooi er een kransje oranjezaad op. Een rond N° 2 van hooggeel stevig papier en op elk blad twee nerven, zooals bij N° 2 is aangeduid. De uiterste puntjes der bladen moeten even naar binnen omgebogen worden. Hecht het rond N° 3 met bloemdeeg onder het hart, en voegt er achtervolgens een rond N° 3 en daarna een rond N° 4 verspringend omheen, zoodat het den vorm van N° 5 verkrijgt. De steel is stijf, met nerven overlangs; de bladen der bloem zijn uitgespreid en eenigszins achterom gebogen. Men voege een paar lange smalle bladen N° 6 aan den steel. De geheele bloem heeft de houding van de Zinnia.

Bloemen van Leder.

Het sedert eenigen tijd bekende lederwerk, hoewel betrekkelijk door weinigen beoefend, is zeker aan vele dames niet vreemd meer. Menigeen echter zal de behandeling er van niet kennen; daarom, maar ook vooral omdat de patronen, die in dit werkje voorkomen, meerendeels daarvoor zeer geschikt zijn, laten wij hier een nauwkeurige beschrijving volgen van dit fraaie en aangename handwerk, dat tevens niet kostbaar is, daar men zoowel voor het gereedschap als voor materialen weinig noodig heeft.

Het leder is de hoofdzaak, en het beste, daarvoor geschikt, is wit gespleten bezaansleer. Men koopt een heel vel (de volle grootte van een schaapsvel, waaruit heel wat bloemen te maken zijn) voor *f* —,50, o. a. bij de firma Beuns, Warmoesstraat te Amsterdam.

Voorts gezuiverde potasch, die men bij elken drogist kan krijgen, en, mits ze in een gesloten fleschje bewaard worde, lang goed blijft.

Voor gereedschap kan men de meeste dingen gebruiken, die bij het bloemenmaken te pas komen; eenige bolletjes van verschillende grootte (ijzeren zijn de beste, maar met houten gaat het ook zeer goed), een paar ivoren stifjes van verschillende dikte en een ijzeren pennetje, dat stevig, spits en toch niet scherp is, bijv. een haakpen waar het haakje afgevijld is, een fijne breinaald of iets dergelijks (een haakpen is het verkieselijkst, omdat daar een handvatsel aan is, en een scherp of puntigvoorwerp op den duur de hand pijn doet); verder de bloementang, het kussen en wat schoongewasschen katoenen lappen.

Men ziet dus, dit alles is niet kostbaar of omslachtig; en bij lederwerk komt het veel meer op geduld, smaak en handigheid aan, dan op kostbare ingrediënten. Doch juist doordien de waarde van het werk

van de werkster zelve afhangt, behoort dit handwerk tot die, welke eenige oefening vereischen, maar dan ook veel voldoening geven. Ieder echter, die de handeling van bloemenmaken heeft, zal het spoedig geheel meester zijn.

Men begint met bladen en bloemen te knippen, volgens de patronen, hierin voorhanden, of ook naar de natuur zelve. Men legt de modellen op den achterkant van het leer — want als men zich vergist zijn de potloodlijntjes er niet meer af te krijgen —, teekent met potlood de omtrekken accuraat na, en knipt ze daarna met een fijne schaar uit.

Klimop-, eiken-, wilde wijngaard-, klaver-, pieterselie-, ja de meeste blaadjes, grasjes niet te vergeten, zijn er bijzonder voor geschikt. Men knipt aan elk een smal steeltje van een paar duim lengte, waaraan men het blaadje later kan vasthouden.

Het gaat dus met de blaadjes in dit opzicht zeer eenvoudig; moeielijker is het met de bloemen en knoppen. Men moet daarbij steeds in het oog houden dat er slechts één zijde van het leer te zien mag komen, alsmede dat de bloemen zelden vlak zijn, en dat het platte stukje leer, dat men knipt, geheel anders gefatsoeneerd en dikwijls veel grooter moet wezen dan de gebogen, diepe of geplooide bloem, die men tot voorbeeld heeft. Het ronde stukje leer bijv. voor een convolvulusklokje heeft in zijn platten toestand al heel weinig overeenkomst met de bloem; doch wie begrijpt wat diepte is, wie een weinig teekenen heeft geleerd en hulplijntjes weet te gebruiken, krijgt spoedig een oog op dergelijke dingen, en overwint weldra zulke kleine zwarigheden. Dit geldt vooral, als men de modellen naar de natuur neemt; het gemakkelijkste is dus, evenals bij het bloemenmaken van papier of doek, een levende bloem vóór zich te nemen en de patronen, in dit werkje voorkomende, te gebruiken.

Men make de bloemen zooveel mogelijk uit één stuk, 't geen met leer, omdat het zoo rekbaar is, gemakkelijker gaat dan met papier; maar rozen, kransjes, goudsbloemen, asters, alle dubbele bloemen, bestaan uit meer deelen, en hiermede moet men juist andersom te

werk gaan dan met ander bloemenmaken, waarbij men eerst de kleine deelen en daarna de grootere plaatst. Bij dit werk moet men eerst de grootste en daarna de kleinere, hetzij blaadjes of geheele ronden, er op plaatsen. Men kan echter de bloemen niet zoo gevuld maken als bij de patronen voor papieren bloemen is opgegeven, daar het leer dikker is en dus meer vult dan het dunne bloemenpapier. Voor een roos bijv. zijn vier of vijf ronden voldoende, en wil men een groote roos hebben, dan natuurlijk meer; al doende wijst de weg zich ook daarin van zelf aan. De binnenste ronden moeten op den rechterkant gebold worden, maar de twee of drie eerste kan men naar verkiezing op den anderen kant bollen, en die dan met de holle zijde op het daarvoor bestemde voorwerp plaatsen. Men knipt natuurlijk zoo zuinig als men kan; er behoeft niets verloren te gaan dan zeer kleine snippers.

Het bollen, eigenlijk het vormen der bladen, is het voornaamste werk. Hiertoe dient eerst het leer nat en buigzaam gemaakt te worden; men neemt daartoe een weinig van de gezuiverde potasch, bijv. een half theelepeltje vol, en lost die in een soepbord of op een schaaltje met warm regenwater op. Als dit koud geworden is, werpt men er een handvol knipsels in, doopt ze goed onder, zoodat alles doornat is, laat ze een minuut of tien doortrekken, en droogt ze dan goed af tusschen witte lappen. Neem hiervoor vooral geen goede doeken, want de vlekken van het bruine water kunnen er nooit uitgewasschen worden. Dames, die bijzonder keurig zijn op hare handen, raden wij aan om een paar oude kastoren handschoenen aan te trekken; en ook deze moeten schoon zijn, want het leer is zeer gevoelig voor vet. Daar men trouwens met handschoenen aan niet zeer handig is, doet een puimsteentje of wat onvermengd bleekwater, zoo het noodig is, zeer goede diensten.

Het drogen behoeft niet zoo heel zorgvuldig te geschieden; men spreidt eenvoudig de blaadjes op een dikke dubbele lap uit, en drukt er een paar maal met een andere lap op. Terwijl men nu deze afgedroogde bloemen bewerkt, kan men weer andere knipsels in het water werpen, dat zoo lang gebruikt kan worden als het zuiver blijft, maar ververscht

moet worden, als het niet meer doorschijnend is. Ook moet men telkens, als men begint te werken, nieuw potasch-water nemen, daar dat van den vorigen dag niet meer goed is.

Nu echter moet het buigzaam geworden leder bewerkt worden. Men neemt daarvoor het kussen, en omwoelt het, zoo men wil dat het niet vuil wordt, met een dikke laag lappen, die er glad omheen gespannen moeten worden, en begint dan de aren in de bladen te maken, bijv. van een klimopblad. Het spreekt van zelf dat, evenals bij het knippen, het voorbeeld, hetzij het groene blad of het papieren model, bij de hand moet wezen. Men draaie nu eerst het platte leêren steeltje een keer of wat met den vinger rond, zoodat het rond wordt als een koordje of getwijnden draad, en maakt vervolgens met de stift zooveel mogelijk het adernet van het voorbeeld na. Vooreerst komt de middenerf in aanmerking; drukt die sterk in het leder in, door twee evenwijdige, maar aan de punt in elkaar uitloopende lijnen; dit kan men zeer goed doen met een trekpen uit een passerdoos, die men tot de vereischte wijdte toeschroeft, daarmede aan het steeltje van het blad, dus waar de aar het breedste is, begint en aan de punt komende langzaam geheel toebuigt. Wil men aan het blad een fraaie golving geven, die in de natuur niet zelden voorkomt, dan vouwt men het na het maken van de middenerf eventjes dubbel, en rekt voornamelijk den buitenkant een weinig in de lengte uit. Deze behandeling doet een goede uitwerking, bijv, bij wilde wijngaardbladen. Daarna volgen, als het blad weer uitgevouwen is, de kleine aderen, voor welke telkens een streep volstaan kan; men begint elke streep of gleuf van hare zwaarste zijde af (de hoofdnerven bij den steel en de kleine aartjes dáár waar ze in de hoofdnerf vallen) en ligt het stiftje langzamerhand op, zoodat de aartjes zachtjes aan uitloopen. Dikwijls, vooral als het leer nat is, gebeurt het, wanneer de laatste kleine aar met heel veel zorg bewerkt is, dat de middenerf weer zoo ver weggezakt is, dat men haar nauwelijks meer kan onderscheiden. Dan hale men die opnieuw op, en bedenke steeds dat zij niet als diep, maar als opstaande, dus voor twee gleuven, moet aangegeven worden.

Dit alles trachtte men zoo natuurlijk mogelijk uit te voeren, ofschoon van lieverlede het taaie éénkleurige leer wel behoefte doet gevoelen aan enkele afwijkingen. Daartoe behoort o. a. dat men alle hoogten en laagten veel sterker prononceeren moet dan zulks in de natuur het geval is; alle teekening die dáár door lichter kleur der aartjes wordt veroorzaakt, kunnen wij niet anders wedergeven dan door gleufjes. Het klimopblad is wel een van de moeielijkste bladen.

Als voorbeeld van een bloem willen wij den Convolvulus kiezen. Geknipt zijnde, is hij niet anders dan een rondje. Men knipt dit naar den voet van een glaasje of een ander rond voorwerp; want met een passer kan men het moeilijk doen; hierop trekke men voorts uit het midden vijf diepe streepen, drukke in den rand, maar bijna tot het middelpunt doorloopende, vele fijne plooien plaatse dan iets duns, maar met een stompe punt, b. v. een potlood of pennehouder, die puntig toeloopt, precies in het midden, en rekke, heel voorzichtig wegens het scheuren, het leer om het potlood of den houten pen heen tot een trechtertje uit. Daarna neemt men het potlood weg, en buigt den geplooiden rand een weinig om, zooals de vorm van de bloem is, voegt in het midden een klein opgerold stukje leer, toeloopend, doch niet spits als voor het hartje, en daarmede is de Convolvulus gereed.

Voor voorwerpen als druiven, bessen enz. knipt men de ronde stukjes leer iets grooter dan de druif of bes, die men maken wil; deze moeten zeer sterk gebold worden als een halve druif of iets meer. Het is niet kwaad om dergelijke holle voorwerpen, als ze hard geworden zijn op te vullen, door er b. v. een stijf ineengerold stukje watten in te lijmen, dat dan ook meteen, op het hout gelijmd, de ronde voorwerpen nog beter bevestigt. Men moet intusschen ook vooral de kanten van het leer goed vasthechten. Indien men er heele druiven of bessen op wil plaatsen, overtrekt men een of ander rond voorwerp geheel met het leder.

Voor eikels knipt men een ovaal rondje, rondom iets grooter dan de eikel op plaat 18; aan de eene ronde punt stomper dan aan de andere.

Knip aan den breedsten kant het steeltje, en bol de eikel langwerpig goed bol, evenals de druif; aan den breedsten kant moet men een derde van het gebolde ovaal, met de achterpunt van de bloementang, aan de binnenzijde prikken, opdat het van buiten ruw worde, zooals de eikels aan den kant van het steeltje zijn. Ook kan men natuurlijke, heele of halve eikels gebruiken, die men dan de kleur van het leder geeft.

Op plaat 23 en 24 vindt men, evenals bij de patronen der bloemen, modellen van bladen van verschillenden vorm en grootte.

Als men nu de gevormde bloemen en blaadjes rustig uitgespreid laat liggen, zijn ze den volgenden dag droog en hard geworden, en hebben ze bijna de oorspronkelijke kleur van het leder teruggekregen. Wil men ze liever donkerder hebben, dan kan men dit verkrijgen door een weinig meer potasch in het water te doen. Echter moet men steeds in het oog houden dat het lederwerk, evenals mahoniehout, door den tijd van zelf donkerder wordt. Ook kan men, om er meer toon aan te geven, het leder nuanceeren; hiertoe laat men sommige bladen langer dan de overige of zelfs de ééne zijde van een blad langer dan de andere in het potaschwater liggen. Nog kan men aan het leer een donkerbruine kleur verschaffen, door de figuurtjes, na gevormd en gedroogd te zijn, te verwen met een dunne laag gomverf (o. a. te verkrijgen bij de firma D. Veen en C°. te Haarlem, à 20 ct. het fleschje), of alles te overdekken met een dun laagje vernis. Dit een en ander doet men naar verkiezing, maar het beneemt wel het fijne waas en houtsneeachtige van het lichtbruine leerwerk. Ook moet men er zeer omzichtig mede te werk gaan, daar anders al spoedig de fijne aartjes volloopen.

Het spreekt van zelf dat de geheele behandeling van dit werk door oefening weldra veel vlugger gaat dan men in den beginne zou denken; en daarom moet men zich door een eerste mislukking niet laten afschrikken. Intusschen raden wij zeer aan om in den beginne alle mogelijke nauwkeurigheid en zorg aan het werk te besteden, en van elk blad of elke bloem de kleine eigenaardigheden wel in acht te nemen, 't geen later gewoonte wordt.

Bij het opmaken of schikken der bloemen hangt alles van den goeden smaak af, en men kan dit natuurlijk eindeloos variëeren. Het is altijd veel gemakkelijker om iets bevalligs voort te brengen, als men een ruime keuze van voorwerpen vóór zich heeft: bloemen, bladen, knopjes, sprietjes, steeltjes, alles verschillend in vorm en grootte. Voor kleine voorwerpen neemt men natuurlijk kleine bloemen, maar voor grooter zaken groote bloemen en bladen, die in kleine en fijne bloemtakken moeten uitloopen. Een groot voorwerp, enkel met kleine bloemen versierd, voldoet niet.

Om de deelen van een bloem in elkaar te lijmen, alsmede om ze verder in haar geheel op hout, karton of iets dergelijks te bevestigen, kan men desnoods Schakellijm gebruiken; maar daar deze langzaam droogt, is de ouderwetsche kastenmakers-lijm verreweg te verkiezen. Ook is het niet kwaad, groote en vooral dubbele bloemen met kleine nageltjes vast te hechten, want men heeft wel eens last, bij onvoldoende samenhechting, dat er hier of daar bloemen of bladen afvallen. B. v. een roos legge men eerst bij het schikken van de bloemen op een of ander voorwerp (nadat elk rond gebold en gevormd is) los in elkander; en als men nu de juiste plaats weet, hechte men het onderste, dus het grootste rond, na het met lijm bestreken te hebben, met twee of drie nageltjes vast, waarvoor men een kleine hamer gebruikt, en om dit werk gemakkelijk te maken, er eerst de gaatjes in prikt; de volgende ronden plakt men dan met lijm.

De onderscheidene artikelen, die men met dit werk kan versieren, zijn: consôles, bloemenmandjes, souvenirs, boekenrekjes, coins, enz. die men, als men ze niet heeft, van licht of donkerder hout laat maken; vooral ook lijstjes voor portretjes of plaatjes. Zeer voordeelig is het als men daartoe b. v. een grooteren of kleineren van glas voorzienen passepartout koopt, langwerpig vierkant, maar met ovale opening. Hiervan beplakt men nu het vierkant, met uitzondering van de ovale opening, zoo groot als men die verkiest open te houden, geheel met de eene of andere soort dof, stevig papier, b. v. bruin pakpapier, vooreerst

tegen het doorschijnen, maar ook omdat het leer op glas slecht vasthecht. Daarna versiert men het eenigszins symetrisch met een bouquet van de grootste bloemen, op elk der vier hoeken, terwijl de tusschenruimte van den eenen hoek naar den anderen met blaadjes, knopjes en kleine bloesems wordt aangevuld. Ook plankjes van nette sigarenkistjes kan men er voor gebruiken; men maakt met schuurpapier het plankje goed glad aan de kanten en aan het gedeelte dat men met leerwerk wil versieren, plakt er van achteren een net papier tegen, en bevestigt er van boven, met een kort eindje lint of band, een koperen ringetje aan, knipt het portretje rond of ovaal uit, plaatst dit in het midden van het bruine plankje met een paar kleine nageltjes, die men met een bloempje of blaadje bedekt of met een smal reepje bruin papier, of iets dergelijks (want het plaatje zelf moet men niet beplakken), en versiert het verder in de rondte en op de hoeken met leerwerk.

Wie zelf smaak heeft en eenige ervaring in dergelijke zaken en in het opmaken van handwerken in het algemeen, zal zeker door het eene uit te voeren, telkens op een ander denkbeeld gebracht worden.

(*Vrij gevolgd naar* Ons Streven.)

Verschillende bladen.

MODELLEN VOOR HET LEDERWERK.

Daar vele dames niet in de gelegenheid zijn om de verschillende soorten van bladen tot modellen te bekomen, en althans in den winter ieder zijn geheugen te baat of wel tot het papieren model zijn toevlucht moet nemen, kwam het ons zeer geschikt voor, eenige bladen van verschillende soorten, benevens een korte beschrijving er van, hierbij

te voegen. Vele b. v. het druivenblad en dergelijke fraai gevormde bladen, alle voor het lederwerk uitstekend geschikt, lieten wij achterwege, en hierin zullen de natuurlijke (het beste voorbeeld van alle) tegemoet moeten komen.

Van elke soort der opgegeven bladen zijn groote en kleine voorhanden; maar, evenals bij het bloemenmaken, raden wij aan, om bladen en bloemen niet te groot te nemen, daar die enkel te pas komen als men zeer groote voorwerpen wil versieren.

Plaat 23.

N° 1. *De Berk* (Betula) tiert op schrale plaatsen, op heiden en duinen; de blaadjes zijn fijn en door de dunne steeltjes zeer bewegelijk. De Berkenbosschen in onze duinen bieden in de lente een oneindigen rijkdom van vormen en kleuren aan. Elke boom verschilt van den anderen in bloeitijd, kleur en vorm der bloemen.

N° 2. *De Eik* (Quercus) is om zijn fantastische vormen een van de sierlijkste boomen, en behoort tot die, welke de hoogsten ouderdom bereiken. Er bestaan honderde soorten van, die over Europa, Azie en Amerika verspreid zijn, — Door den steek van zekeren insect, galwesp genaamd, ontstaan op de bladen der eiken de bekende galnoten, die in de Levant van een bijzonder eikensoort ingezameld en in den handel gebracht worden. De eikels dienden, evenals de beukenoten, in zeer ouden tijd tot voedsel voor de menschen.

N° 3. *De Beuk* (Fagus sylvatica) behoort met den Eik en de Hazelaar tot ééne familie, hoewel ze uiterlijk veel van elkander verschillen. Het blad van den Hazelaar heeft veel overeenkomst met dat van den Lindeboom, maar is ruwer en niet zoo breed. De bruine Beuk geeft in het bosch eene fraaie afwisseling tusschen het groen; de bladen zijn eenigszins glimmend en vezelachtig aan den rand.

Bladen van verschillende Boomsoorten voor het Lederwerk. Plaat XXII

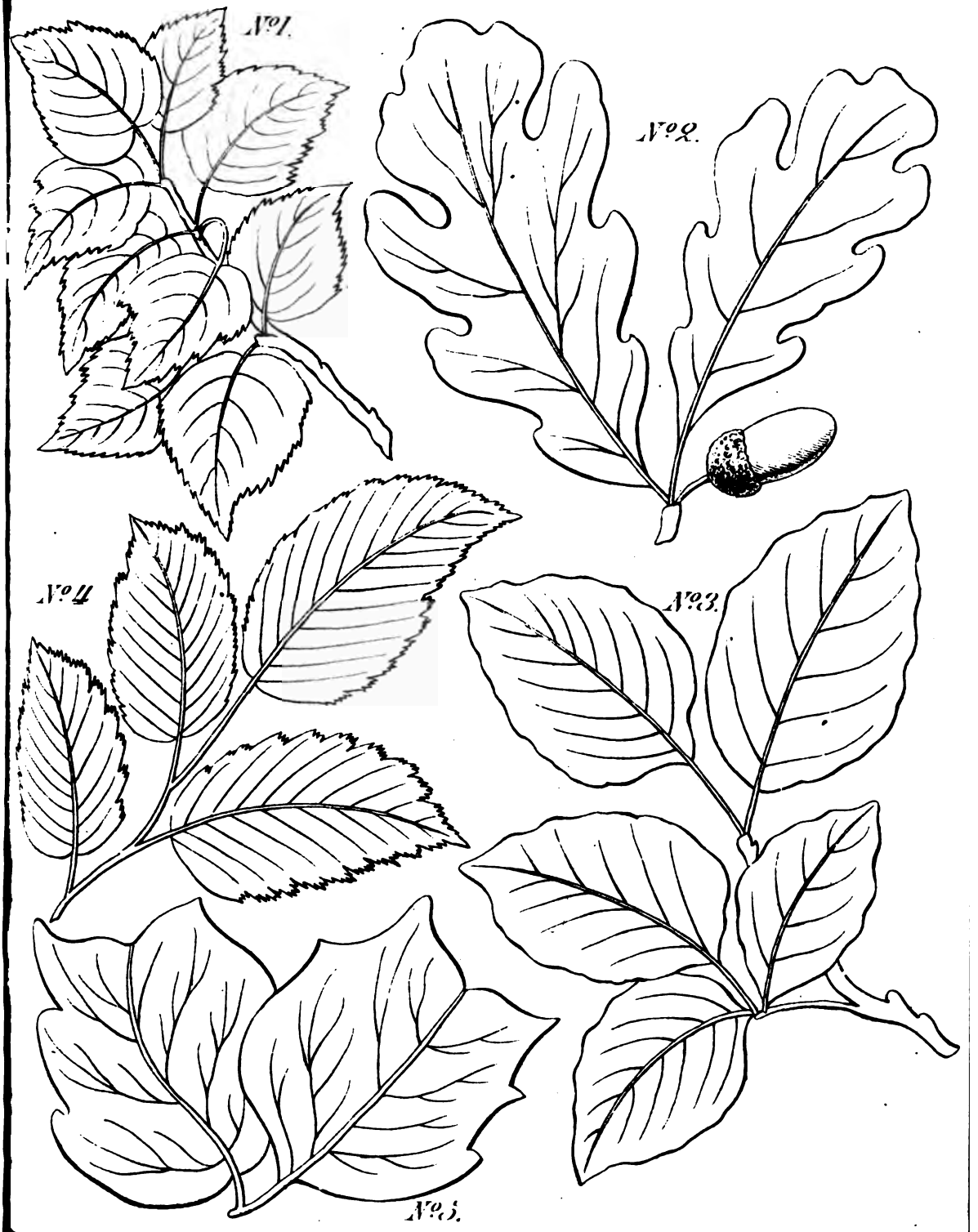

Lith. Frank's Burger

Lith. Imprk.

N° 4. *De Iep of Olm* (Ulmus campestris). De bladen van den Iep zijn fijngetand, en hebben gelijkmatige rechte aren, waardoor het blad zich als geplooid vertoont; de takken zijn lang, stijf en onbevallig. De Iep is echter om zijn snellen groei zeer geschikt voor bosschen en publieke wegen.

N° 5. *De Tulpenboom* (Liriodendron tulipifera, uit Noord-Amerika, is aldus genoemd naar zijn groote groengele, roodgevlekte bloemen, die op tulpen gelijken; deze bloemen komen echter niet vóór het 30e jaar te voorschijn. De boom is hoog, statig, met een rechten dikken stam en fraai gevormde bladen; deze hebben geen punt, maar zijn als afgeknot, en daarom bijzonder aan te bevelen voor lederwerk, daar zij in vorm zoo geheel verschillen van elk ander blad.

Plaat 24.

N° 7. *De Linde* (Tilia Europaea) is in ons land een der meest bekende boomen. Er bestaan slechts weinig soorten van; de kleinbladige ziet men gewoonlijk langs wegen en tuinen; die met groote bladen wordt meer als sierplant op bluitenplaatsen gevonden. De lindebloesem is als medicijn algemeen bekend; in den nazomer is de grond onder deze boomen daarmede als bezaaid.

De Linde is in Rusland zeer algemeen, vooral in de vruchtbaarste streken, waar van den bast de bekende moscovische matten (die in den tuinbouw van zoo groot nut zijn) gevlochten worden. In oude tijden, toen het gebruik van papier nog niet in Europa was ingevoerd, gebruikte men den lindebast om er op te schrijven. De linde is sedert overoude tijden in Europa inheemsch, en, naar men wil, door de Germaansche volken daarheen overgebracht.

N° 7. Het *Klimop* (Hedera helix) is om de wijze, waarop het zich met zijne hechtwortels overal zonder eenige kunstmatige hulp vasthecht,

het zinnebeeld van getrouwe en edelmoedige vriendschap, en versiert muren en boomen, zoowel des winters als des zomers, met het schoonste groen. Het blad is hard en glimmend en wegens zijn eigenaardigen vorm ook zeer aan te bevelen voor bloemenmakeu en lederwerk, om, als afhangende ranken, er een bevallig voorkomen aan te geven; evenzeer als:

N° 8. *De Winde* (Convolvulus).

N° 9. *De Cypres* (Cuppressus) behoort, evenals de Den en de Spar, tot de Conifeeren, aldus genoemd naar de kegel-(conus)vormige vruchten; de fijngetakte blaadjes gelijken, hoewel zij, evenals de geheele boom, nog veel sierlijker van vorm zijn, ook veel op fijne sparren, maar de Cypres blijft des winters niet groen; integendeel verdort hij al zeer vroeg in het najaar.

N° 10. *De Wilg* (Salix) is zeer kennelijk aan zijn lange, taaie twijgen en smalle, zeer fijn getande blaadjes. De meest algemeene soorten zijn: de witte wilg, met zilverachtige, glanzige bladen: de tweebast-wilg met glanzige, donkere blaadjes, en de bindwilg met smalle, van boven groene en van onderen zilveren blaadjes.

De Wilg groeit het liefst aan den waterkant, en is een zeer nuttige boom. Hij levert goet hout om te verwerken, o. a. evenals het hout der populieren, voor klompen en blokken; teenen voor de mandenmakers, en rijzen tot beschutting der dijken. De lange, smalle vorm der blaadjes is zeer geschikt en afwisselend voor lederwerk. De kruipwilg der duinen heeft eironde blaadjes, die meestal zilverwit behaard zijn.

N° 11. *De Abeel* (Populus canescens). De witte Popel en de Abeel hebben veel overeenkomst; en zijn kenbaar aan den ronden witten stam, de dikke, gebogen takken en de van onderen witte, van boven groene blaadjes. Men vindt den Abeel veel in de duinen.

N° 12. *Varens* (Filices) zijn, wegens de verschillende sierlijke vormen van het fijngetande bladloof, bij uitnemendheid geschikt voor lederwerk. Ook kunnen zij bij gemaakte bloemen goeden dienst doen, wanneer men ze eenvoudig tusschen de bladen van een boek legt, en later bij de

gemaakte bloemen schikt. Zij behouden bij het drogen bijna geheel hare oorspronkelijke, groene kleur, kunnen zeer lang, zelfs jaren, goed blijven, en geven een aangenamen geur.

De Varens groeien het weligst aan de oevers van beken, bij bronnen of in donkere bosschen; in warme lande vormen zij dikke, vezelachtige stammen, en gelijken dan kleine palmboomen. Gewoonlijk ziet men aan de bladen vele kleine puntjes, die de kiemhuisjes zijn, waaruit zich later nieuwe planten kunnen ontwikkelen.

Bloemen van krip met fluweel.

De kunst om deze bloemen te maken vordert eenig overleg en vooral goeden smaak, daar het welslagen hierin veel afhangt, evenzeer als er voor de fantasie een ruim veld door geopend wordt, want op natuurlijken bloemen kunnen deze niet gelijken. Ze dienen dan ook enkel voor het toilet, voor hoed of kapsels, of wel tot garnituur voor een of ander handwerk, b. v. op lampenkleedjes, souvenirs, coins of iets dergelijks. Bij eenige oefening zijn zij zeer gemakkelijk te vervaardigen, en vooral voor rouwbloemen zijn ze bij uitnemendheid geschikt.

Daarvoor heeft men zwarte watten, zwart krip, fijn met zwart omwoeld ijzerdraad, gitten van verschillende vorm en grootte, en zwart omwoeld papier noodig.

Wanneer men zich bezighouden wil met deze bloemen te maken, waartoe wij gaarne nevens deze handleiding eenige bloemen uitvoerig beschrijven, zullen er zich telkens nieuwen vormen van bladen en bloemen als van zelf aan onze fantasie voordoen, daar men hier vol-

strekt niet gehouden is om de natuur, maar enkel den goeden smaak te volgen.

Men neemt b. v. voor een bloem acht vierkante lapjes krip, vier centimeters lang en breed, altijd schuins geknipt, vouwt elk lapje dubbel toe, zoodat het een langwerpig vierkant wordt, legt aan de vouw een omwoeld (dit moet voor het doorschijnen altijd zwart zijn) fijn ijzerdraad er tusschen, dat aan beide kanten een weinig uitsteekt; vat dan het midden van het ijzerdraad en het krip tusschen duim en voorsten vinger van de linkerhand stevig vast, en buigt met de rechterhand de twee uiterste einden van het ijzerdraad met het krip tot elkander, terwijl men, dit doende, het lapje krip telkens naar beneden uitrekt, opdat er zoo min mogelijk ruimte in het blaadje kome, en rolt daarna de puntjes van het ijzerdraad met het krip ineen. Men heeft dan een rond blaadje, en kan nu aan die blaadjes den vorm geven dien men verkiest, b. v. spits aan de punt, omgebogen, of meer of minder langwerpig.

Als men nu al de acht blaadjes aldus gereed heeft, maakt men acht blaadjes iets grooter, b. v. vijf centimeters in het vierkant, en vormt die als de acht vorige blaadjes, maakt dan aan een steeltje een hartje van gitten, en plaatst daar eerst de acht kleine blaadjes regelmatig in het rond omheen, en daarna de acht grootere er verspringend achter, en bevestigt die alle stevig, door ze met een ijzerdraadje aaneen te binden.

De hartjes kan men in alle vormen maken, hetzij enkel een groote kraal, glad of geslepen, of fijn geslepen gitjes aan een zeer fijn ijzerdraadje geregen, en daarvan drie of meer boogjes naar verkiezing rond gebogen of puntig inéengerold. Eenige zwarte stijve draadjes aan de punten, half of geheel met bloemdeeg bestreken en in zwarte brillantine gedoopt, staan zeer fijn, evenals een langwerpige git met een kraaltje, aan een dubbel ijzerdraadje bevestigd; drie of vijf hiervan maken ook een goed hartje. De brillantine koopt men evenals de bloemzaden die bij het bloemenmaken tepas komen. Men kan deze

hartjes, evenals de bloemen, oneindig varieeren, en omwoelt het steeltje, als de bloem voltooid is, met krip of dun zwart papier. Eveneens kan men ook kleiner bloempjes maken, b. v. drie, vier of vijf blaadjes om een gitje; eenige zulke bloempjes tot een takje geschikt, staan heel lief en fijn.

De bladen maakt men evenzoo, hetzij rond of langwerpig en van de grootte die men verkiest, aan takjes van drie, vijf of meer blaadjes overlangs aan een steeltje bevestigd, en met zwart omwoeld. Wil men lange, spitse bladen maken, zooals voor leliën, zoowel voor de bloem als voor de bladen, dan maakt men eerst den vorm van ijzerdraad, en knipt een schuinen reep krip ruim zoo lang als het blad en drie maal zoo breed; vouwt deze overlangs in drieën, en bindt hem met een fijn draadje van boven toe en aan de punt van het ijzerdraad vast. Daarna keert men het om, zoodat het knoestje, 't welk zoo klein mogelijk moet zijn, naar binnen komt en trekt het krip over het blad, slaat dan het krip aan den achterkant van het blad over elkander, en rekt het naar beneden uit, waar het met de punten van het ijzerdraad ineengerold wordt; heeft men nu nog moeite, om het tot een geheel te krijgen, dan moet men het met een fijn draadje zoo onzichtbaar mogelijk benaaien. Ook kan men er in het midden overlangs kleine gitjes of kraaltjes op naaien, of eenige hier en daar regelmatig op het onderste gedeelte van het blad hechten, wat bij lelievormige bloemen ook zeer goed staat.

Hoewel men met dezelfde soort blaadjes oneindig verschillende bloempjes kan maken, zou het toch eentonig worden, zoo men die vormen niet eens variëerde. Voor een ander soort van bloemen neemt men een rondje van krip, d. v. vier centimeters in doorsnede, rijgt dit in het rond om, steekt den draad juist in het middeu, en haalt dien dicht, zoodat het een rosetje wordt, fatsoeneert dit, plooit den buitenrand en vouwt hem scherp toe, bevestigt een uitstekend hartje, een git of kraaltje in het midden, en doet er verder eenige blaadjes, rond of puntig, omheen, of voeg er één rond, wat grooter dan het eerste, ingehaald

achter. Ook kan men een schuinschen reep dubbel krip nemen, en die *en zigzag* inhalen, dat bij het inhalen ronde blaadjes vormt. Om een tak besjes te maken neme men een weinig zwarte watten, rolt die rond op een kort steeltje, omwoele dit met een dubbel lapje krip, binde het stevig vast, en omwoele het steeltje; zoo eenige bolletjes, tennaastenbij twaalf voor een tak, en kleine takjes van drie, vier of vijf. Men bindt ze stevig bij elkander tot bosjes van verschillende grootte, waarvan men een fraai geheel kan maken. Evenals de besjes, maakt men ook knopjes. Men schikke voorts een tak knopjes, losse of takjes bladen en bloemen zoo gracieus mogelijk bijeen.

Voor een ander soort van bloemen neemt men het toegevouwen vierkantje, (altijd alles schuins van draad) met de vouw naar beneden en de rafel naar boven, stijf om den duim van de linkerhand, trekt het aan de drie kanten bijeen, en bindt het met een draad vast, zoodat het een bolrond blaadje wordt; drie of vier zulke blaadjes, om een fijn git hartje, met den den bollen kant naar boven, bij elkander gevoegd, vormen ook een fraai bloempje; zoo ook twee zulke blaadjes met den bollen kant tegen elkander om een fijn git hartje geplaatst. Korenaren maakt men zooals op plaat 12 is opgegeven, maar natuurlijk moeten de naalden dan ook zwart zijn.

Ook kan men tot afwisseling er zwarte veertjes in aanbrengen, die men aan bosjes koopt; eer ze gebruikt worden, gaat men met den scherpen kant der schaar er langs, waardoor de veertjes meer uiteengaan en zich beter aan stukjes laten knippen, die dan hier en daar, in en bij de bloemen geplaatst worden.

Even goed als van zwart krip kan men deze bloemen ook van gekleurd krip maken, b. v. van lichtblauw of donkerrood voor een kapsel, licht- of donkerbruin of verschillend groen voor een muts of hoed.

Gekleurde bloemen van krip met verschillende nuances van groene bladen doen een uitstekend goed effect; fluweelen bladen zijn hiervoor bij uitnemendheid, geschikt die ook, plat gearrangeerd, zeer goed voldoen

voor een of ander handwerk, op laken of fluweel van een donkere kleur.

De fluweelen bladen kan men zeer goed zelf maken; daartoe knipt men een stukje fluweel, tennaastenbij van fatsoen als het blad, datmen wil maken, maar altijd iets grooter; dan neemt men een lapje zwart gaas, of, zoo het licht fluweel is, wit, of gelijk aan de kleur van het fluweel; bestrijkt dit met gom, niet te nat, maar juist zoo, dat het goedt houdt tegen de achterkant van het fluweel, zonder dat de gom zich aan de pluis daarvan mededeelt, plaatst een ijzerdraadje, op de middellijn van het blad, er tusschen, en hecht de beide stoffen accuraat op elkander. Men moet vooral zorgen dat het fluweel niet plet; als het droog is, neemt men een fijne breinaald, maakt de punt daarvan heet, en teekent daarmede de aren in het blad; de naald moet niet gloeiend, maar heet zijn. Vervolgens legt men het patroon op het blad, en knipt het gaas en fluweel tegelijk tot den vereischten vorm van het blad, glad of uitgetand. Wil men bloemen van fluweel maken, dan vormt men, eer het plaksel geheel droog is, de bladen zooals men ze verlangt; takken van zulke bloemen en bladen, zelfs enkel van bladen, zijn bij uitnemendheid geschikt voor het toilet.

Bij enkele gelegenheden kan men bloemen en bladen ook versieren met goud- of zilverdraad, dat men bij de galonwerkers koopt; men maakt daarvan meer of minder uitstekende hartjes, korenaren met gouden of zilveren sprietjes, of naalden, bladen met dergelijke aren enz. Daartoe prikt men een gaatje halverwege of op drie vierden van het blad, steekt daar den draad door en, en buigt de beide einden onder aan het blad bijeen. Op dergelijke wijze kan men alles naar verkiezing garneeren.

SPATWERK OP VERSCHILLENDE MANIEREN TOEGEPAST.

Het spatwerk is evenals het lederwerk sedert eenigen tijd bekend, en vooral zeer geschikt voor kleine zaken, zooals toiletkussens, werktaschjes enz., die, met rood, blauw of een andere sprekende kleur opgemaakt zeer voldoen; maar voor groote voorwerpen, bijv. coins, canapé-kussens en dergelijke is het werk te eentoonig en niet sprekend genoeg. Echter kan men het met eenig overleg en goeden smaak, vooral als men teekenen kan, tot een fraai en alleraangenaamst handwerk maken, wanneer men het op de volgende verschillende wijzen toepast.

Een eerste vereischte bij het spatwerk zijn de takken van bloemen en bladen. Daartoe verzamele men te voren sierlijk en fijn groen, varens, mos en takjes (in het bosch ziet men b. v. in het wild, tusschen het gras, veel fijngetakte groene bladveeren) en spreidt dit alles uit tusschen een boek of ongelijmt papier. De takjes moeten doorzichtig zijn; geen twee of drie blaadjes aan elkander, maar alle los; men legt ze zoo sierlijk mogelijk neer, om later een bevallig geheel te vormen. Als men nu van deze gedroogde zaken genoeg voorhanden heeft, groote en kleine takjes, kan men aan het werk gaan.

Men neemt daartoe een stijf gevuld kussen, en speldt daar de stof op, die men wil bewerken. Is de lap te groot voor het kussen, dan spant men ze op een plank van zacht hout of op dik en stevig bordpapier, en zorge een menigte kleine speldjes bij de hand te hebben, om de lap en later de takjes goed mede vast te steken. De stof kan verschillend zijn: wit katoen-fluweel is het beste, maar laken, fijn flanel, engelsch leêr, alpaca zijde en vele andere stoffen kunnen er goed voor

dienen. Men knipt het fatsoen dat men maakt, b. v. een werktaschje, geeft met potlood de drie verschillende vakken aan, en plaatst zoo smaakvol mogelijk de verschillende gedroogde takjes er op, hetzij als een ovaal kransje, of als een bloempje in het midden met vier hoeken op de punt, of een bij elkaar geschikt bouquetje; voorts steekt men elk steeltje en puntje met een speldje vast, zoodat alles goed aan de stof sluit en niet opwipt. Als men daarmede gereed is, wrijft men op een schoteltje een groote hoeveelheid O. I. inkt, neemt een schoon kammetje (het best is een met een steel, dat men voor dit werk houdt), alsmede een zuiver nagelschuiertje; maakt dit laatste nat met de gewreven O. I. inkt, houdt het kammetje boven de met takken en blaadjes belegde stof, en bespat, met het vochtige schuiertje langs de kam gaande, gelijkmatig het geheele werk met fijne spatjes. Hierbij moet men zorgdragen dat het schuiertje juist goed van vocht zij, want is het te droog, dan spat het niet, en is het te nat, wat erger is, dan spat het te grof en vloeit ineen. Daarom legt men naast het werk een papier, waarop men telkens, na het schuiertje op nieuw vochtig gemaakt te hebben, even probeert of de spatjes fijn en goed zijn. Ten tweede moet men telkens zien of er ook door het langdurig spatten druppeltjes aan het kammetje hangen, 't geen als er een afviel op het werk een leelijke spat zou geven. Bij sommige stoffen (men moet maar eerst op een staaltje probeeren of het noodzakelijk is) dient men, na een eerste laag gespat te hebben, die eerst te laten drogen, eer men het voor een tweede keer bespat. Men doet het zoo dikwijls over, tot het de verlangde nuance heeft, die men naar verkiezing kan variëeren: b. v. als het een ovale of ronde krans is, legt men op het middenvak tot op de takken een papier, en spat dan op nieuw den buitenkant donkerder. Als het spatten gedaan is, haalt men er voorzichtig al de speldjes uit, neemt de takjes en blaadjes er af en het werk is voltooid. Het opgespannen te drogen, is des te beter. Men moet bij dit werk altijd in het oog houden dat het met drogen lichter van kleur wordt. Ook moet men eenige schoone lappen bij de hand hebben om er de handen, de spelden enz. aan af te

vegen, daar de laatste anders stroef en voor een volgenden keer onbruikbaar zouden worden.

Dit is nu de behandeling van het bekende en eenvoudige spatwerk; maar men kan dit nu ook op vele manieren variëeren. B. v. men neemt een lap goudgele stof, en speldt daar korenaren op, hetzij oude, die niet meer dienen kunnen, of uitgeknipte van stevig papier, dat nog wel zoo goed is, bevestigt ook vooral de kafnaaldjes terdeeg, zoodat de fijne sprietjes goed zichtbaar uitgespreid blijven, en voegt er ook haver en vlas tusschen. Als nu alles geregeld geschikt en goed gespeld is, bespat men het werk met Sepia, dat zich, als het voltooid is, voordoet als goudgele aren op goudstof; dit staat bijzonder fraai, evenzeer als lichtgroen tot grondstof van de kleur der bladen, en bespat met O. I. inkt of Sepia, zoodat de grondkleur brons, met groene bladen wordt. Daarna teekent men voorzichtig, opdat het niet vloeie, met donkerder groen de aren in de bladen, 't geen zeer voldoet.

Bij uitnemendheid fraai is het werk met kleuren op wit fluweel of alpaca, dat veel zorg vereischt en net behandeld moet worden, en waarbij eenige kennis van teekenen noodig is. Kan men niet zelf een bouquet of eenige losse takken teekenen, of van verschillende bloemen en bladen bij elkander schikken, dan neemt men een plaat; twee van dezelfde is nog beter; gewone prenten zijn dikwijls zeer goed van omtrek, en de verdere behandeling ligt toch geheel aan de vervaardigster. Men kieze daarvoor geschikte platen, die los en bevallig zijn. Patronen van geweven antimacassers zijn er dikwijls zeer geschikt voor; men legge die op een dubbel vel papier op een wollen lap en prikke al de omtrekken fijn door; dan heeft men de beide patronen tegelijk. Men knippe voorts van de eerste eerst alles uit wat groen is, steeltjes, blaadjes en knopjes, alles, maar zoo zuiver dat men de plaat en de uitknipsels beide later ongeschonden kan gebruiken; de tweede plaat houdt men voor model, om met het knippen en plaatsen van een en ander niet in de war te geraken. Zijn er bladen of takken die niet in zijn geheel kunnen blijven, dan knipt men die nog eens van gewoon papier uit,

en bedekt nu de stof geheel met de plaat, zoodat alleen dat wat groen moet zijn onbedekt blijft. Is het papier van de plaat op zij ontoereikend, dan legt men er andere reepen naast, hecht alles nauwkeurig met kleine speldjes overal vast, en vergete niet dat alles goed op de stof moet sluiten. Al wat men nu lichter groen wil hebben dan het overige, bedekt men ook, b. v. van het blad de eene helft donkerder dan de andere, de eene tak lichter dan de andere; wat nu onbedekt is bespat men eerst met een goede laag groen, ligt dan hetgeen men lichter groen wil hebben op, en bespat nog eens het geheele blad. Daardoor krijgt men aan de eene zijde, tweemaal bespat zijnde, een veel donkerder tint; ook kan men met groote bladen de eene plaats veel sterker spatten, en zoo van zelve de nuances er in brengen. Men heeft b. v. een blad als N° 13 op plaat 24, dat een omgekruld blad voorstelt, knipt daarvan twee gelijke patronen, waarvan men het eene heel laat, en het andere in drie stukken knipt, zooals de lijnen aanduiden. Eerst ontbloot en bespat men de punt N° 1, die het donkerste moet zijn, daarna den eenen kant, dus N° 1 en 2, en eindelijk het geheele blad; dit schijnt heel omslachtig, maar inderdaad gaat het tamelijk vlug, en bij eenige oefening (men moet zich, evenals bij de meeste zaken, door een eerste mislukking niet laten afschrikken) is het een aangenaam en smaakvol werk.

Het kiezen der kleuren is natuurlijk een hoofdzaak; men neemt er goede waterverf voor. Blauw (pruss. bleu) en geel (guttegom) — misschien weet ieder dit wel — geeft fraaier kleur dan stukjes groen; wat meer of minder van elk, maakt het geelgroen of blauwgroen, en hiervan moet men ook vooral partijtrekken bij dit werk. Het rood is verschillend: vuurrood is vermiljoen, dat, met guttegom vermengd, oranje wordt; rozerood moet altijd carmijn zijn, waarvan de poeder, die men aan kleine stukjes koopt, met zeer weinig gom vermengd, gewreven wordt. Wil men het rood donker en paarsachtig hebben, dan doet men er wat blauw door, want rood en blauw is pensé of lilas; daarvoor kan men florentijnsche lak gebruiken. Voor lichtblauw neemt man cobaltblauw, voor

hooggeel heel weinig (bijna niets) vermiljoen door het geel; dit zijn de voornaamste en beste kleuren, die men er voor kan gebruiken.

Het spreekt van zelf, dat men in de keuze der bloemen voorzichtig moet zijn. Volle rozen en alle volle bloemen in het algemeen zijn niet aan te raden, tenzij men er later veel in teekent; maar bloemen, zooals vooral witte lelien, convolvulus, klokjes, klaprozen, primula veris, losse rozen enz. zijn zeer geschikt.

Als nu al het groen gespat is, neemt men b. v. alles wat rood moet worden weg, en handelt met de bloemen evenals met het groen, nadat men eerst zorgvuldig het groen en al het andere bedekt heeft; zoo handele men vervolgens met elke verschillende kleur (men zorge vooral het werk niet te veelkeurig te maken). Als nu de bouquet gereed en gespat is, neemt men alles weg en bedekt op nieuw nauwkeurig alles wat gekleurd is, geen fijn sprietje of steeltje, maar vooral de witte bloemen niet te vergeten, die men slechts met het papieren patroon bedekt behoeft te houden en daardoor uitgespaard blijven. Als alles nu zorgvuldig bedekt is, bespat men het geheel met O.-I. inkt zorgvuldig en gelijkmatig over. Men kan ook de grondstof wit laten, maar dan kan men kwalijk witte bloemen er in nemen, die juist bij uitnemendheid voor dit werk geschikt zijn. Als men er nu al die papieren modellen voorzichtig afgelicht heeft, moet men, als het werk geheel droog is, overal fijne aartjes in teekenen; in de witte bloemen met grijs, en de bladen hier en daar met donkerder aartjes. Dit hangt overigens geheel van het talent van de werkster af. Men kan de patronen tusschen een oud boek of tusschen gladde plankjes drogen, en ze meermalen gebruiken.

Het Boetseeren.

Het maken van vruchten of andere voorwerpen van was is een kunst, die reeds van vroeger eeuwen dagteekent. De geschiedenis leert ons dat hooggeplaatste en aanzienlijke vrouwen er zich mede bezighielden, en sommigen er zelfs zeer in uitmuntten. Daar deze schoone kunst tevens zeer aange naam is om te beoefenen, zal een duidelijke en nauwkeurige beschrijving zeker velen niet onwelkom zijn.

De vormen er voor vervaardigt men naar natuurlijke vruchten, en men neemt er zooveel mogelijk de schoonste voor, die men kan krijgen. Men past de vrucht eerst in een spanen doos, die zoo groot moet zijn dat er rondom een paar duim ruimte overblijft. Dan neemt men fijngestampt en gezift gips, dat men bij de stucadoors kan koopen, en vermengt daarvan de noodige hoeveelheid met water tot een pap, bestrijkt de doos en de vrucht met olie, en giet de doos bijna halverwege vol met het gips. Daarna plaatst men, zacht drukkend, de vrucht overlangs halverwege in het gips, en drukt tevens drie of vier ronde houtjes of pennetjes, ook met olie bestreken, ter diepte van een erwt rondom de vrucht in het gips. Dit alles moet schielijk geschieden, want het gips wordt spoedig hard, en is dan niet meer te behandelen of weer vloeibaar te krijgen. Vervolgens neemt men de houtjes er uit, en als het nu goed hard is, maakt men op nieuw een pap van gips met water, bestrijkt het hard geworden gips in de doos met olie, ook de drie of vier kuiltjes, en giet de doos verder vol tot een paar duim boven de vrucht; de kuiltjes loopen dan ook vol, en dienen later om de twee deelen van den vorm goed in elkander te doen sluiten. Als alles nu goed hard is, neemt men het voorzichtig uit de doos, en haalt de vrucht er uit, waarna men den vorm bestrijkt met een gewoon vernis van wijngeest; dit is echter niet bepaald noodzakelijk. Ten overvloede maakt men op de beide deelen van buiten een doorloopende streep, om dadelijk te weten hoe de beide stukken op elkander passen.

Wanneer men nu den vorm gaat gebruiken, legt men dien ongeveer tien minuten in het water, en bestrijkt hem van binnen met olie, giet, na hem eerst goed afgedroogd te hebben, de eene helft nagenoeg vol met was, plaatst er schielijk de andere helft op, keert het geheel om, zoodat het gesmolten was in de andere helft loopt, beweegt het heen en weer in alle rigtingen, en plaatst den vorm gedurende een kwartier omgekeerd op de tafel. Nadat het was bekoeld en hard geworden is, neemt men de wassen vrucht er voor zichtig uit.

Ook kan men boven in den vorm een gaatje open laten door er, eer het gips hard is, een klein pennetje in te steken tot op de vrucht. Dit dient om, wanneer de vorm geheel met was beloopen is, het overtollige er uit te laten loopen, en bespaart veel was. Men houde, onder het schudden en ronddraaien, den vinger op het gaatje. Den vorm kan men ook in koud water leggen om te bekoelen; en als nu het was hard en de vrucht er uit is, vult men het gaatje aan, door er weer wat was in te laten loopen, houdt er dan den vinger tegen, en de vrucht met het gaatje naar beneden, tot het was stijf is geworden. Al wat men aan de geboetseerde vruchten doet, hetzij men iets er afsnijdt, haar doorsnijdt of er gaatjes voor steeltjes in maakt, moet met een warm mesje of priem gebeuren.

Bij het smelten van het was neme men de volgende voorzorgen in acht: het was moet smelten, maar vooral niet koken en dus op een zacht vuur of in een potje op kokend water gezet worden, en moet vooral zuiver zijn. Men doet door gele was een achtste deel schapenvet, en door witte een weinig venetiaansche terpentijn, opdat ze niet al te hard zij; voorts zorge men dat er geen schuim op is, en late het eerst een weinig bekoelen eer men het giet. Voor elke kleur neemt men een potje of pannetje met een tuitje; voorts neemt men een kom met water bij zich, en telken eer men gaat gieten, laat men een paar droppels was er in vallen, dat oogenblikkelijk stolt, en men kan over de kleur oordeelen, of ze lichter, donkerder of van een andere tint moet zijn, al naar het noodig is voor de vrucht, die men wil maken.

HET KLEUREN VAN HET WAS OM TE BOETSEEREN.

Het kleuren van het was geschiedt door er een weinig zeer fijn gewreven verfstof door te roeren. Somtijds gebruikt men gele, soms witte was; ook zijn er wel vruchten, waar bij men van beide gebruik maakt. De verfstoffen moeten tot een zeer fijn poeder gewreven worden, zoodat er volstrekt geen korreltjes in blijven. Men kan dit in een dun doekje doen en daarmede door het gesmolten was roeren tot het de vereischte kleur heeft; ook kan men de verfstof in terpentijn oplossen, zooals bij de abrikozen is opgegeven, en daarvan zooveel door het was doen als noodig is.

VERSCHILLENDE VRUCHTEN ENZ. OM TE BOETSEEREN.

Appelen en Peren. Deze worden gemaakt van een mengsel van gele en witte was, waardoor men een weinig groen, spaansch- of chromaatgroen, doet. Men kieze de kleur daarvan naar de soort van appelen of peren die men wil maken; ook kan men er soms enkel gele was voor gebruiken. Wil men b. v. renetten maken, dan mengt er wat bruin door, en altijd een weinig venetiaansche terpentijn, opdat het niet te broos zij; voor prinsessenobels neemt men voor het grootste deel witte was, met een weinig licht chromaatgeel er door. De meeste appels zijn aan een kant rood gekleurd; deze kleur brengt men er met een penseel met carmijn in fiksche streken op, nadat men de vrucht, koud en stijf

zijnde, even vochtig heeft gemaakt; men kan haar dan op die plaats even boven het vuur verwarmen om de kleur er op te bevestigen. Het was mag echter vooral niet smelten; hoe meer men in alles de natuur volgt, des te beter zal men slagen. Onderaan steekt men er het kruisje van een kruidnagel diep in, en bovenaan een steeltje, hetzij een echt of nagemaakt. Voor beide boort men met een warm stifje er een gaatje in.

Perziken. Hiervoor neemt men twee deelen witte en een deel gele was, en voorts zeer weinig groen er door; als de vrucht koud en stijf is, geeft men, evenals bij de appelen, aan den eenen kant er een rood kleurtje aan. Ook kan men poeder van carmijn in een doekje doen en daarmede de vrucht zeer behoedzaam kleuren, waarna men met den vinger het rood er zacht uitloopend inwrijft en er in bevestigt door de vrucht even te verwarmen. Vervolgens knipt men grof breikatoen of witte wol tot een zeer fijne stof, wentelt daar de vrucht in, en wrijft het er met den vinger overheen. Dit bootst het donzige van de perzik volkomen na. Men kneedt met de vingers een steeltje van bruin was, en steekt het er, evenals bij de appelen en peren, in.

Abrikozen. Doe hiervoor een weinig guttegom en best fijn vermiljoen, van beide evenveel, in een fleschje met terpentijn, schud dit terdege, tot het geheel opgelost is, en doe hiervan zooveel door het was tot het hoog genoeg van kleur is.

Sinaas- en Oranjeappelen maakt men van dezelfde bestanddeelen.

Noten. Ook hiervoor gebruikt men hetzelfde mengsel, maar men doet er een weinig groen door; ze worden niet in één stuk, maar in twee deelen gegoten, die men later nauwkeurig op elkander hecht. Wil men, ze liever in eens gieten, dan gaat men, als de noot geheel gereed is, met de punt van een warm mesje langs de middennerf, opdat die diep en scherp worde.

Blauwe Pruimen. Hiervoor neemt men gele was met een weinig ivoorzwart, tot het een goede kleur heeft. Als de pruimen gemaakt zijn, bepoedert men ze rondom met een fijn doekje met donker blauwsel er in.

Druiven. Deze en dergelijke kleine vruchten worden niet gegoten, maar met de hand gevormd. Men neemt klei of fijne pijpaarde, met water vermengd, en maakt daar kleine ronde bolletjes van, van verschillende grootte, steekt in elk een dun ijzerdraadje, dat van boven even omgebogen, en dan weer met klei bedekt wordt, en doopt ze in hetzelfde mengsel als dat voor de blauwe pruimen. Ook kan men hiervoor nemen bruine harst, een zesde deel gele was en een weinig pik, en dit zachtjes smelten. Terwijl het opstaat, wentelt men één voor één de druiven er in, en draait ze in de rondte, tot de compositie hard is, opdat er geen druppel onder het verstijve aan blijve hangen. Daarna doet men donker blauwsel in een fijn doekje, en bepoedert de druiven daarmede, waardoor dat waas er op komt, 't welk de druiven zoo schoon maakt. Men doopt de steeltjes even in groen was, en schikt ze tot een tros, grootte en kleine dooreen, zoo natuurlijk mogelijk, eerst aan kleine bossen en daarna deze weer aan den hoofdsteel, die met groen bloemenpapier omwoeld wordt. De uiterste steel kan men ook in groen was doopen.

Kersen en Morellen maakt men evenals de druiven, maar geeft er een eenigszins langwerpig platten vorm aan; men neemt er voor meerendeels witte met zeer weinig gele was, met carmijn vermengd. Men wrijft ze, als ze goed hard zijn, met de hand tot zij glimmen, en boort er met een warme priem een gaatje in, waarna men er een natuurlijken steel in steekt, dien men er met een warm mesje in bevestigt; deze steel kan men ook even in groene was doopen.

Aardbeziën Hiervoor neemt men witte en een weinig gele was, met een weinig carmijn vermengd. Als ze gegoten zijn en hard geworden, hecht men er een groen sterretje op, en steekt er een kort steeltje in.

Frambozen maakt men van witte en een weinig gele was, en steekt er, evenals bij de aardbeziën, een kort steeltje en een groen sterretje in. Voor roode frambozen vermengt men carmijn met vernis, en bestrijkt ze daarmede met een penseel; vooral voorzichtig, opdat de verheven bolletjes goed zichtbaar blijven.

Meloenen. Om den vorm hiervan fraai en goed te maken, moet men een meloen nemen met ruwe schil. Een spanen doos er voor te vinden, zal misschien moeielijk zijn, maar neemt dan een reep bordpapier of blik die de vereischte hoogte heeft, en bindt dien, met een stevig touwtje van boven tot onderen omwonden, vast tot een ronden ring, plaatst dien op een plank, bestrijkt een en ander met olie, en legt om de verbinding van het plankje met den rand een dijkje van zand of klei; dit kan men ook voor kleiner vruchten doen. Voorts plaatst men den meloen niet op zij, maar overeind, en giet den vorm zooals hiervoor is opgegeven. Als de tweede helft gegoten wordt, houdt men het steeltje rechtuit in de hoogte, tot de gips stijf is; dit geeft dan meteen een uitweg voor het overtollige was bij het gieten, want voor deze vrucht is toch al veel was noodig. Men neemt er gele was voor, met groen vermengd; bij mislukking kan men ook hier, evenals bij alle vrucht, het was opnieuw smelten. Is de meloen gereed, dan verwarmt men den steel weer, tot die buigzaam is, en geeft er den natuurlijken vorm aan. Ook hierop kan men met een doekje met groen, donkerder, lichter of geler, als de grondkleur is, hier en daar op den meloen poederen, waartoe men die eerst verwarmt. Het is zeer goed ook hierin een vrucht tot model vóór zich te hebben.

Om vormen voor halve vruchten te maken. Hiertoe giet men eerst er een laag gips, plaatst daar, met den platten kant even ingedrukt, de met olie bestreken vrucht in, en giet daarna de andere helft er boven op. Maakt men nu b. v. *een halven Citroen*, waarvoor men één deel gele en twee deelen witte was dooreenmengt, dan giet men eerst een laagje op het platte deel er van; als het nagenoeg hard is, snijdt men met een puntig mesje het buitenste randje schuins weg, neemt dan een ander preparaat van twee deelen gele en één deel witte was, giet daarvan de noodige hoeveelheid in den ronden vorm, doet er de andere helft gesloten op, keert het spoedig om en keert en wendt het bij herhaling. Het onderste platte deel moet nog niet geheel hard zijn, als de andere helft gegoten wordt, voor het samenhechten; vervolgens laat men het

goed koud worden. en als de vrucht er uit is, wrijft men het opengesneden gedeelte met een wollen lapje glad, en teekent in de rondte, even binnen de schil, een wit rondje met kremnitser wit.

Een half Ei. Dit giet men in drie deelen; den vorm naar een half doorgesneden hardgekookt ei genomen hebbende, giet men op den platten kant, in de even zichtbare holte, eerst den dooier van gele was en als het noodig is, een paar druppels van in terpentijn opgelost vermiljoen en guttegom er door. Als dit hard geworden is, giet men van witte was, met een paar druppels geel, er het randje om, en eer dit geheel hard is, evenals bij den citroen, de tweede helft.

Voor een geheel ei neemt men ook witte was, met zeer weinig geel en zoo weinig mogelijk bruin er onder. Als dit uit den vorm komt, bepoedert men het eer het geheel stijf is, met zeer fijne gips in een doekje, wrijft dit er met de vingers in, en bepoedert het dan nog eens. Men moet het ei niet te dun maken, want het moet niet doorschijnend zijn.

Een halve gepelde Noot. Als men hiervoor den vorm wil maken, drukt men eerst de helft met de bruine schil tot boven aan den rand in het gips, en giet daarna het geheele bovengedeelte vol. Het gieten van was moet in tweeën geschieden: eerst de bruine helft van de kleur der noten, waarvan men den halven vorm geheel laat beloopen tot boven aan den rand. Wanneer dit hard geworden is, handelt men met het gele was evenzoo bij de andere helft, zijnde het gepelde gedeelte; en als dit goed tot aan den rand beloopen is en bijna gestold, drukt men beide gedeelten op elkander en laat ze goed koud worden.

Daar nu voor verschillende vruchten de behandeling en bereiding van het was hierboven beschreven is, zullen de overige gemakkelijk zijn na te maken; men zorge maar altijd, alles wat los moet laten eerst met olie (gewone slaolie) te bestrijken, en waar men hier of daar een ongelijkheid aan de vrucht vindt die misstaat, deze met een warm mesje weg te nemen en bij te werken.

Omdat schier bij elke vrucht min of meer groene was noodig is, moet men zorgen, dit, evenals bruine was, altijd bij de hand te hebben;

ook moet men bij het maken van de gipsen vormen vooral altijd om de sluitpennetjes denken.

Groene bladen. Als de vruchten bij elkander geschikt worden in een mandje of iets dergelijks, plaatst men er hier en daar groene bladen tusschen, waarvoor men bladen van doek of papier neemt, niet al te donker maar verschillend van kleur; ze moeten vooral sterk geaderd zijn. Als nu het groene was goed heet is (nooit kokend), haalt men er het blad vlug door; hoe warmer het is, hoe dunner de laag was er op komt, daardoor behoudt men de aderen in de bladen. Men draait het blad in alle richtingen terwijl het stolt, en eer het geheel opstijft, buigt men het hier en naar om, of hol, zoodat het zooveel mogelijk op een natuurlijk blad gelijkt. Mocht er aan de punt een druppel of een te dikke rand komen, dan neemt men dien er voorzichtig met een mesje af en houd het blad opnieuw even met den verkeerden kant boven een kool vuur, waarna het was zich dadelijk weer tot een gelijke laag oplost. Men kan er hier en daar ook bruin poeder of stof van groene wol op strooien, en er zoodoende veel nuances in brengen. Deze manier om de bladen te bereiden is ook zeer geschikt voor gemaakte bloemen; men neemt natuurlijk ook daarvoor groene verf van verschillende nuances.

Wijze om oude bloemen te vernieuwen.

Al wat tot sieraad gedragen wordt, behoort er ook goed uit te zien; maar hoe dikwijls gebeurt het, dat de bloemen van een hoed, muts of kapsel gekreukt en vuil zijn geworden, terwijl men ze dikwijls met weinig moeite als geheel kan vernieuwen.

Men kan somtijds een voorliefde voor een bouquet hebben of het

seizoen kan te ver gevorderd zijn om die bloemen door nieuwe te vervangen; wanneer de bloemen echter vuil of geheel verkleurd zijn, doe men er maar geen moeite aan, daar dit te vergeefs zou zijn. Zijn de groene bladen als met stof bedekt, dat er niet afgeveegd kan worden, 't geen dikwijls het geval is, de knopjes en fijne takjes geknakt, de randen der bloembladen uitgerafeld, of hier en daar een weinig vuil geworden, dit een en ander kan men als geheel vernieuwen.

Men neemt den tak uiteen, en elk deel onderga eene kleine bewerking.

Als het fijne Fransche bloemen zijn, zijn de groene bladen meest gecireerd, d. i. met een zeer dunne laag was bedekt, hetgeen die bladen juist zoo fraai maakt, maar tevens spoedig stof doet aannemen, vooral op de ingedrukte aren. Men houde ze dan even boven een kool vuur; de was smelt dadelijk, en een oogenblik daarna, als het wassen bekleedsel weer koud en stijf is, zijn de bladen weder als geheel nieuw. Zijn ze hier of daar omgevouwen of gekreukt, dan moet men met de bloementang eer ze weer opstijven er den gewenschten vorm aan geven. Men zal ondervinden dat dit een bewerking is, die de geringe moeite dubbel beloond. Aan geknakte steeltjes, dat bij rozenknopjes vooral veel het geval is, voege men een dun ijzerdraadje er naast, en omwoele het opnieuw met een reepje groen of bruin papier of met een schuinsch reepje gaas, zooals het geweest is, maar men moet vooral zorgen dat de stelen niet dik worden. Van de bloembladen moeten met een scherpe schaar behoedzaam al de buitenste randjes afgenomen worden; echter vooral niet meer dan hoognoodig is. Bij volle bloemen, zooals rozen, kan men zonder hinder hier of daar, als het noodig is, wel een geheel blad uitknippen. Als alle knopjes, blaadjes en bloemen aldus behandeld zijn, schikt men den tak weer opnieuw. Kan men een en ander doen zonder den tak uit elkander te nemen, en met de bloementang de steeltjes hier en daar waar het noodig is weer rechtbuigen, dan is dit natuurlijk te verkiezen.

Bouquetten van bloeiende grassen en veldbloemen.

Een mandje of vaas met bloeiende grassen en hier en daar een klaproos, korenbloem en madeliefje er tusschen, is des winters een waar sieraad, aangenaam om te maken, en blijft zeer lang goed.

Zeker denkt menigeen wat voor fraais is nu aan gras, en ik moet bekennen, spreken wij van gras, dan denken wij veeltijds slechts aan die lange, smalle, spitse, groene bladen, waarin boterbloemen, kransjes en klaver de hoofdrol spelen; en hoe schoon het ook op zichzelf kan zijn, wanneer het frissche groene veld, als de wind er over speelt, zich zacht golvend aan ons oog vertoont, hoe verkwikkend dit gezicht soms moge wezen, het gras op zichzelf bezit toch weinig aantrekkelijks; doch ik bedoel hier het bloeiende gras, dat niet gemaaid wordt en tijd heeft om tot zijn vollen groei te komen en te bloeien, met pluimen of aren in verschillende vormen en kleuren.

Tarwe, rogge, haver, gerst, mais, helm en riet behooren allen tot de grassen; in het wild worden in ons land meer dan honderd grassoorten gevonden; zij zijn kenbaar aan de strooachtige stengels (halmen), en zijn meest grauw, groen, geel of bruinachtig, zelden bont gekleurd. De fraaiste en meest verschillende soorten vindt men tusschen de korenvelden in Juni en Augustus.

Zeker zal niemand, die een weinig gevoel voor natuurschoon bezit, een korenveld voorbijgaan, zonder de pracht er van op te merken en te bewonderen, versierd, als het veelal is, met klaprozen en korenbloemen. Wanneer wij zulk een veld van naderbij beschouwen, zal ons oog die bloeiende grassen vinden, waarvan ik spreek: die getakte pluimen, zoo

fijn uitgespreid, en zoo oneindig verschillend van vorm en kleur. Men kan ze zeer gemakkelijk verzamelen, en moet ze overeind plaatsen om ze te bewaren, opdat ze zooveel mogelijk uitgespreid drogen; hangt men ze ten onderste boven, dan sluiten ze zich te veel. Het is ook zeer aan te bevelen en een zeer aangename bezigheid, om, tusschen de bladen van een daartoe bestemd boek, alle mogelijke soorten te verzamelen en te bewaren.

Om nu een vaas met deze bloeiende grassen te versieren, doet men wat droog zand onder in, waarin men ze kan schikken, zonder dat ze te veel op elkander vallen. Eerst maakt men dunne bosjes, van elk soort een weinig bijeengebonden, wat meer toon aan de bouquet geeft. Men plaatst de grootste in het midden, en de kleinere er afloopend omheen schikt er daarna een paar klaprozen, korenbloemen en madeliefjes tusschen, maar vooral niet te veel; enkel eenige klaprozen staat ook zeer goed. Voor spits toeloopende vazen is zand onnoodig.

Wil men er een bloemenmandje mede vullen, dat daar zeer geschikt voor is, dan hecht men met lijm eerst wat mos er onder in, knipt de halmen op de behoorlijke lengte af, natuurlijk niet zoo lang als voor een vaas, en bindt ze ook aan verschillende bosjes, die weer van onderen met lijm in het mos vastgestoken worden. Het mos wordt zoodoende wel bijna geheel bedekt, maar men heeft daardoor het geregeld schikken geheel in zijn macht. Men voegt er hier en daar eenige veldbloemen tusschen. De grassen zijn veelal geel of groenachtig, waarom ze in een bruin of donker mandje het best staan; dit is zelfs allerliefst en kan voor een gracieus cadeautje dienen.

Middel om natuurlijke bloemen voor altijd goed te houden.

Maak een groote kom frisch, helder gomwater. Hecht elke bloem met den steel aan een draad, en doop ze geheel in de kom, span een lijn en hang daar de bloemen ten onderste boven aan, zoodat ze elkander volstrekt niet raken, zorg dat er geen stof op kan komen en laat ze goed drogen. Herhaal deze bewerking nog driemaal, geheel op dezelfde wijze, en gij zult de bloemen met een dunne gekristalliseerde laag overdekt zien, die de schoonheid er van niet beneemt, maar de lucht belet om hare prachtige kleuren te verminderen.

Op de meeste bloemen kan men deze bewerking met goed gevolg toepassen.

Manier om geplukte bloemen lang goed te houden.

Plaats de bloemen in een vaas, met een luchtig, koud zeepzopje gevuld, dat minstens om de drie dragen ververscht moet worden. Neem elken morgen de bloemen er uit, zet ze eenige minuten in versch, zuiver water, besprenkel ze zeer licht en fijn, en laat ze ten onderste boven uitdruipen, opdat er niet te veel water in blijft; daarna plaatst men de bloemen weer in de vaas, en blijven ze zeer lang goed.

De kunst om bloemen te schikken.

Het is niet voldoende, als men een bouquet maakt, de bloemen bijeen te vatten zooals het valt, maar de goede smaak komt ook daarbij, vooral bij gemaakte bloemen, zeer te pas.

Een der voornaamste regels tot het schikken van een bouquet of bloemenmandje is, dat men de grootste en fraaiste bloemen in het midden plaatst; vervolgens de kleinere, en daarna de fijne bloemen buiten om; intusschen voegt men hier en daar, onder de groote en middelsoort uitstekende, eenige fijne en kleine bloemen, opdat de bouquet zich los en bevallig aan ons oog voordoe. Ook moeten de kleuren der bloemen met smaak gekozen worden.

Men moet nooit twee hoofdkleuren bij elkander plaatsen, die niet harmonieeren, bijv. vuurrood met oranje of blauw, veel hooggeel staat in een bouquet nooit goed. Zijn de voornaamste bloemen van de bouquet rood, dan plaatse men er zachtgeel, agaatkleur, wit of lichtblauw omheen. Zijn de voornaamste bloemen zachtgeel als de theeroos, dan plaatse men er lilas, pensé, donkerrood en wit omheen. Zijn de voornaamste bloemen violet, schik er lichtgeel of oranje, wit of rose om. Zijn de voornaamste kleuren van de bouquet rose, plaats er dan wit, lilas, donkerrood en lichtblauw omheen.

Het donkergroen plaatse men bij de lichte, en het lichtgroen bij de donkere bloemen. Dubbele bloemen schikke men bij voorkeur in het midden, en enkele aan den kant; zoo ook de geschakeerde bloemen tusschen de effen kleuren.

Balbouquetten moeten een platten vorm hebben en dicht in elkander geplaatst zijn. Bruidsbouquetten zijn altijd geheel van witte bloemen, veel oranjebloesems, witte rozen of camellias, en verder fijne witte bloemen, met wat fijn groen er tusschen. Zij moeten, evenals balbouquetten, in een wijden koker met afhangende kant en uitgeslagen rand besloten, en met een wit satijnen strik versierd worden.

Het drogen van bloemen en planten.

Het verzamelen van gedroogde planten en gewassen is eene bezigheid, die niet alleen door kruidkundigen met een wetenschappelijk doel verricht wordt, maar ook velen, in meerderen of minderen omvang, tot uitspanning strekt, en in alle jaargetijden eene aangename bezigheid verschaft.

Het verzamelen van planten moet bij droog weer geschieden, en de planten moeten zoo volledig mogelijk zijn.

Het drogen der planten geschiedt tusschen ongelijmd grauw, vloeiend papier, dat de vochtdeelen spoedig opneemt. Men legt eerst de plant of bloem zoo uit, dat al hare deelen zoo vlak mogelijk zijn uitgespreid, en niet te veel op elkander liggen; in dit laatste geval, vooral bij bloemblaadjes, plaatse men daartusschen afzonderlijke stukjes papier.

Elke plant wordt, tusschen twee vellen papier, onder een zwaar boek gelegd, en den volgenden dag in eene pers, waarin zij vier en twintig uren blijft, om daarna op den zolder verder te drogen. Men neme daartoe een pak van ongeveer tien planten, in dezelfde papieren, waarmede ze uit de pers gekomen zijn, en plaatse die tusschen twee houten

raampjes, eenigzins grooter dan het formaat van het papier, binde ze heel stevig toe, en hange ze op een drogen zolder op; dan zullen na verloop van drie weken, iets langer of korter al naar het weder is, de planten geheel droog zijn, en geschikt om bewaard te worden. Men kan dit onderzoeken door de planten aan te raken; zijn zij nog eenigszins vochtig, dan moeten ze wat langer tijd blijven hangen.

Het drogen tusschen houten raampjes is een minder omslachtige manier, van latere vinding, daar men vroeger het papier telkens moest verwisselen, waardoor de planten dikwijls beschadigd werden; slechts bij zeer saprijke planten is verwisseling van papier noodig,

Vetplanten moeten vóór het drogen eerst, met uitzondering van de bloem, een, twee of drie minuten, naar gelang van haren aard, in kokend water gehouden worden, opdat zij de bladen niet verliezen; waterplanten moeten eerst goed uitdruipen, alvorens men ze tusschen het papier legt; voor deze is een verwisseling van papier bepaald noodig.

Om de gedroogde planten te bewaren neemt men grof wit, gelijmd papier van groot formaat; zijn de planten grooter dan het papier, dan verdeelt men ze in twee of drie deelen. Bij elke plant schrijft men den naam, de groeiplaats, en den datum waarop ze gevonden is. Men moet ze op een droge plaats bewaren, en er wat kamfer tusschen strooien.

Wil men een eenigszins volledig herbarium hebben, dan is kennis van planten noodzakelijk, en moet de rangschikking naar een of ander kruidkundig boek geschieden; maar wil men de bloemen enkel drogen om ze te bewaren, dan is het vooral voor dames een aangename bezigheid, om die bloemen op stevig, maar fijn papier later tot een krans of bouquet bijeen te schikken en ze onzichtbaar, met een weinig gom, daarop te bevestigen. Zij kunnen dan ook dikwijls dienen tot een aangenaam souvenir aan plaatsen, die men bezocht, of aan personen, die men ontmoet heeft.

HET KLEUREN VAN DE VERSCHILLENDE STOFFEN VOOR KUNSTBLOEMEN.

Zooals reeds vroeger aangemerkt is, vereischt het bloemenmaken van doek zeer veel zorg. De grootste zwarigheid daarbij is echter het vormen der bladen, die tusschen twee in elkander sluitende machines, onder een ijzeren pers; de vereischte gedaante verkrijgen. Vele bloemen, zooals lelies en dergelijke, groene bladen enz. kunnen alleen daardoor bepaald den natuurlijken vorm bekomen; het aanschaffen van een en ander daarvoor zou, als men het vak enkel uit liefhebberij beoefent, de zaak nog al kostbaar maken. Echter zijn er genoeg bloemen, zooals rozen en andere, die met bollen en kreuken of plooien evengoed te maken zijn van doek als van papier. Ieder die dus het bloemenmaken van papier goed verstaat, zal ook hierin geene moeielijkheden ondervinden, maar integendeel bij welslagen meer en meer aangemoedigd worden, omdat de bloemen van stof tevens voor het toilet kunnen dienen, 't geen met die van papier, al zijn ze nog zoo fraai en natuurlijk nagebootst, niet het geval kan zijn.

Het bereiden en kleuren van de stof is een belangrijke zaak; men neemt daarvoor batist, nansoek of neteldoek, al naar de bloemen vereischen die men maken wil; het best is, om zulks bij eene fijne gemaakte bloem te vergelijken. Enkele bloemen vereischen stevig doek, dubbele daarentegen dunner en lichter stof; naarmate men meer met de zaak bekend wordt, wijst de weg zich ook daarin van zelf aan.

Het doek moet altijd helder zijn; stijft het op de gewone manier met zeer gelijk gekookte stijfsel, en wat beste blauwsel er door, of eerst in wat blauwsel en daarna in gomwater, naar verkiezing; doch vooral niet te blauw of te slap, maar altijd goed stijf. Men spant het doek op een raam om te drogen, en als het droog, stevig, gelijk en helder is, knipt men de bladen, zes of acht tegelijk. In de bloemenfabriek worden de verschillende bladen en bloempjes met een ijzeren vorm geslagen, doorgaans acht tegelijk; bij het knippen is dit misschien wat dik, en dan neemt men het doek wat minder dubbel, want ze moeten zuiver en flink en altijd schuins van draad geknipt worden. De beste verf, die daarvoor meest gebruikt wordt, verkrijgt men vloeibaar in flesschen uit Parijs; in sommige winkels waar bloemen gefabrieeerd worden, kan men de verschillende kleuren wel in kleiner hoeveelheid koopen. Echter kan men ook hierin op de volgende manier evengoed voorzien, indien het bekomen van die fransche verven moeilijk is; vele kleuren zijn dan zelfs veel fraaier en minder omslachtig in de behandeling.

Als men nu een bloem wil maken, die geheel van dezelfde nuance is, kleurt men de geheele lap gelijk, en dan is het goed om dit eerst te doen en daarna te stijven, ten minste als de kleur niet zeer donker of sprekend moet zijn, daar men er al licht de verfstof weer eenigszins uitspoelt.

Voor bloemen, die genuanceerd gekleurd moeten worden, knipt men eerst de bladen zooals gezegd is, zes of acht tegelijk, die met het kleuren, aan pakjes, zooals ze geknipt zijn, moeten blijven. Men maakt ze eerst vochtig, opdat de tint, die men er op geeft, langzaam wegsmelte; doch ook weer niet te nat, want dan zou de kleur te veel verloren gaan of over het geheele blad loopen, en men zou niet uitgespaard kunnen houden, dat wat een anderen kleur moet hebben of wit moet blijven.

Buiten de kleuren heeft men verder noodig: een pak ongelijmd- of vloeipapier, en eenige flinke penseelen waarmede men een goede toets ineens kan geven (men neme zooveel mogelijk voor elke kleur een apart

penseel en schoteltje), eenige ijzeren bolletjes van verschillende grootte met houten handvatsel, eenige schoteltjes, een paar kommen of glazen met water, en wat schoone lappen, waarop men de verschillende kleuren beproeven kan, of zoo het noodig is, een en ander afveegt. Ook is het zeer noodzakelijk tevens wat bleekwater voorhanden te hebben, want men kan onmogelijk de handen bij het bewerken schoonhouden, en daar het een deugd is, dat de kleuren goed blijven, gaan zij er met gewoon wasschen niet af. Met wat onvermengd bleekwater zal telkens alle onreinheid spoedig verdwijnen; men moet echter zorgen dat dit nergens aankomt, want op kleeren en meubelen bijt het uit.

Nu doet men op een schoteltje wat van de vloeibare verf, zooveel als men denkt noodig te hebben; de meeste en zeer levendige kleuren vindt men in Aniline, dat o. a. zeer goed te verkrijgen is bij de firma D. Veen en Comp. te Haarlem. Als men voor 5 à 10 cent van elke kleur koopt, kan men daar onnoemelijk veel mede doen, en het is dus volstrekt niet kostbaar.

Om *rozenrood* te verven, neemt men een weinig roode Aniline, en doet er zooveel koud water bij tot het licht genoeg is; als men het water bij de Aniline doet, zal ze zich eerst scheiden, en daarom moet men het goed en telkens opnieuw dooreenroeren; voor rozen is het goed twee of drie schoteltjes met verschillende nuances te nemen. Men neemt het vochtige blad aan de punt, en doopt het andere gedeelte, b. v. drie kwart, in de verf; drukt met het penseel daar eenige malen op, zoodat al de bladen goed vatten, en legt dan de gekleurde pakjes eenigen tijd, 10 minuten tennaastenbij, op een ander schoteltje, altijd met de punt naar de hoogte, opdat de verf niet naar het wit loope, en zich op de plaats die men gekleurd wil hebben, goed op de stof bevestige. De meeste bloembladen zijn aan den voet lichter, lichtgeel of wit; doorgaans moeten de kleinste middelste blaadjes donkerder zijn, en de buitenste lichter, soms hier en daar met een donkerder toets, 't geen vooral aan de buitenste bladen der half geopende knoppen zeer goed staat. Als nu de bladen goed gevat hebben en met de verf doortrokken zijn,

drukt men ze goed uit, vooral aan den onderkant, opdat er geen randjes aan komen; ze even tusschen een doekje te drukken, is niet kwaad. Men spreidt ze op een vel vloei- of ongelijmd papier uit, en als ze bijna droog zijn neemt men een van de ijzeren bollen, maakt die in het vuur warm, en geeft op het kussen den vorm aan de bladen. Die welke omgebogen moeten zijn, buigt men eer ze geheel opstijven dan meteen om. Eenige breinaalden van verschillende dikte, waarvan de punt rondgebogen is, komen ook goed te pas bij gaufreeren of bij gebrek aan een pers, om den een of anderen vorm aan een blad te geven.

Men moet nu zelf onderzoeken in hoeverre de pakjes bladen onder het drogen en bollen op elkander kunnen blijven of uitgespreid moeten opdrogen, maar altijd zoo, hetzij dubbel of enkel, dat de witte of lichte punten naar elkander toe liggen, opdat de kleur zich niet mededeele aan het wit. Wil men nu de bladen van onderen met een gele tint hebben dan geeft men er die, eer ze geheel droog en gebold zijn, met een penseel aan. De genoemde Aniline-kleurstof geeft rozerood van een zeer schoone en levendige kleur, maar in de natuur hebben de rozen, en vooral ook de fransche gemaakte bloemen, dikwijls een andere tint. Deze verkrijgt men door een of twee druppels Annatto in een schoteltje met rozerood te doen en zeer goed door te roeren.

Het opspoelen is niet volstrekt noodzakelijk; de stof wordt er meer gelijk door, en geeft ook minder af, maar aan den anderen kant spoelt men er de verf ook weer voor een deel uit; dit kan dus naar goedvinden geschieden, maar het is beter donkere en zeer levendige kleuren niet op te spoelen.

Voor *donkerroode* bloemen neemt men roode Aniline zonder water; en wil men een zeer levendige kleur hebben, dan wrijft men er, wanneer het bijna droog is, met een zeer fijn schuiertje of met een penseel, dat men voor orientaalschilderen gebruikt, een dun laagje carmijn-poeder gelijkmatig over.

Pensée en Lilas worden ook zeer fraai door Aniline; onvermengd geeft

donkerpaars met water zeer schoon lilas; wil men blauwachtig lilas of *gris-perle* hebben, dan neemt men blauw Aniline, met water vermengd.

Geel. Voor citroengeel neemt men picrinzuur of guttegom, in water opgelost. Voor oranje of bruinachtig geel Annatto, met water vermengd naarmate men het donkerder of lichter wil hebben.

Bruin. Hiervoor neemt men roode Aniline, met Annatto goed vermengd.

Groen Voor lichtgroen, groene Aniline, en voor donkerder groen doet men er een paar druppels blauwe Aniline door.

Vuurrood. Wrijf carmijn, met een weinig vermiljoen er door; wil men schitterend rood hebben, dan moet men evenals bij het donkerrood, met een schuiertje of penseel er een dun laagje poeder-vermiljoen over; enkel carmijn vooral geeft een zeer fraaie kleur.

Blauw. Voor donkerblauw neemt men Aniline; moet de kleur nog sprekender zijn, dan wrijft men ook hier, eer het geheel droog is, er een donkere blauwe verfstof over; voor lichtblauw neemt men cobaltblauw, hetzij van een stukje goede waterverf gewreven of poeder.

De meeste van deze kleuren kan men ook voor het hiervóór beschreven spatwerk gebruiken.

Als men poeder, zooals carmijn, vermiljoen of dergelijke kleurstof gebruikt, moet men dit met een weinig fijne gom en water zoo lang wrijven tot het geheel opgelost, gelijk en vloeibaar is.

Men gebruikt de fransche verven geheel op dezelfde wijze en verdunt ze mede met water; alleen het rood (rose vegetal en liqueur) moet men daarbij ook met wijnsteen vermengen, en wel op de volgende wijze. Men neemt drie glazen met water, doet in twee daarvan twee of drie theelepeltjes wijnsteen, en roert dit goed om, tot het geheel opgelost is. Dan doet men de noodige verf op een schoteltje, evenals bij de Aniline, voor rood zonder, voor rose met water vermengd, en roert daar een weinig opgelosten wijnsteen door, b. v. een druppel op een theelepeltje verf, mengt dit ook goed dooreen, en kleurt de bladen zooals boven beschreven is. Dan legge men de pakjes alle op elkander, met de lichte

of witte punten naar boven, en late ze twee uur zoo liggen, opdat de kleur zich goed bevestige. Daarbij moet men vooral zorgen, dat de randen niet opdrogen, en de pakjes van tijd tot tijd omleggen; anders krijgen ze een bronzen kleur, die niet meer weg te nemen is. Ook moet men deze kleur niet bij het vuur drogen. Als nu de kleurstof goed doorgetrokken is, spoelt men ze achtereenvolgens in de drie glazen goed uit, het laatst in het zuiver water; men moet daarbij de uitgespaarde punten goed tusschen duim en vinger houden, opdat het water, dat door het spoelen rood wordt, zich er niet aan mededeele. Voorts spreidt men de bladen op het vloeipapier uit om te drogen, en geeft ze, eer ze geheel droog zijn, den gewenschten vorm. Men ziet dus dat deze manier veel omslachtiger is dan die met Aniline.

Het papier kan men ook evenzeer hiermede kleuren, als men er nuances in wil hebben; met dit onderscheid echter, dat men slechts twee bladen tegelijk neemt.

Verder maakt men de bloemen van doek geheel als die van papier; alleen knipt men de rozen nooit aan reepen, maar al de bladen los; wil men de bladen aan ronden knippen, dan moet men ze met kleuren zoodanig dubbel vouwen, dat, bij het laten doortrekken der kleur en bij het drogen, de punten altijd naar boven geplaatst kunnen worden. De stampers, meeldraden enz. allen te behandelen als bij de papieren bloemen is opgegeven; alleen voor groote bloemen, fuchsia's of dergelijke, kan men de meeldraden van een smal reepje doek rollen.

Rozenknopjes. Hiervoor knipt men vierkantjes van nagenoeg vier of vijf centimeters, en geeft, als ze vochtig zijn, in het midden een roode toets met een penseel; als ze weder droog zijn, vouwt men ze schuins als een doekje, doet er een weinig watten in, en rolt ze op in den vorm van een knopje, waarna men er mos of kleine slipjes omheenvoegt en er een wasdopje tegen hecht.

Voor een *theeroos* kleurt men eerst drievierde der bladen zeer bleek-rose, en als ze droog zijn maakt men ze opnieuw vochtig en kleurt men ze geheel met zeer lichtgeel; de bladen zijn dan aan

den voet lichtgeel, 't geen een zeer schoone nuance aan de roos geeft.

Voor een *witte roos* geeft men den voet van het blad een zeer lichtgeel tintje.

Voor een *gele roos* geeft men, nadat de bladen geheel lichtgeel gekleurd zijn, eveneens, met een penseel, een donkerder tint aan de punt.

INHOUD.

Inleiding . . . . . Blz. 5
Onontbeerlijke benoodigdheden bij het Bloemenmaken . . . „ 8
Voorbereidend Onderricht. . . „ 9
Eenige opmerkingen betreffende het samenstel en den vorm der Bloemen. . . . . „ 21
Pioenroos . . . . . „ 23
Anjer . . . . . „ 26
Zinnia (Enkele Bloem). . . . „ 29
Zinnia (Dubbele Bloem) . . . „ 30
Zinnia (Geheel gevulde Bloem). „ 31
Ranonkel . . . . . „ 32
Sneeuwbal. . . . . „ 34
Provence- of honderdbladige roos „ 36
Mosroos . . . . . „ 39
Rozen ter versiering (rose à la minute) . . . . . „ 41
De zoogenaamde Pakjesroos . . „ 43
Wilde- of Hondsroos . . . . „ 45
Roos. Souvenir à la malmaison . „ 46
Bengaalsche roos . . . . . „ 48
Duinroosje. . . . . „ 49
Japansche roos (Camellia) . . „ 52
Enkele Camellia . . . . . „ 55
Camellia van Rijstpapier . . . „ 55
Primula Veris . . . . . „ 59
Meidoorn . . . . . „ 61
Reseda odorata . . . . . Blz. 64
Oculeeren en Enten . . . . „ 66
Gouden Regen . . . . . „ 67
Blauwe Regen . . . . . „ 69
Acacia . . . . . „ 71
Brem . . . . . „ 72
Sering . . . . . „ 72
Jasmijn. . . . . „ 75
Grasanjer . . . . . „ 77
Kastanjebloesem . . . . . „ 78
Roode Kastanje . . . . . „ 80
Aster . . . . . „ 82
Klaproos . . . . . „ 85
Korenbloem . . . . . „ 88
Witte Ganzebloem en Madeliefje „ 90
Korenaren. . . . . „ 92
Sneeuwklokje. . . . . „ 93
Scilla . . . . . „ 95
Asclepias . . . . . „ 96
Papier- of Stroobloempje . . . „ 98
Anemone . . . . . „ 100
Enkele Anemone . . . . . „ 101
Enkele Anemone (Plant) . . . „ 102
Geranium . . . . . „ 104
Scharlaken Geraninm (E. Bloem) „ 105
Dubbele Geranium . . . . . „ 107
Dahlia . . . . . „ 109
Enkele Dahlia . . . . . „ 111

Vergeet-Mij-Niet . . . . . Blz. 113
Lelietje der Dalen . . . . . „ 115
Gladiolus . . . . . „ 117
Hyacint . . . . . „ 118
Welriekend Viooltje . . . . . „ 123
Dubbel Viooltje . . . . . „ 124
Driekleurig Viooltje . . . . . „ 125
Fuchsia . . . . . „ 128
Pyrus Japonica . . . . . „ 131
Vogelkers . . . . . „ 132
Calliopsis . . . . . „ 134
Viscaria . . . . . „ 135
Oranjebloesem . . . . . „ 137
Ageratum . . . . . „ 139
Verbena . . . . . „ 140
Chineesche Anjer . . . . . „ 142
Abutilon . . . . . „ 143
Narcis (Enkele Bloem). . . . . „ 144
Narcis (Dubbele Bloem) . . . . „ 146
Hypericum . . . . . „ 148
Oxalis en Maagdepalm . . . . „ 150
Rudbeckia Vulgida . . . . . „ 151
Bloemen van Leder. . . . . „ 152
Verschillende bladen. Modellen voor het Lederwerk . . . Blz. 159
Bloemen van krip met fluweel . „ 163
Spatwerk op verschillende manieren toegepast . . . . . „ 168
Het Boetseeren . . . . . „ 173
Het kleuren van het was om te boetseeren . . . . . „ 175
Verschillende vruchten enz. om te boetseeren . . . . . „ 175
Wijze om oude bloemen te vernieuwen . . . . . „ 180
Bouquetten van bloeiende grassen en veldbloemen . . . . . „ 182
Middel om natuurlijke bloemen voor altijd goed te houden . „ 184
Manier om geplukte bloemen lang goed te houden . . . . . „ 184
De kunst om bloemen te schikken „ 185
Het drogen van bloemen en planten . . . . . „ 186
Het kleuren van de verschillende stoffen voor kunstbloemen . . „ 188

De benoodigdheden tot het Bloemenmaken zijn steeds voorhanden bij de firma J. J. ARND & ZONEN, Gravenstraat, te Amsterdam.

U.C. BERKELEY LIBRARIES
C026269042